

171

NYHETSOVERSIKT FRA SKANDINAVIA.

A.N.

Fra
Regjeringens Informasjonskontor

1. apr. 1944.

Nr. 1064.

Fortrolig.

Meldinger fredag 31. mars

HIRDFORDELINGSTENEN TRELLER. ÅBENT MÖTE I SKIEN KINO. (Se side 4).

21.30. (33). På det åpne møtet i kinolokalet i Skien kom hirdfordelingssjef Thronsen i sin tale inn på våpenøvelsene i Holmestrand og sa at de er et ledd i å dyktiggjøre hirdmenn for de mange oppgaver som etterhvert melder seg. Hirdens styrke og slagkraft må øke gjennom utdannelse, slik at hirden virkelig kan bli det den egentlig skal være, en politisk og halv militær kamporganisasjon for Nasjonal Samling. Hennesketchetens historie lærer oss at det alltid har vært krig og revolusjon med uhyre ofre av ungt blod og målet har vært å finne fram til en bedre sosial orden. Vi vil framfor alt ha rettferd, orden og fred og en enkel, sann sosialisme. Vi nasjonalsosialister ser ikke på de enkelte, men på folket som et samlet hele. Vi skal være folkets tjenerer. Bare på den måten kan vi gjøre Norge enig og fritt. Vi vil løfte i flokk og samle oss under vår "fører". Bare da kan vi bringe seiren heim.

I et tirrelangt foredrag holdt så "minister" Fuglesang et kraftig oppgjør med bolsjevismen og dens trådtrekkere, den internasjonale jødedommen. Han pekte på den fare hele Europa idag svever i og nødvendigheten av å samle alle krefter i Europa til felles innsats for å redde vår verdensdel fra undergangen. "Minister" Fuglesang fordømte deretter med harde ord de dyriske og folkerettsstridige midler Vestmaktene nyttet mot Europas folk, fosfor og bomber mot kvinner og barn også i byer og landsbyer hos tidligere forhåndsfeller, senking av fredelige ruteskip i Norsks kystfart og dermed drap av uskyldige sivile nordmenn, kvinner og barn, ødeleggelse av Europas uerstattelige kulturverdier som i virkeligheten er alle de europeiske folkenes felles-eie. Og alt mens Europa ungdom kjenper sin heroiske kamp i Øst, en kamp som i virkeligheten også betinger Englands redning til syvende og sist. "Minister" Fuglesang pekte deretter på den kjennsgjøring at Nasjonal Samling med hirden og germanske SS er det eneste bolverk vårt folk har mot undergangen. Vi akter å stå fast i alle kamper og vi akter å kjempe denne kampen igjennom til seiren uten hensyn til de farer og prøvelser vi måtte bli stillet overfor. Og vi vet at etterhvert vil alle de beste krefter i folket vårt slutte opp om oss, sluttet "ministeren".

BERGLIN - LAKSEVÅG.

22.00. Hordaland fylkesting har tatt avgjørelse til spørsmålet om Laksevågs innlemmelse i Bergen. Nå så var enig i fylkestingens innstilling som går ut på at fylket rår til at Laksevåg herred innlemmes i Bergens by og innlemmelsen finner sted 1ste juli 1944.

FYRLSDALSGUTT KOMMET BORT.

22.00. En ung gutt fra Fyresdal, Signund Strand har etter hva det heldes gått seg vill på fjellet på grensen av Setesdal. Man har sendt ut ettersøkningspartier som har leitt etter ham i to døgn men hittil har all leting vært uten resultat.

FORANDRINGER I HIRDENS LEDELSE. LÖVSTAD "HERMITTERES" OG QVISLING

SELV OVERTAR LEDELSEN AV HIRDEN.

22.00. "Hirdsjef", regimentsfører Oliver Lövstad er fra 30/3/44 etter søknad meddelt "permisjon" inntil videre fra sin stilling i Hirden. Nasjonal Samlings "fører" overtar inntil videre selv kommandoen over Hirden.

Sveitfører Erling M. Eliassen er fra 1/4/44 frabeordret som fungerende fører av hirdens flykorps for å gå over i en annen stilling. Sveitfører Per Carlson er fra 1/4/44 beordret å utføre hans plikter som leder av hirdens flykorps og er samtidig forfremmet til fylkingsfører i hirden fra samme datum.

OFFISIELT.

22.00. "Innenriksdepartementet":
Kaptein C. M. Skauen gis avskjed i nåde fra fastlønnen offiserstilling fra 1ste april 1944.

"Kirkedepartementet":
Professor E. Sjørnen (?) meddeles avskjed i nåde fra sitt embete fra 1ste juli 1944.

"Politidepartementet":
Politiinspektør H. O. T. Grvin konstitueres som politinspektør I i "politidepartementet" fra 1ste april 1944.
Politiinspektør D. Jørgensen, Oslo, meddeles etter søknad avskjed fra 1ste april 1944.
"Dept. for arbeidstjeneste og idrett":
Sveitfører Curangrud forfremmes til fylkingsfører i Norges Arbeidstjeneste fra 1ste april 1944.

DÖDSULYKKE PÅ NESTAD.

22.00. En dødsulykke hendte forleden på Nestad. To smågutter hang bakpå en bil og idet denne skulle rygge for å få bedre fart, falt den ene gutten av og kom under bilhjulet. Han ble så stygt tilre&at at han døde kort etter.

KVINNELIG ARBEIDSTJENESTES BEFALSKOLE.

23.30. Kvinnelig Arbeidstjenestes befalskole på Fagernes avsluttet fredag sitt første kurs med en tilstelning på Fagernes hotell. Samtlige talere ga uttrykk for at kurset hadde vært helt igjennom vellykket, elevene hadde med vilje og begeistring gått inn for oppgavene og både befal og elever hadde i samarbeidets ånd tatt sikte på det store mål: å bli lysbærere og lysspredere i en vanskelig tid for fædrelandet. Det hyggelige samveret ble avsluttet med en feilslig leirkveld under mottoet: "Værløysing".

Ved bordet talte bl.a. skoleleder fru Lystad. Hun framhevet at hun var særlig glad for den enestående samarbeidets ånd som hele tiden hadde rådd på skolen.

Stabssjef fru Bergquist minnet elevene om at det ikke var for sin egen del de arbeidet for å bli stadig dyktigere, men for å kunne yte det beste for de unge pikene de seinere ville komme sammen med i leirene utover landet.

Ordfører Brandt - Kjeldsen takket for at kvinnenenes arbeidstjeneste hadde lagt denne skolen til Fagernes og under den helt igjennom eksemplariske framford skolens elever og befal hadde

FISKERIOVERSINT.

18.00 (22) Fiskeridirektoratet meddeler: Fiskeforholdene i uken som endte 25de mars var delvis gode. Vintersildfisket ga i begynnelsen av uken enkelte gode snurpefangster. Småsnurpere har tatt en rekke mindre fangster på opptil 300 hl. Det foreligger intet nytt om fetsild, småsild og storsild.

Torskefiskeriene ga godt utbytte også siste uke, men viser seg nu avtagende i flere distrikter. I Finnmark var ukeutbyttet av fisket ganske godt. I Troms og Vesterålen samt på Yttersiden går det tilbake med fangstene. Lofotfisket ga utmerket ukeutbytte, dog ikke fullt så stort som i foregående uke. Fisketyngden har vist en viss bevegelse i siste uke, uten at det derfor kan konstateres at den er begynt å sige vestover. Det er rikt med fisk i hele Øst - Lofoten, og mot slutten av forløpne uke dessuten økende fiske for en del fiskevær i Vest - Lofoten. Deltakelsen i fisket holder seg omtrent uforandret siden forrige uke, men toppbelegget er passert for år. Lenger sør gikk det ganske bra med torskefisket, dog framholdes det nu fra Sør-Trøndelag og Nore at fisket er i avtakende. Kystfisket forøvrig gir som før godt utbytte i lokale områder. Fiskerne i Nord - Norge sørover til Nore og Romsdal er hovedsakelig beskjeftiget med skreifiske.

I Sogn & Fjordane drives det fra Hålsøy et rikt pigghåfiske, som gir opptil 16-17.000 kilo på 2-3 dagers tur. Fra Bremanger opplyses at seifisket med garn har slått godt til. I Hordaland tas det gode seifangster med snøre i fylkets nordlige del, og gode fangster på garn lenger sør. Også i Rogaland fåes det bra med sei på garn.

18.00 (24). Svartehandleren er rodden som gnager på samfunnet. Han benytter seg av krisetidens vanskeligheter for å berike seg selv. Meld ham til nærmeste politimyndighet.

INGET SUKKER FOR BIENE LÅR.

18.00 (25). Sekretær Rosenberg i Norges Birekterlag opplyser i en samtale med "NTB"s korrespondent at "næringsdepartementet" av forsyningsmessige grunner ikke har kunnet tildele noe sukker til vårforing av biene i år. Dette vil nok sette mange biholdere i en vanskelig situasjon, sier sekretæren, men man får innrette seg så godt man kan etter forholdene. De som bare har noen få kuber vil sikkert stå seg på å gi biene litt av sine egne rasjoner - det vil de nok ha igjen i form av øket honningutbytte. Heldigvis har vinteren vært meget gunstig for biene ellers ville nok situasjonen blitt vanskeligere for mange. Og nu får vi bare håpe at vi får godt vær utover våren slik at biene tidlig kan finne nektar. Da vil nok de fleste bifolk kunne berges.

SKOTØY - OG HALVSÅLEANVISNINGER UTSTEDT AV TYSKE MYNDIGHETER.

18.00 (26). Avdelingen for industriforsyningen har bestemt at skotøy - og halvsåleanvisninger uten bunnmønster er ugyldige fra 1. april 1944, slik at det fra og med denne dato ikke kan leveres skotøy eller utføres halvsålinger mot anvisninger utstedt på skjema S 62, S 63, S 64, S 65 eller S 66, hvis ikke disse anvisninger er mottatt av den handlende eller vedkommende skomaker etter 31. mars d.å. Anvisninger på skjema S 65 som er mottatt før 1. april 1944 gjelder dog ved kjøp av lær - og gummisålematerialer. Utlevering av skotøy eller utførelse av halvsålinger i strid med denne bestemmelse er straffbar og kan medføre inndraging. Fra og med 1ste april 1944 kan tyske myndigheter bare utstede anvisninger på skotøy eller halvsålinger på blanketter forsynt med det norske riksvåpen og ordene "avdelingen for industriforsyningen" i bunnen. Blankettene har samme skjemanummer som de tilsvarende norske, men etter nummeret er det tilføyd S - T (eks S 110 T). Forbruker med anvisning utstedt eller fornyet etter 31 januar 1944 på skjema S 62, S 63, S 64, S 65 eller S 66 må henvende seg til vedkommende tyske myndighet for eventuelt ombytte. Skotøyhandlere og skomakere må oppbevare denne kunngjøring tilgjengelig i forretningslokalet, om mulig i tysk oversettelse.

ÖKONOMISK OVERSIKT.

Aksjekursene:

4 1/2 % stat 1937 k 103 3/4.
 4 % stat 1935 I k 103 1/2.
 3 1/2 % stat 1941 I s 105, k 104 1/2.
 3 1/2 % stat 1938 I k 103 3/4.
 4 % Hypotekbank 1938 k 106.
 3 1/2 % Hypotekbank 1941 k 105 3/4.
 Creditbanken s 147 1/2, k 142 1/2.
 Kreditkassen s 850, k 840, oms 850.
 Bjølvefossen s 21 3/4, k 21 1/2.
 Borregård s 141, k 139, oms 140.
 Elektrokjenisk s 150, k 147 1/2.
 Hafslund k 720.
 Orkla s 305, k 300.
 Saugbruksforeningen s 1975, k 1900.
 Union s 6.50, k 6.40, oms 6.50.
 Agdesiden s 170, k 160
 Borgestad s 250, k 242 1/2.
 Bruusgård Kiøsterud s 280, k 272 1/2.
 Arikalinjen s 245, k 240.
 Borgenske s 175, k 172 1/2.
 Nordnfnjeldske s 200, k 197 1/2.
 Ivaran s 280, k 275. Ocean s 310, k 302 1/2.
 Kosmos II s 280, k 276.
 Odd s 247 1/2, k 240.
 Rosshavet s 370, k 362 1/2.

Valutanoteringene var uforandret.

Göteborg: Aktiebelaget Volvo har for 1943 et netto-
 överskudd på 2.44 millioner kroner mot 1.91 millioner kroner for 1942.
 Styret foreslår for generalforsamlingen at det deles ut et utbytte på 6
 prosent med 1.50 millioner kroner.

Stockholm: Bergvik och Ala, nya aktiebolag har for året
 1943 et överskudd på 1.90 millioner kroner mot 1.89 millioner kroner
 det foregående år. Styret foreslår at det deles ut uforandret utbytte
 av 6 2/3 prosent med tilsammen 1.87 millioner kroner.

HIRDREGIMENTENE TRENER I VÅPENBRUK:

19.30. (27) Hirdregimentene I, 2 og 3 har i de siste ukene
 i Holmestrand gjennomgått en kurs i våpenbruk. Som avslutning på
 kurset ble det idag arrangert en stor hirdmarsj i Porsgrunn og et
 åpent møte i Skien, hvor "minister" Fuglesang og fordelingssjef Thronsen
 talte. Seinere på kvelden var hirdmennene samlet til en vellykket kamrat-
 aften i Festiviteten. Avdelingene tok oppstilling på jernbanetorget i
 Porsgrunn, og med stabsmusikken i spissen marsjerte de "trauste og
 kraftige hirdmenn" gjennom byens gater, hvor hvor det hadde samlet seg
 en mengde interesserte tilskuere. Det var tydelig at de hadde lært meget
 og hadde hatt utbytte av kurset. Marsjen gikk forbi Rådhusplassen, hvor
 stabsmusikken gjorde holdt foran en ærestubane som "minister" Fuglesang
 og fordelingssjef Thronsen hadde tatt plass på. Avdelingene defilererte
 så forbi med fanene senket. Etterat de hadde marsjert gjennom de fleste
 av gatene i byen tok avdelingene igjen oppstilling på Rådhusplassen,
 hvor det ble holdt en kort appell ved fylkesfører Olav Dalen som minnet
 om at vi idag opplever et verdensoppgjør om to helt forskjellige livs-
 syn. Det er ikke noe nytt i historien dette at et dårlig livssyn nå vike
 plassen for et bedre, sa fylkesføreren. Demokratiet er ikke levedyktig
 og det har utspilt sin rolle. Når vi nu klarere og klarere ser konturene
 av Nasjonalsosialismen som bryter frem, er det vår naturlige plikt å

HIRDREGIMENTENE TRENER Fortsatt.

slutte helt opp om den. Nasjonalsosialismen er levedyktig fordi den bygger på lovene om et rettfærdig og ordnet styre og ikke på hat og spittelse.

Fylkesføreren appellerte til hirdmennene å fortsette med sitt aktive for å vekke det norske folks fedrelandskjerlighet igjen. Den idealisme som frontkjemperne har satt alt inn for, skal vi gjøre levende i hele det norske folk.

Etter fylkesføreren's tale ble det utbrakt et tre ganger heil og sæl for "føreren", og fedrelandssangen ble sunget. Avdelingene marsjerte deretter bort for å reise med tog til Skien, hvor det store åpne møtet fandt sted i kinolokalet.

LATVISK BESØK I OSLO.

08.00 (1). Formannen i Latvias Faglige Landsorganisasjon Alfred Roja og den tidligere prost i Libau, dr. Wiswald Sanders kommer idag (fredag) til Oslo etter innbydelse fra tyske og norske instanser for å holde taler på offentlige møter om det latviske folks eksistenskamp mot bolsjevismen.

INTERPRESSMELDING NR. 2.

København: Meteorologiske observasjoner i de siste årtier har vist en stigning av normaltemperaturen i en del av de arktiske farvann som bl.a. har medført en øket fiskerikdom ved Grønlands kyster. Såvel norske som danske og islandske observatører har konstatert en slik temperaturstigning som også gjør seg gjeldende ved Svalbard og i Kvitsjøen. Vinteren 1937/38 var temperaturen på Svalbard opptil 10 grader høyere enn for tjue år siden. Også vannets temperatur i arktiske farvann er steget, og den arktiske dyreverden har av den grunn opplevet en betydelig blomstringsperiode. Det ble opplyst i et foredrag i København for noen dager siden at Grønland nu besøkes av 18 fuglearter som før aldri kom dit, bl.a. albatrossen. Det har også hendt at grindhvalen som før var en sjelden sommergjest, nu overvintrer der. Torskefiskerierne ved Grønland er blitt betydelig rikere de siste årene og kan idag konkurrere med Lofotfiskerierne, fiskerierne ved New Foundland og ved Island.

DEN SVENSKE HANDELSFLÅTES TAP.

21.00. Siden krigen bröt ut har den svenske handelsflåte mistet tilsammen 218 skip på ialt 875.000 tonn dw., ved direkte senkinger, torpederinger eller minesprengninger. 1183 sjøfolk er omkommet. Foruten disse direkte senkninger har den svenske handelsflåte vært rammet av tap som følge av kollisjoner, stranding og beslagleggelser. Med disse totalhavarier blir det samlede tap siden krigens begynnelse 254 fartøyer på tilsammen 972.000 brt.

STOR KINO I KÖBENHAVN SPRENGT.

S.R. 12.30. Natt til idag ble en av de største kinoene i København, Kinopaleet, ödelagt av en voldsom bombeeksplosjon. Selvom det ikke bröt ut noen brann etter eksplosjonen ble dog kinoen så sterkt beskadiget at den ikke kan repareres. Ingen mennesker kom tilskade. Kinoen var assurert for 1.235.000 kroner. Eksplosjonen kunne höres over nesten hele København. Man forstår ikke grunnen til sabotasjehandlingen da kinoen for tiden kjörte en ganske harmlös dansk film.

3. april 1944

Nr. 1065

Fortrolig.

Meldinger lørdag 1. april 1944

HARD STRAFF FOR RASJONERINGSSVINDEL.

13.00. Forretningsføreren i Vinger forsyningssnemnd Kåre Skevik skr v ved forskjellige anledninger i 1942, ut til Arild Sann, Vinger, anvisninger på tilsammen 450 kilo hvetemel og 2000 kilo almindelig mel, uten at anvisningene ble ført i forsyningssnemndas bøker, og i 1943 mottok han til forskjellig tidere forskjellige lån av Arild Sann på tilsammen ca. 6000 kroner, idet han visste at lånene ble ytet for å utstede ulovlige anvisninger til Arild Sann på tilsammen 4,100 kilo sukker, 1700 kilo hvetemel, tusen kilo almindelig mel og fjorden hundre kilo fett samt ulovlig å utlevere til han løse fettmerker for 200 kilo. Han ble av Vinger og Odal forhørsrett dømt til 2 års fengsel og ble også fradømt for en tid av ti år sin offentlige stilling og sine statsborgerlige og militære rettigheter.

Høyesterett skjerp det straffen til 7 års fengsel og fradømt han for ti år de samme rettigheter som forhørsretten.

Førstvoterende i høyesterett som de øvrige dommere sluttet seg til uttalte: "Når en som sitter i en ledende stilling i en forsyningssnemnd skriver ut ulovlige anvisninger på viktige levnetsmidler, da er det selve rasjoneringsordningens kjerne som angripes. Og forholdet blir desto mer alvorlig når forbrytelsen begås for å oppnå personlig økonomisk fordel. En rettførdig ordning med hensyn til fordelingen av de livsviktige varer vil ikke kunne gjennomføres hvis ikke selve rasjoneringsapparatet fungerer som det skal. Da slike misbruk setter selve folkets forsyning i fare, så straffen være streng og desto strengere jo viktigere den stilling er som blir misbrukt."

NTB'S KORRESPONDENT FENGSLET FOR ULOVLIG UNDERRETNINGSVIRKSOMHET.

S.R.19.00. NTB's korrespondent i Stockholm, Røyken-Overgård (?) ble i onsdags idømt 5 måneders fengsel for ulovlig underrettningsvirksomhet. Han arbeidet for den tyske krigsmakt, men underrettningsvirksomheten var ikke rettet mot Sverige.

HORDALAND FYLKESTING.

10.30. Hordaland fylkesting avsluttet igår ettermiddag sine forhandlinger for i år. Budsjettwt ble vedtatt i det vesentlige overensstemmende med fylkesmannens innstilling. Fylkesmannen hadde ønsket at det ble nedsatt en nemnd for tilrettelegging av spørsmålet om å få i gang en fiskerfagskole i fylket og for å komme i g. tilråding for neste fylkesting.

Fra Valnemnda var det kommet forslag om å opnevne ordfører Daa(?) som formann i denne nemnda. Fylkesmannen framholdt at han på fylkestinget ifjor hadde pekt på den interesse som var vist fra jordbrukets side i den nevnte situasjon. På tinget i år hadde han talt om böndenes innsats,

(fortsatt)

Hordaland fylkesting. (fortsatt)

men kan fant at det ikke var grunn til å være så helt tilfreds med innsatsen fra fiskernes side. Fylkesmannen trodde at det vilde bli en ganske betraktelig forandring i fiskeryrket når krigen er slutt. Det vil komme derhen at en ikke kan drive som fisker ved siden av å være jordbruker. I framtiden må det utdannes lærere til fiskerfagskolen. Vi trenger således en fiskerhøgskole med tilknytning til de vitenskaper som omfatter sjøen og fisket. Fylkesmannen hevdet at fiskerhøgskolen derfor burde ligge i Bergen, og den burde bli et naturlig ledd i Vestlandets universitet.

INNBRUDDSTYVERIET I NORSKE URIMPORT.

10.30. Som tidligere omtalt foregikk det natt til torsdag et dristig innbruddstyveri i Norske Urimport i Vestre Torvgate, Bergen, hvor det ble stjålet mellom to hundre og femti og tre hundre ur til en samlet verdi av ca. 25.000 kroner. Politiet fant snart ut at tyveriet måtte være gjort av personer som hadde hatt anledning til å gjøre seg kjent med firmaets nøkler. Dette viste seg også å holde stikk, idet noen unge gutter på en skole hadde låntatt nøkler og tatt avtrykk av dem.

Tyvene viste seg å være to gutter i atten års alderen. De er begge arrestert. Det er kommet til rette ca. 250 ur, og en har godt håp om at også resten kommer til rette.

LANDBRUKSMELDINGENE.

13.50. Næringsdepartementet utsendte i Juni 1943 en forordning om slaktning av hest, ku, gris, sau og gjeit og omsetningen av disse dyr. Heri heter det at gjeit under seks måneder er utenfor rasjoneringsbestemmelsene, men dette er nå forandret til slaktning av gjeit under 2 måneder, som ikke vil komme på slaktekvota.

Næringsdepartementets meddelelse av 30 mars, om omsetning og forsendelse av grønnsaker, ble gjen-tatt.

På Københavns Skinnauksjon vakte rotteskinn stor oppmerksomhet. De ble brutt til 1,45 kr. pr stykk.

FLERE EKSPLOSJONER I KÖBENHAVN.

S.R.12.30. En eksplosjon skjedde natten til idag på Kongens Nytorv i København, samt i maskinrummet i "Platanbiografen" (?) i Vesterbrogate. 3 personer kom til skade.

"CAMELIA" I TÖRDOKK I ISTANBUL.

S.R.19.00 Svenske Lloyds motorfartöy "Camelia" som ble ramt av en mine nær Grækenland avgikk fra Saloniki i torsdags på veg til Istanbul, hvor det vil undergå reparasjon i tördokk.

NY SVENSK ÖVERSTKOMMANDERENDE.

S.R.19.00. General Helge Jung tiltrådte idag sit nye embete som Överstkommanderende for det svenske forsvarsvesen. Han mottok i formiddags sjefene for land- sjö og luftforsvaret.

I en tale klokken 19.15 understreket den nye Överstkommanderende nödvendigheten av at alle svenske gjør seg klart sitt ansvar, hvadenten de arbeider direkte eller indirekte for forsvaret og tilföyet at den harde lekasje svenskene lærer no under krigen vil bli til gagn for framtiden.

"Hva vi krigsmenn kan gjøre for å forsvare Sverige, det må vi gjøre. Skulde Sverige bli anfallet, gjelder det for oss om å følge våre stolte tradisjoner og forsvare vårt land på beste måte. Det er nödvendig at forsvarets forskjellige deler arbeider i enighet og at den kritikk som blir rettet mot oss er positiv."

General Jung fortsatte med å tale om betydningen av hard disiplin og den enkeltes selvtukt, trofasthet og handlingskraft, og sluttet med å si at den svenske krigsmakt skal bibeholde den störst mulige aktivitet for de minst mulige utgifter.

3. apr. 1944.

Nr. 1068.

Fortrolig.

Meldinger søndag 2. april

DET SLES SA MANGT. ---

19.00. "Pressedirektør" Beggerud holdt søndag følgende kåseri i kringkastingen:

Som det formodentlig vil erindres, slo jøden Bonniers hovedorgan "Dagens Nyheter" for en tid siden til for boycot av tysk kultur og forsøkte med alle midler å boycotte den tyske dirigent Furtwängler. Avisen hadde ikke større hell med seg i sine "kulturelle" bestrebelsler. Det viste seg tiltross for alle "hetz" fra jødiske elementers side at det overveiende flørtatt av det svenske publikum kunne bedømme et kunstverk uavhengig av politiske syn - og antipatier, og Furtwängler hadde overfylt hus til alle konserter. Den tyske pianist Gieseking som var Norsk - Tysk selskaps gjest under jubileumsuken forleden, reiste herfra til Stockholm for å gi konserter i Konsertforeningen. Og likeså litt som det lyktes for jødepressen å boycotte Furtwängler, like så lite held hadde den med seg når det gjaldt Gieseking.

Stockholms-tidningen har en forfriskende harselas over de nye forsøk på kulturboycott og skriver i anledning av Giesekings konsert følgende:

"Den panikk som man ventet på grunn av at den tyske pianist Gieseking hadde fått tillatelse til å opptre i Konserthuset er uteblitt. Til og med Morgontidningens kusikkannelder framholder at begeistring var fullt berettiget. Det var i det minste for meg umulig å merke noe nazistisk i hans spill, hvilket formodentlig kom av at jeg ikke har lyttet tilstrekkelig til nazistiske toner for å kunne kjenne den igjen på piano", sier Morgontidningen.

Og Stockholms-tidningen fortsetter: "Ikke engang Dagens Nyheteres Curt Berg, som man var redd for skulle gå opp i linningen, kunne mobilisere noen direkte motvilje mot pianistens kunstnerisk kapasitet. Dog påpeker anmelderen av pianisten dessverre har beholdt og utviklet "de störende næsljud" hvormed han tidligere pleide å akkompagnere enkelte avsnitt av programmet. Ingen annen anmelder har lagt merke til disse "næsljud", sier Stockholms-tidningen videre, "men det kan muligens tenkes at det var fordekt propaganda i disse nasale lyder, hvorfor det det er all grunn til å henlede oppmerksomheten på dem. Man kan aldri være nok forsiktig og på vakt mot dette propagandistiske undergravingsarbeide selvom det skjer til pianoakkompagnement", slutter avisen.

Men allsakk om kulturboycott av Tyskland kommer i en meget merkelig belysning når man ser hvorledes deres forhold er til de såkalte landflyktige kunstnere, som Sverige for tiden har en hel del av. Disse kunstnere har nylig laget en utstilling ved Nybrokaaien i Stockholm, men har nu røket i tønnene på hverandre. Striden dreier seg egentlig ikke om kunst, sier Folkets Dagblad. Man må nærmest betrakte den som et uttrykk for innbyrdes misundelse, noe som alltid følger i flyktningenes fotspor.

Hvorfor gikk egentlig alle disse malermestre i landflyktighet? spør den tyske flyktningen Tombrock. (han selv kom til Sverige allerede i 1934). Han er av den oppfatning at disse malere fra forskjellige land ikke har noe i Sverige å gjøre, og det kan man være enig med ham i, sier Folkets Dagblad. Men de andre malerflyktinger kan med samme rett si det samme om Tombrock. Den kunst han utøver "gjør intet menneske glad" sier avisen videre. Likevel har det lyktes for han å få mange og pengesterke kunder. Det finnes nangen en svensk kunstner som står skyhøyt over flyktingene i sin kunst, men som ikke har noen muligheter for å få avsatt sine bilder på grunn av konkurransen med flyktingene.

I løpet av de siste år er en utrolig masse smørerier blitt prakkot på det svenske folk, sier Folkets Dagblad. Det

DET SIES SÅ MANGT --- Fortsatt.

forholder seg nemlig så at de virkelige kunstnere i fremmede land ikke rømmer, men blir hvor de er og utøver sin kunst. Det er derimot slike som er mer eller mindre mislykket i utøvelsen av sin kunst som har rømt sin vei under påskudd av å være politisk forfulgt og som takket være den av jødepressen opparbeidede mentalitet kan leve høyt som snyltegjester på det svenske samfunn til fortrenghet for landets egne sønner.

En etter navnet å dømmes dansk flyktning, Egon Möller - Nielsen, billedhugger og maler, har laget en separat - utstilling og får glimrende kritikk.

Anmelderen sier bl.a. at Möller - Nielsen har sin egen verden, og en ny og forunderlig verden nå det være. Hans "Fløytespøler" har et slikt utseende at det er nok nødvendig, frigjøre seg fra forutfattende meninger om skulptur. Et eggformet hode med et stort stirrende øye nederst og noe som skal forestille en munn øverst. Til denne munnåpningen er festet en tykk, uregelmessig krummet trestamme som skal forestille en fløyte. Möller Nielsen har også begått et "kunstverk" som han kaller "Ræv om natten". Om dette sier den samme anmelder: "En ræv om natten" er det dyktigste anmelderen har sett når det gjelder å komme på barnets egen bølgelengde. Reven med f i r e øyne kan bare skapes av et stort talent.

Man kunne fristes til å tro at anmeldelsen var skrevet for spøk, men det er ramme alvor.

Fra enkelte hold i Sverige er man oppmerksom på de farer som truer det svenske folk. Således har Ivar Lundborg i "Sverige Fritt" en lengere artikkel om "Det historiske kultursamfunns undergang", hvor han bl.a. skriver: "I vårt svenske samfunn har kanskje mer enn i noe annet land de typer og det livssyn som representeres av De Forente Stater og Sovjetsamveldets blandingsrasemennesker helt erobret sjelene. Vårt folk dør ikke ut bokstavelig, det forandrer seg innenfra og vil snart ikke være et svensk folk. Amerikanske mennesketypen står en annen som tar sjelene i besiddelse såvel innen overklassen som underklassen. Det er det russisk - asiatiske menneske, en farlig og stridbar avantgarde for Moskva. I forholdet til kulturen er begge disse typer barbarer, fordi barbariet aldri kommer før, men etter de nasjonale kulturer. Barbariet er de utarbeide, degenererte kulturers slutfase.

Det er nettopp denne utvikling Europa nu står overfor og som nasjonalsosialismen har stillet seg til en kompromisløs kamp mot. Det gjelder nu et være eller ikke være for Europas kultur.

ENDA MERE "SOL I ARBEID".

19.00. 23. "Sol i arbeids" landskonferanse fortsatte fredag og lørdag med korte orienteringer av organisasjonens respektive avdelingsledere. De ga en grei oversikt over det arbeid som hittil er utført og ga fylkesombudene et innblikk i arbeidsmåten. Videre la de fram retningslinjene for virksomheten i tiden som kommer. Orienteringene var meget verdifulle for fylkesombudene som nu med enda større kraft enn før lever i sitt distrikt etter hvert kan virkeliggjøre "sol i arbeid"s ide.

Landskonferansen ble avsluttet lørdag kveld med en vellykket kameratkveld. Det ble her gitt uttrykk for den sterkeste tro på "sol i arbeid"s levedyktighet og dens store misjon under de ekstraordinære forhold idag og i framtiden. Forskjellig underholdning bidro til den gode stemning som hersket vlandt deltakerne.

"Sol i arbeids" første landskonferanse er dermed slutt og både ledelsen og de utenbys deltakere har all grunn til å være fornøyd. Med større innsikt og nye impulser kan en gå løs på de kommende oppgaver.

JORDSKJELV I NORGE.

19.00 (22). Fra Kristiansand meldes at man på flere steder i Vignostad merket et kraftig jordskjelv lørdag morgen mellom kl. 4.30 og kl. 5.00. Det var så sterkt at folk som lå og sov våknet. Husene knaket i sammenføyningene og ovnene ristet. Ifølge "Fædrelandsvennen" var jordskjelvet noksa langvarig.

ALVORLIG ULYKKE I HELGELAND.

19.00. (21) Lørdag hendte en alvorlig ulykke på Berg i Helgeland. Under lossearbeide ombord i et dampskip falt en stor jernbjelke ned fra rumluken og traff tre arbeidere som ble alvorlig skadet. Den ene av arbeiderne, Jörgen Salnes ble hardets rammet. Han fikk hjerne-rystelse og det blir meldt at tilstanden er meget alvorlig. De to øvrige pådro seg også store skader og ligger nu på Sandnessjøen sykehus. Det er ingen fare for livet. Alle de skadede er fra Berg.

EN MANN FRA VIKING DIVISJONEN HJEMME.

20.30. (27). Et stort nummer i den bolsjevikiske propaganda i den siste måned har vært tilintetgjørelsen på den sørlige fronten av en mengde tyske divisjoner, for ikke å snakke om hele armeer. Mellom disse var først og fremst den germanske divisjon Viking. En av kameratene i Viking står idag plutselig lyslevende, fornøyd midt i døren til stabskontorene i germanske SS Norge. Det er nestsveitfører i AT, SS - rottenfører Sigurd Tuxen (?) Bøe.

Men er dere ikke tilintetgjort da, alle mann? - Nei gutt, det skulle vel snart være på tide at folk her hjemme i Norge skjønner hva fusk og fantori som asiater, jøder og emigranter farer med. - Men meldingene er vel ikke grepet helt ut av luften? - Omringingene forsåvidt ikke. Den kampgruppen som jeg tilhørte var omringet i noen uker. - Men tilintetgjørelsen? - Tull og tøys. Divisjonen Viking står idag klar og kampkraftig som før, tropp etter tropp, kompani etter kompani, bataljon etter bataljon, regiment etter regiment. Hele kampgruppen vår slo seg igjennom og hva angår tap i disse kampene i "kjelen" er jeg overbevist om at marskalk Stalig her som ellers har det mange - dobbelte bolsjevikere å begrepe. Jeg glemmer aldri noen timer da fonten av våre batterier på et ganske lite område ustanselig melet ned massene som på ekte bolsjevikisk maner ble drevet fram.

Men det var vel uhyggelig i "kjelen"? - Ingen av oss merket noe slikt. Vi ble dag for dag holdt underrettet om stillingen. Og vi sov og spiste like godt. Forbinnelsen med våre egne ble alltid opprettholdt med fly. - Og stillingen i sin almindelighet, er den ikke dårlig heller? - Jeg sa nettopp at det er umulig for folk flest her hjemme å gjøre seg opp en forstandig mening om hendingene i Øst. Men selvsagt er kampen mot de tallrike asiatiske hordene voldsom og hård. Hver eneste SS - divisjon der borte, elitetropper, skulle idag ha norsk ungdom o skarevis i rekkene. Kampene gjelder også de norske byer og bygder, alt hva vi har kjært. Jeg som har sett hva de germanske krigere kan utrette, vet at det betyr lite at vi ikke er så mange.

RUTESKIPET "ANDENES" SEMKET.

23.00. Tidlig søndag morgen ble det norske rute-skip "Andenes" på 883 brt angrepet av et engelsk torpedofly utenfor kysten av Nord - Norge og alvorlig beskadiget av en lufttorpedo. Fartøyet gikk alene og ble angrepet på kloss hold. Etter de foreliggende ufullstendige opplysninger ble to mann av besetningen drept og flere hardt såret. Det lyktes å slepe skipet i havn.

DE TO LETTLENDERE, ROJA OG SANDERS I PRESSEKONFERANSE.

22.30. Hovedstaden har i disse dager besök av to framtrædende lettlandere, nemlig presidenten for Latvias faglige landsorganisasjon, herr Roja og redaktøren av det kjente lettiske tidskrift "Laiknets", dr. Sanders. Det er naturlig at disse to blir omfattet med spesiell interesse under sitt opphold i Norge, ikke minst fordi de begge har lært bolsjevismen å kjenne på nært hold og er istand til å gi uforfalskede bilder av forholdene i Latvia slik de var under den bolsjevikiske besettelse.

Under en konferanse i ettermiddag hvor representanter for Oslo-pressen var tilstede, fortalte dr. Sanders og herr Roja mange interessante detaljer fra det bolsjevikiske skrekke regime i Latvia. Saklig og nøkternt gjenga dr. Sanders sine inntrykk fra "gruens år",

Allerede i 1918 - 18 fikk mitt folk føling med bolsjevismen og det vi den gang lærte burde ha gitt oss en forståelse av bolsjevismens sanne vesen. Kvinner og barn som ble myrdet eller deportert og prester som led martyrdøden, burde ha talt sitt tydelige språk til hele det latviske folk. Men årene gikk og etter 20 års forløp da bolsjevismen igjen truet vårt land, mente mange at bolsjevismen hadde forandret seg, at den slett ikke var så ille som før. Slik beroliget man seg selv, helt til man ble brutalt vekket opp og fikk føle at bolsjevismen ikke bare var "den samme", nei, den var ennu meget værre enn for 20 år siden. Dr. Sanders fortalte så hvorledes han som prest for en søder menighet holdt på å bukke under for bolsjevikenes bestialske metoder. Bolsjevikerne som hevdet at Latvia under en hovjetrussisk besettelse ville bli et rikt og lykkelig land. Dr. Sanders hevdet at bolsjevikerne deler befolkningen i tre deler: Partimedlemmer (i Latvia bare 200 personer) de som kan oppdras til bolsjevikker, og de som må tilintetgjøres. Og alle de som ikke sympatiseres eller som var villige til å samarbeide med bolsjevikene ble drept eller deportert. Gudløsheten hersket uhemmet og lærerne fikk i oppdrag å holde oppsikt med sine elever for å hindre at de søkte til de kirker som ennu ikke var stengt. Men storparten av det lettiske folk var mot bolsjevismen, den var vesensfremmed for dem. Derfor hevdet bolsjevikene at de ikke kunne gjøre noe ut av Latvia, og derfor søkte de å tilintetgjøre ikke bare enkelte klasser i samfunnet, men hele det lettiske folk.

Dr. Sanders sluttet sin interessante redegjørelse med en inntrengende appell til det norske folk om å forstå faren for det er for sent. For faren er den samme for alle land. Først bolsjevikene overtaket, spør det ikke lenger om man er tyskvennlig eller ikke, da er det like farlig å være nasjonal, å elske sitt folk og sitt fedreland.

Også herr Roja ga et gruppevekkende bilde av tilstandene under bolsjevismen. Som et eksempel på framgangsmåten de røde brukte, nevnte han at offiserene under innmarsjen fikk beskjed om å tilintetgjøre alt som kom i deres vei, menn, kvinner og barn. Som i Sovjet - Samveldet ble eiendomsretten straks opphevet og jorden ble som statens eiendom stykket ut, 10 hektar pr. familie. Hvilken ødeleggende virkning dette hadde på jordbruket, kan enhver tenke seg. Det var ikke underlig at de tyske tropper ble hilst som befriere da de dro inn i landet, sa herr Roja, og det er heller ikke underlig at enhver lettlander ser det som sin plikt mot folk og fedreland, ja mot hele Europa, å stå ved tyskerne side i kampen mot bolsjevismen. Den eneste hjelp vi har fått kommer fra den tyske værnemakt, og det er ikke lenger noen i mitt land som stoler på Englands hjelp. Og vi kjenner med tro og idealisme for vi vet at vi må seire hvis ikke hele vårt fedreland skal bli tilintetgjort.

Journalistene hadde deretter anledning til å stille forskjellige spørsmål til de to lettlandere som meget beredvillig besvarte dem på en kort og grei måte. Deres enkle og avskrekkelige bilder på bolsjevikenes metoder og deres fiendtlige holdning overfor alt som heter familieliv og fedrelandskjærighet og burde mane hele det norske folk til ættertanke.

KJENT BODØMANN DØD.

23.00. En kjent Bodømann, gullsmed Georg Öyesvold er avgått ved døden vel 61 år gammel. Han nøy anseelse og hans forretning var en av de største og mest kjente gullsmedforretninger i Nord - Norge

KRETSMØTE I INDREMISSJONEN.

23.00. Vestfold krets av Indremisjonen har lørdag og idag holdt kretsmøte i Tønsberg under enestående stor tilslutning fra hele fylket. Idag var det gudstjeneste i Tønsberg kirke med tale av pastor Fredrik Wisløff og ikveld holdtes et stort avslutningsmøte i Bedehuset. Kirken og Bedehuset kunne på langt nær rumme alle som ville være med. I kollekt til arbeidet kom det inn 1500 kroner. Til kretsformann gjenvalgtes Oscar Schelbred, Sandefjord.

Aksjekursene 1. apr.

4 1/2 % stat 1937 k 103 3/4.
 4 % stat 1935 I k 103 1/2.
 3 1/2 % stat 1941 I s 105, k 104 1/2.
 3 1/2 % stat 1938 I k 103 3/4.
 4 % Hypotekbank 1938 k 106.
 3 1/2 % Hypotekbank 1941 k 105 3/4.
 Creditbanken s 844, k 140.
 Kreditkassen s 850, k 845.
 Bjølvefossen s 21 3/4, k 21 1/2, oms 21 3/4.
 Borregård s 142, k 140.
 Elektrokjemisk s 150, k 145.
 Hafslund s 730, k 720.
 Orkla s 305, k 300.
 Saugbruksforeningen s 1975, k 1900.
 Union s 6.50, k 6.40.
 Agdesiden s 170, k 162 1/2.
 Borgestad k 242 1/2.
 Bruusgård Kiøsterud s 277 1/2, k 272 1/2.
 Amerikalinjen s 245, k 240.
 Bergenske s 175, k 173, oms 174.
 Nordenfjeldske s 200, k 197 1/2.
 Ivaran s 277 1/2, k 280, oms 272 1/2.
 Ocean s 310, k 302 1/2.
 K smos II k 276.
 Odd s 247 1/2, k 242 1/2.
 Rosshavet s 370, k 265.

Valutanoteringene var uforandret.

KUISLINGSPORT.

22.00. "Norgesmesterskapet" i innendørs friidrett for damer og herrer ble avviklet i Moss idag. Det ble oppnådd en rekke ypperlige resultater. Således satte Vivi Berge, Tjale ny norsk rekord i høyde med tilløp idet hun hoppet 1.44.5 og Anne Elisabeth Gunheim, Oslo Turn noterte seg ny norsk rekord i lengde uten tilløp med 2.61. I herre klassen seiret i høyde uten tilløp Carl Cooper med 1.54 og i lengde uten tilløp Carl Cooper med 3.25. Blandt andre deltakere nevnes Asbjørn Bye, Rakkestad, Turf Lund, Snarum, A. Bylterud, Vestby, Konrad Solberg, Rakkestad, Andreas Jahr, Stabekk, Livind Hamre, Hønefoss og Ellen Hoel, Moss.

NYHETSOVERSIKT FRA SKANDINAVIA.
Fra
Regjeringens Informasjonskontor.

E.S.

4. april 1944

Nr. 1067

Fortrolig.

Meldinger mandag 3 april 1944

SENKNINGEN AV "ANDENES".

20.00. (24) Fra Tromsø il-telegraferes: NTB's korrespondent i Tromsø har hatt en samtale med kapteinen på "Andenes" som forteller at angrepet skjedde on morgenen kl. 5,10. Det var et torpedofly som foretok angrepet men dette kom så bratt på de ombordværende at ingen fikk tak i flyets nasjonalitet.

Den torpedo som ble sluppet, rammet akterskipet der mannskapslugarene lå. Her ble alt fullstendig smadret. Mannskapet gikk først i båtene men da de så at skipet holdt seg flytende og at det ikke fulgte noe annet angrep, gikk alle ombord igjen.

Straks etter overfallet kom en tysk båt til assistanse og slepte "Andenes" i havn.

Som tidligere nevnt omkom en tømmermann og en dekksgutt. Tømmermannen het Johan Brynhildsen og var fra Førsund, dekksgutten het Lyngvær og var fra Andenes. To av mannskapet ble lettere såret men er i god bedring.

BISETTELSE AV FRU SOLVEIG FRÖLICH HANSSEN.

20.00. (23) Fru Solveig Frölich Hanssen, AT-generalen C. Frölich Hanssens hustru, ble begravet idag. Sorgehøytideligheten fant sted i den ærverdige gamle Aker kirke, og foruten familien deltok en rekke høytstående personligheter, i første rekke reichskommissar Terboven, "ministerpresident" Quisling, SS-Obergruppenführer und General der Polizei, Rediess, Ministerialdirektent G...fueller, Generalarbeitsführer Buhrmann og flere norske "ministre".

Marskalker var professor Klaus Hansen og stabssjef i AT, generalmajor Bjerkelund.

En strykekvartett spilte først "Våren" av Grieg hvoretter res.kap. Bjarne Barby forrettet. "Fru Solveig Frölich Hanssen var et lys for heimen sin og alle de mennesker hun kom i berøring med. Hun var et heimens menneske og hun gav av sitt overskudd til alle som fordødes der", sa han i sin tale bl.a. "Hun kjente også sitt store ansvar og var sin mann til uvurderlig hjelp og støtte i hans ansvarsfulle arbeid. Fru Frölich Hanssens liv var et vitnesbyrd om en kristens gjerninger. Vi lyser fred over hennes minne."

Etter talen spilte strykekvartetten Agathe Backer Gröndals "Ennu et streif av sol".

Det ble lagt ned en rekke kranser, fra Reichskommissar Terboven, "ministerpresident" Quisling, SS-Obergruppenführer und General der Polizei Rediess, Generalarbeitsführer Bohrman, "minister" Stang, fra offiserer i arbeidstjenesten og fra en rekke andre.

Ved graven spilte et musikkorps fra AT salmen "A tenk når engang samles skal". Res.kap. Barby forrettet også ved graven.

UTNEVNING AV DOMMERE I RIKSPARTIRETTEN.

22.30 (31) "Føreren" har den 28 mars 1944 utnevnt advokat Finn H. Ström, Oslo, til formann i rikspartiretten med justisråd R. Kåre Larssen og direktør, professor Birger Meidell som meddommere.

Som varamenn har "føreren" utnevnt byrettsdommer Solveig Stang, Oslo og ingeniør Anders Tomter, Bestun.

SKOGSARBEIDERE I AUDIENS HOS QUISLING.

20.30. Skogsarbeiderne som har fått "ministerpresidentens" premie for godt arbeid ble igår mottatt av "ministerpresidenten" på slottet. "Sosialminister" Lippestad presenterte skogsarbeiderne for "ministerpresidenten" som lenge underholdt seg med dem.

FØREREN FOR GERMANISCHE SS-NIEDERLANDE I OSLO.

10.30. (Begynnelsen utydelig).....det tyske og norske politi og til førere og soldater av Germaniske SS Norwegen med atandplass Oslo.

Føreren for Germanische SS-Niederlande gikk i sin tale inn på de tanker, problemer og idealer som de nederlandkse nasjonalsocialister og det germanske SS i dag er besjelet av. Han uttalte bl.a.: "Man sier ofte så lett-vint, at vi lever i en av verdens historiens største revolusjoner, i en tid med omvurdering av alle verdier, der en århundrelang periode finner sin avslutning. I det store og hele er man seg ikke bevisst hvor stor denne tid i virkeligheten er og hvor dyp den er denne revolusjon i dag, som ikke bare betyr en endring av statsformen. Denne revolusjon er alt omfattende, den er et brudd av vårt blod og vår rase. På annen måte kan man ellers heller ikke forklare seg at våre soldater har stått ved fronten i fire år og ytet det overmenneskelige der, at millioner av kvinner, menn og barn i de bombarderte byer i Tyskland legger for dagen en urokkelig holdning som beundres av hele verden.

Storheten i vår tid består i at vi bevisst underkaster oss blodets uforanderlige lover, som lyder slik: 1) blanding og bastardisering fører til undergang. 2) Blod søker blod. 3) Hvis en rase eller et folk vil bestå, så må mennene være beredt til å kjempe og kvinnene må være beredt til å opprettholde ætten ved et sterkt avkom. Som nasjonalsocialister og SS-menn kjemper vi for et artseget liv mot enhver bastardisering av ånd og legeme. Nasjonalsocialismen må i alle germanske folk og deres mennesker vekke krefter for at de med fritt personlig mot og av innerste overbevisning kan bekjenne seg til det, som etter hvert tar form og skikkelse.

I det nederlandkse rom gis det historikere som beviser at den germanske tanke er den riktige, og det vis dem som beviser det motsatte. Derfor må det understrekes: Selv om det aldri hadde eksistert et germansk rike, så hadde vi måttet skape det i dag. I dette kommende fellesskap vil vi tre inn som likeberettigede. Den første forutsetning er da at vi også oppfyller like plikter. Jeg er overbevisst om at det storgermanske samfund vil bli til virkelighet og at det i dens ledelse vil være menn fra de forskjellige germanske folk, som i dag står i denne germanske samling. Krigen vil ikke være slutt med vår seir og frontsoldatene i alle germanske land vil også etter krigen være beredt til å fortsette å kjempe inntil det er lykke å bygge
(fortsatt)

SS-STANDARDTENFUEHRER FELDMAYR'S TALE. (fortsatt)

opp det nasjonalsocialistiske storgermanske rike som vi alle lengter etter.

SS Obergruppenfuehrer Rediess takket SS-Standardtenfuehre Feldmayr for hans tale, som ble mottatt med sterkt bifall. Møtet avsluttet med at man sang SS'troskapssang.

KAPTEIN A. HOLLANDSJÖ AVGÅTT VED DÖDEN.

23.00 (34) Kaptein A. Hollandsjö døde plutselig lørdag, rammet av slag. Han ble 61 år gammel. Kaptein Hollandsjö var født i Honne. Etter endt militærutdanning var han ansatt i firmaet E.A.Smit og har som firmaets representant reist på kysten mellom Bergen og Kirkenes i nesten tredve år.

21.30. (32) DU MÅ VÆRE KLAR OVER AT SVARTHANDLERNES RIKE KUNDER spiser matvarer som med rette tilkommer dine barn. La ham ikke få fortsette med sin sjofle trafikk. Meld ham til nærmeste politimyndighet.

PRISBESTEMMELSER FOR FRUKT OG GRØNNSAKER AV 1944-ÅRS AVL.

22.30. (33) Prisdirektoratet har nå fastsatt prisbestemmelser for frukt og grønnsaker av 1944-års avl. De mer generelle prisbestemmelser for frukt og grønnsaker er fastsatt i en felleskunngjøring. I år er det forutsetningen at prisbestemmelsene for poteter og bær skal fastsettes i hver sin kunngjøring, som vil foreligge med det første.

Hva prisene på grønnsaker angår, er det foretatt en hel rekke endringer sammenliknet med ifjor. Maksimalprisene på grønnsaker ble tidligere i det store og hele fastsatt på grunnlag av førkrigsprisene. En hel rekke grønnsaksorter ble dog før krigen bare omsatt i meget begrensede mengder. Dette bevirket at prisene for sådanne varer lå relativt høyt sammenliknet med prisene på grønnsaksorter som ble produsert i større mengder. Noe da omsetningen er regulert og produsentene i Syd-Norge har adgang til å levere alle sine varer til fordelingssentralen for frukt og grønnsaker, har produsentene funnet det regningsvarende å utvide arealene av enkelte mindre matnyttige grønnsaksorter i den grad at produksjonen av disse ikke står i noe som helst rimelig forhold til hva det produseres av andre mer matnyttige grønnsakslag.

Flere av de grønnsaksorter som var småartikler før krigen, finner også under de nåværende forhold et meget begrenset marked. Fordelingssentralen for frukt og grønnsaker vilde derfor kunne komme opp i meget store vanskeligheter såfremt den måtte ta imot store mengder av slike grønnsaksorter som det er vanskelig å finne avsetning for. Det er derfor foretatt en betydelig omregulering av prisene på grønnsaker i Syd-Norge. Ordningen med storsalg og småsalg er dog bibeholdt.

Prisene på spinat, grønnkål, neper og mangold er redusert temmelig kraftig. Det er også foretatt en del prisreduksjoner for gresskar, gressløk, karve kål, knutekål, savoykål og grønne tomater. På den annen side er prisene på en del mer matnyttige grønnsaksorter satt noe opp. Höst prisene
(fortsatt)

GRØNNSAKSPRISERNE FOR 1944. (Fortsatt)

og vinterprisene for gulrøtter er således satt opp med 6 øre pr. kilo i Syd-Norge, og høstprisene og vinterprisene for hvitkål er hevet med 2 øre pr. kilo på Østlandet og Sørlandet og med 5 øre pr. kilo på Vestlandet og i Trøndelag.

Av andre grønnsaksorter hvor det har funnet prisforhøyelse sted, kan nevnes sjalottløk og margarter.

De spesielle prisbestemmelsene for fabrikkgrønnsaker er vesentlig endret i forhold til ifjor. De priser som nå er fastsatt for grønnsaker ved levering til fabrikk, gjelder for varen fritt levert fabrikkens sted uten utgifter til emballasje for kjøperen. Ved salg av fabrikkgrønnsaker fra fordelingssentralen for frukt og grønnsaker skal varene alltid leveres fritt fabrikkens sted. De nye priser for fabrikkgrønnsaker ligger derfor i det store og hele noe høyere enn de laveste storsalgspriser for matgrønnsaker på Østlandet og Sørlandet.

Da enkelte grønnsakslag kan bli å sende over nokså lange avstander, ligger derfor prisen på noen sorter opptil ti øre høyere pr. kilo enn laveste storsalgspris på samme vare ved levering fra produsent til fordelingssentralen. Denne overpris er også for enkelte varer satt for å få dyrkerne til å interessere seg for levering av vedkommende vare til fabrikk framfor levering til fordelingssentralen. Dette er f.eks. tilfelle med grønnkål og spinat. Mens laveste storsalgspris for spinat ved levering til fordelingssentralen er 30 øre pr. kilo er prisen ved levering til fabrikk 38 øre pr. kilo. Produsentene kan dog ikke uten videre levere omsetningsregulerte grønnsaker til fabrikk.

I Syd-Norge er praktisk tatt alle sorter grønnsaker omsetningsregulerte. Produsentene kan derfor ikke selge omsetningsregulerte grønnsaker til andre kjøpere enn fordelingssentralen for frukt og grønnsaker uten ved spesielt samtykke. Såfremt produsentene vil levere grønnsaker til fabrikk, må leveringen skje på godkjent kontrakt med fabrikkens. Landbruksdepartementet har nemlig i år som igjor åpnet adgang til kontraktdyrking av grønnsaker. Det er videre bestemt at alle slike kontrakter skal godkjennes av fordelingssentralene.

De priser som er fastsatt for levering av grønnsaker til fabrikk, kan også tas for varer som produsenten dyrker på godkjent kontrakt med fabrikk. For å gjøre prisbestemmelsene for fabrikkgrønnsaker så plastiske som mulig er det åpnet adgang til ved salg fra produsent til fabrikk å levere vare på andre steder enn fabrikkens sted. Såfremt levering på andre steder enn fabrikkens sted blir aktuell, må dog de priser som er fastsatt for varen fritt levert fabrikkens sted reduseres med minst 1 øre pr. kilo.

For frukt er prisene satt de samme som ifjor.

SPORTEN.

----- 13 00 (13) Freidigs landsmann som ble holdt her i byen lørdag og søndag ble meget vellykket. Blant deltakerne var: Magne Tolgensbakk, Hans Overn, Ivar Fjell, Politiet, Oslo, Tor Holstad, Bodø, Herbert Carlsen, Politiet Trondheim, M. Engen, politiet Oslo, O. Rønning, Freidig, Arthur Brøgger, pol. Trondheim, Arthur Rønningen, pol. Oslo, Asbjørn Sverre, pol. Oslo, Magnus Pedersen, Freidig, Hans Saur.

BRANN I STAVANGER.

14.00. I går middag bröt det ut brann i et beboelseshus i Stavangers sentrum. Det begynte å brenne i et værelse i første etasje og ilden bredte seg med rivende fart slik at beboerne måtte løpe ut som de gikk og stod. Ingen fikk reddet det minste. En eldre syk dame måtte berges ut gjennom et vindu på baksiden av huset. Det tok fyr i et nabo-hus, men her lyktes det heldigvis å slokke før skaden fikk større omfang. Det meste av det brente innbo var ikke assu-rert. Årsaken til brannen var gnister fra en ovn.

DÖDSFALL.

14.30. Slaktermester Adolf Teodor Itsöf, er död 83 år gammel. Han var en av innehaverne av det landskjente firma A. Itsöf, som ble grunnlagt i 1828 av avdödes farfar. Slaktermester Itsöf har opprettet en rekke legater og et ung-karshjem som bærer hans navn.

DÖDSULYKKE.

18.00 En overkjørsel med döden til følge hendte idag litt over klokken 14.00 på hjørnet av Grensen og Akersgaten i Oslo. En 11-12 år gammel gutt, Bjarne Kilde, kom syklende og ble påkjört av en lastebil. Han ble meget stygt tilredt og var död ved frankonsten til legevakten.

ÖKONOMISK ÖVERSIKT.

14.00.

Aksjekurser fra Oslo börs den 3.april:

4 1/2 % Stat 1937 k 103 3/4

4 % Stat 1935 I k 103 1/2

3 1/2 % Stat 1941 I k 104 1/2

3 1/2 % Stat 1938 I k 103 1/2

4 % Hypotekbank 1938 k 106

3 1/2 % Hypotekbank 1941 k 105 3/4

Creditbanken s 145 k 140

Kreditkassen s 850 k 845

Bjölvefossen s 21 3/4 k 21 1/2 oms 21 3/4

Borregård 4% s 140 k 137

Elektrokjenisk s 150 k 144

Hafslund s 727 1/2 k 720

Orkla unot.

Saugbruksforeningen s 1975 k 1900

Union s 6,50 k 6,40 oms 6,40

Agdesiden s 170 k 160

Borgestad s 247 1/2 k 242 1/2

Bruusgård Klösterud s 277 1/2

Amerikalinjen s 245 k 240

Bergenske s 175 k 172 1/2

Nordenfjeldske s 200 k 195

Ivarsen s 277 1/2 k 272 1/2

Ocean s 310 k 300

Kosmos II k 277 1/2

Oda s 245 k 240

Rosshavet s 370 k 365.

Valutanoteringene var uforandret.

ÖKONOMISK ÖVERSIKT (fortsatt)

19.00. ÖNB's indeks for Oslo Börs den 31 mars: Bankaksjer 172,55 (+0,50), Industriaksjer 201,33 (+0,07), Skipsaksjer 248,75 (+0,45), Hvalaksjer 200,50 (+0,35).

Köbenhavn: Det er undertegnet en dansk rumensk handelsavtale i Bucurcsti. Den gjelder for et tidsrom av 6 måneder og forutsetter at det fra begge sider utbyttes varer til et samlet belöp av 1,6 millioer kroner. Danmark skal fra Rumania få parafin- og naftaprodukter samt leveranser av lin og trevarer bl.a. Denne import skal så betales med en eksport av maskiner.

Köbenhavn: Det danske grossistforbund har holdt generalforsamling på Köbenhavns börs. Formannen, grosserer Rudolph Schmidt, nyttet dette hövet til å gi en rekke opplysninger om varebyttet med utlandet i 1943. Han opplyste at samhandelen med Tyskland ifjor har utgjort den største del av Danmarks handel med utlandet. Således er sytti pst. av landets import kommet fra Tyskland, derav en fjerdedel kull og koks. Uten at importen av disse varer allikevel har vært tilstrekkelig. Importen av olje var mindre i 1943 enn i 1942, det har bl.a. fört til en ytterligere omlegging til generatordrift. Innenfor gruppen jern og metaller har innförselen av råvarer og halvfabrikata vist betydelig nedgang mens importen av kjenikallier og fargestoffer har vært relativt omfattende. Innförselen av kunstgjödsel har vært større enn året för. På grunn av den gode höst i 1942 har Danmark i 1943 eksportert mer landbruksprodukter til Tyskland enn året för, slik at den samlede eksport - på tross av nedgangen for enkelte industrivarer - har oversteget eksporten i 1942 med over 30%.

Den svensk danske samhandel har i det siste året mött store vansker. Hösten 1943 holdt Sverige opp med å utstede eksporttillatelser på grunn av den Clearing-skjevhet som er oppstått. Nektelsen skjedd først for trolast, senere for andre varer. Fra dansk side betraktes skjevheten som meget liten og det svenske standpunkt virker uforstående. Grosserer Schmidt sluttet med å uttrykke sin glede over handelsforbindelsene med Norge og Finland var bevart tross krigens mange vansker.

ÖNB's indeks for Oslo Börs: Bankaksjer 172,60 (+0,85), Industriaksjer 201,10 (+0,23), Skipsaksjer 244,30 (+0,55), Hvalaksjer 201,25 (+0,85).

Stockholm: A/B Elektrolux viser for 1943 et nettooverskudd på 4,97 millioner kroner (for 1942 var det 3,45 mill.kroner). Styret foreslår at det utbetales 10% utbytte eller kr.7,50 pr.aksje, (for 1942 ble det utdelt 3,25% utbytte med kr.5 pr.aksje.).

5. apr. 1944.

Nr. 1068.

Fortrolig.

Meldinger tirsdag 4. april

LILLEBELTBROEN MIDLERTIDIG UTE AV FUNKSJON.

D.R. 12.30. Ved 23 tiden igårkveld ble det til Middelfart og Fredericia meldt at Lillebeltbroen brente. Brannmannskeper ble straks sendt ut fra begge byer og ved ankomsten konstaterte man at det brente kraftigomtrent midt på broen. Det viste seg at det hadde tatt fyr i det østlige spor, men i den kraftige vind spredte ilden seg snart til det vestlige spor og i løpet av forholdsvis kort tid var det full fyr i begge spor i en lengde av ca 50 meter. Det viser seg etterat man har fått slukket ilden av begge spor er helt ubrukelig på det brente sted idet svillene er helt brent bort og skinnene tvistet og revet opp. Ingen mennesker er kommet tilskade. Man vet ennå ikke om broens jernkonstruksjon er blitt skadet, men i alle tilfeller må hele midtpartiet av broen repareres.

Det var meget vanskelig å slukke ilden idet man måtte ta vannet opp fra Lillebelt, og da broen er meget høy måtte man bruke en pumpe til å pumpe vannet opp mens man måtte sette en annen pumpe inn for å føre vannet videre i en lengde av 450 meter til brannstedet.

Man tror at ilden er oppstått ved at glør fra et passerende godstog har falt ned på svillene og har tentt fyr. Den omstendighet at svillene her er tett belagt med oljeavfall har gjort sitt til at ilden har fått god næring og i den kraftige vinden har så ilden spredt seg med rivende fart.

Man har ennå ikke fått full oversikt over skadens omfang. Denne hendelse kommer så meget ubehageligere som at den faller inn med påsketrafikken og vil medføre alvorlige forsinkelser i en tid framover. Man har begynt arbeidet med å reparere broen, men man regner ikke med å få igang noen trafikk før i løpet av imorgen og da bare på ett spor. I mellomtiden vil det bli utført en etappetjeneste idet passasjerer skifter ved broen og spaserer over denne og går på et tog som venter på den andre siden.

DANSKE DØMT AV TYSK KRIGSRETT.

D.R. 12.30. En tysk krigsrett har dømt en dansk statsborger til to års fengsel for forsøk på å sette seg i besittelse av en revolver. Det er videre bestemt at han skal sone sin straff i Tyskland.

ROJA OG SANDERS ER FRAMDELES DEN STORE ATTRAKSJON.

18.30 (19). President Rojas tale på møtet i Klingenberg Kino ikveld:

Latvia var i en meget mer ugunstig situasjon enn Finland når det gjaldt et sovjetrussisk overgrep, hevdet taleren innledningsvis. Det fantes ikke strategisk gunstige grenser. I de tyve år som var gått siden de bolsjevikiske bander var drevet bort i 1919 hadde man glemt at forholdet til den østlige nabo kunne sammenliknes med kattens lek med musen. Så snart den annen verdenskrig bröt ut, strakte den ut sine klør. Man fikk sovjetrussiske garnisoner i landet og de hindret enhver aktiv motstand da de bolsjevikiske panseravdelinger i juni det følgende år rullet over grensen og satte en strek over Latvias uavhengighet. Taleren sårtalte så om hvordan de første valgene foregikk.

Fortsatt.

ROJA OG SANDERS. Fortsatt.

Det undertrykte latviske folk skulle ha rett til å velge sine representanter fritt, het det. Velgerne skulle ha rett til å sette opp kandidatlistor - men betingelsen var at minst 100 velgere skrev under på hver liste. Det ble stilt opp en liste over fram-tredende, anerkjente politikere. I de neste dager ble både kandidatene og de som hadde underteknet, arrestert av GPU. Slik foregikk valgene til det første kommunistiske "Saeina" (parlament) i Latvia.

Dermed var "gruens" tid innledet. I begynnelsen gikk bolsjevikene forsiktig fram. Det ble forordnet lønns- og forhøyelser. Prisene tok til å stige ennå kortere enn lønningene. Samtidig ble rubelen innført som betalingsmiddel, likestillet med den gamle mynt lat. Rubelens kjøpekraft var imidlertid meget mindre. Senere ble lat uten noensomhelst forvarsel forbudt som betalingsmiddel. Ikke en eneste time ble gitt til omveksling. Samtidig kunngjorde bolsjevikene at latviserne skulle få lære virkelig kultur å kjenne. Alle bokhandlerne ble tømt for sine lagre av bøker som ble sendt til papirmøller og malt opp. Til gjengjeld ble markedet på ganske kort tid oversvømmet av kommunistisk litteratur.

Taleren kom så inn på deporteringen, og uttalte i denne forbindelse at den 13de juni 1941 ble 1188 barn under seks år deportert til Sovjet - Samveldet. Den 14de juni ble det tilsammen ført bort 19.081 (?) personer i Latvia. De bortførte var ikke bare de velhavende og intelligensen. Det var også mange tusen latviske arbeidere, soldater, underoffiserer, lave funksjonærer, skoleelever, barn og pensjonerte oldinger.

Den bolsjevikiske makt i Latvia varte bare i ett år og noen dager, men bare i den tiden forsvandt 36328 personer. Det var ikke noen hemmelighet at GPU hadde innrettet moderne torturkammer under sine bygninger i de større byer. Noen dager etterat tyskerne rykket inn i Riga, gravde de ut gårdsplassen i sentralfengslet i byen. Der fant de massegravene fulle av lik. De lå bare en halv meter under jorden, de fleste skutt i hodet på kort hold, men noen hadde også buk-skudd. I slutten av juli 1941 fant man ved en sommerhytte ved Weissensee utenfor Riga 16 graver med omlag 10 lik i hver. Hendene var bunnet sammen på ryggen og alle var de skutt gjennom hodet bakfra med små - kalibrede pistoler. Liknende funn ble gjort mange andre steder i landet. Tilsammen ble 1355 personer myrdet. Under rettsmøtene ble dommene ikke motivert og vitner ble ikke forhørt.

Det som skjedde i "gruens år", har lært oss latvisere at vi bare har en vei å gå, sa taleren tilslutt. Vi må marsjere sammen med den tyske forsvarsmakt inntil bolsjevismen er definitivt slått.

Dr. Sanders tale i Klingenberg Kino:

Den tidligere prost i Libau, dr. Wiswald Sanders fortalte først at han lærte kommunismen å kjenne da han studerte teologi ved universitetet i Dorpat. Det var i 1905. Det kom agitatorer som oppviglet arbeiderne mot den bestående ordning. Massene vandret fra bondegård til bondegård, tendte fyr på husene, trængte inn i kirkene om søndagene, rev prestene ned fra prekestolene og sang revolusjonære sanger. Noen måneder senere ble den revolusjonære bevegelse knust.

12 år senere var dr. Sanders pastor i Petersburg, da bolsjevikene overtok makten. Han drog ut på landet hvor han delvis holdt seg skjult på grunn av alle henrettelsene. I mellomtiden hadde bolsjevikene herjet på mitt hjemsted, fortalte han. Eksekutiv - komiteene terroriserte bønder overalt, kirkene ble forvandlet til kornmagasiner eller forsamlingshus, mange prester led martyrdøden, mens intelligensen forsøkte å komme til utlandet. Ved tyskernes hjelp greide de latviske frihetskjemper å jage bolsjevikene ut i 1919.

I 1940, da bolsjevikene rykket inn, ville latviserne ikke delta i demonstrasjonene. Da valgene skulle finne sted, ble den nasjonale gruppe splittet og alle som nektet å stemme ble truet med inndraging av sukkerkort osv. Valgene skulle være hemmelige, men bolsjevikene overvåket alle som ville foreta strykinger på listen.

ROJA OG SANDERS. Fortsatt.

Dr. Sanders omtalte deretter den voldsomme ekspansjon på alle felter av det latviske næringsliv i hellonkrigstiden. Ved tall beviste han at det var løgn når bolsjevikene skylte på at næringslivet var blitt forsømt.

Alle hus som hadde et flatcinnhold avner enn 250 kvm, ble fratatt eierne, fortsatte taleren. Straks kom kommi-
 sjonærer og krevde alle dokumenter og endog husgeråd. Også alle kirker, kirkens eiendommer og prestenes hus ble gjort til statens eiendom.

Men enda værre enn undergravningen av landets næringsliv og sosiale stilling, var den terror latviene måtte utholde. Alle arbeidere og funksjonærer måtte fortelle om innstillingen til bolsjevismen og det nye regimet. Alle måtte også gjennomgå et bolsje-
 vikisk kursus over Stalins forfatning og bolsjevismens mål. Det ble forbudt å synge nasjonalsanger, likeledes å heise det nasjonale flagg. I skolene ble det satt inn politiske ledere, det samme var tilfellet med universitetet, senere også med alle bedrifter. I teatrene ble det spillt stykker som tilsvarte bolsjevismens ånd. Lagrene av salmebøker ble brent, det teologiske bibliotek beslaglagt for å brennes, men så langt kom det ikke.

Jeg ønsker ikke at dere skal oppleve det, sa dr. Sanders tilslutt. Det er nok at ett folk har gjort det og allikevel er det mange som allerede har lært bolsjevismen å kjenne? finner, est-
 lendere og latviere. Etter min mening er bolsjevismen en av de frykte-
 ligste pestsykdommer som bryter ned menneskeheten og den menneskelige kultur. Gud gi at Europas folk blir klar over at det ikke finnes større oppgave enn å beseire bolsjevismen.

18.30. (21).

Du anmelder en mann som begår sedelighets-
 forbrytelse mot dine barn.

Svartehandleren forbryter seg også mot dine barn. Han stjeler maten fra den. Meld han til nærmeste politimyndighet.

STRAFFLSAK MOT EN DROSJEMER.

18.30. (22).

Pris og rasjoneringspolitiet i Kristiansand har behandlet en sak mot en drosjesier som hadde kjørt to hebrer på en ferietur i Setesdal. Kjöringen stod i avgjort strid med den instruksjon som gjelder for beredskapstjenesten og sjafören ble belønnet med en bot på 1000 kroner. De to passasjerer fikk böter på henholdsvis 800 og 200 kroner hver.

Såfremt de bestemmelser som gjelder for kjöring av beredskapsbiler nu ikke blir respektert, sier politiet, blir det nödt til å anvende fengselsstraff og vedkommende bileier som overtrer bestemmelsene risikerer å bli fratatt kjöretillåtelsen for kortere eller lengere tid.

"BISKOP" FRÖYLAND SKAL GJLSTE SÖRLANDET.

18.30. (23).

"Biskop" Fröyland kommer i påskehelgen til å gjeste Sörlandet. Langfredag skal han tale i Trefoldighetskirken i Anrendal og Förste påskedag i Kristiansand domkirke.

POSTFORSENDELSE AV LEGITIMASJONSPAPIRER FOR RASJONERINGER.

18.00.

Ved Sör - Gudbrandsdal rasjoneringsretts dom av 2den mars 1944 er en kjøpmann idömt bot for overtredelse av forordning om behandling av rasjoneringslegitimasjoner av 30te sept. 1942, paragraf 8, som bestemmer at postforsendelse av rasjoneringslegitimasjoner og skjemaer og blanketter for slike legitimasjoners, skal skje som re-
 kommandert forsendelse eller verdiforsendelse, derved at han sendte to anvisninger på sukker til sin grossistforbinnelse i almindelig brev med den fölge at anvisningene kom bort i posten.

 FORSENDELSE AV RASJONERINGSLETTIMASJONER: Fortsatt.

Tiltalte gjorde til sin frifinnelse gjeldend at han var ukjent med forannevnte bestemmelser. Retten fant ikke å kunne godta denne anførsel og uttalte bl.a. at det må fordras av en næringsdrivende at han setter seg nøye inn i de bestemmelser som gjelder for hans yrke.

 OVERTREDELSE AV PRISFORSKRIFTENE OG LÖNNSFÖRORDNINGEN.

18.00 (17) Midthordland prisrett har behandlet en sak mot innehaveren av en malerforretning i Næstun som var tiltalt for overtredelse av prisforskriftene og lønnsforordningen av 18de desember 1941 ved arbeider som han hadde tatt for den tyske vernemakt. Tiltalte hadde bl.a. betalt for høye lønninger og bereknet seg urimelige priser. Han ble idømt 3 måneders ubetinget fengsel og en bot på 5000 kroner. Dessuten må han betale 150 kroner i sakserkostninger og må tåle inndragning av over 82.000 kroner.

 KULTURHISTORISK RÖROSMINNE SKAL BEVARES.

18.00 (18) "Ministerpresidenten" har 29de mars 1944 besluttet å stille til disposisjon 250.000 kroner til arbeidet med bevaring av kulturhistorisk verdifullt Rörösminne. Beløpet vil bli utredet med 100.000 kroner i 1944 og 50.000 kroner i hvert av de tre følgende år.

 ÖKONOMISK ÖVERSIKT.

Stockholm: Rederiaktiebolaget Transatlantico og dets datterselskap Transpacific har for 1943 et samlet overskudd på 21.31 millioner kroner mot 16.63 millioner kroner. I overskuddet for 1942 inngikk imidlertid fortjeneste på tap eller solgt tonnasje med 24.69 millioner kroner. I status er flåten oppført med 51.68 millioner kroner. Styret foreslår at det utdeles uforandret 10 % utbytte til aksjonærene.

Bergen: Det ble den 27de mars holdt representantskapsmøte i forsikrings-selskapet Vesta under ledelse av kjøpmann Bailly Knudtzen, for behandling av regnskapet. Selskapets premieinntekt i 1943 var på tilsammen 9.639.000 kroner hvorav 3.457.000 kroner for egen regning. Selskapets renteinntekt og inntekt av fast eiendom utgjorde 354.000 kroner og skatter er utgiftsført med 247.000 kroner. Av overskuddet som var på (, \$ utydelig) utbetales et utbytte til aksjonærene med kroner 13.- pr. aksje med tilsammen 208.000 kroner og det avsettes 63.000 kroner til skattefondet. Aksjekapitalen er 3.200.000 kroner fullt innbetalt og disposisjonsfondet utgjør nu 1.810.000 kroner, premie- og reservefond for skade 6.153.000 kroner for egen regning. Forretningsriften i det forløpne år har vært tilfredsstillende og premieinntekten er i forhold til foregående år steget med 600.000 kroner. Selskapets gjeld, obligasjoner, aksjer og andre verdipapirer, bankinnskudd og kasse, fast eiendom med fradrag av pantegjeld er oppført med 12.17 millioner kroner.

Stockholm: I tiden fra 1. juni til 1. mars 1943 er det i de svenske skoger avvirket 21.393.000 kubikkmeter ved til bransel og trekull samt 7.470.000 kubikkmeter til papirmasse, tilsammen 28.866.000 kubikkmeter. Ved samme tidsrum ifjor var det avvirket 20.430.000 kubikkmeter, men avvirkningsprogrammet var låt mindre enn ifjor.

Fortsatt.

 ØKONOMISK OVERSIKT . Fortsatt.

Stockholm: Den ventede nyemisjon å a/b Custos på grunn av aksjekjøpet i bankfirmaet Corvin, ble på 9.30 millioner kroner hvorved Custos aksjekapital blir på 27.9 millioner kroner. De gamle aksjonærer har forkjøpsrett av ny aksje på to gamle til pari kurs med erleggelse av fem prosent rente fra 1ste januar i år. Denne fortrinsrett utløper 21de april og innbetaling skal være foregått innen 15de mai.

Sarpsborg: Fredag ble det holdt generalforsamling i a/s Borregård under ledelse av representantskapets formann, ordfører godsier L. G. Borch. Man behandlet først regnskapet for 1943 som viste overskudd på 3.015.000 kroner. Tillagt overførsel fra forrige år stod det til disposisjon 3.065.000 kroner, hvorav det er besluttet utdelt 4 % utbytte med 3.000.000 kroner, mens resten overføres til ny regning. Regnskapet ble enstemmig vedtatt, likesom styret enstemmig ble nedlagt decharge. Som medlemmer av representantskapet gjenvalgte følgende: arkitekt Kr. Blong, skogeier Asmund Enger, direktør Arntfinn Heie, skogeier Olav Lövland og fylkeskasserer Johan A. Svendsen. Istedet for børskommissær Reidar Duc og skipsmekler Chr. Thronsen, som ønsket å trekke seg tilbake fra representantskapet, valgtes direktør Erik Bacho - Wiig og byrettsdommer Bjarne Didriksen. I et etterfølgende representantskapsmøte gjenvalgte L. G. Borch som ordfører og dr. med. Reidar Gørding som viseordfører for representantskapet. Som medlemmer av kontrollkomiteen gjenvalgte skogforvalter Paul Akre og skogeier, kaptein Chr. Rørholt likesom major C. Munte - Kås, ble gjenvalgt som revisor. I samme representantskapsmøte gjenvalgte ingeniør Ferdinand P. Egeberg som medlem av styret.

I et styremøte etter generalforsamlingen ble generaldirektør Arne Meidell gjenvalgt som styrets formann og skogeier Sigurd Holmark som dets viseformann.

Oslo: Indeks for Oslo Børs den 3dje april: Bankaksjer 172.60 (uf), industriaksjer 201.63 (+ 0.53), skipsaksjer 248.55 (÷ 0.30), hvalaksjer 201.50 (+ 0.25).

Oslo: Ingrosprisindeksen pr. 15 mars er uforandret fra måneden før 175.6. Indekstallet for forstoffer og gjødning er steget 0.5. De andre gruppene er uforandret.

 ULYKKE PÅ SOGNEFJORDEN.

10.00 (3). Undredal i Sogn: En ulykke er igår ettermiddag hendt på Sognefjorden på skillet mellom Aurlandsfjorden og Nærøyfjorden, idet den nær 80 år gamle kjøpmann Birger Nedberge fra Undredal bruknet under en robåttur. Han var alene på turen. Da han ikke kom tilbake til fastsatt tid, ble det sendt ut mannskaper for å lete etter ham. Liket ble funnet drivende i fjøra ved Beitelen, mens båten lå tom utenfor. Den omkomne var født i Lyrkjebø. Han hadde drevet kjøpmannsforretning i Undredal.

 AGDER SKOGEIERKONTOR HOLDER ÅRSMÖTE.

19.30. (24). Agder skogeierkontor har holdt sitt årsmöte i Knistiansand. Det frangikk at årsmeldingen at arbeidet ved kontoret har öket kraftig. Det ble bevilget 2000 kroner til fordeling på skogselskapene i de to Agderfylkene og 1300 kroner til Det Norske Skogselskap.

LATVIAMÖTET I KLINGENBERG KINO IDAG.

21.30. (34). Klingenberg Kino var fylt til siste plass da det store møtet med de kjente latviere, president Roja og dr. Sanders som talere tok til ikveld. Som et symbol på at Tysklands, Latvias og Norges kamp idag er en felles kamp, hang de tre nasjonens flagg side om side på scenen.

Fylkesfører Holm ønsket i en kort tale de to latviske gjester og forsamlingen velkommen.

Kraftig og langvarig bifall hilste de to latviske talere da de hadde avlagt sine realistiske beretninger om forholdene i Latvia under den bolsjevikiske besettelse og klart hadde gitt uttrykk for hvordan Latvia kjemper sin frihetskamp.

Tilslutt ble den dokumentariske filmen fra massegravene i Katyn vist fram. I all sin grusomhet viste denne filmen hvilken skjebne som venter de europeiske folk hvis ikke bolsjevismen blir likvidert. Filmene om Katyn viser faren fra Øst. Denne fare truer idag hele sivilisasjonen, og derfor kjemper Europa.

MENINGITIS I DANMARK.

21.30 (36). Danmark er plutselig blitt hjemsøkt av en ny og fryktelig form for meningitis, som i den senere tid har krevd sørgelig mange ofre. De første tilfeller er inntruffet i Århus og Esbjerg, hvor sykdommen har krevd fem dødsopfre på et døgn. Sykdommens årsak er en ny og farlig type av meningokokkbasillen. I flere tilfeller er døden inntrått så hurtig at man ikke engang klarte å få brakt patienten på sykehus. I et enkelt tilfelle følte en mann seg syk om morgenen og falt død om på arbeidsplassen noen få timer senere. Sykdommen er egentlig ikke en typisk meningitis, men forløper som en heftig forgiftning av hele blodsystemet. De nye kjemoseptiske midler, som ellers har vært anvendt med meget godt resultat mot meningitis, virker ikke i disse tilfeller. Man forsøker nu å framstille en ny vaksine mot den farlige sykdommen.

BERLINS FILHARMONISKE ORKESTER I NATIONALTHEATRET.

22.30. (41). I overvær av reichskommissar Terboven, høye representanter for Wehrmacht og kjente personligheter innen tysk og "norsk" kulturliv samt en fullt besatt sal ga Berlins Filharmoniske Orkester ikveld sin annen konsert i Nationaltheatret. Programmet omfattet denne gang Brahms varianjoner over et tema av Haydn, Haydns G - dur symfoni samt Beethovens symfoni nr. fem. Dette vektige og lødige program fikk en utførelse som stillet verkene i den mest utsøkte og kunstnerisk fullendte belysning. Dette store og prektige symfoniorkester viser en presisjon i samspill, en enhet i stil og tone og samtidig en rikdom på nyanser og klangsjatteringer som er helt enestående. Professor Hans Knappertsbusch lar da heller ingen anledning til utdyping av det musikalsk - kunstneriske stoffet gå fra seg. Stilpreget og den fullendte fraseringen i Haydn, nyanseringen og det følsomme melodispill i Brahms og til slutt det mektige, tonespråget til Beethoven, alt ble fullendt gjengitt.

BEVILLINGEN TIL RÖROSMINNER. (Se side 4).

23.30. (46). I forbindelse med den store bevilling av "ministerpresidenten" til bevaring av kulturhistoriske Rörösminner, uttaler ordføreren i Rörös, Johnsen: Det er en storlagen gave "ministerpresidenten" har gitt Rörös til 300 års dagen. Med stor takknerlighet har vi mottatt bevillingen.

RÖROSMINNE. Fortsatt.

Det gleder oss at vårt "riksstyre" idag tross i de mange vænker det har å stri med allikevel favner så dypt at det ikke bare har forståelse av, men også går inn for å løse denne oppgave: å bevare vår gamle bergstad. Dermed er et gammelt kultursentrum i landet bevart for ettersekten.

Henrik Grønn, formannen i Rørosmuseet og i jubileumskomiteen gir også uttrykk for sin store glede og takknemlighet for at Røros er blitt tilgodesett med et så stort beløp. Han framhever videre at pengene vil bli brukt i første rekke til bevaring av det gamle Røros, men de kan også brukes til bevaring av andre kulturhistoriske verdifulle Rørosminner. Selvsagt vil bevillingen bli mottatt med den aller største glede i alle kretser, understreker herr Grønn tilslutt.

DET SVENSKA POLITI UNDER STATEN?

D.R. 12.30. Det vil i nær framtid for den svenske Riksdag bli lagt fram forslag om at hele det svenske politi skal bli lagt under staten. Det skal etter dette forslaget bli dannet et rikspoliti som skal styres av et generaldirektorat. Det er meningen å dele dette rikspoliti opp i 27 distrikter, dog vil det bli bibeholdt et vist lokalt selvstyre i de forskjellige distrikter.

FINNLAND.

S.R. 13.30. Den finske riksdag holdt idag et kort plenumsmöte og behandlet endel aktuelle lovforslag. Neste plenumsmöte vil bli holdt förstkommande onsdag.

vvvvv VVVVV vvvvv

NYHETSOVERSIKT FRA SKANDINAVIA.

E.S.

Fra
Regjeringens Informasjonskontor.

6 mars

Nr.1069

Fortrolig.

Meldinger onsdag 5 mars 1944

AKSJELKURSER FRA OSLO BÖRS DEN FEMTE APRIL.

13.30.

4 1/2 % Stat 1937 k 103 3/4
4 % stat 1935 I k 109 1/2 (?)
3 1/2 % Stat 1941 I k 104 1/2
3 1/2 % Stat 1938 I k 103 1/4
4 % Hypotekbank 1938 k 106
3 1/2 % Hypotekbank 1941 k 105 3/4
Credittkassen s 145 k 138
Kreditkassen s 850 k 8,40
Bjölvefossen s 21 3/4 k 21 1/4
Borregård s 139 k 137 1/2 oms 138
Elektrokjemisk s 150 k 142 1/2
Hafslund s 730 k 722 1/2
Orkla s 307 1/2 k 300
Saugbruksforeningen s 1975 k 1925
Union s 6,40 k 6,30
Agdesiden k 162 1/2
Borgestad s 247 1/2 k 240 oms 275
Kruusgård Kløsterud s 277 1/2 k 272 1/2
Amerikalinjen s 245 k 240
Bergenske s 175 k 172 1/2
Nordenfjeldske s 200 k 195
Ivaran s 277 1/2 k 272 1/2
Occan s 310 k 305
Kosmos II k 282 1/2 oms 285
Odd k 242 1/2
Rosshavet k 370.
Valutanoteringene var uforandret.

SVERIGE UTDANNER LANGDISTANSEPILOTER.

D.R.12.30. Svensk Aero-transport utdanner for tiden 13 piloter til langdistansepiloter. Undervisningen vil gjøre den i stand til å føre maskiner over de lengste ruter, for eksempel over Atlanterhavet. Kurset begynte 1.februar og vil vare til 1.august.

EKSPLOSJON VED LANGE LINJE.

D.R.12.30. Noget over midnatt skjedde det en eksplosjon ved Langelinje. De tre lystbåthus tilhørende klubbene "Skjold", "Glimt" og "D.F.D.S." ble delvis ødelagt. Man regner med at 30 kostbare båter er kentret. Skaden beløper seg til omlag 200.000 kroner.

BRANNBOMBE I TOBAKKSFORRETNING.

D.R.12.30. Klokken 23.50 i går kveld ble en brannbombe kastet inn i tobakksforretningen på hjørnet av Elbjergvei (?) og Trekronervei i København. Det skjedde ingen nevneverdig skade, bortsett fra knuste vinduer.

LILLEBELTSBROEN.

D.R.12.30. Trafikken er stadig omlag 1 times tid forsinket grunnet på skaden på Lillebeltsbroen. Man venter å kunne reparere det ene sporet i løpet av dagen. Inntil da fortsetter passasjerene å gå over broen.

FRÅ OFFISIELL TYSK SIDE MELDES DET:

D.R.12.30. I dagene fra den 6. til den 8. april vil det bli foretatt øvelsesskyting mellom klokken 20.00 og 22.00 fra punkter langs Öresundskysten. Skip advares mot å seile i nærheten av disse områder. De forskjellige steder vil bli offentliggjort i dagsposten.

ILD I MASKINFABRIKKEN "SVENDBORG"

D.R.12.30. Det ble i morges oppdaget ild i maskinfabrikken "Svendborg". Virksomheten kan fortsette uhindret.

NYHETSOVERSIKT FRA SKANDINAVIA.

A.W.

Fra
Regjeringens Informasjonskontor

11. apr. 1944.

Nr. 1070.

Fortrolig.

Meldinger torsdag 6 april

BRANN HOS UFA I KØBENHAVN.

S.R. 13.30 & D.R. 18.35. Sent igår kveld ble kontorene og lagret til det tyske filmselskap Ufa i Nygade 3 i København sterkt skadet av en sabotasjebrann.

Litt tidligere på kvelden banket to menn på døren til ekspedisjonssjef Samuelson hos Ufa. Med revolvere tvang de han til å utlevere nøklene til kontorene og lagret og den ene av dem gikk avsted med nøkkel mens den andre ble igjen hos Samuelson i ca to og en halv time. Han gikk da like etterat telefonen hadde ringt.

Den andre gikk imidlertid til Ufas kontor hvor han sammen med noen andre bevapnede menn tvang vaktmannen til å vise ham veien til filmlagret. Deretter ble vaktmannen ført tilbake. Like etter begynte det å brenne i bygningen og sabotørene forsvant.

Det utviklet seg snart en slik mangde farlig røk at det ikke var mulig å komme til å slukke og ennu inorges har man ikke kunnet bringe skadens omfang på det rene på grunn av røken.

ANDRE SABOTASJEBEHANDLINGER.

D.R. 13.35. Igår kveld ved 22 tiden trengte endel menn inn i kontoret til Dansk Ungdoms Samvirke. De stjal endel kontor - utstyr, hvorav en skrivemaskin og strøk også avgårde med kartoteket over abonnementet på foreningens tidsskrift. Dette kartotek inneholdt omlag 10.000 navner på abonnenter og friabonnenter.

Et liknende tyveri ble også forøvet i kontoret til Konservativ ungdom hvor tyvene strøk avgårde med kartoteket over medlemmene.

KOMMUNISTENE INN I SVENSK METALLARBEIDERFORBUND.

D.R. 18.35. På alle hold har man med spenning ventet på resultatet av lagnene til det nye styret i Svensk Metallarbeiderforbund. Valgene er nu ferdige og ga en overveldende seier for kommunistene.

TRAFIKKEN OVER LILLEBELT.

D.R. 12.30. Igår kveld ble trafikken igjen åpnet over Lillebeltbroen på et spor. Det har på grunn av stoppen blitt sædet opp en del gods på begge sider, men man håper at man i løpet av morgendagen skal kunne klare å få avvirket den. Foreløpig er det for det meste passasjertog som har passert broen, men også et og annet godstog har gått over.

Generaldirektoratet for statsbanene opplyser at brannen på Lillebeltbroen ikke skyldes sabotasje. Det mest sannsynlige er at den skyldes gnister eller glør fra et forbipasserende tog.

TRE SVENSK RØDEKORS SKIP FRA SVERIGE.

S.R. 13.30. Idag morges gikk tre svenske Røde Kors skip fra svensk farvann. To av dem skal til Kanada og det tredje skal til Argentina.

vvvvv VVVVV vvvvv

11 april

Nr.1071

Fortrolig.

Meldinger fredag 7 april 1944
-----"ÅNDALSNES - NORGES DUNKERQUE".

19.30. Tiden etter det polske felttog fram til felttoget i Norge var preget av stormaktens propagandakrig. Den vinteren var det krigen i eteren og pressekrigen som raste som verst. I det henseende var Storbritannia og Frankrike bedre rustet da de erklærte Tyskland krig, enn på den militære område.

Avisene i alle nøytrale land og i den engelske-franske leier ble fylt med rykter, antydninger og tvetydigheter. Leseren sto til slutt helt hjelpeløs overfor flommen og hadde ingen sikre holdpunkter for å danne seg en mening om hvorledes det virkelig hang sammen.

Ustanselig ble Tyskland gjennom telegrammer offentliggjort i den norske presse beskyldt for brudd på Norges nøytralitet. Det nyttot lite at det straks ble dementert både fra norsk og tysk side. Den engelsk vennlige stemning var takt og den engelske propagandaktikk førte til slutt også til det ønskede resultat.

Den åttende og niende april 1940 brøt det løs. Den engelske operasjoner ble distansert med ti timer av Tysklands innmarsj i Danmark og landgangen i Norge, men å gjenvinne det engelske forsprang når det gjaldt folkemeningen, det var umulig. Den var allerede så vel preparert at Norge grep til våpen. Alle de unyttige ofre kampen kostet kan ene og alene settes på kontoen for britisk reknespill og britisk bedrageri.

I midten av april gikk engelskmennene i land i Åndalsnes og ved Namsos og det var ikke minst av den grunn at de norske troppene fortsatte motstanden. Selv etter at engelskmennene natten til den 30.april forlot midt-Norge, ble kampen fortsatt men da var det også åpenbart for alle hvor håpløs den var. Den seirrike retrett fra Åndalsnes er gått over i historien som en slags norsk Dunkerque.

Åndalsnes er et klassisk eksempel på britiske garantier, løfter og sannhetskjerlighed. Det britiske gjestespillet i Rindalen som varte i godt og vel to uker ga et godt innblikk i de engelske gentlemen måte å opptre på. For en stakket stund var de landvædelens herrer og de fikk full anledning til å vise hvorledes en "folkeopinion" skal lages. De beviste også ad absurdum hvordan en skal få andre til å kjenne for Old England.

Engelskmennene ble helt over, - runplet av den lynsnare tyske reaksjon etter "mineutleggingen". De britiske krigsskip fikk derfor ordre om å snu, mens det norske folk ble utsatt for en trommeild av løgnaktige meldinger om briternes bragder. Lokalavisene i de deler av landet som ikke var besatt av tyske tropper ble fullstendig preget av alarmerende sensasjoner om påståtte britiske seire. Om Bergen og Stavanger som ble inntatt uten kamp og uten et eneste skudd, het det seg at de var gjenerobret av britiske tropper. Den tyske oceangående kjenpe, passasjerskipet Bremen ble torpedert - i fantasien - og på "verdenshistoriens største sjöslag" utenfor norske kysten ble det ofret adskillig spalteplass. Det het seg at det
(fortsatt)

NORGES DUNKERQUE. (fortsatt)

deltok 150 britiske og 100 tyske krigsskip foruten 600 engelske og 1000 tyske fly. Tapene var: atten tyske og fire engelske skip og nitten tyske og seks engelske fly. Ti prosent av Tysklands krigsflåte var sunket. Det skulde være unødvendig å si at dette sjøslag aldri har funnet sted, at alle meldingene om det er oppspinn fra ende til annen. Men det gjorde ingen ting folk trodde det og det var jo hovedsaken.

Så sloss de desto bedre videre for Englands sak. Det manglet aldri på detaljer som skulde øke meldingenes troverdighet. Således heg det om det tyske slagsskipet Gneisenau som ble påstått senket at det fløy i luften etter tre salver fra et norsk kystbatteri.

Den tolvte april fikk man vite at engelskmennene hadde lagt ut verdensstørste minesperring fra Bergen til Zuiderzjøen i Nederland - en strekning på over 1200 engelske mil. "Dermed" het det "var videre tyske operasjoner i Nordzjøen og Atlanterhavet umulig." No behovet bare Norge å slå ned den håndfull tyskere som var sloppet igjennom, så skulde nordmennene få hjelp og det vilde snart være slutt med det tyske eventyr. Ja, når man tenker tilbake på alt det sludder som ble servert i britisk kringkasting den gangen må man sandelig ryste på hodet.

Men dette var bare begynnelsen. De følgende dager brakte en trommeild av meldinger som alle bare hadde til hensikt å oppildne nordmennene og som var løgn fra første til siste bokstav. For å øke troverdigheten ble de spekket med talloppgaver og tillitvekkende detaljer. "Horten gjenerobret - halvparten av den tyske flåte allerede senket". "Tysklands flåte må reorganiseres fra bunnen av." - "Svenske og finske frivillige settes inn i den norske hær." - "Engelske, franske og kanadiske tropper som forsterking til fronten i Norge." - og alt ble trodd. Hva som helst trodde man. "At tyskere hadde patroner for storviltjakt som vinket som dum-dum-kuler," at "Hitlers eventyr i Norge", som Churchill sa "var selvmord for Tyskern", at "norske fiskeskøyter ble brukt som dekke for de tyske krigsskip i Trondheimsfjorden slik at de måtte oppfange kuleregnet".

Allt ble slukt røtt. Det var ingen ende på bløydheten. Å bli gjennom lokalavisene på Vestlandet fra samme tid er en meget sund beskeftigelse. Inntil den 20 april var det kommet fem seks tusen mann til Åndalsnes. Utrustningen er så framrakende at en må tro engelskmennene har forberedt seg på et forfriskende vintersportopphold og en behagelig sommerferie i Norge. Det er som om hele Woolworth-konsernet har sendt sine lagre opp til den lille uanseelige by. Her er alt fra solid polarutstyr til fotball, tennis og rugby-utstyr. Om dagen byr havnen et ganske fredelig bilde. Bare langs kaiene ser det krigersk ut. Her står en del luftverkanoner, - sju lette, tre tunge og to middelstunget kanoner. Ute i fjorden ligger krigsskipene og gjørmer på nattens hemmeligheter og advarer de tyske flyverne mot å være for nysgjerrige. Enda lenger ute ligger andre krigsskip best mulig skjult inntil fjellsidene. Der er kanskje likevel ikke verdt å virke umåtkendelig tiltrekkende på luftvæffe.

Engelskmannen er en verdensmann og han må også få en tilbørlignottagelse når han setter foten på norsk jord. Derfor offentliggjør Åndalsnes Avis om morgenen den 20 april et oppsett på engelsk under overskriften "Welcome to Norway".

(fortsatt)

NORGES DUNKER JUE. (fortsatt)

Ingen ante at teksten ble skrevet av engelskmennene og at avisens utgiver ble tvunget til å offentliggjøre den. No ønsket engelskmennene seg selv velkommen til Norge.

En annen artikkel i samme nummer av avisen forteller litt om hvor viktig det var, foruten å kjempe for frihet, demokrati osv å fortelle soldatene hvor meget de kunde få for sine penger. "How much do we get for our English money?", heter artikkelen, får kjøpmennene beskjed om at engelske penger gjelder som offentlig betalingsmiddel i Norge. I samme nummer begynner avisen å offentliggjøre en engelsk-norsk ordbok (vel å merke i en dagsavis).

I dagene deretter er avisen full av meldinger om de allierte troppers strålende seire. "Landingen av allierte tropper fortsetter". "Fire tusen polakker kommer oss til hjelp sammen med franskmennene". "Kanadisk troppeforsterkning til Norge." "Landgang i Nansos og Steinkjer", "Hamar tilbakeerobret den 21 april" "Den tyske frammarsj overalt stoppet" "Tungt artilleri brakt i stilling ved Rauma-banen" osv. osv.

Mens de norske troppene sloss seigt og innbitt i sin håpløse kamp, lot engelskmennene sine tropper "hvile ut" og holdt seg i "reserven". Befolkningen i Andalsnes måtte rømme sine hus for å gi plass for troppene. Det ble gitt 24 timers frist. Man får bare ta med seg det nødvendigste. - Man føler seg så sikre i reservestillingen Andalsnes. Ingen tror at det kan bli alvor her. De engelske tropper fører et behagelig liv, driver sport og spiller kort eller forskjønner livet med alkohol. Noe britisk-norsk samarbeid ser man intet til. Befolkningen har nærmest inntrykk av at engelskmennene ikke legger noen vekt på det, ja det blir en utbredt mening at engelskmennene ser ned på den norske soldat og anser han for å være annenklasses. Forholdet mellom de engelske og norske offiserer er derfor ikke av det beste. Det hender at engelske soldater tar seg den frihet å tvinge norske bilavdelinger med revolveren i hånden til å kjøre for seg - da de tyske flyangrepene tok til ble de engelske soldatene rø og mer nervøse, ja en del ble endog hysterisk.

Den 24 april ødela tyske bomber kaien og trakk en krysser som lå fortøyet der. Den forsøkte å redde seg ved å løpe ut fjorden i sikksakkurs mens tykke røkskyer strømmet ut av skipet og luften gjenlød av skrik. Luftvernkanonene var brakt til taushet. Den 26 april ble selve Andalsnes angrepet med sterkere fly avdelinger enn før og havneområder ble nesten helt ødelagt. I de følgende dager fortsatte flyangrepene. Den 27 og den 29 april ble den øvre bydel, flyplassen og barakkene på Setnesmön ødelagt. Den 30 ble Veblungsnes ødelagt. Heldigvis var det så godt som ingen mennesker blandt sivilbefolkningen som mistet livet. Engelsmennenes selvsikkerhet var imidlertid helt rokket.

Etter å ha trykket seg tilbake fra stilling til stilling, var nordmennene mot slutten av måneden gått i godt utbygde stillinger ved raumabanen. Her kjempet de hardnakket uten å vite hva det på samme tid foregikk i ryggen på dem. En nordmann skriver i avisen om dette: "Den 30 april anså engelskmennene sin stilling i Andalsnes for å være så håpløs at de om natten lastet inn alle sine styrker ombord på fjorten skip og forlot Andalsnes i vill flukt. Det bilde som bød seg fram her om morgnen var en tro kopi av engelskmennenes åndelige og sjelelige forfatning og deres knuste forhåpninger. (fortsatt).

NORGE I DUNKERQUE.

(fortsatt)

Oversølt var det biler, matverer, klær og våpen - tydelig spor etter den vilde flukt."

En amerikansk frontkorrespondent som hadde vært ved Lillehammer, i Rauma-dalen og ved Åndalsnes uttalte i Grand Hotel i Stockholm ifølge Åndalsnes avis: "Nordmennene kjempet i elve tårer, engelskmennene i 45 minutter."

Det seirrike tilbaketoget lød så utrolig i nordmennenes ører at de om morgenen den første mai ikke kunde tro at engelskmennene hadde latt dem så skammelig i stikken. Før het det at "England aldri vilde oppgi Norge" No fikk de norske soldatene den ene ørefiken etter den andre fra London. Den norske hær hadde vært for svak og den norske krigsskueplass hadde vært av så underordnet betydning at det ikke var verdt å kjempe der. Gjennom svensk presse lot man si at kampen vilde ha fått et ganske annet forløp hvis hele Skandinavia hadde stillet sine flyveplasser til Englands disposisjon.

Sunnmørsposten skrev senere: "De allierte lovet oss hjelp, de sendte oss også tropper og våpen, men ingen krigere. Kampen i Norge var et stort nederlag for engelsmennene. Nederlaget har bevist hvor lite en liten stat kan stole på alliert hjelp." På et annet sted i avisen het det: "Situasjonen er no slik at også vår by er kommet under tysk overhøyhet. Etter de nervepåkjenninger vi har gjennomgått vil befolkningen føle det som en lettelse og befrielse om det no kan opprettes ro og orden."

DAGSBEFALING TIL DE TYSKE TROPPER I NORGE.

22.50. I forbindelse med 4-årsdagen for besettelsen av Norge har der Wehrmachtbefehlshaber in Norwegen, Generaloberst von Falkenhorst, utstedt en dagsbefaling til de tyske tropper i Norge den det bl.a. heter:

"Dag ut og dag inn forkynner våre motstandere at tiden no er kommet da de skal sette i gang generalangrepet mot festningen Tyskland-Europa hvis folk de for lengst har utlevert til bolsjevismen i hemmelige avtaler.

Vi har ikke glemt de falske og løgnaktige løfter fra 1918 og lar oss ikke slå ut av hånden de våpen som vi har ført i fire og et halvt år med ære og berettiget stolthet.

Dennegang kapitulerer vi ikke.

Soldater i Norge. - Hele det tyske folk har engang frivillig og med begeistring bekjent seg til nasjonalsocialismen, og idag følger det glad dens fans.

Vi kjemper for den frihet som vi har vunnet under så harde kamper, og for at våre barn og barnebarn skal bli spart for fortidens ulykker.

Vi har fått nok av å gå til kamp hvert 20 år og måtte utgyde det bestå av Tysklands blod bare fordi engelsk-amerikanske rustningsjöder vil tjene penger.

Vi nærmer oss med kjempeskritt den avgjørende fase. Det er hevet over enhver tvil at vi vil overvinne den. Den største fare vil sveise alle Europas folk sammen, og den felles vilje vil bringe seier.

23.30. DEN 9. APRIL ER EN DAG SOM UNEKTELIG LEDER TANKENE inn på de menn som tidligere satt ved styrret i Norge - Kongen, regjeringen og stortinget, - og den politikk disse styremakter gjennom mange år hadde drevet.

Før 9 april 1940 var Norge bare nøytralt i engelsk forstand. Norges ledende menn stolte på sin Albion - en tillit som imidlertid resulterte i et nederdrøktig forrederi, for da det virkelig gjaldt viste engelskmennene seg ikke som de venner man hadde ventet de var.

Britisk mentalitet er no engang noe for seg selv, og det beste bevis på det er den britiske presses kommentarer til det intervju som en medarbeider i rumensk Telegrambyrå forleden dag hadde med Reichsaussenminister von Ribbentrop. Det som åyensynlig forbauser engelskmennene mest av alt er Ribbentrops uttalelse om at tyskerne har til hensikt å forsvare rumensk jord like tappers som sitt eget land. Dette kan brittene ikke riktig forstå og stort annet kan man jo ikke vente av et folk som alltid er vant til å la andre kjempe og blø for sine egne imperialistiske interesser. Tenk at en stormakt som Tyskland vil stå skulder mot skulder med det lille Romania, istedenfor å rinne seg et lite andalsnes ned på Balkan?

I denne krigen har de allierte stort sett innskrenket seg til å sette opp vakre teorier for sine små forbundsfeller - teorier som imidlertid ikke fortoner seg så rosenrøde når man underkaster dem en praktisk prøve. Et av de beste eksempler på dette er den velkjente Atlanterhavserklæringen som har vist seg å være like "flytende" som det sted den ble forfattet.

Det kan i denne forbindelse være av interesse å minne om en uttalelse som lord Craneborne nylig kom med i overhuset. "Evis alle de regjeringer som har sluttet opp om Atlanterhavserklæringen skulde begynne å utlegge den på hver sin måte" underskreket han, "vilde resultatet bli et kaos og en forvirring som ikke vilde tjene fredens sak."

På samme bølglengde kommer Churchills uttalelse om at de tre store allierte, de forente Stater, England og Sovjet-Sanveldet, på nytt skal drøfte Atlanterhavserklæringens gyldighet. Det er altså den behandling de allierte stormakter gir de små nasjoner. I tilfelle av en seir har de allierte ikke annet å by enn evig utilfredshet, økonomisk kaos og utsikter til en ny verdenskrig. Det innrømnet også lord Craneborne i sin uttalelse om enn i litt penere og mere velvalgte ord.

SMÅNYTT FRA NORGE.

22.30. Skjærtorsdag morgen begynte det å brenne i en av Flekkefjords eldste og vakreste bygninger, apoteket. Bygningen er fredet, men i de siste år har selve apoteket gjennomgått en omfattende ominnredning som dog ikke har berørt det fornemme eksteriør. Apotekeren var bortreist og det fantes ikke mehesker i bygningen da brannen ble oppdaget. Brannvesenet kom straks tilstede og det ble utført et ypperlig redningsarbeid til tross for at brannen hadde fått godt tak i den tørre bygning.

Man fikk begrenset ilken til den del av bygningen hvor det vesentlig var lagret møbler m.m. Sel ve apoteket, laboratoriet og apotekerenes privatleilighet ble sterkt skadet av vann.

SMÅNYTT FRA NORGE. (fortsatt)

22.00. En kjent mann fra Mosjön, Aksel Engstad, ble påkjørt og drept av toget tirsdag ved Laksfoss stasjon på Nordlandsbanen. Han var ansatt ved jernbanen og skulde kjøre heim på en drasin. Ved sytten-tiden ble han innhentet av toget. Engstad hadde nøye rede på togtidene og visste at det kom et tog ved denne tiden. Da han merket toget bak seg hoppet han av, men gikk opp på skinnegangen igjen for å få drasinen vekk fra sporet. Under dette arbeid kjørte toget på ham. Engstad ble 55 år gammel.

19.00. Sent tirsdag kveld begynte det å brenne i Tollbugata 38 i Drammen, et boligkompleks med bare trebebyggelse. I løpet av kort tid hadde ilden bredd seg til en annen tregård, Tollbugate 40. Det brente ganske lystig i de gamle tregårdene og før brannvesenet ble herre over ilden var i alt ti leiligheter mere eller mindre ødelagt. I tre av leilighetene var skaden total, idet alt inventar og alle matvarer brente opp.

Man har enno ingen full oversikt over skaden. Brannårskane er foreløpig ukjent, forteller Drammens Tidende.

19.00. Tirsdag fant det sted en trist drukningsulykke på Filtvedt i Hurum. Under lek var den 3 år gamle Sven Johansen falt ned i en bekk. Han slo seg en del i hodet og klarte ikke å skrike om hjelp. Da foreldrene fant ham litt seinere var han død, opplyser Buskerud Blad.

19.00. En 23 år gammel mann fra Farsund syklet forleden kveld ut for vegen i nærheten av Farsund. Han falt ut i sjøen og slo hodet mot en stein. To kamerater som syklet sammen med ham, fikk ham opp av vannet og brakt ham til Farsund sykehus. Han var da i bevisstløs tilstand.

Ved henvendelse til sykehuset blir det opplyst at tilstanden er alvorlig. Mannen har fått flere brudd på hjerneskallen og et stygt ryggbrudd.

22.30. En personbil kjørte tirsdag på en seks års gjente i Lunner. Gjenten kjørte på sparkstøtting og ble kastet med stor kraft i vegen. Hun ble ikke kjørt over av bilen men kom likevel sterkt til skade. Da ingen av bygdens leger var heime tok bilistene henne med til Oslo. Hun låde imidlertid like etter framkomsten.

22.30. En gårdbruker fra Trøgstad har fått 5000 kroner i bot og en inndragning av 4500 kroner for å ha solgt egg, melk, smør og fløte til for høye priser. En gårdbruker fra Skjoberg er dømt til 120 dagers fengsel, 100 kroner i bot og inndragning av 1500 kroner for overtredelse av pris- og rasjoneringsbestemmelsene i forbindelse med salg av kjøtt.

22.30. En 25 år gammel mann, John Håvik, druknet å veg heim fra en sangerfest på Hitra skjærtorsdag. Han rodde i en robåt sammen med en kamerat og da de skulle bytte plass ved årene viltet båten og begge falt i vannet. Den andre mannen klarte å komme i land, mens Håvik druknet.

«Landbruksdepartementet»s opprop. (fortsatt)

En er da nødt til å slå enda tidlig for å skaffe et høgt høy, sørge for å ha en passende mengde med rottvekster så en kan sette sammen en passende rasjon selv til dyr som melker 15-20 kg om dagen. I sommerhalvåret bør det sørges for kulturbeiter og gode beiter så dyra kan gi full ytelse uten tilskudd hele sommeren igjennom. For hele gård-driften, men særlig når det gjelder husdyrholdet, er det nødvendig å legge en plan for det hele, og planen for vinterforinga må legges allerede no. Den må forberedes ved at en dyrker de vekster og skaffer det for som trengs for besetningen vinteren igjennom.

Glem endelig ikke rotvekstene. Så er det kampen mot ugraset, denne fiende som trenger seg inn overalt og brer seg utover og eter opp maten for plantene våre. Ingen må lenger tåle en slik gjest på gården sin. Ta kampen opp med alle midler som står til rådighet fra jordarbeiding, renhold, sprøyting osv. Ugrasfri åker og enger gir både større avling og bedre kvalitet av avlingen. Myndighetene er fullt oppmerksom på at bøndene og de som arbeider i landbruket har mange og store vanskeligheter, dels mangel på trekraft, arbeids-hjelp, gjødsel, eggehvitkraftfor, osv. Krigen gjør at det ikke er mulig å hjelpe som en gjerne vilde, slik at alle berettigede krav kan tilfredsstilles overalt. Det blir imidlertid fra myndighetenes side gjort det som gjøres kan både for å skaffe driftsmidler og rette på arbeidsforholdene også i landbruket, og en vil håpe at forholdene på dette område ved felles hjelp og anstengelser ikke blir vanskeligere enn hittil, men heller vil bedre seg noe.

En er viss om at både bøndene og de øvrige av landets befolkning forstår den alvorlige situasjon vi no er i og at denne situasjon krever arbeid av oss alle. En føler seg også viss om at alle de som har med landbruksproduksjonen å gjøre vil yte sin innsats for å løse sin del av oppgaven, men en retter påny en henstilling til alle ledd innen denne gren av vår befolkning om å gjøre sitt ytterste så vår matproduksjon kan bli den størst mulige og best mulige. En vil også rette en appell til den øvrige del av befolkningen om å hjelpe til hver på sin kant og der hvor det er mulig yte en direkte arbeidsinnsats i landbruket i sommer.

BESTEMMELSE OM SÅKORN.

13.00. «Næringsdepartementets»avdeling for proviantering og rasjonering har bestemt at kornprodusentene under visse betingelser skal få male avrenset etter rensningen av årets såkorn. Produsentene kan holde tilbake såkorn etter fastsatte satser pr dekar til påfølgende års beregnede åkerareal samt til dette et tillegg for rensning på 10% for hvete, rug og erter, 15% for bygg og 25 % for havre.

Det regnes videre med at under rensningen tapes 10% av rensningstillegget som absolutt svikt. Forsyningsnemnda skal bare gi malingsanvisning som svarer til rensningstillegget for det såkorn som sikkert vil gå med. Ved såkornkvantumet skal forsyningsnemnda holde seg strengt til de såmengder som er avgitt for vedkommende distrikt og skal ikke nytte satsene for bredsåing med mindre jordvegen er slik at bredsåing er utelukket og da bare for de åker som ubetinget må bredsåes.

(fortsatt)

SÅKORN (fortsatt)

Maling sanvisning skal ikke utstedes til noen som står til rest med mere enn tre % av innmeldt og avbeordret korn for sesongen 1943/44. Selv om det mangler bare forholdsvis lite på at leverin splikten er oppfylt, skal malingsanvisningen nektes til kornet er levert i sin helhet. I den tid malingen foregår vil det bli ført skjerpet kontroll med møllene. De korndyrkere som siste år ikke fikk brukbart såkorn eller som fikk bare en ubetydelig del av behovet dekket ved egen avl, vil som såkompensasjon for den avrens de går glipp av få anvist 5 kg norsk kli pr.dekar kornåker som vedkommende ikke har fått reservert såkorn av egen avl for.

ENDRINGER I LOVEN OM ALDERSTRYGDE.

13.00. "Ministerpresidenten" har vedtatt og undertegnet en lov om midlertidige endringer i lov om alderstrygd av 16 juli 1936. I loven bestemmes at for budsjettterminen 1943/44 skal pensjonister som har alderspensjon etter lov om alderstrygd av 16 juli 1936 utbetales et dyrtidstillegg på 10% av pensjonen. Av dyrtidstillegget får kommunen godtgjort 7/8 av aldersfondet, dog slik at kommuner med høyere pensjonsgrunnlag enn minstepensjonsgrunnlaget bare får godtgjort etter 10% tillegg til pensjonen, utregnet etter sistnevnte grunnlag. Foranstående bestemmelse gjør ingen endring i kommunalt vedtak om høyere prosenttillegg, når vedtaket er godkjent av socialdepartementet. For budsjettterminen 1943/44 endres regelen i lov om alderstrygd av 16 juli 1936 og 37 om fordelingen av utgiftene på statskassen og aldersfondet, slik at 3/8 av de i paragrafen nevnte utgifter skal utredes av statskassen og halvdelen av aldersfondet.

DØDSFALL.

12.30. En kjent representant for en av de gamle sørlands-slekter, skipsreder Johan Bang i Grinstad, er i dag avgitt ved døden, 74 år gammel. Skipsreder Bang drev i mange år sitt kjente seilskipsrederi i Grinstad og hadde alltid mange skuter i drift. På Sørlandet har skipsreder Bangs navn kjent klang, og det knytter seg mange gamle tradisjoner til ham og hans selkt.

08.00. Onsdag ettermiddag hendte det en ulykke i Sarpsborg, som kostet en tre år gammel gutt livet. Gutten holdt på å leke under en bil og da sjåføren satte den i gang ble gutten overkjørt. Han ble brakt til sykehuset, men døde noen timer etter av de skader han hadde fått.

12.30. Etter hva bladet Rogaland forteller hendte det i helgen en stygg sykkelulykke i Oltedal, hvor en fjorten år gammel gutt, Gisle Espeland ble drept, mens Thorvald Lomeland og Jenny Teige ble hardt såret. Thorvald Lomeland kom kjørende på motorsykel og Gisle Espeland satt på bakssetet. Ved Lomelandsviken støtte de to sammen med Jenny Teige, som kom syklende i motsatt retning. Lomeland og Espeland ble slynget ut i vannet og begge ble stygt forslått. Jenny Teige ble også sterkt skadet og sykkelens ble fullstendig smadret.

DANMARK.

D.R.21.45. I en meddelelse fra tysk side ble det talt om grunnen for besettelsen av Danmark den 9 april 1940. Hvis ikke tyskerne hadde besatt Danmark og Norge på det tidspunkt vilde Engländerne, som allerede hadde lagt miner i norske farvann, ha besatt Norge, med det resultat at Danmark vilde ha blitt brukt som slagmark. Så det var også i Danmarks interesse at tyskerne kom først.

Ethvert land i Europa har vært berørt av krigen, men Danmarks folkerettslige status har så å si vært uberørt gjennom krigsårene og de forholdsregler som de tyske myndigheter må ta, generer ikke det nasjonale liv. Ingen forholdsregel har hatt til formål å krenke Danmarks interesser.

Meddelelsen sluttet med å understreke at Danmarks geopolitiske beliggenhet betød at landet enten vil utgjøre en del av den tyske forsvarsfront, eller vil bli brukt som slagmark, hvilket vil bety at landet blir fullstendig ødelagt. Danmark kan derfor kun ha interesse i å kooperere med Tyskland om den felles forsvarsfronten.

-----

11. apr. 1944.

Nr. 1073.

Fortroli .

Meldinger mandag 10. april
-----NYL FLYARTIVITET OVER DANMARK I HELGEN.

2.00 t. D.R. 12.30. Første påskedag fløy et stort antall amerikanske fly inn over dansk område. Flyene ble flere steder slått av kraftig forsvarsild. Ved middagstid ble et bombefly skutt ned over en landsby på Sjælland. Det falt ned på gårdsplassen til en bondegård. Bombelasten eksploderte og det brøt ut en stor brann som la to hus i aske. Husdyrene på gården brente inne, men ingen mennesker kom tilskade.

Et sted på Lolland eksploderte likeledes bombelasten til et nedstyrtet bombefly. Det antente en mindre landeieendom som brente ned til grunnen. Under overflygingene falt det ned bomber flere steder, men de eksploderte ikke.

Natt til idag og tidlig idag morges ble igjen store deler av Danmark overfløyet av allierte bombefly, denne gang fortrinnsvis firemotors britiske fly. Etter de foreliggende meldinger er syv av dem skutt ned. For det meste over midt- og sør Jylland. Det ble gitt flyalarm over så godt som hele landet. I København ble det gitt alarm to ganger. Det er ikke rapportert om noen bombenedkasting, men luftvernet tråtte i virksomhet. Det er ennu ikke meldt om noen skade på personer eller eiendom på dansk område under nattens overflyginger.

"NORSK FRIVILLIG" BLIR BATALJONSSJEF.

22.30. Etter ordre fra Reichsführer SS er den "norske frivillige" Waffen SS Hauptsturmführer Frode Halle utnevnt til kommandør for den "norske" skijegerbataljon som er innsatt på finskefronten. Frode Halle er født den 15de mars 1906 og har deltatt som kompanifører i den norske legion på Østfronten. I den siste tid var han fører for en bataljon i et pansergrenaderregiment.

DØDSULYKKE I PÅSKEN.

22.30. I påsken fant det sted en dødsulykke i fjellet i Heidal, idet en ung mann som var på ski kjørte mot et tre og ble drept. Det var den 22 år gamle Halfdan Metre fra Kløfta som i påsken skulle gå til Hovne gård. Under utforkjøring kjørte han rett mot en stor gran. Han døde ved en fall på grunn av hjernebloeding. Avdøde var en kjekk og kraftig kar. Han var sønn av oberst Metre.

DØDSFALL.

23.00. En kjent skipsfører, Ole Klyve, Haugesund, er avgått ved døden 85 år gammel. Han var et framtredende medlem av Haugesund Skipperforening.

PÅSKETRAFIKKEN.

24.00. Tiltross for reiserestriksjonene og andre vanskeligheter har det vært stor påsketraffikk over hele landet. På enkelte steder har påsketraffikken vært rekordmessig og forholdene har vært ideelle. I Gudbrandsdalen var det en mengde tilreisende og trafikken på togene og bussene oppover var enorm. På de hoteller som holdt opp i påsken var det fullt belegg, ja enkelte hoteller i Rondane hadde nesten dobbelt belegg. Mangelen på hotellplass har man oppveiet ved å legge beslag på

PASKETRAFIKEN. Fortsatt.

hytter og sætre i større utstrekning enn ellers. Både vær- og føreforholdene var bra. I Heidalen var det en dødsulykke, men ellers har det bare vært letvere skader og endel skibrekke.

Over Nordmarka og til Grua, Harestua og Nordre og Søndra Opdal har det vært en voldsom trafikk. På disse trakter har en rekke oslofolk hytter og disse har selvsagt vært befolket i høyre tiden. De tilreisende er kommet oppover på alle mulige måter. Noen har brukt tog eller bil, noen har syklet og en mengde har gått på ski eller tilfots. Været har vært helt strålende og føret har vært ypperlig med silkeføre i høyden. Det har så vidt vites ikke vært noen alvorlige ulykker i påsken.

Påsken i Trøndelag begynte med ideelle forhold med strålende vær og føre. Påskeaften slo det imidlertid om, og de tre siste dagene av høytiden var svært grå. Føret var også dårlig. Utfarten var imidlertid meget stor. Bare fra Trondheim ble det før påske sendt 4000 par ski med jernbanen. Alle bygder som tar imot påskogjester hadde fullt belegg og oppover i Trollheimen er nesten hver eneste sæter bebodd.

På Opdal har det vært rekordmessig påske - trafikk. Nordenfor Trondheim har det også vært stor påsketrafikk og fra Nansos blir det meldt om en rekordmessig utfart. Transporten av de mange påskereisende har gått helt knirkefritt. Det har ikke vært noen alvorlige ulykker. Man har heller ikke fått melding om noen større snøras.

Påskeutfarten i Østerdalen har vært dominert av bygdens egne folk. Det har vært fullt hus i alle hytter og sætre i Mell- og Åstraktene, og det har stort sett vært godt vær og føreforhold. De få hoteller som har hatt påskogjester, melder om fullt hus. I Rendalen og Sollia har det vært mange Oslofolk.

Jernbanen og bilrutene har hatt stor trafikk, men denne er avviklet uten noen vanskeligheter. Det er kommet meldinger om et par henbrudd.

På Vestlandet har det også vært forholdsvis stor utfart i påsken. På de fleste steder har det vært bra føreforhold. Ved Bergensbanen har det vært liten trafikk, da få hoteller holder oppe. Foruten en alvorlig snørasulykke som kostet to unge mennesker livet, har det vært endel småskader. Trafikken med jernbanen, fjordbåtene og busser er avviklet knirkefritt.

SNERAS PÅ BOLSTADSÖYENE I PÅSKEN.

24.00. En sørgelig ulykke hendte på Bolstadøyene påskeaften, idet to skiløpere, Harald Lie - Hikeland fra Bergen og Ole Amlo fra Snåsa ble tatt av et snøskred og omkom. De to omkomne var begge n omlag 20 år gamle.

9DE APRIL P. LINDBERG.

24.00. Den niende april - på årssdagen for besettelsen av Norge - la der Wehrmachtsbefehlshaber in Norwegen, Generaloberst von Falkenhorst ned en krans ved æresminnesmerket på Ekeberg. Etter kranse nedleggelsen gikk han langsomt forbi de enkelte gravrekker.

PAPIRKLÆR I HANDELEN I NORGE.

D.R. 21.45. Fra Norge ble det for en tid siden meldt at man der ville gå igang med fabrikasjon av klær av papir. Det meldes nu at fabrikasjonen er i full gang og de første papirklær er allerede kommet i handelen.

INGEN SVENSKER SIKKET I SOFIA.

S.R. 23.00. Ingen svensker eller svenskfødte personer er kommet tilskade under de siste allierte flyangrep mot Sofia, meldes fra den svenske ambassade i Sofia. Alle svensker der er nu evakuert.

EN NORSK HANDELSFLÅTES TAP.

O.R. 14.00. Ifølge svenske beregninger har den norske handelsflåte i de siste fire krigsårene mistet omtrent halvparten av sine skip. I samme tidsrom er over 2000 norske sjøfolk i alliert tjeneste omkommet.

Den danske radiosending var idag avbrutt fra klokken 17.47 til 1808 av militære grunner.

FLY OVER SVERIGE OGSÅ IDAG.

S.R. 13.40. Tidlig idag norges fløy igjen fremmede fly innover svensk område. Flyene kom inn over Skåne og forlot svensk område igjen over Halland og Blekinge. Det svenske luftvernet tråtte i virksomhet.

D.R. 12.30. 1ste påskedag fløy endel fremmede fly inn over svensk område ved Haparanda. Etterat luftvernet igjen hadde trått i virksomhet, forlot flyene svensk område.

FRAMTIDSPERSPEKTIVER I SVERIGE.

D.R. 12.30. I Sverige gjør man rekning med å ville sette igang offentlige arbeider for ialt 725 millioner kroner hvis forholdene skulle gjøre det nødvendig.

vvvvv VVVVV vvvvv

12 april 1944

Nr. 1074

Fortrolig.

Meldinger tirsdag 11 april 1944

SETTEPOTETFORSYNINGEN.

20.00. Sturlasson: Følgende innrykkes og gånge
over 110 m.m. 2 spalter med ramme. Punkt en og to settes som
punkt 3:

Settepotetforsyningen. Parselldyrking
og dyrkingsavtaler.

Næringsdepartementet, avdelingen for
proviantering og rasjonering har bestemt:

1) De som ikke tidligere har dyrket
poteter kan få anvist settepoteter etter 250 kg pr. dekar ved
henvendelse til forsyningsnemnda i bostedskommunen. De som har
dyrket poteter i 1942 eller 1943 og som av en eller annen grunn
likevel ikke har settepoteter, kan søke forsyningsnemnda om
å få anvist til det areal de skal dyrke i år. Søknaden skal
være skriftlig og opplyse utførlig hvor det er blitt av sette-
potetene som ble reservert vedkommende tidligere år. Søknadene
skal ikke ventes inntekomet før det viser seg om det blir sette-
poteter i gjen etterat det ordinære behov er dekket.

2) Parselldyrkere skal innen 31 mai
sende oppgave til forsyningsnemnda i den kommune hvor parsellen
ligger over nøyaktig antall m² brukt a: til poteter, b: til
grønnsaker (ikke kålrot og/eller sukkerbeter), nøyaktig navn
og adresse p. parsellens eier (utleier) og undertegnet med fullt
navn og postadresse. Unlatelse av å gi melding medfører
straffansvar og nektelse av å få disponere avlingen. Leie av
parsell som ligger så fjernt fra bostedet at leieren ikke med
rimelighet kan klare å skjytte den, vil ikke bli godkjent.

3) Dyrkingsavtaler for grønnsaker tillates
ikke. Bedrifter som inngår dyrkingsavtaler for poteter, skal
innen 31 mai 1944 sende melding om dette til forsyningsnemnda i
den kommune hvor bedriften ligger. Det skal oppgis nøyaktig
navn og adresse på den produsent avtalen er sluttet med, hvor
stort kvantum poteter den angår og hvor mange dagsverk arbeid bedrif-
ten skal yte henholdsvis før og etter 1 august 1944. Produsenten
skal sende samme oppgave samt nøyaktig navn og adresse på bedriften
til forsyningsnemnda i dyrkingskommunen. Begge meldingene nå
sendes innen 31 mai selv om avtalen bare omfatter innhøstnings-
arbeid.

Sturlasson. Ordre S 5864.

HÅLOGLANDSAMBANDET UTSENDER ÅRBOK.

20.00. Med en ny tid åpner det seg også nye
perspektiver for Nord-Norge. Fellesskapsfølelsen og samlings-
tanken vil føre nordmenn landet over nærmere sammen, og ved
felles løft skal oppgavene bli løst. Stiftelsen av Håloglands-
sambandet i april 1944 er et utslag av denne fellesskapsfølelse.
Nord-Norge var lenge en utpost som styremaktene her i landet
ikke brydde seg synderlig om, og selv de rimeligste krav fra
landsdelens side ble ikke forstatt. (fortsatt)

HÅLOGALANDSSAMBANDET UTSENTER ÅRBOK. (fortsatt)

Flere av Nord-Norges ledende menn tok opp landsdelens første merkesaker og i årenes løp har disse første nedlagt et betydelig arbeid. En kan i den forbindelse nevne noværende telefondirektør Richard With som allerede i mange år har vært Nord-Norges uttrettelige ambassadør i hovedstaden. Det var helt naturlig at denne mannen også kom til å stå i spissen for den nye samlende organisasjon, "Hålogalandssambandet". 12. april fyller Nord-Norgesmannen, telefondirektør Richard With 60 år. Det må være en glede for ham på 60-årsdagene å bli tilegnet Hålogalandssambandets første årbok som no foreligger. Det er et utmerket skrift som tjener redaktøren, Arne Stavseth, til ære, og det vil sikkert bidra sitt til å stimulere interessen for Nord-Norge og Hålogalandssambandets arbeid.

Redaktør Stavseth gir først i en kort oversikt et bilde av direktør Withs liv og virke og skjenker ham vel fortjent takk for hans innsats hittil. I årboken gir forøvrig framstående fagfolk i populært anlagte artikler et ypperlig bilde av forholdene i vår nordligste landsdel og de framtidsmuligheter landet har.

Ganske inngående og uhyre interessant er en lengere artikkel av konservator H. Egenæs Lund(?) om forsynings- og kulturarbeidet i Hålogaland. Artikkelen forfatter har i en årrekke virket ved Tromsø museum og har således et dyptgående kjennskap til landsdelen og gjør greit rede for hvordan forskings- og kulturarbeidet er lagt an og de resultater man hittil har oppnådd.

Han legger forøvrig ikke skjul på vanskene i arbeidet og håper vilkårene etter hvert blir bedre. Konservatoren peker på flere store oppgaver, bl.a. utbyggingen og opprettelsen av gode fylkes-distrikts- og bygdesamlinger som viser den lokale bygdekultur og arkitektur. Videre bør man fremme kjennskapet til det samiske folk og dets årtuseng gamle kultur. Her har vi et stort ansvar. Ikke minst bør man lære å forstå at dette folket har den historiske og økonomiske rett til viddene lengst nord i landet. Dette må skje hvis ikke dette fordringsløse folk helt skal gå til grunne.

Tidligere landsleder i Norges ungdomslag Eiliv Trahaug skriver om "Hålogaland og Norges ungdomslag".

Hålogalandssambandets årbok tar videre for seg de største oppgavene foreningen for tiden har sin oppmerksomhet rettet på. Man kan nevne fondet til hjelp for etterlatte etter fiskere og fangstmenn. Det er ekspedisjonssjef Bjarne Holst som skriver om denne viktige saken, og han retter i denne forbindelse et varn oppfordring til alle nordmenn om å støtte fondet. Ikke fordi nordlendingen har en noen alnisse, som han sier, men fordi det er enhver nordmanns æresgjeld til folket deroppe. At tanken om et Hålogaland universitet har fått plass i boken sier vel seg selv. Det er en sak som direktør Richard With har arbeidet med i mange år og som er alle nordlendingers framtidsdrøm. En oppgave som kanskje ligger nærmere sin løsning nemlig opprettelsen av landsgymnas for Hålogaland, beskjeftiger Kåre Eire Gullvang seg med. Når det gjelder skoleforholdene må man jo si det er et skrikende misforhold mellom Nord-Norge og Sør-Norge, og en radikal løsning av skole spørsmålet er nesten en livsbetingelse for Hålogaland. Det er et meget opplysende materiale Gullvang har samlet, og konfrontert med slike avsløringer vil sikkert alle nordmenn støtte tanken om opprettelse av landsgymnas for vår nordlige landsdel. (fortsatt)

 HÅLOGALANDSSAMBANDETS ÅRBOK. (fortsatt)

Av årbokens innhold må man også nevne en rekke historiske opplysninger som er hentet fra Hålogalandsutstillingen i 1941. Landbrukskandidat Dagfinn Reppen har en utførlig oversikt over jordbrukets muligheter i Hålogaland, jordbruket er jo etter hvert blitt den viktigste næringsvegen for Nord-Norge også, men enno er det langt fram. Her ligger store oppgaver og venter, og her kan mange sterke hender ta fatt. Det dyrkede jordareal i Nord-Norge kan fem-dobles, og å vente med dette arbeid har vårt land ikke råd til.

Til slutning har Edvard Ruud en artikkel han har kalt "Eit riss gjennom høløygsk kultursoga." Egentlig burde Hålogalandssambandets første årbok ha vært et stort og gildt festskrift til telefondirektør Richard With på hans 60 års dag, sier årbokens redaktør, Arne Stavseth, i en samtale med en av NTB's medarbeidere, men tiden gjør at årboken er blitt som den er. Ikke så å forstå at vi skammer oss over dens form eller innhold, men vi skylder vår avholdt formann den største ære. Med tiden vil vel forøvrig utviklingen føre til at sambandet sender ut månedlige skrift som tilsammen kommer til å danne årboken. I det hele tatt er det nok av oppgaver og planer, forteller redaktør Stavseth. I denne tiden legger vi hovedvekten på det kulturelle arbeidet, og jeg kan nevne at sambandet no skal opprette et spesielt Hålogalandsbibliotek i Oslo. Det kommer til å omfatte all litteratur om Hålogaland og all litteratur av høløyger. Innsamlingen av denne litteratur vil bli påbegynt i år. En annen viktig sak er fondet til hjelp for etterlatte etter fiskere og fangstmenn. Det grunnleggende arbeid er i god gjenge. Man kan gå ut fra at innsamlingsarbeidet snart vil komme i gang. For at fondet virkelig skal få betydning må man vel ha en fondskapital på minst en halv million kroner.

Hvordan er Hålogalandssambandets forbindelse med Nord-Norge?

Forbindelsen lider nok av tidens vansker og vi arbeider for det meste på typiske framtidsoppgaver, men det vi kan gjøre, blir gjort. Etter hvert vil nok samvirke bli bedre og bedre, og da vil Hålogalandssambandet få sin store slagkraft som kan føre til lysere tider for midnattsolens land, slutter redaktør Stavseth.

 REDNINGSMEDALJER I ANLEDNING AV "HYDRO'S" FORLIS.

21.30. I anledning av ferjen "Hydro's" forlis på Tinnsjøen i februar, har "sjøfartsdepartementet" tildelt følgende retningsmedalje for utført redningsåd: Gunnlag Perskåv, John Balen, Halvor Digerud, Knut O. Urhølen og Odd Andersen, alle fra Hovin. Dessuten har "departementet" sendt takkebrev for utført redningsarbeid til følgende: kst.lensmann Grov, Ingvald Andersen og Petter Perskåv, alle fra Hovin.

 SKITULYTELSE.

20.30. En mann fra Bryna på Jæren dro for en tid siden på skitur til Scotesdalen. For et par uker siden tok han på heinvegen, men er enno ikke kommet fram. Folk har vært på leiting etter mannen, og for noen dager siden fant man skiene, ryggsekken og koppen på termosflasken så det er derfor mest sannsynlig at mannen er omkommet på fjell. Han var om lag 60 år gammel og het Kristoffer Sandve.

ÖKONOMISK ÖVERSIKT

Aksjekursar fra Oslo börs 11 april:

4 1/2 % Stat 1937 k 103 3/4
 4 % Stat 1935 I k 105 1/2
 3 1/2 % Stat 1941 I k 104 1/2
 3 1/2 % Stat 1933 I k 103 1/4
 4 % Hypotekbank 1938 k 106
 3 1/2 % Hypotekbank 1941 k 105 3/4
 Creditbanken s 145 k 138
 Kreditkassen s 850 k 840
 Bjölvefossen s 21 3/4 k 21 1/4
 Borregård s 140 k 132
 Elektrokemisk s 150
 Hafslund s 730 k 720
 Orkla s 310 k 302 1/2
 Saugbruksforeningen s 1975
 Union s 6,30 k 6,25 oms 6,30
 Agdesiden s 170 k 165 oms 167 1/2
 Borgestad s 247 1/2 k 240
 Bruusgård Kiösterud s 277 1/2 k 270
 Amerikalinjen s 245 k 240
 Bergenske s 175 k 173
 Nordenfjeldske s 200 k 195
 Ivaran s 277 1/2 k 270
 Ocean s 310 k 300
 Kosmos II k 285
 Odd s 250 k 244
 Rosshavet k 350 1/2
 Valutanoteringer uforandret.

SPORTEN.

18.00. Den kjente bokser Gunnar Johansen døde plutselig skjærtorsdag bare 36 år gammel. Gunnar Johansen tilhørte i årene 1928-35 våre aller beste nævekjempere og vant flere norgesmesterskap i waltervekt og mellomvekt. Han representerte Norge i mange landskamper og kunne se tilbake på seire over flere av Europas beste bokserere i sin klasse. Gunnar Johansen var både i og utenfor ringen overmåte sympatisk kor og var meget populær blant publikum.

18.00. Blant deltagerne i gårsdagens løp i norsk alpin ski sport var: Edvin Kleimann, Einar Fjeldberg, Reidar Sköyen, Helge Andersen, Hans Magnus Andresen, Knut Dokker Otter Brehmer, Kalle Hustad, Målfried Svang Hansen, Tora Björnsrud, Helge Andersen, Öyntein Rödshjü, Lve Märthe Kås, Knut Dokken, Ami Andresen

TIVVERI.

20.30. Natte til i går er det foregått et uvanlig frekt innbruddstjveri i Johan S. Lorenhamsens pelsvareforretning i Stavanger. Innbruddet er begått på den måten at låsen i ett av treskoddene foran utstillingsvinduet er fjernet og deretter er vinduet knust. Gjennom åpningen har tyvene så gått inn i forretning og fått med seg forskjellig slags pelsværk. I alt er det stjålet varer til en verdi av 11.000 kroner.

SVERIGE.

21.30. Anglo-amerikanske fly krenket i dag på nytt den svenske nøytralitet. I løpet av dagen nødlandet ikke mindre enn fem amerikanske bombefly på svensk område, nemlig to på flyplassen ved Bulltofta ved Malmö, to på den militære flyplass Rinkaby og ett i nærheten av Kristianopol. Besetningene er uskadt. Ved 1500 tiden passerte ytterligere et amerikansk bombefly svensk territorium. Man iakttok at fire medlemmer av besetningen hoppet ut i fallskjerm.

22.00. "Evening Standard" setter den kjenns-gjøring at hundre amerikanske fly søndag fløy over sør-Sverige i forbindelse med den amerikanske utenriksminister Hulls ad- varsel til de allierte, skriver "Stockholms-tidningen". "Etter Hulls tale er denne overflyvning meget betegnende" tilføyer den engelske avisen. De alliertes innstilling synes å være den at blikaden må skjerpes hvis det ikke lykkes å stoppe den tyske krigsproduksjon.

D.R.21.45. Siden oktober 1943 er det nødlandet ialt 29 4-motor allierte plan i Sverige, bortsett fra de fem som nødlandet idag. Av de 29 maskiner er de 26 amerikanske.

DANMARK.

D.R.21.45. Søndag morgen ble den 44-årige lektor ved Slagelse høyere kommunale skole, Niels Albert Ibsen, funnet drept på landeveien ca. 5-6 km fra Slagelse. Han var åpenbart drept ved et revolverskudd og ved nærmere undersøkelse viste det seg at hans høyre hanske var trukket av, og da skuddet var avfyret fra nært hold mente man det var selvmord. No har det imidlertid vist seg at 3 menn i tyske uniformer ringte på lektorens dør klokken ca 3.30 søndag morgen og opplyste at de tilhørte tysk sikkerhetspoliti og kom for å føre han til København til forhør. Etter en kort diskusjon gikk han med de 3 menn og ble ført bort i bil.

Lektor Ibsen undervistei tysk, engelsk og oldtidskjennskap og var særdeles avholdt. Han deltok ikke i noen offentlig virksomhet og han tilhørte socialdemokratiet. Store danske og tyske politistyrker undersøker saken.

D.R.21.45. 3 engelske o amerikanske maskiner styrtet idag ned over dansk territorium. Et 4-motoret fly-plan nødlandet idag ved 4-tiden på Bornholm. En av maskinene eksploderte i luften et sted i Jylland og hele besetningen omkom.

D.R.21.45 Ferje-trafikken København-Malmö er idag blitt gjenopptatt.

D.R.21 45. En kruttbeholder ble idag funnet i en have i Ålborg. Den inneholdt 9 ruller krutt. Man vet enno ikke hvem som har anbrakt den der.

NATURKATASTROFE VED TRONDHEIM.

24.00. I kveldingen i dag inntraff det på Lade ved Trondheim en naturkatastrofe, som kunde koste betydelige tap av menneskeliv. I en lengde av vel et hundre og fenti meter sank Lade alle plutselig ned, som følge av et leirfall. Noen mindre hus og skur på yttersiden av vegen ble revet med og forsvant i mudderet sammen med en lastebil som sto på vegen. Fire villae langs vegen ligger i en faretruende stilling og går antakelig tapt. Man frykter for at noen damer i et av de raserte husene er omkommet, men seint i kveld savner man nærmere detaljer. Det er vanskelig foreløbig å få noen oversikt over ulykken og årsaken til den. Man har undersøkt Ladebekken, som går like under . . . stedet, men det er neppe den som er årsaken til ulykken. Bekken har ikke forandret leie. De fire husene, som man nå anse som tapt, er allerede evakuert.

SMÅNYTT.

20.50. Matt til torsda er det foretatt en dristig rømning fra et kretsfengsel i Stavanger. Fuglene, som var dømt for forskjellige forbrytelser, er helt forsvunnet og det er foreløbig ikke funnet spor etter dem. Den ene av dem er sinnsyk.

22.00. Et trespritdrama har funnet sted i nærheten av Ålesund. Noen ungdommer hadde fått tak i noe som de trodde var sprit og drakk av det. Allesammen ble syke og en av dem døde. Drikken skriver seg fra et fat som ble funnet drivende i sjøen. Ved analyse viste det seg at den besto av terpentin, sprit og jod. To av mannskapet i den fiskerbåten som tok opp fatet, er arrestert.

22.00. En 20-år gammel gutt fra Hetskog var langfredag ute for en skjebnesvanger feiltagelse. Han skulle ta seg en tår for første men hadde fått tak i en medisinflaske som inneholdt en slags medisin for gikt. Gutten fikk straks fryktelige smerter i munn og hals og mage og lege ble straks budsendt. Det viste seg inidliertid umulig å redde livet til gutten, og han døde etter 5-6 timers svære lidelser.

22.00. En av landets eldste leger, øyenlege Christopher Rogge, er død, 89 år gammel. Han var i lang tid den eneste øyenlege i Bergen og på Vestlandet forøvrig. Ved sin dyktighet og store erfaring ble han snart en av vårt lands mest framrakende spesialister i øyensykdommer.

Dr Rogge var sterkt sosialt interessert og satt i styret i en rekke veldedige institusjoner. Han var også med i det sosialpolitiske liv.

13. apr. 1944.

Nr. 1075.

Fortrolig.

Feldinger onsdag 12. april

NATURKATASTROFE I TRONDHEIM.

D.R. 21.45. På Lade i Trondheim har det i påsken inntruffet en naturkatastrofe. Ca 50 meter av alleen falt plutselig sammen og forsvandt. En bil som stod der forsvandt også og det ble anrettet skade på endel huser rundt omkring. Man frykter for at et par damer som bodde i et av de nærmeste husene er omkommet. Man har ennå ikke kunnet bringe på det rene årsaken til katastrofen.

PERSONTRAFIKK PÅ LILLEBELTBROEN INNSKRENKT.

D.R. 18.35. De tyske myndigheter har bestemt at persontrafikk over Lillebeltbroen bare er tillatt for personer som har legitimasjonskort for sikkerhetsområdene. Unntatt fra denne bestemmelse er passasjerer med togene.

BORNHOLMSFISKERE REDDER AMERIKANSKE FLYGERE.

D.R. 12.30. Ved 19 tiden i går kveld kom en bornholmsk fiskekutter inn til Bornholm med 10 amerikanske flygere som alle tilhørte besetningen på et amerikansk firemotors bombefly som måtte gå ned på sjøen like ved Bornholm.

NATURKATASTROFEN I TRONDHEIM.

22.30. Tirsdag kveld inntraff det på Lade ved Trondheim en naturkatastrofe idet Lade Alleé plutselig sank ned i en langde av vel 150 meter som følge av et leirfall. Noen mindre hus og skur forsvandt i mudderet og fire villaer er så truet at de antakelig går tapt. Husene er allerede evakuert. Man frykter for at et par damer i et av de raserte husene er omkommet, men visshet har man ennå ikke. Man har ingen oversikt over skadens omfang og man vet ennå ikke hvordan ulykken er foregått. Det var en bekk like under rasstedet, men det er neppe den som har forårsaket raset.

DØD AV METANOL.

22.30. I fiskeveret Skjervevår i Vikna i Hamfjælen ble det i påsken traktert med metanol på en fest som endel fiskere holdt. En av deltakerne i kalaset er avgått ved døden og fem andre er innlagt på sykehus. Metanolen er blitt funnet i et fat drivende i sjøen og det er vist en hårreisende lettsindighet ved behandlingen av den farlige drik. En av fiskerne som kjøpte og drakk av den visste i all fall at det var metanol.

NATURKATASTROFEN I TRONDHEIM.

23.00. (56) Naturkatastrofen på Lade har etter hva det meddeles kostet to menneskeliv. Et par unge damer som oppholdt seg i eller like utenfor et hus ble begravd. En mindre del av bygningen fulgte nemlig med i raset. De to omkomne er Hedvig og Harriet Enge. De var henholdsvis 29 og 20 år gamle. Den eldste av dem ble funnet under graving på rasstedet idag. Etter hva undersøkelser idag har godtgjort kan de

NATURKATASTROFEN I TRONDHEIM. Fortsatt.

fire - fem villaer som er delvis undergravd av raset vanskelig reddes. Raset gjorde skade også nede i Ladedalen da olven er oppdæmnet og endel arealer satt under vann. Store mannskapsstyrker arbeider nå med å utbedre skadene.

23.30. Senere meldes at enda en ung dame, Therese Hansen, er omkommet under naturkatastrofen på Lædo. Både hun og søstrene Enge var fra Trondheim.

TATT AV SNORAS.

23.30. (59). En 29 år gammel snøker fra Saksnevik i Saltdal som i den siste tid har arbeidet i Bodø, var i påskehelgen sammen med sin bror gått på ski i fjellet i Saltdal. Han ble tatt av et snøras og omkom. Broren som gikk et stykke foran, hørte brakket av raset og skynte seg for å hente hjelp til å grave den forulykkede fram, men hjelpen kom for sent.

"MINISTER" RIISNES I TRONDELAG.

23.00. (54). "Minister" Riisnes vil i nær framtid komme til Trondheim og taler antakelig på et par møter i Sør - Trøndelag, meddeler Adresseavisen. "Ministeren" vil også overvære fylkestingets åpning i slutten av april.

NORD - TRONDELAG MUSEUM FÅR NYERHVERVELSER.

23.00 (55). Nord - Trøndelag fylkesmuseum har kjøpt Erik Werenskiolds maleri av statsminister Quam. En har også sikret seg endel andre ting fra hans bolig, bl.a. statsministerens skrivebor. Det er tanken at fylkesmuseet skal opprette et spesielt Quam - værelse.

FRELSESARMEENS HUS I SVOLVÆR NEDBRENT.

23.00 (53). Fra Svolvær meldes at Frelsesarmeens hus der er brent ned til grunnen. Brannen ble meget dramatisk, idet den ble oppdaget på et meget sent tidspunkt og redningsarbeidet ble derved vanekslig. I annen etasje oppholdt en dame seg og hun ble helt innesperret av flammene. Det lyktes imidlertid en kraftig og motig kar å trenge seg inn i leiligheten og redde damen som tilhører Frelsesarmeens offiserkorps. En antar at brannen, som la hele huset i aske, skyldes uforsiktighet med fyrstikker eller sigaretter.

NORDISK SAMARBEIDE.

D.R. 18.35. Den finske avis "Vasabladet" skriver i en artikkel idag om betydningen av nordisk samarbeide. Avisen peker bl.a. på de planer man har i Sverige med opprettelse av et Nordisk Institutt og anbefaler på det varmeste at en slik plan blir satt ut i livet så snart som mulig.

MEDISINSK NOBELINSTITUTT I STOCKHOLM.

D.R. 18.35. Fra Stockholm meldes at man der skal gå igang med å opprette et medisinsk Nobel Institutt. Instituttet skal ha tre fakulteter og man regner at det vil koste ca 1 1/2 millioner kroner.

14 april 1944

Nr 1076

Fortrolig.

Meldinger torsdag 13 april 1944
-----40 AT BEFALSASPIRANTER RETURNERT FRA TYSKLAND

22.00. Omlag 40 unge befalsaspiranter i AT kom i midt dags tilbake til Oslo etter flere måneders opphold i Tyskland. Guttene har fått en både teoretisk og praktisk opplæring. De har vært den tyske arbeidstjenestes gjester og har hatt høve til å sette seg inn i denne organisasjons oppbygging og arbeidsmetoder.

På Østbanen ble guttene mottatt av stabssjef i AT, generalmajor Ejenkelund.

NORSK-SVENSK HANDELSAVTALE.

S.R.19.00. I London ble det idag undertegnet en avtale for handelsbestemmelser mellom Norge og Sverige etter krigen. Sverige har ennvidere bevilget kreditt for visse ordrer som allerede er i ferd med å bli utført. Man har uttalt ønske om et sunt økonomisk samarbeid mellom de to land.

SPØRSMÅLET OM SVENSK HANDEL MED TYSKLAND.

S.R.19.00. Det svenske utenriksdepartement mottok i ettermiddags en note fra den amerikanske og den engelske minister i Stockholm i forbindelse med de allierede maktens kritikk av nøytrale lands samhandel med akselmaktene.

12.30. I anledning av "utenriksminister" Hulls trusler mot de nøytrale, skriver Helsingborgs Dagblad at Sverige vilde lide ubotelig skade ved avbrutelse av handelsforbindelsene med Tyskland, helt bortsett fra at det vilde være i strid med den svenske nøytralitetspolitikk. Dessuten vilde en slik forholdsregel være ytterst farlig sett ut fra militært synspunkt. Det svenske blad peker videre på at de forente stater under ordningen av sine handelsforbindelser selv ikke har holdt seg til de synspunkter som Hull har utviklet. Hvis de alliertes seir er så sikker som de forente stater vil innbilde verden, slutter avisen, så kan de nøytrale lands handelsforbindelse med Tyskland ikke spille noen særlig rolle.

23.00. I forbindelse med vestmaktene press på de nøytrale stater på grunn av deres eksport til Tyskland skriver Svenska Dagbladet i en artikkel at Sverige ikke har noen grunn til å føle seg rammet av denne nye handelspolitiske offensiv. Sverige har drevet sin handel med Tyskland i samsvare med den tysk-svenske handelsavtale. Bebreidelser fra de alliertes side er derfor uberettiget. Hvis man nå ønsker en "materiell endring" så dreier det seg om nye krav som Sverige har rett til å undersøke og tilbakevise i overensstemmelse med sin rettsoppfatning og sine interesser. Det er forståelig at de allierte før invasjonen anstrender seg for å øke vanskelighetene for Tysklands produksjon av krigsmateriell ved en handelsblokade. Sverige kan imidlertid ikke overse den kjennsgjøring at det for sitt næringsliv trenger varer som f.eks. tyske kull og tysk kali, som de allierte ikke kunde sende til Sverige selvom de vilde. For en nøytral stat som Sverige er det i strid med rettsfølelsen og god skikk å bryte avtaler.

KATASTROFEUTVALGETS ARBEIDSPLAN.

13.00. Etter det Fritt Folk erfarer legges det i disse dager siste hånd på det arbeid som staten og Oslo kommune har påtatt seg for å sikre befolkningen i Stor-Oslo etter en katastrofe. Etter et flyangrep, når luftvernets funksjon egentlig er pphørt, trer det kommunale katastrofeutvalg inn og overtar alle de samfunnsmessige og private interesser som står på spill.

Dette utvalget som har arbeidet uavbrutt siden eksplosjonsulykken i Oslo 19 desember ifjor, er nu ferdig utbygd og arbeidsplanene er lagt. Utvalgets første oppgave blir å sørge for befolkningens tarv, mat og oppholdsrom. I denne forbindelse er det opprettet samløkalder, spisesteder og førstehjelpssentraler for den skadelidte del av befolkningen. Disse sentralene står til tjeneste med opplysninger og støtte av ethvert slag og så snart man har oversikt over skadens omfang, trer de i funksjon. Sentidig er det ordnet med et effektivt forsyningssystem slik at ingen skal lide nød. Husville og krigsskadelidte vil bl.a. få utdelt rasjoneringskort og eventuelt håndpenger til mindre innkjøp.

I alt dette arbeid regner en med befolkningens støtte og hjelp. Man må imidlertid ikke vente at det blir gjort så meget for folk som under eksplosjonsulykken i Oslo ifjor, forteller katastrofeutvalgets formann Preuthun, men alt som kan gjøres skal bli gjort. Fra nu av og utover vil det bli slått opp plakater i hvert enkelt hus i Stor-Oslo, hvor det står anført navn og adresse på samløksentralene og spisestedene. Dessuten skal hver innvåner fylle ut et spesielt kort som blir tilsendt og bære dette kortet på seg.

DIREKTØR RICHARD WITH FYLLER 60 ÅR.

13.30. Hålogalandssambandets formann, direktør Richard With, ble på sin seksti-årsdag gjenstand for stor hyldest. I løpet av dagen ble direktørens heim fylt av de deiligste blomster, og det innlöp et stort antall telegrammer fra hele landet. Blandt telegrammene merket en seg en lykkönskning fra "ministerpresidenten". "Minister" Fuglesang ga i et brev i forbindelse med vakre blomster uttrykk for sin anerkjennelse av Richard Withs innsats ikke minst når det gjelder Hålogaland.

"Minister" Riistvas sendte vakre blomster. Videre var det telegram fra "minister" Whist, professor dr. Herman Harris Åll m.fl.

Generalsekretær Arne Pauss Pausett overrakte en vakker Blomsterdekorasjon på vegne av Hålogalandssambandet og hyldet jubilarer i varme ord for hans innsats for landsdelen der nord. "Generaldirektör" Haddeland hilst fra de tekniske etater og uttrykte sin anerkjennelse for direktör Withs mangeårige virke ved Oslo telefonanlegg.

PIPEKONSERT I STAVANGER:

14.00. Igår kveld inntraff det i Stavanger teater en skandale av de sjeldne. Henry Randolph, som med turneen "Hånd i hånd" skulde gi sin fjerde forestilling i Stavanger, møtte opp på scenen i sterkt beruset tilstand og fornærmet publikum og da særlig damene, på en temnelig grov måte. Publikum reagerte ved å sette i gang en voldsom pipekonsert og de fleste forlot lokalet på en meget demonstrativ måte. Politiet har idag nedlagt forbud mot at torneen gir flere forestillinger i Stavanger.

NATURKATASTROFEN VED TRONDHEIM.

12.30. Det arbeidet fortsatt under høytrykk på rasstedet ved Lade allée, men tross alle iherdige anstrebninger fant det onsdag kveld sted en rekke mindre ras og de fire bygninger som står på sørsiden av rasstedet, står nå på avgrunnens rand. Det er lite sannsynlig at de kan berges idet større og mindre ras kan ventet når som helst. Vannet i den lille innsjøen som har dannet seg i bunnen av Ladedalen etter at avløpet var stoppet igjen av lermassene, har stigende tendens og dybden er anselig.

Det viser seg at en av de unge damer som er fryktet onkommet, Harriet Enge, har vært på påsketur og således er i live.

Årsaken til raset mener en skyldes utgravninger fra Ladebekken. Bekkens nederste del har hittil vært rørlagt, men den nå liggende åpen en tid (?), og meningen er nå at hele bekken skal rørlægges så snart anledning gis.

FLERT INNBRUDDSTYVERI.

12.30. I kjøpmann John G. Hellands privatleilighet i Skien er det under familiens fravær i påsken foregått et dristig innbruddstyveri. Det viser seg at heimen er blitt ribbet ganske stygt. Det er vesentlig stjålet klær, således bl.a. en verdifull skinnkåpe og alle klær som tilhørte sønnen i huset. Også av sølv- og gullsaker er det stjålet adskillig. Derimot har tyvene ikke rørt kjøpmann Hellands store premiesamlinger. Verdien av de stjalne saker beløper seg til flere tusen kroner, forteller Varden, og mange ting er også helt uerstattelige. Sannsynligheten taler for at tyvene har brukt bil for å frakte bort tyvegodsset.

ULYKKEN PÅ BOLSTADÖYRI.

10.30. Under leitingen etter de to onkomne på Bolstadøyri ble liket av den ene funnet sent igår kveld, meldes til Morgenavisen. Det var Harald Lie Eikeland(?) som ble funnet rett nede ved elva. Liket blir sendt til Bergen med toget i ettermiddag. Leitingen etter den andre som er onkommet, Almo, fortsetter med full kraft etter det oppsatte program.

SNESKRED I TROMS.

10.30. Første påskedag gikk det et sneskred i Rotsund i Troms. Skredet hadde en bredde av to hundre meter oppe i fjellet. Tre gutter som hadde vært på skitur, la heimvegen over det stedet der skredet gikk og ble rammet av det. En gutt i seksten års alderen ble drept, mens en annen ble så stygt skadet at han måtte sendes til sykehuset i Tromsø, men er nå i bedring. Den tredje slapp helt uskadd fra det.

ÖKONOMISK ÖVERSIKT.

14. 00

Aksjekurser fra Oslo börs 13 april:

4 1/2 % Stat 1937	k 103 3/4
4 % Stat 1935 I	k 103 1/2
3 1/2 % Stat 1941 I	k 104 1/2
3 1/2 % Stat 1938 I	k 103 1/4
4 % Hypotekbank 1938	k 105 3/4
3 1/2 % Hypotekbank 1941	k 105 7/8
Creditbanken	s 142 1/2 k 138 oms 140
Kreditkassen	s 850 k 840
Bjölvefossen	s 21 3/4 k 21 1/2 oms 21 1/2
Borregård	s 133 1/2
Elektrokemisk	s 150 k 142 1/2
Hafslund	s 730 k 720
Orkla	s 310 k 302 1/2
Saugbruksforeningen	s 1975 k 1900
Union	s 6,40 k 6,20
Agdesidån	s 170 k 165
Borgestad	s 247 1/2 k 240
Bruusgård Kiösterud	s 275 k 270
Amerikalinjen	s 245
Bergenske	s 174 k 171
Nordenfjeldske	s 200
Ivaran	s 277 1/2 k 270
Ocean	s 310 k 300
Kosmos II	s 295 k 292 1/2
Odd	s 255 k 247 1/2
Rooshavrt	k 382 1/2

Valutanoteringer uforandret.

ÖNB's indeks for Oslo börs 12 april:

Bankaksjer 171,90 (uf), Industriaksjer 201,97 (+0,07), Skipsaksjer 246,95 (+0,60), Hvalaksjer 208,35 (+2,70).

Helsinki: Under firmaet Typpi O.Y. er det i den finske hovedstad grunnlagt et statsselskap som skal framstille kvelstoffforbindelser.

Köbenhavn: På generalforsamlingen i Köbenhavns telefon aktieselskap ble det besluttet atter å utdele 7 % dividende til aksjonærene. Santalegebyerene for 1943 var uforandret fra 1942 men inntektene steg imidlertid med 3,2 millioner kroner. Antallet abonnenter og første samtaler er steget betydelig og utleggene til anlegg og immobiler var ialt 10,5 millioner kroner i 1943. Etter avskrivninger er den bokførte verdi imidlertid berø 2,4 millioner kroner av de nye anlegg.

Göteborg: A/B Svenska Ost-asiatiska kompaniet viser et overskudd på 4,21 millioner kroner for 1943 (3,96 for foregående år). Styret foreslår at det utbetales uforandret 6% utbytte med 1,20 mill.kroner.

Köbenhavn: I første uke av april er Nationalbankens balanse øket med godt og vel 49 mill.kroner, slik at balansen pr.8 april utgjør 5,467,3 mill.kroner. Bankens tilgodehavender på clearingskonti med utlandet er steget med 24,4 mill.kroner til 2,240,3 mill.kroner. Kontoen forskjellige debitorer er øket med 24,3 mill.kroner til 2,955,8 mill.kroner. Seddelømløpet er minsket med 10,4 mill.kroner til 1,403,8 mill.kroner. Bankens forpliktelser på innskuddskonto er øket med 45,4 mill.kroner til 3,653,9 mill.kroner.

NOREGS UNGDOMSLAG.

22.00. Landsstyret i Noregs ungdomslag var onsdag kallet sammen til styremøte i Oslo. Landslederen orienterte om nasjonalhøgskolen som en venter å få satt i gang til høsten. Styremøtet fortsetter i dag.

NORGES IDRETTSFORBUND MEDDELER:

18.00. Til å forberede det forestående idretts-ting som vil bli holdt i Oslo den 29 og 30 april, har forbundsleder, idrettsråd Charles Hoff nedsatt en komite. Komiteen består av forbundslederen som formann, Norges idrettsforbunds skytterleder, Petter Harlen, som representant for sær-idrettslederne, krets-idrettsleder Chr. Hauge, Oslo som representant for krets-idrettslederne, byråsjef Kåre Methi, forbundssekretær Fritz Bjarre samt fagsjef Olav Hansen.

DØDSULYKKE.

22.00. Torsdag morgen prøvde en mann å hoppe på trikken under fart ved Adamstuen. Han klarte det ikke og ble slengt i gaten. Han ble påkjørt av en melkebil og stygt skadet. Han ble sendt til Ullevål men døde like etter ankomsten. Den forulykkede het Håkon Werner Christoffersen.

FINNLAND

D.R.08.15. Offisielt meddeles fra Helsinki at statsminister Linkomies igår framla en rapport over den politiske situasjon for den finske riksdag. Etterat han var ferdig med rapporten ble det besluttet å gå over til dagsorden.

SVLRIGE.

S.R.20.00. En tysk statsborger, Fred Fishermann(?) er blitt idømt 2 års fengsel for ulovlig underrettningsvirksomhet. Han har bl.a. gitt opplysninger om flyktninger i Sverige og har utgitt seg for å være dansk flyktning.

DANMARK.

D.R.18.35. Statsradiofonien avbröt sine utsendelser idag mellom kl .15.33 og 16.50 av militære grunner.

D.R.18.35. Idag klokken 15.00 ble det til København kriminalpoliti anmeldt et mord i Nordværkgade 8, Østerbro. Den 22 årige sabotasjevakt på fabrikken Nordværket, Svend Erik Möller, ble funnet med et revolverskudd i panden. Man mener at skuddet ble avfyret fra gaden, gjennom et åpent vindu.

D.R.21.45. Fra tysk side meldes det: Det tyske militær foretok i ettermiddags øvelser i forskjellige offentlige bygninger. Øvelsene varet om lag 1 time og ble utført med full hensyntagen til offentligheten. Liknende øvelser ble også foretatt i andre steder i Danmark.

DANMARK (fortsatt)

D.R.08.15. I København arbeides det nu med en plan om å skjære ned studietiden ved fakultene ved de danske universiteter til fem år. Den eneste unntakelse er det medisinske fakultet hvor man regner med litt lengere studietid.

D.R.08.15. I påsken kom det til København 25 jernbanevogner med appelsiner fra Spania. Til København ventes forøvrig ytterligere 20 jernbanevogner med spaniaappelsiner.

D.R.21.45. Ritzau's Byrå meddeler: "Den svenske radio har ved flere leiligheter gitt uriktige opplysninger om forholdene i Danmark, således ble det den 12 april meddelt klokken 20.00 at de danske gardehusarenes paradeuniformer var blitt konfiskert av Schalburgkorpsets medlemmer. Dette har likeå litt med sannheten å gjøre som T.T.'s påstand i sin tid om oppløsningen av det danske politi.

Saken er den at en del grensegendamer for tiden oppholder seg i København hvor de delta i et kurs, og deres lyseblå uniformer minner om gardehusarenes.

Sveriges nyhetstjeneste har igjen vist seg å være dårlig informert."

S.R.23.00. TT innrømmer feilaktig opplysning om schalburgkorpsets konfiskasjon av gardehusarenes uniformer.

Fra
Regjeringens Informasjonskontor

15. apr. 1944.

Nr. 1077.

Fortrolig.

Meldinger fredag 14. april

VÅRKURSLNE SKAL IKKE HOLDES.

22.00 (33) Fylkesmannen i Sogn & Fjordane har i disse dager sendt Sogndals folkehøyskole, Sogn ungdomsskole på Balestrand og Nordfjord ungdomsskole i Gloppen underretning om at de sedvanlige vårkurser ved ungdomsskolene ikke skal holdes i år på grunn av mangelen på arbeidshjelp i jordbruket. Ved siste fylkesting tilrådet nemlig flere ordførere at ungdomsskolenes vårkurser måtte bli holdt om høsten, da det for tiden er meget vanskelig å skaffe hjelp til våronna.

VESTFOLD FYLKESTING TRER SAMMEN.

22.30. (34). Vestfold Fylkesting trer sammen til forhandlinger i Tønsberg mandag under ledelse av den nye fylkesmann herr Lange. Tinget har i år 17 saker til behandling.

DE ENGLISKE - AMERIKANSKE NOTER TIL SVRIGE.

22.30. (28). Fra Stockholm meldes: "Dagsposten" kommenterer det engelsk - amerikanske trykk på Sverige og andre nøytrale land for å frantvinge innstilling av eksporten fra disse land til Tyskland. Avisen skriver at Sveriges opprusting bare har kunnet skje på grunnlag av det ubetinget nødvendige krigsmateriell av alle slags fra Tyskland som er importert. Dette er vel likegyldig for England og De Forente Stater, men det er så meget viktigere for Sverige og den svenske forsvarsmakt. Sveriges livsinteresser krever opprettholdelse av handelsutvekslingen med Tyskland og andre europeiske land, som Sverige får varer fra over Tyskland. Sverige står på nøytralitetens grunn, når det bestemt aviser alle forsøk på innblanding i dets rettigheter som suverer stat.

"Stockholms - Tidningen" polemiserer mot "Aftontidningen" som hadde bebeknet innstillingen av Sveriges eksport til Tyskland som "billig offer" og erklærer at en slik oppfatning er skadelig for Sveriges interesser. Sverige har i denne forbindelse overhodet ingen grunn til å snakke om "offer", da det har erklært seg for nøytralt, og uttalt at det står utenfor krigen og at det akter å gjøre dette i framtiden. Sveriges deltakelse i en handelsblokkade mot Tyskland ville snarere være en krigsaktivisme.

OFFISIELLT.

22.30. (30). Ordinert prest K. Malde utnevnes til stiftskapellan i Oslo bispedømme.
Kst. resid. kapellan i Sandsvær, Fjellanger, utnevnes til sokneprest i Ullensvang.
Avdelingssjef, oberstlöytnant i "politidepartementet" E. A. Sövik utnevnes til oberst i statspolitiet (sikkerhetspolitiet) fra 1ste mai 1944.
Distriktssjef B. Vik konstitueres som generaldirektør for Statsbanene.
Kontorsjef hos "minister" Alf L. Whist, D. B. Hestnes konstitueres som kontorsjef i "næringsdepartementet" fra 15de april 1944 å rekne.

FISKERIOVERSIKTEN.

22.30. (31).

Fiskeridirektoratet meddeler: Det meldes om ganske gode driftsforhold i uken som endte 18de april, men om noe innskrenket deltakelse grunnet påsken. Vårsildfisket på Vestlandet ga på slutten av påskeuken få nye fangster som ble tatt i Sogn & Fjordane og Hordaland. Sildfisket i Nord-Norge er for tiden rent ubetydelig. Den sild som har vært tilstede har satt seg ut fra land og på dypet. Noen bedring i fisket ventes ikke før det blir varmere.

Skreifisket er no overalt i sterkt avtakende, men ga tilfredsstillende ukeutbytte. Fisket har ytterligere utviklet seg i Vest - Lofoten hvor det nu blir konstatert at skreien er på vestsig. Deltakelsen i fisket gikk tilbake med onlag 25 prosent sett i forhold til uken som endte første april. Det skulle fortsatt være muligheter for å få bra line - og muligens også bra juksefangster er tid framover. Garnfisket antas derimot å være i sterk tilbakegang.

Fra Nord - og Sør Trøndelag samt fra Møre & Romsdal kommer det melding om delvis bra fiske i påskeuken, mens samtidig om tildels sterkt avtakende fiske. Fisket i de sistnevnte distrikter har i år vært godt.

Om vårfisket i Finnmark meldes at driften i påskeuken var ubetydelig.

Bankfisket med utgangspunkt fra Mørebyene ventes å ville ta til i uken etter påske. Utsiktene sies å være gode. Det øvrige kystfisket ga forholdsvis bra utbytte. Spesielt må en framheve seifisket i det nordlige Sogn & Fjordane og Hordaland.

22.30. (37)

Storsildsesongen ble reknet som avsluttet den 12te april kl. 24.00, og den sild som nu blir tatt blir betrakten som forfangssild. Årets vintersildsesong har vært god i det det samlede utbytte har vært betydelig og på høyde med fangstmengden før krigen. Samtidig er sesongen den største under krigsårene når man ser bort fra året 1940. Sesongen har hatt øket betydning framfor de nærmest foregående år, idet storsilden steg opp under land og kunne utvikle seg til et stort landnotfiske. Tiltross for de vanskelige driftsforhold har vintersildfisket i år forløpet uten tap av menneskeliv. Det har vært noen forlis og en driver har totalforlist

236 DANSKE SJØFOLK OMKOMMET UNDER SISTE KRIGSÅR.

22.30. (36).

I løpet av det siste krigsår har to hundre og seks og tredve danske sjømenn mistet livet ved krigsforlis. Hittil under krigen er ialt 1158 danske sjømenn omkommet som følge av krigsforlis.

TJENESTEGUTTEN GIKK BERSERKERGANG.

13.00 (12).

En 25 år gammel tjenestegutt som igår var på besøk hos en mann, gikk etter å ha drukket endel brennevin fullstendig berserkerergang. Han knuste vindusrutene i huset og slo i stykker alt glass- tøy og bohaver. Senere dro han over i nabohuset og her gjentok han samme ødeleggelsesverk. Deretter overfalt han sin vert og mishandlet ham på det frykteligste med slag og spenn. Ved arrestasjonen måtte lensmannen og lensmannsbetjenten tilkalle tre politikonstabler fra Hønefoss for å få bukt med karen. Han var så sterk at han holdt på å sprengte håndjernene.

TYSKERNE HOLDER SKYTEØVELSER VED KØBENHAVN.

D.R. 21.45.

Den tyske værneakt holdt i ettermiddag øvelsesskyting like utenfor København. Kanonskuddene kunne høres over hele byen.

APOTEKBEVILLING.

18.00. (15). "Ministerpresidenten" har den annen mars 1944 gitt cand. pharm. Frøken Eleonora Marie Marum bevilling til å drive apotek i Spydeberg. Frk. Marum er født i 1895 og tok apotekereksamen i 1922. Hun har tidligere vært ansatt ved apoteket i Dröbak.

MUSIKKBEGIVENHET AV DE SJELDNE FRA BERGEN.

18.00 (16). Mandag kveld vil Norsk Rikskringkasting overføre en musikkbegivenhet av de sjeldne fra Bergen. Til oppførelse kommer nemlig Anton Bruckners annen symfoni som tidligere ikke er oppført her i landet. Musikkselskapet Harmoniens orkester med kapellmester Reinhold Krug som dirigent medvirker. Overføringen finner sted i tiden fra klokken 19.30 til 21.00. Etter symfonien vil lytterne få høre Edvard Griegs klaverkonsert med pianisten Werner Schröder som solist.

GENERALDIREKTORATET FOR POSTVERKET MEDDELER.

18.00. (17). I serien tjenestemerker 1942, typen "solkors-ørn", er det trykt merker a 15 og 30 øre. Serien er hermed komplett. Disse merker vil, som de tidligere, bli satt i sirkulasjon etterhvert som poststedenes beholdning av de eldre tjenestemerker slipper opp. Frimerkesamlere kan få kjøpt merkene i samleruka ved Oslo hovedpostkontor fra 15de april dette år.

NORD - NORGES HUS I TRONDHEIM.

20.00. (19). "Nordlandslaget" i Trondheim har tatt opp tanken om å reise et "Nord - Norges Hus" i byen, som skal bli samlingssted for de mange nordlendinger som har sitt arbeid i Trondheim og Trøndelag. Planene er ennå på et forberedende stadium, men det første skritt for reisingen av et slikt hus blir tatt i disse dager med en femkronerulling i Dagsposten. Det nuværende styre i "Nordlandslaget" har med støtte av medlemmene besluttet å ta opp arbeidet med å samle inn penger til et eget hus. Foreningen har nu et byggefond på 1200 kroner, en liten begynnelse, men nu skal det altså settes fart i saken. Planene for huset er selvfølgelig ikke utarbeidet, men meningen er at det skal ha rummelige møtelokaler, kafe og restaurant og muligens hotell. Det er lagets håp allerede i år å sikre seg en sentral byggetomt. "Nordlandslaget" i Trondheim teller nu tre hundre medlemmer. I en samtale med Dagsposten uttaler lagets formann, snekker Simon Jacobsen, at man gjennom dette tiltak håper å bringe samarbeidet mellom Nord - Norge og Sør - Norge et skritt videre. Vi ser fram til den dagen vi kan ta vårt eget hus i bruk, samtidig som vi kan ansette fast sekretær som kan ta seg av alle aktuelle spørsmål, sier formannen.

REDNINGSSKÖYTEN "CHRISTIAN BUGGE" BERGRER EN FISKERBÅT.

22.00 (5). Redningssköyten "Christian Bugge" reddet en norsk fiskerbåt fra havari onsdag morgen i Lofoten. Båten hadde fire mann ombord og fikk motorstopp. Den drev raskt mot land, og en halv kabellengde fra brottene fikk "Christian Bugge" en sleper ombord og fikk trukket skuten unna.

JORDRASSET PÅ LADE.

12.30. (6). Bortsett fra ehdel småras har det ikke funnet sted noe av betydning i Ladedalen siste døgn. Det foregår et stort oppryddingsarbeide og fagfolk uttaler at det er merkelig at ikke flere større ras har funnet sted. Den loddrette leirveggen ved rasstedet er syv meter høy og de fire bygninger som er truet, står frandeles, men man venter at de bryter sammen hvert øyeblikk. Den store innsjøen, som Labekken har demmet opp, vokser stadig og nu truer vannet med å gjøre skader på dampvaskeriets store bygning, som ligger like ved. De geologiske undersøkelser, for å få årsaken til raset brakt på det rene vil begynne i nær framtid.

Man kan nu gå ut fra at raset ikke har krevd flere menneskeliv enn de tre unge damer som det tidligere er meldt om.

ØKONOMISK OVERSIKT.

Aksjokurser:

4 1/2 % stat 1937	k 103 3/4.
4 % stat 1935 I	k 103 1/2.
3 1/2 % stat 1941 I	k 104 1/2.
3 1/2 % stat 1938 I	k 103 1/4.
3 1/2 % Hypotekbank 1941	k 105 3/4.
Creditbanken	s 145, k 140.
Kreditkassen	s 850, k 840.
Bjølvefossen	s 21 3/4, k 21 1/2.
Borregård	s 140, k 139.
Elektrokjemisk	s 150.
Hafslund	s 730, k 720.
Orkla	s 307 1/2, k 302 1/2.
Saugbruksforeningen	s 1975, k 1900.
Union	s 6.50, k 6.30.
Agdesiden	s 170, k 162 1/2.
Borgestad	s 245, k 240, oms 242 1/2.
Bruusgård Kiösterud	s 275, k 280, oms 272 1/2.
Amerikanlinjen	s 242 1/2,
Bergenske	s 174, k 171.
Nordenfjeldske	s 197 1/2, k 195.
Ivaran	s 275 1/2, k 270.
Ocean	s 310, k 300.
K smos II	s 295, k 292 1/2.
Odd	s 253, k 250.
Rosshavet	s 390, k 385.

Valutanoteringene var uforandret.

Stockholm: Det største private jernbaneselskap i Sverige Bergslagens Järnvägs a/b hadde i 1943 et nettooverskudd på 2.42 mill. kroner mot 2.36 millioner kroner i foregående år. Selskapets styre foreslår for generalforsamlingen at selskapets dividende økes fra 5 % siste år til 6 % for 1943. I ny regning foreslås overført 2.26 millioner kroner.

Stockholm: A/B Svenska Amerikalinen har for 1943 et overskudd på 3.18 millioner kroner for avskrivinger er foretatt mot 15.06 millioner foregående år. I den sistnevnte sum inngikk salgstjeneste på Kungsholm med 14.23 millioner kroner. Styret foreslår at det utdeles fem prosent utbytte til aksjonærene med 1.2 millioner kroner.

BRANN PÅ LUSTER.

13.00 (11). Gården Gjersæg på Luster har vært hjemsøkt av brann. Et av uthusene brente totalt ned. Dessuten strøk et større parti tørrved ned. Brannårsaken er foreløpig ukjent.

VOLDSOM BRANN I HELSINGØR.

D.R. 21.4 5. Idag bröt det ut en brann i Helsingør Skipsverft. Brannen begynte idet en oljebeholder sprang lekk og oljen randt ut hvoretter den på en eller annen måte er blitt antent. Brannen spredte seg hurtig i det brennbare materiale rundt omkring og det ble forårsaket stor skade bl.a. på verdifulle maskiner.

Under brannen inntraff tre kraftige eksplosjoner og disse ga anledning til rykter om at brannen skulle skyldes sabotasje. Dette er imidlertid ikke tilfelle idet det er bærkt på det rene at brannen skyldes et hendelig uhell.

Like før brannen var det bløst flyalarm slik at brannmannskapene var i beredskap til å begynne slukningsarbeidet øyeblikkelig. Det ble allikevel anrettet skade for over 1 million kroner.

Den danske forening Norden 25 år.

D.R. 12.30. Imorgen er det 25 år siden den danske forening Norden ble stiftet. Den danske forening kom sist av de skandinaviske land idet den ble stiftet i Sverige og Norge kort tid i forveien.

Det er i anledningen jubileet utgitt et jubileumsskrift hvori man har gitt en beskrivelse over foreningens arbeide og framtidige mål. Dessuten behandle skrftet spørsmålet om hvorledes man igjen skal arbeide etter krigen for å gjenoppta forbinnelsen med de øvrige nordiske land.

FRYKTELIG MORDDRAMA I FURNES.

24.00. En fryktelig tragedie er i ettermiddag utspilt i Furnes ved Hamar. En 35 år gammel mann, Oskar Nordlien, har i et anfall av sinnsforvirring drept sine foreldre, sin forlovede og deretter seg selv. Uggjerningen ble oppdaget sent ikveld, og lensmannen ble straks tilkalt. Han bröt seg straks inn i huset som var avlåst, og det var et fryktelig syn som mötte ham. I første etasje fant han den 60 år gamle Agnete Nordlien liggende drept. Tydeligvis ved en rekke slag i hodet. I annen etasje fant han Oskar Nordlien og hans forlovede, fröken Astrid Juliussen. Oskar Nordlien hadde skutt seg selv, mens fröken Juliussen var drept ved flere slag i hodet. Ved ytterligere etterforskning fant lensmannen morderens far, Hans Nordlien liggende på läven. Også han var drept ved slag. Det er ingen tvil om at Oskar Nordlien har handlet i et anfall av sinnsforvirring.

"MARIA STUART" PÅ DEN NATIONALE SCENE I BERGEN.

24.00 (42). Den Nationale Scene i Bergen hadde i aftnen premiere på Schillers "Maria Stuart" i Karl Bergmanns iscenesettelse og med dekorasjoner av Per Schweb. Den unge talentfulle skuespillerinnen Ragnhild Michelsen hadde fått den meget krevende rollen som Maria Stuart, en oppgave som hun mestret på en rett ut sagt næsterlig måte. Det kan muligens innvendes at hennes spill virket noe svakt i parkscenen i tredje akt. Til gjengjeld var første avdeling av slutningsakten av en helt betakende virkning. Den andre store kvinnelige rollen som dronning Elisabeth var overlatt Ella (?) og også hun skilte seg fra den store oppgaven på en verdig måte. Som baronen av Burleigh hadde Hans Bille skapt en fast og sikker figur og Andreas Bjarke tok seg glimrende ut som sir Mortimer. Forövrig var en stor del av teatrets faste skuespillerstab i ilden, og alle löste oppgaven på en helt igjennom respektabel måte. Hellonaktsmusikken ble vakkert framfört av orkestret under Sverre Jordens ledelse. Stykket fikk en hjertelig mottakelse av det fulltallige publikum.

TYSKERNE HAR IKKE BESLAGLAGT AMALIENBORG.

D.R. 18.35. For kort tid siden kunne Dansk Pressetjeneste avsløre at tyskerne i Danmark hadde overtatt Amalienborg slott for å etablisere sin sivile og militære administrasjon der. Meningen var at den derved skulle være trygg for alliert bombing. Pressens Radioavis har forelagt denne melding for de tyske myndigheter som på det bestenteste benekter riktigheten av dette.

BRANNEN I HELSINGÖR.

D.R. 08.00 15/4. Om brannen i Helsingør Skipsverft igår opplyses nu at den oppstod ved at en oljebeholder sprang lekk og oljen fløt ut og kom bort i en spöpeovn i nærheten.

Man regner at 200 - 300 av verftets 2000 arbeidere vil bli arbeidsledige, men de fleste av dem vil dog i en tid framover bli beskjeftiget med oppryddingsarbeide. Skaden anslåes 3-4 millioner kroner.

BOMBE I ODENSE.

D.R. 08.00 15/4. Igår kveld ved 22.30 tiden eksploderte en bombe eller en håndgranat i en gate i Odense. Eksplosjonen forårsaket at flere ruter sprang i endel eiendommer omkring.

vvvvv vvvvv vvvvv

Fra
Regjeringens Informasjonskontor

17. apr. 1944.

Nr. 1078.

Fortrolig.

Meldinger lørdag 15 april
-----NYL OVERFLYGINGER OVER SVRIGE.

S.R. 20.00. Den svenske forsvarsstab meddeler: Like etter middag idag fløy omtrent 50 fremmede fly inn over svensk område ved Laholmsbukta og forlot svensk område igjen litt senere mellom Laholm og Högarnäs. Luftværet åpnet ild og svenske jagerfly gikk opp for å engasjere de fremmede fly. Det lyktes den inidertid ikke å oppnå kontakt. Et av de fremmede fly ble skutt ned og tok ved nedslaget fyr. Det brente helt opp.

En mann av besetningen som tydeligvis hadde forsøkt å hoppe ut i fallskjerm ble funnet død ca 50 meter fra vraket av det nedstyrtede fly. Resten av besetningen har man ikke funnet noe spor etter, men hjemneværpersonell gjennomfører nu hele distriktet der.

Under innflygingen falt en gjenstand ned fra et av flyene, det viste seg senere å være en bensintank.

A dønnne etter uniformen som den døde flyger hadde på seg er det mulig at det dreier seg om amerikanske fly, men noe sikkert bevis for dette har man dog ennå ikke kunnet framvise.

TYSKE KARTER OVER SVERIGE.

S.R. 20.00. Tollen i Helsingborg har ombord i den danske fergen beslaglagt to kartter som viste seg å være militærkart over visse deler av Sverige. Kartene var laget av et firma i Tyskland og var bestemt for Oslo.

SVENSK FORENING NORDEN HOLDER ÅRSMÖTE.

D.R. 12.30. Den svenske forening Norden har holdt årsmöte i Stockholm. Det ble på årsmötet opplyst at det er dannet 14 nye lokalavdelinger siden nyttår.

KÖBENHAVNSMORD OPPKLÆRT.

D.R. 12.30. Kriminalpolitiet i København har nu arrestert to personer i forbindelse med mordet på den unge sabotasjevaktten Sven Erik Müller forleden. Det er en ung mann og en ung dame som er anklaget for mordet.

Senrer blir det opplyst at den unge mannen har tilstått mordet og at den unge damen var hans medskyldige. De var begge kjente av den myrdede.

TYSK FLY OVER SKÅNE.

S.R. 13.30. Idag morges fløy et tysk fly inn over svensk område fra sydvest ved Skåne. Luftværet åpnet ild og flyet forsvant tilhavs igjen.

FLYALARM OVER DANMARK.

D.R. 18.35. Over stode deler av Danmark var det i ettermiddag flyalarm. Det ble enkelte steder sluppet ned bomber som forårsaket endel skader.

OVERFLYGING OVER DANMARK.

D.R. 21.45.

Den danske grense ble idag overfløyet av et antall allierte fly. Enkelte steder gikk amerikanske jagere ned og skjøt med maskingeværer og endel personer ble såret.

Et sted ble et godstog beskyttet av to allierte fly. Lokomotivføreren og fyrbøteren ble såret og selve lokomotivet ble helt gjennomhullet av maskingeværkuler slik at det måtte skiftes ut.

MORDDRAMAET PÅ FURNES.

12.00 (9).

Det foreligger nu nærmere enkeltheter om det fryktelige morddrama som har vært utspilt i Furnes ved Hamar forleden. Som kjent drepte den 35 år gamle Oskar Nordlien i et anfall av sinnsforvirring sine foreldre, sin forlovede og deretter seg selv.

Politiet i Hamar fikk sent igår kveld rede på at det var noe på færde på gården Nordlien. Det var naboene som hadde hørt husdyrene skrike og da ingen hadde sett noe til gårdens folk siden onsdag og man hadde merket at ytterdøren var låst innenfra, ante man uråd og varslet politiet.

Politiet reiste øyeblikkelig opp til Nordlien og måtte slå ut en vindusrute i våningshuset for å komme inn. Det syn som møtte dem inne i huset, var så redselsfullt at det ikke lar seg beskrive. I et værelse i første etasje fant man den 60 år gamle fru Agnete Nordlien ligge på gulvet i en blodpøl. Hun var blodig og forslått og man konstaterte straks at fruen var drept av et kraftig slag i hodet. Hun var nesten helt nedgravd i sengetøy.

I etasjen over fant man liket av frøken Astrid Johanne Juliusen, en 20 år gammel pike som var forlovet med sønnen på gården. Hun var også død etter å ha fått et kraftig slag i hodet. I sengen fant man liket av den 35 år gamle Oskar Nordlien som hadde tatt livet av seg selv. Med et primitivt selvlaget skytevåpen hadde han skutt vekk halve hodet. Etter funnet av Oskar Nordlien var det klart for politiet at det var han som hadde drept de andre. Dette ble også bekreftet i et brev som Oskar hadde skrevet og etterlatt seg på kommoden.

I uthuset fant man tilslutt liket av Oskars far, den 69 år gamle Lars Nordlien. Han var som de andre myrdede slått ned med en stor jernstang. Morderen hadde gjemt ham godt i halmen. Den tilkalte lege konstaterte med en gang at likene hadde ligget en tid, og at dette grufulle drama sannsynligvis er blitt utspilt onsdag kveld.

Brevet som Oskar Nordlien etterlater seg røper at han har vært psykopat, og at han har handlet i sinnsforvirring. Innholdet av brevet forteller at Oskar har følt seg forfulgt av sladder og at han har hatt inntrykk av at hans forlovede har holdt ham for narr. Brevet er forøvrig meget forvirret og det er vanskelig å få noen sammenheng av det.

Det ser ut til at drapene har vært planlagt, da det selvlagede våpen som Oskar tok livet av seg selv med, ikke kan være laget i en håndvending. Dette våpen var et slags primitivt gevær, en rå kolbe med et almindelig rør på. Flintesteinene gjorde nytten som tennanordning. For å skyte av skuddet har morderen brukt en hammer.

"NTB"s korrespondent som straks kom til åstedet snakket med lensmannen i Furnes som beskrev Oskar Nordlien som en stille og bra gutt, som aldri tidligere har laget noe bråk. Naboene hadde også bare godt å si om Oskars tidligere oppførsel.

EN ALVORLIG KJØREULYKKE

er inntruffet på Nötterøy, idet en 17 år gammel gutt, Willy Hansen med stor fart kolliderte med en lastebil i den såkalte Bryggeribakken. Sideglasset i bilen ble splintret og sjåføren fikk det ene øret delt av glassbitene. Gutten slo seg bevisstløs og fikk brudd på hjerneskillen og dessuten brakk han kravebeinet. Hvordan det går med ham kan man ennå ikke si noe om.

STYGG ULYKKE I SUNNHORDLAND.

09.30. (5). En stygg ulykke er hendt i Etna i Sunnhordland. Fire barn i alderen fra seks til 10 år lekte med noen tennhetter de hadde funnet. De tente på og tennhettene eksploderte. En ti år gammel gutt mistet fire fingre på en hånd og en seks år gammel gutt mistet to fingre, mens de to andre slapp fra det med stygge brannår i ansiktet.

ØKONOMISK OVERSIKT.

Oslo: Det er holdt generalforsamling i Greaker
Cellulosefabrikk a/s.

Regnskapet ble godkjent og styrets forslag om disponering av utbyttet ble vedtatt hvoretter det skal utdeles fire prosent utbytte til aksjonærene. Grosserer Arthur Mathiesen, Fredrikstad som stod for tur til å tre ut av direksjonen ble gjenvalgt.

Med hensyn til spørsmålet om Borregårds overtakelse av selskapet ble det meldt at Borregård har trukket sitt tilbud tilbake, hvorfor saken ansees bortfalt.

Oslo: Indeks for Oslo Børs 14 april: Bankaksjer 172.10 (+ 0.20), industriaksjer 202.03 (+ 0.07), skipsaksjer 246.85 (uf), hvalaksjer 210.60 (+0.60).

vvvvv VVVVV vvvvv

18. apr. 1944.

Nr: 1079.

Fortrolig.

Meldinger søndag 16 april

HIRDENS BEDRIFTSVÆRN.

22.00. Hirdens bedriftsværn kom lørdag tilbake fra sitt utdannelseskurs i Holmestrand og foretok i den anledning en propagandamarsj gjennom Oslos gater. Deretter var hirdmennene samlet til møte i Turnhallen, hvor fung. fordelingssjef Thronsen og stabsleder Sæther trakk opp linjene for værnets framtidige arbeide.

NYTT MORDDRAMA I NORGE.

21.30. (37). Et uhyggelig morddrama er utspilt på Nyborg i nærheten av Vadsö idet enkefru Sofie Losvik ved midnattstider påske-
aften ble myrdet av sin 20 årige sønn Arnstein. Sønnen bodde sammen med sin hustru og to små barn i samme hus som den myrdede. Hvorledes tragedien er foregått vites ikke ennå da morderen forklarer at han var overstadig beruset.

Seinere meldes: Etter de opplysninger en nu sitter inne med har den 28 årige Arnstein Losvik oppsøkt sin mor på etterat hun hadde lagt seg. Her har han stukket henne i brystet med en tollekniv og deretter flyktet. Med kniven stående i brystet kom moren seg opp til leieboerne i annen etasje hvor hun segnet sammen og døde. På morgenen ble morderen funnet av lensmannen sovende bak et sommerfjøs onlag en halv mils vei fra hjemmet. Han var også da beruset.

En mener at årsaken til ugjerningen skyldes en uhyggelig stridighet som har bestått i mange år. Moren var nemlig av svensk ætt og kunne ikke komme ut av det med sin lappiske svigerdatter. Dessuten har det stadig vært trette mellom mor og sønn. Arnstein Losvik har tidligere en dom på seg for vold.

STAVANGERMANN FORULYKKET.

22.00. En yngre mann fra Stavanger ble drept under mineringsarbeide fredag middag. Den forulykkede, H. Kon Olsen, skulle se etter et skudd som ikke var gått av, men plutselig gikk skuddet og Olsen fikk hele steinspruten over seg.

NSUF HOLDER "FÖRERMÖTE" I VÄRDAL.

22.00. Omlag 50 "förrere" i NSUF er i disse dager samlet til møte på Bakketun i Värddal. Foruten NSUFs sentralorganisasjon møter representanter fra alle landets fylker. Deltakerne har foretatt en befarung i bygda og bl.a. vært kommunens gjester ved en middag. Tilstede her var bl.a. fylkesfører Eggen.

Fredag kveld deltok NSUF "förrerne" i et lagmøte i Steinkjør. Propagandaleder Dahlseide holdt kveldens tale og rettet en appell til ungdomsförerne om å stå staute i den harde kampen vårt folk idag står oppe i.

Lördag morgen tok det egentlige arbeidsmøte sin begynnelse. Stabsleder Tiedemann Raud redegjorde for tidens problemer og de oppgaver ungdomsfylkingen skal løse. Etterat rapportene fra de fore skjellige fylker var gjennomgått, fikk propagandaleder Dahlseide ordet og trakk opp retningslinjene for presse - og propaganda. Møtet varer til og med mandag.

"NY TID" OM DE ANGLO - AMERIKANSKE NOTENE TIL SVERIGE.

22.00 (42). I anledning de alliertes note til Sverige angående handelsforbannelsen med Tyskland, skriver "Ny Tid" at denne aksjon ikke har utløst noen glade følelser i det svenske folk.

Göteborgs Morgonpost slår fast at oppfyllelsen av Vestraktenes ønske vil bety en radikal fravikelse fra nøytralitetspolitikken.

DANMARK OG ISLAND.

22.00 (44). Fra Ritzaus Bureau meldes: Danmark betrakter forbundsoverenskomsten mellom Danmark og Island av 1918 som stående ved makt inntil den blir endret av nye danske lover, eller opphevet, heter det i et brev fra statsministeriet til den islandske charge d'affaires i København, Jon Krabbe. I brevet som er avsendt den 11te april heter det bl.a.: I en note av 28de februar har De etter bemyndigelse av den islandske regjering avgitt meddelelse om ordlyden, dels av det av Altinget nylig trafte beslutning med hensyn til spørsmålet om opphevelsen av den dansk - islandske forbundsoverenskomst, dels av det lovforslag som er framsatt av forfatningskommissjonen i samråd med regjeringen om likeberettigelse for islendere i Danmark ifølge forbundslovens paragraf seks.

De har videre i en note av 13de mars meddelet at det nevnte lovforslag fjemler færøyingene fortsatt samme rett som etter forbundslovens paragraf seks til fiske innenfor det i loven fastsatte tidsrum.

I det danske svar framheves at det danske standpunkt klart er kommet til uttrykk i statsminister Staunings skrivelse til den islandske charge d'affaires av 31te mai 1941 og statsminister Buhls skrivelse av 30te september 1942. Hva Island enn måtte gjøre, så vil forholdet mellom Danmark og Island etter dansk oppfatning bare kunne endres gjennom en ny lov.

FORSVUNNET SKILØPER FUNNET.

23.00 (45). Det iherdige letingsarbeidet på Bolstadøyri etter de to forsvunne skiløpere resulterte i at liket av den siste av de to omkomne, Ole Asmo fra Snåsa i Nord - Trøndelag ble funnet lørdag ettermiddag. De frivillige mannskaper fra Bergen vendte tilbake ikveld etter å ha utført et enestående arbeide.

DØDSFALL.

23.00. (46). Tidligere prost Nils Møllerud er i en alder av 80 år avgått ved døden i Indre Arna hvor han nød sitt otium. Han tok teologisk embetseksamen i 1894 og har bl.a. vært sokneprest i Bruvik og Rolvsøy. Avdøde var ved siden av sin prestegjerning en meget interessert slektshistoriker og har bl.a. skrevet sin egen slektshistorie.

3. NORSKE FISKEKUTTLERE ANGREPET AV FLY.

21.00 (31). Etter det "NTB" erfarer ble den norske fiskekutter "Solveig" fredag angrepet av fire fiendtlige fly utfor den nordnorske kyst. Flyet skjöt på fiskekutteren med sine automatiske våpen så den kom i brann og sank. Senere ble en annen norsk fiskekutter angrepet av tre fiendtlige fly. Også disse skjöt på kutteren med sine automatiske våpen og beskadiget den. Kort tid etter ble nok en fiskekutter som holdt på å fiske angrepet av de sistnevnte tre fly.

REVOLVERSKYTING I KØBENHAVNS GATER.

S.R. 13.40. En dansk sjåfør ved Havn Kristiansen som er ansatt i det tyske sikkerhetspoliti kom igår ut fra et etablissement i København da han trodde seg forfulgt. Han trakk en revolver og begynte å skyte rundt omkring i gaten. Politiet kom til og ba ham stoppe og gi en forklaring. Da han ikke etterkom ordren begynte politiet å skyte etter ham. Det viste seg senere at endel mennesker var kommet tilskade som følge av Kristiansens skyting.

TYSK FLY OVER SVERIGE.

S.R. 13.40. Et tysk fly fløy idag morges inn over Sjänes sydøstkyst. Luftvarnet åpnet først varselskudd, men da flyet fortsatte uten å ta noenonhelst notis av dette ble det åpnet virkningskudd mot det. Flyet forandret etter dette kurs og forsvandt tilhavs igjen.

KRAFTIG TORDENV. R OVER FYLN.

D.R. 14.00. Et kraftig tordenvær har i helgen gått over den sydlige del av Fyen. Det ble forårsaket endel ødeleggelsor, bla. ble flere av uthusene på en stor gård brent opp.

vvvvv VVVVV vvvvv

18 april.

Nr.1080

Fortrolig.

Meldinger mandag 17 april 1944

LAGTILSRETTLIG BEGYNNELSE PÅ FORHANDLINGER I FORMIDDAG.

13.30. Først på dagsordenen stod en usedvanlig ranssak mot en mann som hadde tildelt en frue en rekke slag i hodet med en gummikølle i den hensikt å røve henne for fire tusen kroner.

Tiltalte Henry Toralf Hansen er tidligere straffet sju ganger, vesentlig for grove tyverier. Beste gang ble han dømt til et års fengsel, og han soner nå denne dommen. Han erklarte seg ikke skyldig i overfall og ran.

Av statsadvokatens redegjørelse framgikk det at ransforsøket foregikk trettonde oktober i fjor i en gård i storgaten. Den overfalte frue fikk besøk av en kar, H, som kjente hennes mann, og han var i følge med tiltalte. H viste at fruen hadde mange penger. Under besøket kom fruen i tanker om pengene og gikk bort til kommoden hvor de var gjemt for å se om de fremdeles var i behold. Plutselig ble hun slått ned og tildelt en rekke slag med køllen. Hun skrek om hjelp, og av naboene kom til og tiltalte slapp unna.

H. har også vært siktet for medvirkning i ransforsøket, men tiltalen ble frafalt og beviset sviktet. Tiltalte hevder bestemt at han er uskyldig, men han forteller at det er en tredje person, "Kjære" som slo fruen ned. Noen opplysninger om "Kjære" kan han ikke gi, da fruen skrek om hjelp, ble tiltalte redd og sprang sin veg.

Fruen hever at H. var gått da overfallet fant sted. Tiltalte gav henne en rekke slag i hodet og da naboen kom til, var hun meget ilde tilredt. Hun lå på ullevål i åtte dager og ble dårlig igjen etter at hun var kommet heim. Seinere har hun vært meget nervøs og lider av stadig mareritt, idet hun ustanselig drømmer at hun blir overfalt på ny. Fruen forteller at hun hadde et hundre og førr kroner i vesken sin, og de var forsvunnet da tiltalte stakk av. Fruen som kom den overfalte til hjelp er av den mening at tiltalte er overfallsmannen, og hun forteller at den overfalte var fryktelig tilredt, samtidig som det så redselsfullt ut i rommet hvor overfallet fant sted. Dommen faller i ettermiddag.

ÅPNING AV VESTFOLD FYLKESTING

24.30. Vestfold fylkesting ble åpnet i Tønsberg idag av fylkesmann Christoffer Lunde. Samtlige ordførere i fylket var møtt fram og desuten var fylkesfører Tjersland til stede. I sin åpningstale uttalte fylkesmannen bl.a. at når nordmenn selv får styre og stelle i vårt besatte land så kan man i første rekke takke "føreren" for dette. Han var den eneste nordmann som hadde mot og kraft til å redde vårt land da krigen brøt løs. Fylkesmannen utbrakte et tre ganger heil og sølfor "føreren". Det ble videre sendt et hilsnings-telegram til "føreren".

Fylkesfører Tjersland hilste fylkesmannen velkommen til Vest-Viken og ga deretter en appell til ordførerne. Møtet fortsetter onsdag formiddag.

ØKONOMISK OVERSIKT

Aksjekurser:

4 1/2 Stat 1937 k 103 3/4
 4 Stat 1935 I k 103 1/2
 3 1/2 Stat 1941 I ?
 3 1/2 Stat 1938 I k 103 5/8
 4 Hypotekbank 1938 k 105 3/4
 3 1/2 Hypotekbank 1941 k 105 3/4
 Creditbanken s ? k 140
 Kreditkassen s 850? k 840
 Bjölvefossen 21 1/2 k 21 oms 21 1/4
 Borregård s 140 k 139 1/2 oms ?
 Elektrokjemisk s 147 1/2 k 140
 Hafslund s 727 1/2
 Orkla s 310 k 300
 Saugbruksforeningen s 1975 k 1925
 Union s 6,60 k 6,40
 Agdesiden s 170
 Borgestad s 245
 Bruusgård Kiösterud s 270
 Amerikalinjen s 240 k 235 oms 237 1/2
 Bergenske s 173 k 170
 Nordenfjeldske s 197 1/2
 Ivaran s 280 k 275
 Ocean s ? k 302 1/2
 Kosmos II s 252 1/2 k 290
 Odd s 255 k 250
 Rosshavet s 387 1/2 k 382 1/2 oms 385
 Valutanoteringene var uforandret.

13.30.

Göteborg: Götaverken hadde i dag prøvetur med nitusenttonneren "Saivo" et av de to malmskip for trafikk-aksjebolaget Granegesberg-Okelösund, som ble sjösatt ved verftet i slutten av 1943.

6000 tonneren "Karnas" som ble sjösatt samtidig med "Saivo" vil ble levert i den nærmeste framtid. Saivo er det tjuende skip som verftet har levert til Gröngesberg-bolaget. Det er det sjuende av den siste store bestilling på tolv skip. Tre av disse skip er for øyeblikket i den internasjonale Røde Kors tjeneste for matvarertransport fra Canada til Hellas. "Saivo" beregnes å gjøre 13 3/4 knop på full fart.

Köbenhavn: Styret for det store nordiske telegrafselvskap meddeler, at regnskapet for 1943 viser en bruttoinntekt på 4,2 millioner kroner, mens driftsutgiftene beløper seg til 4,1 mill.kroner. Regnskapet er ufullstendig som følge av manglende opplysninger fra utlandet. Regnskapets gevinstsaldo, 45,000 kroner, foreslås overført til konto for senere disposisjoner. Styret mener heller ikke i år å kunne foreslå for generalforsamlingen at det deles ut utbytte.

Stockholm: Rederiaktiebolaget Svenska Öst-asiatiske Kompaniet hadde i 1943 et overskudd på 4,21 mill.kroner mot 3,96 mill. foregående år. Til generalforsamlingens disposisjon står det 4,62 mill. kroner hvorav det atter skal utdeles 6 % dividende, hvilket tilsvarer 1,2 mill.kroner. Da selskapet også i 1943 ikke kunne trafikere sine vanlige ruter var 2 skip satt inn i ledetrafikken og 3 i tjeneste for Røde Kors. Selskapet hadde i april 1943 et krigstap, det selskapets motorskip "Nanking" på 9830 tonn gikk tapt. Selskapet har bestilt en rekke nybygginger ved svenske verfter. Ved utgangen av 1943 besto selskapets flåte av 9 motorskip og 1 dampskip på tilsammen 86,074 tonn dwt.

DANMARK.

D.R.18.35. Ritzau's byrå meddeler: Mellom klokken 21.00 og kl.22.30 i kveld vil det finne øvelsesflygning sted i området Ny artilleri kaserner, Amager, Artillerivei, Amager Fælledvei og (?) telegrafverkstedet.

D.R.18.35. Skiive elektrisitetsverk ble igår herjet av en voldsom brann, som menes å stamme fra generatoren. Skaden er så stor så hele byen Skiive er uten elektrisitet for øyeblikket.

S.R.23.00. Det meldes fra København om et tysk kontrollskip som skulde passere broen mellom Als og Sønderborg. Bro-vokteren var opptaget av et tog som skulde over og heiste derfor ikke broen med det samme. Skipet åpnet ild hvorved flere personer, deriblant brovokteren, såredes. Broen led også noen skade.

S.R.23.00. Cand.mag. Henrik Gran (?), formann i studenterrådet(?), er blitt arrestert i København.

ULYKKE I SM.

24.00. En forti år gammel ugift gårdsarbeider er forsvunnet etter en fest i Sen igår. Han frakter for at han er falt ut i en elv i nærheten, men søkningsarbeidet som er gått i gang har foreløpig ikke brakt noe resultat. Lettingen fortsetter.

D.R.18.35. OSLO KOMMUNE har gitt onlag 1000 familier tillatelse til å dyrke grønnsaker i forskjellige Oslo parker og ubebyggede områder.

19. apr. 1944.

Nr. 1081.

Fortrolig.

Meldinger tirsdag 18 april

TYVLEIBANDE PÅ HØRS I TROND.

21.30 (33). Kriminalpolitiet melder: Som tidligere meldt i dagspressen ble Hørs Sparebanks filial på Holtet ranet den 15de mars i et våpent og væpnede menn trengte seg inn i banken og tvang personalet til å forholde seg rolig mens de forsynte seg med 12.000 kroner av kassen. Videre ble et liknende kup forøvet natten til 1ste april på Hørs nye tekstfabrikks lager i (1)gaten.

Kriminalpolitiets etterforskning i nevnte saker har nå brakt på det rene at disse ran er forøvet av en og samme bande som også har andre grove forbrytelser på samvittigheten. Det er således på det rene at det er medlemmer av samme bande som natten til 5te april, brøt seg inn i Hørs forsyningskontors avdelingskontor på Bryhn, truet vakt esterene med pistol og forsvært med en rekke rasjoneringskort av forskjellig slags. En av ranerne ble om kvelden 5te april anholdt på gaten og brakt til Sjøllersgaten 19. Før han ble ransaket gjorde han et fluktforsøk og trakk herunder en pistol og skjøt med en av politikonstablene. Han ble imidlertid under voldson motstand anholdt men herunder ble han så vådsomt medfart at han måtte legges inn på Ullevål sykehus. Hans har i løper kon to kriminalbetjenter i kontakt med et par andre av bandens medlemmer. Herunder ble det avfyrt pistol-skudd mot betjentene som imidlertid ikke ble rammet. Videre har samme bande natten til 19de april hjensøkt Hørs Sparebank og ranet om lag 150.000 kroner.

Det er allerede foretatt en rekke anholdelser i saken, men politiet ettersøker framdeles følgende personer:

- 1 Rolf Andersen, 28 år, transportarbeider, ca 1.75 meter høy, slank, kraftig bygget, blondt hår, skarpt ansikt.
- 2 Linar Wilhelm Ballestad, 22 år, 1.84 meter høy, middels bygget, blå øyne, blondt, bølget hår.
3. Harald Ottar Cyril Becker, 23 år, 1.78 m. høy, sped. nagert ansikt, grå øyne, blondt hår, en stor rynke over pannen, buet nese, stor munn.
- 4 Günther Scheskau (?) 23 år, 1.73 meter høy, middels legensbygning, mørk blond.
- Charles Willy Nyström, 22 år, 1.73 meter høy, blå øyne, blondt hår, midtskill, framstående, kløftet hake.
6. Gunnar Gryn (?) 26 år, bussjåfør, middels høy, tykkfallen, blondt hår.

Banden har på ulovlig måte skaffet seg to blå og to grønne politiuniformer, to hirduniformer og er også muligens i besittelse av andre uniformer foruten sivile klær. Videre er de i besittelse av falske legitimasjonspapirer.

Banden betjener seg av biler som de formentlig stjeler, og en av disse har følgende signatur: Mørk grønn eller sort varevogn, liknet politiets patruljevogner i fargen og utseende, høyt nummer med kjenningsbokstav A påmontert knottgenerator bak på venstre side, satt skjevt, var rusten og stygg, muligens bensindrevet vogn, men påsatt generator for å villede.

Som det framgår av foranstående har man med en meget farlig bande kriminelle forbrytere å gjøre og som det vil være i alles interesse å få uskadeliggjort. Det henstilles derfor til enhver som måtte kunne gi opplysninger om bilen og de ettersøkte personer, straks å melde seg til kriminalpolitiet i Oslo, tfn 31290 eller til nærmeste politimyndighet.

FRONTEN IV.

21.00. (38).

Fronten 1. april 1944.

Kjære kamerat.

Jeg sender deg igjen noen ord for å fortelle hvordan det går kompaniet. Først og fremst en takk for drømmen, sin jeg fikk igår. Det var en meget kjærkommen gave her i kulden. Vi har opplevd uadskillig siden siste gang jeg skrev til deg. Gutta har vist kanskje mer en noen gang for hva de duer til. Vi har skiftet stillinger og holder nå en feltvakt. Den 7de mars var vår hittil største dag. Vi fikk den dagen angrep av en forsterket bolsjevikkisk bataljon. Det så kanskje litt bråket ut til å begynne med, vi var så jævla underlegne i antall. Men jeg skal si Ivan fikk lufta fillene sine. Da kampen var over talte vi opp over tusen drepte ved piggråden. Dessuten tok vi 25 fanger. Mellom dem var det to kommisærer og tre offiserer. Selv hadde vi bare en drept. Men det var trist nok det, for det var vår meget populære löytnant, SS untersturmführer Bech, som stod på bunkertaket, midt i kuleregnen og feiet på bolsjevikkene med maskinpistolen. Han var som en ny kaptein Dreyer som i kuleregnen fra Stubben førte sine menn til han segnet. Löytnant Bech viste at den dreyerske ånden ennå lever i norske førere. Tilslutt fikk han en håndgranat i siden. Noen timer senere ble det utdelt 13 nye jernkøys til den som hadde utmerket seg særdeles i kampen. Kompaniet har også fått meget ros fra divisjonskommandøren for den helt motige innsats der ute på feltvakt. Siden har vi vært i berøring med bolsjevikkene et par ganger, men det har ikke blitt til noen nevneverdig kamp. De fikk nokk av nordmenn for en stund.

Nei nu får jeg vel slutte for denne gang.

Sender de beste hilsener fra hele kompaniet og fra meg selv.

Heil og sæl.

Steinar Glinsö (?) SS Jäger.

PLIKT TIL AVSTÆLSE AV MOTORKJØRETØYER, MINERALOLJER OG SYKKLER.

22.00.

Sjefen for "trafikkdepartementet" har gitt en forordning om plikt til avstælse av motorkjøretøyer, mineraloljer og sykler. I forordningen som støtter seg til lov av 9de mars i år, heter det bl.a.: Når generaldirektoratet for transport av almene hensyn krever det, plikter enhver å avstå mineraloljer, motorkjøretøyer, sykler, løse deler av motorkjøretøyer og sykler til den generaldirektoratet bestemmer. Forordningen trådte ikraft 1ste april.

SNERAS KREVER TO MENNESKELIV.

13.30.

En ulykke som kostet to mennesker livet hendte forleden i Byfjord i Laksefjord. Et hus tilhørende Hans Olsen ble begravet under et stort sneras som kom veltende fra fjellet like over. Talt oppholdt for personer i huset da raset kom. Kona i huset og et lite barn, samt en gutt som oppholdt seg på loftet klarte å komme ut av snemassene. Hans Olsen og en 25 års jente, Inger Olsen klarte ikke å redde seg. En mann som bodde i en hytte like ved kom fra det uteh noe men, mens halve hytta ble ødelagt.

EKSPLOSJON I HERNÖSAND.

10.30 (6).

Mandag morgen rystet en kraftig eksplosjon hele Torsvik Panelfabrikk i Hernösand. Like etter detonasjoner slo ild og røyk ut fra bygningen. Brannen grep hurtig om seg. Ved eksplosjonen ble fire arbeidere alvorlig såret mens en bare kom lettere tilskade. Man har ennå ikke fått noen oversikt over skadens omfang, men den er utvilsomt meget stor.

SKARLAGENSFEBER I FREDRIKSHAVN.

10.30 (5). En skarlagensepidemi av nesten eksplosjonsarted karakter har i de siste dager hjemsøkt Fredrikshavn. Lørdag ble 13 og igår 9 pasienter med skarlagensfeber lagt inn på epidemisyrkehuset hvor man ialt har 42 tilfeller av denne sykdommen til behandling. Undersøkelsene har vist at smittestoffet stammer fra en ku på en gård like utenfor byen. For 14 dager siden ble kona på gården syk av giktfeber, og noen dager senere viste det seg at hun hadde smittet en av kuene. Gårdens eier ga ordre om at kua skulle isoleres slik at melken ikke ble sendt til meieriet. Ordren ble imidlertid ikke fulgt og følgen var at smittestoffet kom ut blandt publikum.

ØKONOMISKE OVERSIKT

Oslo: Indeks for Oslo Børs den 17de april: Bankaksjer 172.10 (+ 0.25), industriaksjer 202.10 (+ 0.28), skipsaksjer 246.75 (+ 0.25), hvalaksjer 209.75 (+ 0.60).

OLDFUNN I DANMARK.

O.R. 12.00. Under utgravninger i nærheten av Hillerød i Danmark har man kommet over en eketrekkiste som er over 3000 år gammel. Kisten inneholdt liket av en mann og en rekke gjenstander av bronse. Ved Nasjonalmuseet uttaler man et det muligens dreier om gravstedet til en handelsfyrste eller noe liknende.

STREIK I SØNDERBORG IDAG.

D.R. 12.30. Hele Sønderborg nedla idag arbeidet. Ingen trafikk var å se og ingen aviser utkom. Da skolebarnene kom på skolene fant de en notis der om at det ikke ville bli noen undervisning idag. Det opplyses at streiken bl.a. er en protest mot den tyske patruljebåts beskytning av Christian K's bro igår hvorved endel mennesker kom tilskade.

Borgermesteren i Sønderborg har overført den tyske kommandanten uttalt en skarp protest i anledningen episoden og den tyske kommandant på sin side har uttrykt den dypeste beklagelse over det intrufne som bare kan skyldes en beklagelig missforståelse. Han har lovet at det skal bli foretatt undersøkelser i saken.

FLYALARM I KØBENHAVN IENATT.

D.R. 08.15 19/4. Storkøbenhavn hadde igår kveld flyalarm fra klokken 23.47 til klokken 01.07. Det ble ikke sluppet ned noen bomber, men man kunne høre luftvernild. Det er ikke meldt om noen skader. Like etter at alarmen var blåst av ble det igjen gitt alarm. Denne alarm varte fra klokken 01.16 til 02.04. Heller ikke denne gang ble det sluppet ned noen bomber.

SPPERREOMRÅDE LANGS DANSKEKYSTEN.

D.R. 08.05. 19/4. Den tyske befalshavende i Danmark meddeler et all trafikk er forbudt for sivilpersoner og danske embetsmenn langs hele den vestjydske kyst og østkysten av Limfjorden. Det heter i meldingen at denne bestemmelse ikke bare er en forholdsregel av militær art, men skal også tjene til å hjelpe den sivile befolkning i tilfelle av krigsoperasjoner.

Overtredelse av bestemmelsene kan medføre strenge straffer.

20 april 1944

Nr. 1082

Fortrolig.

Meldinger onsdag 19 april 1944

NSUF FÖRERMÖTE I VERDAL.

22.00.

"Nasjonal Samling er Norges framtid, o ungdomsfylkingen er Nasjonal Samlings framtid" uttalte fylkesfører Eggen under NSUF førermöte i Verdal.

Mandag ble NSUF fire dager lange førermöte i Verdal avsluttet. Programmet var meget omfattende og anstrengende, men mötet var hele tiden preget av et gåpåhumör som er ungdommen egen. Deltakernes innlegg var preget av saklighet og tro på kampens mål. Såvel dagens problemer som framtidens ble dröftet og det ble levert en rekke vektige innlegg. Særlig merket en seg propagandaleder Dalseide, lanstjenesteleider Trahaug, sveitfører Jarl Berge og idrettsleder Otto C. Olsen.

Resultatene og linjene som var trukket opp for mötet ble til slutt repetert av stabsleder Tidestrand Ruud, som de viser klart hvilken røslige o radikal linje det vil bli i arbeidet etter. Man fikk et godt bilde av hvilken enighet og hvilken ubrytelig kameratskap det hersket i ungdomsfylkingens rekker.

Utenom de vanlige möter ble det lördag kveld arrangert en kameratkveld hvor en foruten god underholdning fikk en tale av fylkesfører Eggen.

Fylkesføreren uttalte bl.a. at det hviler et stort ansvar og en stor forpliktelse på den ungdom som har valgt mottoet "Norges ungdom, Norges framtid". "Nasjonal Samling er Norges framtid, men ungdomsfylkingen er Nasjonal Samlings framtid. Jeg ser det derfor som min første store oppgave og plikt å gjøre alt som står i min makt for å hjelpe ungdommen i deres kamp. Kameratånd og samhold er det som må til for at vårt arbeid for folk og land skal bli gjennomført. Når jeg står overfor ungdom, særlig når jeg står overfor førere i ungdomsfylkingen, er det bestanding to fölelser som griper meg. Den ene er angsten for at ungdommen ikke fullt ut skal makte å tilegne seg Vidkun Quislings tro, ånd og vilje og makter den ikke det, har vi ingen framtid som folk. Men den annen og sterkere fölelse er forhåpningen om at det nye grunnlaget for det Norge som igjen skal reise. Den siste fölelsen seirer alltid, så sterk er min tro på ungdommen og så sterk er tilliden til dere som er dens førere men husk i Deres arbeid og livsföring disse ordene: Du kan aldri gi en stor sak så meget som en stor sak gir deg, eller i andre ord: Du kan aldri arbeide og ofre så meget for føreren og hans sak, som føreren arbeider og ofrer for deg og ditt folks framtid."

SEILFLYTERRENG I HALLINGDAL.

23.00

Som et ledd i arbeidet med å finne nytt seilflyterreng, har hirdens flykorps i påsken vært på befaring og prøveflyging i Hallingdal. Til sommer skal traktene igjen befares og spørsmålet om Norges framtidige sentralplass for seilflyging, blir da avgjort.

Etter det NTB erfarer har også ing. Niko Jenssen på vegne av statens luftfartsstyre foretatt terrengundersökelse i påsken. I löpet av våren og forsommeren skal ytterligere en rekke dalförer systematisk undersökes, og beliggenheten av vår framtidige sentralplass for seilflyging vil da sannsynligvis bli avgjort.

"HVEM HAR SETT VAREBIL A.37284?"

23.00. Kriminalpolitiet mottar: "Kriminalpolitiet har mottatt melding om at bil A.37284 i løpet av den siste tid er stjålet fra en tomt i hedmarksgt 29. Etter all sannsynlighet er det denne bilen revolverbandittene bruker på sine tokter,

Bilen er en innelukket Chevrolet varevogn, modell 1939, mørkeblå med trekullgenerator på venstre side bak. Den ligner meget på en politibil og kjøres antagelig med bensin.

DØDSEFALL.

22.00. Forsyningssjef Ingvald Berg, Kirkenes, er død 52 år gammel. Berg var født i Vardø. Han ble under forrige verdenskrig knyttet til a/s Sydvaranger hvor han til 1941 var innkjøpsfullmektig. Han overtok da det meget vanskelige hverv som forretningsfører for Sør-Varanger forsyningsnemnd og formann i Finnmark forsyningsnemnd og løste de mange problemer som i denne krisetid har meldt seg for forsyningen i Øst-Finnmark på en utmerket måte.

I den senere tid ofret han seg for oppgavene i en utstrekning som utvilsomt innvirket på hans helsestilstand.

Berg var en kjent og ivrig skytterlagsmann. Han var medlem av NS siden 1935 og fungerte flere ganger som vikarierende fylkesfører og hadde hvervet som fylkets presseleder.

POLITISAKER.

22.00. Ved Tromsø byrett stod forleden en tidligere sekretær i Troms fylkesforsyningsnemnd tiltalt for å ha forfalsket fire anvisninger, en på seks kilo kaffe og de andre tre på støpler. Han ble funnet skyldig etter tiltalen og ble dømt til fem måneders fengsel ubetinget. I skjerpene retning ble det lagt vekt på at forfalskningene var foretatt mens han var ansatt ved fylkesforordningsnemnda mens det i forordningsnemnda ble lagt vekt på at han i adskillig grad har vært oppmuntret til sin handling av andre.

23.00. I forhørsretten idag møtte to rjukankarere tiltalt for flere innbrudd på stabbur å gårder omkring Rjukan. Videre har de begått innbrudd i Rjukan apotek og stjålet endel alkohol og dessuten har de samme begått innbrudd i Rjukan samvirkelag og endelig stjålet to flasker bronnevinn fra en bil. Den ene av karene var tidligere straffet og ble idømt 7 måneders fengsel, mens den annen som har flere straffer på seg fra før og et utrolig langt synderegister fikk ett år og tre måneder.

BROEN STYRTET NED.

22.00. En dramatisk hendelse har sju skiløpere forleden dag vært ute for i Buvik i Trøndelag. De skulde passere en bru over Vigdaelva da brua plutselig styrtet ned mens fire av skiløperne var ute på den. To av skiløperne og en 77-årig, Hardhaus, ble revet ned av den strøme elva men berget seg inn på gunnt vann lenger nede. Brua var gammel og dårlig og skulde nok sperres for trafikk.

MAKRELLFISKET.

22.00. Makrellfisket nærmer seg og Fedrelandsvennen har derfor vendt seg til kontorsjef Frösöie ved Norges makrelllags hovedkontor i Kristiansand. Han forteller at det forberedende arbeid er kommet langt på veg, og for oss kan fisket begynne når som helst. Det blir imidlertid neppe noe fiske før i begynnelsen av mai.

Mottakerstasjonen Røvær ved Haugesund vil i år sannsynligvis bli erstattet av Espevær, opplyser kontorsjefen videre. Ved Arendal kommer Nilsund til som ny stasjon slik at man får tre mottakerstasjoner der. Likeså vil det bli en ny stasjon på flekkerøya.

Av redskaper har fiskerne fått endel bötetråd som hjelper over det verste. Makrelldørgerne har tidligere måttet fornye sin redskap ganske godt hvert år og i år er det stillet et parti metalltråd til deres disposisjon, dessuten endel gumminark. Det er også håp om å få endel snøre senere.

KNOTTFABRIKKEN NEDBRENT.

22.00. En knottfabrikk i Vignostad brente ned til grunnen i går. Mesteparten av inventaret, deriblandt maskinene strøk ned.

BRANN I ASKIM.

22.00 Uthusene på gården Varmeli i Askim brente ned til grunnen i går. Det lyktes å redde besetningen på 16 dyr og gårdens tre hester. Gårdens redskaper strøk ned.

NÅ UTENRIKSORGANISASJON meddeler at alle norske i München er i god behold. Det er ingen som er omkommet under de siste terrorangrep mot byen.

FINNLAND.

08.00. Tallet på personer som er avgått ved døden i Helsinki etter å ha drukket politurpreparat, framstilt av denaturert sprit, er nå steget fra 57 til 63. En rekke andre personer som er forgiftet og befinner seg i en håpløs tilstand ligger til behandling på byen sykehus. Man må derfor regne med at tallet på dødsopfre vil stige.

SVERIGE.

08.00. Et fire-motors amerikansk fly som tirsdag ettermiddag kom flyvende inn over svensk område fra sør ble tvunget til å nødlande på flyplassen ved Malmö etter at svenske jagerfly hadde grepet inn, opplyser overkommandoen for den svenske forsvarsmakt. Flyet og dets besetning, i alt ti mann, ble tatt i forvaring.

14.00. Et stort antall fremmede fly fløy i natt i flere bølger sørfra inn mot Skånes sørkyst, meddeler forsvarsstaben. Flyene fløy over Skåne med nordvestlig kurs og forlot svensk territorium på Skånes og Hallands vestkyst. Overflyvningene som tydeligvis er skjedd i stor høyde, er rapportert som motordyr. Luftvernet har vært i livlig virksomhet på flere steder.

ÖKONOMISK ÖVERSIKT.

Aksjekursor:

4 1/2 % Stat 1937 k 103 5/4
 4 % Stat 1935 I k 103 1/2
 3 1/2 % Stat 1941 I s 105 k 104 1/2
 3 1/2 % Stat 1938 k 103 1/2
 4 % Hypotekbank 1938 k 106 3/4
 3 1/2 % Hypotekbank 1941 unot.
 Creditbanken s 130 k 140
 Kreditkassen s 830 k 840
 Bjölvefossen s 21 3/4 21 1/4
 Borregård s 140 k 139
 Elektrokjemisk s 147 1/2 k 142 1/2
 Hafslund s 730 k 717 1/2
 Orkla s 310 k 300
 Saugbruksforeningen k 1000
 Union s 6,50 k 6,30
 Agdesiden s 167 1/2 k 160
 Borgestad s 245 k 240
 Bruusgård Kiøsterud s 275 k 270
 Amerikalinjen s 240
 Bergenske s 172 1/2 k 170
 Nordenfjeldske s 197 1/2
 Ivaran s 280 k 273
 Ocean s 305 k 300
 Kosmos II s 292 1/2
 Odd s 255 k 230
 Rosshavet k 387 1/2.
 Valutanoteringene var uforandret.

DANMARK.

D.R.18.35. Klokken 23.20 i går kveld hörtes i København flere voldsomme eksplosjoner. Omlag 6 sabotører hadde skaffet seg adgang til Skandinavisk Motor Kompani, overmannet sabotasjevaktene og låst dem i beskyttelsesrommene, mens de anbragte bomber flere steder i verkstedet. Det oppstod brann, men brannmannskapet kunde ikke gå i gang med slokningsarbeidet med det samme da man tredde der ena var noen uensplørderte bomber. Skaden beløper seg til 1/2 million kroner.

D.R.21.45. Kriminalpolitietts spesielle drapskommisjon har fått to nye mordsaker til behandling. Det ene mord skjedde i Vestertrogate 126, hvor innehaveren av en radioforretning ble skutt ned av to menn i går (?), mens det annet hendte på Fredriksberg Bakke, hvor en bil kom kjørende inn mot Vesterbrogate. Bilen var ført av Tage Lærke, Magnolievej(?) 4, København. Han ble overhalet av en annen bil hvorfra han ble beskutt. Tage Lærke døde men en gutt på 6-7 år som sad i bilen ble kun lettere såret. Vognen med revolvermennene forsvant.

D.R.21.45. Voldsom brann herjet tørreriet som tilhører et kaffesurrogatfirma i Kolding. Skaden beløper seg til omlag 1/4 million kroner. Elden stammer fra en maskine som løp varm og antente en kasse med kaffeerstatning.

D.R.18.35. Statsradiofonien avbrøt sine utsendelser idag fra klokken 1219 till klokken 1508 av militære grunner. Det var derfor ingen middagsutsendelse av Pressens Radioavis.

SYKKELTYV I RETTEN.

24.00. For byretten stod i dag en kar som er straffet mange ganger før. Bl.a. har han vært sikret i fem år. Han var denne gang tiltalt for en rekke tyverier av sykler og sykkeldele. Dessuten hadde han gjort seg skyldig i to større bedragerier. Han ble innstilt på fengsel i to år. Dommen faller imorgen.

UNG GUTT SIKTET FOR INNBRUDDSTYVERIER.

24.00. En ung gutt som tidligere har vært anbrakt på Bastø har stått i forhørsretten siktet for en rekke innbruddstyverier i forskjellige forretninger i Oslo fra høsten 1942 og utover. Særlig har han stjålet i manufaktur- og konfeksjonsforretninger til betydelige verdier. Han ble dømt til halvannet års fengsel.

INNBRUDDSTYVERIER I OSLO.

24.00. I løpet av 1943 ble det begått innbrudd i en mengde forskjellige forretninger i Oslo, bl.a. i et skotøymagasin hvor det ble stjålet to tusen fem hundre på sko. Et medlem av en guttebande har nå stått i forhørsretten og han tilsto i alt åtte innbrudd. Han ble dømt til fengsel i ett år og tre måneder.

NY METANOL-TRAGEDIE I OSLO.

24.00. Etter det Morgenposten erfarer er det foregått en ny metanol-tragedie i Oslo. På en restaurant på Østkanten ble det i går drukket tresprit og en av deltagerne er død. Ingen av de andre er foreløpig innlagt på sykehus etter det politiet melder i kveld.

(S.R.23.00. Tilføyelse til meldingen om de 2 mordsaker i København: Bilen som var ført av Tage Lørke tilhørte den tyske forsvarsmakt.)
-----

21. apr. 1944.

Nr. 1083.

Fortrolig.

Meldinger torsdag 20 april

REICHSKOMMISSARIAT 4 AR I NORGEN. TERBOVEN UTTALER SEG:

19.00 (33). Det er i morgen fredag fire år siden Reichskommissariat für die besetzten norwegischen Gebiete ble opprettet. I denne anledning har Reichskommissar Terboven i et intervju uttalt seg til Tysk Telegrambyrås korrespondent i Oslo om forskjellige spørsmål som angår Norge.

Der Reichskommissar tok sitt utgangspunkt i de forhold som hersket i Norge for fire år siden og pekte på den forandring som siden dengang har funnet sted, bl.a. innen næringslivet. Norge var på grunn av sitt næringslivs struktur og sin avhengighet av skipsfarten for den overveiende del henvist til verdensmarkedet, og da den såkalte frie verdenshandel brøt sammen, så det seg stillet overfor vanskeligheter som det uforsvarlig nok ikke hadde forberedt seg på i noen henseende. Blokaden truet det norske folk med sultedøden, og landets næringsliv måtte derfor omstilles og ledes inn på nye baner. Europa inntok de oversjøiske lands rolle i den norske utenrikshandel.

Denne prosess som førte med seg grunnleggende omlegging av hele næringslivet, er for lenge siden lykket fullt ut, uttalte Reichskommissar videre. Tanket være leveransene fra Tyskland og de forholdsregler som er tatt i Norge har man kunnet sikre folkets ernæring og dessuten skape mange nye muligheter til fordel for det norske næringsliv. Tyskland stilte sine erfaringer til rådighet og har i kraft av sitt næringslivs kapasitet vært kalt til å spille rollen som Norges formidler og partner.

Der Reichskommissar nevnte deretter en rekke eksempler som belyser denne utvikling og slo generelt fast at man har kunnet øke landets produksjonsevne. Den basis hvorpå selvforsyningen bygger, er blitt utvidet og styrket. Det dyrkede areal har vært gjennstand for en gladelig utvidelse, og her har ikke minst den norske arbeidstjeneste innlagt seg store fortjenester.

Under sin omtale av framtidsplanene nevnte der Reichskommissar utbyggingen av vannkraften som engang vil kunne gjøre Norge uavhengig av kull og dessuten skaffe kraft til eksport. Tidligere ble betegnende slike og liknende resurser i mange tilfeller ikke utnyttet av kapitalistiske grunner og fordi Norge var fullstendig avhengig av England. Mange av fortidens unnlattelsessynder vil derfor idag og i framtiden bli gjort gode igjen til velsignelse for Norge og til nytte og øket velstand for dets befolkning.

Den sosiale omsorg for de norske arbeidere inntok en bred plass i der Reichskommissars redegjørelse. Han skildret de forskjellige forholdsregler som er satt ut i livet for å få gjennomført en sunn arbeids- og sosialpolitikk og uttalte at han hadde betraktet det som en av de viktigste oppgaver å sikre arbeiderne en tilstrekkelig levestandard. Det har man oppnådd ved bl.a. den ekstratil- deling av levnetsmidler og nytelsesmidler som er knyttet til arbeids- kortet.

Reichskommissar kom så inn på de forskjellige grener av næringslivet og viste hvorledes f.eks. fiskere og skogs- arbeidere for første gang har fått skikkelige inntekter, - inntekter som er mange ganger så store som de arbeidslønninger de mottok tidligere. Arbeidernes levestandard og forsyninger er i det hele tatt i det fente krigsår sikret og å betrakte som vesentlig bedre enn tilfellet var i de krisetider man hadde tidligere i Norge.

Med disse eksempler som viser noen av de prinsipper som gjennomføres i næringslivet - og sosialpolitikken, sluttet Reichskommissar Terboven sin oversikt over de økonomiske forhold.

TERBOVEN UTTALER SEG. Fortsatt.

Santalen gled deretter over til Norsk - Tysk Selskaps tiårsjubileum og selskapets virke for å fremme det mellom - folkelige samarbeide på det kulturelle området. Betydningen av dette kulturelle samarbeide kommer, erklærte han, til uttrykk i den kjenns-gjerning at jeg sammen med "ministerpresident" Quisling har stillet meg som selskapets beskytter. Også her gjenspeiler seg det germanske sam-arbeide mellom Tyskland og Norge., - et samarbeide som på det politiske området føres fram av Nasjonal Samling.

Nasjonal Samlings innsats var gjenstand for Reichskommissars takk og anerkjennelse. Med rosende ord omtalte han det målbeviste arbeide som utføres av den "nasjonale regjering" under ledelse av "ministerpresident" Quisling og som danner Norges bidrag til Europas felles anstrengelser .

Tilslutt kom der Reichskommissar inn på den bolsjevikkiske trussel mot Norden. Det er en gammel bolsjevikkisk drøm å oppnå isfrie havner ved Atlanterhavet. Intet fornuftig menneske kan tvile på at bolsjevikkerne vilde sette seg i besiddelse av Skandinavia og dets vestkyst hvis de skulle soire. Utviklingen har gitt denne gamle oppfatning rett. Den bolsjevikkiske trussel føles derfor også sterkt også i Norge. Stadig bredere lag av befolkningen ser og forstår denne fare.

PRISSTIGNINGEN I NORGE.

En prispolitisk status av Oberregierungsrat Wiele, Abteilungsleiter beim Reichskommissar für die besetzten norwegischen Gebiete, Oslo.

19.00. (34). Norge har nu i fire år vært frukket inn i verdenskrigen, og like så lenge har priser og lønninger, valuta og finansvesen vært underlagt en planmessig ledelse med sikte på å holde orden i næringslivet, sikre arbeids - og eksistensmuligheter for alle arbeidsvillige og på mobilisering av alle krefter i næringslivet for Norges eksistenskamp. At dette mål var det riktige ser man når man kaster et blikk på Norges næringsliv. En vil da også se at den rettningslinje som har vært fulgt har boret for et heldig resultat.

Trass i dette tilfredsstillende bilde av den samlede situasjon hører man ofte klager om at inntektene for videre kretser av befolkningen er blitt så slette at det ikke kan fortsette slik lenger. Således hører vi fra arbeiderhold at lønningene er stoppet i forhold til førkrigstiden og at prisene på de varer som trenges for den daglige ernæring og for det almindelige liv og behov er steget til det mangedobbelte. Bønderne og da i særdeleshet småbønderne i fjell - og fjorddistriktene, sier derimot at prisene på korn, melk, smør og kjøtt er altfor lave for å dekke produksjonsonkostningene. Fiskere klager igjen over de hindringer som står i veien for deres fangstmuligheter nu i krigstid og over høye driftsonkostninger. Bedriftslederne innen industri og håndverk klager over produksjonsforholdene og at de er blitt vanskeligere eller fordyret, mens landbrukets folk innvender at disse grener av næringslivet har større adgang til å kalkulere de stigende onkostninger inn i salgsprisene enn landbruket, idet landbruksprisene fastholdes på et urentabelt prisnivå.

Alle disse klager og besværinger munner ut i ønsket: Gi oss høyere lønninger. Skaff oss høyere priser. No vet alle at høyere lønninger automatisk trekker med seg høyere priser fordi lønninger jo er faktorer å onkostningene. Høyere priser må på sin side resultere i nye ønsker om økede lønnsstigninger. Skulle man gjøre alle parter tilfreds så måtte prisene og lønningene settes i bevegelse oppover. Det var dette Norge opplevet under forrige verdenskrig. Ifølge offisielle norske beregninger steg levnetsmiddelomkostningene i løpet av fire år halvannen gang. Fra slutten av 1939 til utgangen av 1943 har prisene derimot bare steget med halvparten.

 PRISSTIGNINGEN I NORGE. Fortsatt.

Alle lag av befolkningen og ikke minst landbruket som den gang syntes så begunstiget av konjunkturerne har før eller seinere måttet betale for dette.

Hvorledes ligger det nu an med prisene og matvareonkostningene i denne krigen? En må her først og fremst minne om det faktum som ofte oversees når dette spørsmål drøftes. Da Norge ble avskåret fra verdensmarkedet ved krigsutbruddet i Norge, tapte det sine gunstige innkjøpsmuligheter i de oversjøiske land. Siden har det nesten utelukkende vært henvist til Tyskland og Mellom - Europa. På grunn av krigen var imidlertid prisene på kontinentet høyere og det samme gjaldt fraktene og andre onkostninger. Dette betinget selvfølgelig høyere innkjøpspriser. Norges landbruk og fiskeriår måtte videre settes istand til å overvinne de produksjonsvanskeligheter som var forbundet med krigen slik at de kunne forsørge bybefolkningen med det nødvendigste. Dette skjedde ved å forhøye prisene på deres varer. Også industrien ble rant av høyere onkostninger. Den fikk da også innvilget visse prisforhøyelser. Disse prisstigninger faller imidlertid nesten utelukkende på året 1940 og første halvdel av 1941. Siden er prisene blitt stabilisert. Engros - handelsprisene som er en forholdsvis brukelig målestokk for å følge med i prisutviklingen har således fra utgangen av 1939 til utgangen av 1941 steget med 54 point, m.a.o. mindre enn fenti prosent. Fra utgangen av 1941 til utgangen av 1943 har de bare steget med 5.5 point, derav i det siste år bare ett point. Forbruksprisene for brød, mel, smør og margarin er idag ialt vesentlig de samme som i 1940. Fiskeprisene måtte først og fremst forhøyes i vesentlig grad, men siden 1941 har de kunnet holdes på et stabilt nivå. Ved å etablere en enhetspris for fisk fra forskjellige fiskerier kunne man endog ved årsskiftet gå til en mindre prissenkning. De prisforbedringer på melk og smør som ble foretatt i 1942 og som ikke var til å unngå for landbrukets vedkommende, gikk ikke ut over husmødrene. De ble istedet dekket av særlige skatter på tobakk og alkohol.

Det vesentligste er imidlertid at prisene på de viktigste matvarer og forbruksartikler ble holdt så lavt nede som mulig.

I krigstid er det ugjørlig å foreta en almindelig utligning mellom lønninger og priser. Dette er så meget vanskeligere som det er umulig å øke produksjonen av forbruksvarer. Da man mangler varer, vil en kunstig økning av kjøpekraften bare begunstige kjøp på svartebørsen og dette ville medføre at prisstabiliseringen ble illusorisk og at priser og lønninger ville bli drevet i været i en stadig raskere vekselvirkning.

I de siste årene er det allerede truffet tiltak med sikte på en slik sosial utligning av de lønnsmessige vanskeligheter. Fiskernes inntekter lå før krigen langt under eksistensminimum, men idag er hans eksistensbetingelser sikret ved høyere priser.

(Sluttet av denne melding fallt dessverre bort av tekniske grunner).

 NY OPPTAKING TIL LANGEMARCK - STUDIET I TYSKLAND.

20.00. (36).

Til innrykking i avisene i Sarpsborg, Drammen, Tønsberg, Skien, Kristiansand S, Stavanger, Haugesund, Bergen, Alesund, Kristiansund N, Trondheim, Bodø, Narvik, Harstad, Svolvær, Tromsø.

Innen den 30te april i år mottas søknader om opptaking til Langemarck - studiet.

Betingelsene for opptaking er:

A. Iå helst ha fylt 19 år og ikke være over 24 år.

B. Være i besittelse av åndelig begavelse som sigger klart over middels nivå (attester fra skole og enkeltpersoner).

LANGEMARCK - STUDIET. Fortsatt.

C. At søkeren i praktisk arbeide har vist seg særlig dyktig, at han er helt klar over det studium og den stilling (yrke) han har valgt eller vil velge. Dette valg bør knytte seg nær til det praktiske yrke han tidligere har vært beskjeftiget i.

D. Plettfrå vandel.

E. Full legonlig sunnhet og yteevne.

F. Ved opptakelse må han forplikte seg til å overholde Langemarckstudiets lover og regler.

Utdannelsen i Langemarck - Studiet.

A. Forstudiet: Dette består i opphold og utdannelse ved internatskole, hvor de opptatte ansøkere blir oppdratt som i kaserne. Skolen for nordmenn varer ca to år, idet første halvdel av første året vil medgå til språkstudiet. Etter skolegang i ett (halvannet) år vil elevene måtte gjennomgå en prøve hvorved godtgjøres om eleven er berettiget til å fortsette i Langemarckstudiet. Opphold, undervisning og forpleining er gratis.

B. Universitets - (höyskole) - studiet: Dette følger umiddelbart etter forstudiet. Også dette er gratis i samme omfang som forstudiet

Søknad skjer gjennom følgende institusjoner: Hirten (fylkingene), NSUF (fylkeskontorene), landbruksrådene i fylkene, Arbeidstjenestens avdelinger. Alle søknader sendes derfra til NS fylkesfører i vedkommende fylke. Søknader kan også sendes direkte til Reichskommisariat, Abt. für Schul - u. Bildungswesen, Stortingst. 28, Oslo. Søknadsfristens utløp er satt til 30te april d.å.

Enhver ansøker må innsende:

A. Ansøking (to eksemplarer).

B. Utførlig levnetsløp (et håndskrevet skr. og to maskinskrivne). Herav skal framgå den hittidige utdanning i skole og yrke og en nøyaktig angivelse av den stilling og yrke som tilstrebes.

C. Skolevidnesbyrd (fra folkeskole og annen skole), to eksemplarer.

D. Attester for særlige ytelser i det yrke ansøkeren har vært i (to eksemplarer).

E. Tre fotos (passbilder).

F. Erklæring fra faren eller annen foresatt at søknaden skjer med hans santynke (to eksemplarer).

Attestert avskrift av siste års likning (formue og inntekt) for faren eller annen underholdningspliktig (to eks).

Søknad og alle bilag må føres nøyaktig.

De ansøkere som kommer i betraktning vil i løpet av våren eller forsommeren samles i forskjellige leire, hvor den endelige uttakelse vil finne sted.

Opplysninger av en hver art gis på henvendelse til Norsk Studentersamband H. Heyersdalsgt. 1, opplæringskontoret, Rådhusgt 17, Oslo, eller Reichskommisariat, Abt. für Schul - u. Bildungswesen, Stortingst. 28, Oslo.

SABOTASJE I BERGEN.

00.30. (69).

Igår morges (torsdag) skjedd en eksplosjonsulykke ombord på en skøyte som lå på havna i Bergen. I nærheten av havna ble det forårsaket ødeleggelse, samtidig som det brøt ut branner. Det ble gjort skade på bygninger. Ulykken krevde dessverre døde og sårede. Tallet på ofre er ennå ikke brakt på det rene. Undersøkelsene er innledet for å klarlegge årsaken til ulykken. Allerede på det nåværende tidspunkt kan det sies at det dreier seg om en sabotasjehandling, forøvd av engelskmenn eller mellommenn som står i deres tjeneste. Sabotasjen har utelukkende hatt følger for den norske sivilbefolkning.

HITLERS 55 ÅRS DAG FLIRLS I NORGE.

23.30. (65).. I Oslo ble feiringen av der Führers fødselsdag en enkel og stilfull høytidelighet i Colosseum. Allerede ved inngangen ble publikum møtt av et praktfullt blomsterarrangement og midt i denne symfoni av vårfriskt lauv og strålede blomster lyste denne manns trekk som millioner av germaner verden over idag samles for å hylde.

Balkongen i den store teatersalen var prydet med guirlander av vårgrønt lauv og med mottoet "Wir werden siegen weil unser Adolf Hitler führt" i kjempebokstaver. Hakekorsflagg omkranset av lauv prydet veggfeltene og frontveggen, hvor den tyske ørn i gull lyste tilhørerne i møte. Kjente og kjære marsjer og kampsanger tonet i gjennom salen og presis klokken 19.30 innfant æresgjestene seg. Blandt dem såes tallrike representanter for parti, stat og Wehrmacht. Fra "norsk" side møtte "ministerpresident" Quisling og flere "ministre". Etter at tilhørerne var ønsket velkommen ble ordet gitt til aftenens taler, Gau-leiter und Reichsstatt Alter Meyer, som i et timelangt foredrag gjorde rede for hvorfor Tyskland kjemper og hvorfor Tyskland vil seire. Taleren ble flere ganger avbrutt av entusiastiske bifallsrop og tilhørerne benyttet enhver anledning til å gi uttrykk for sin ubrytelige tro og seirsvilje.

"Ministerialdirigent" G. W. Müller rettet deretter en varm hyldest til der Führer og understreket det tyske folks vilje til å følge han i gode og onde dager.

Overalt i verden hvor tyskere og nasjonal-socialister oppholder seg, går tankene idag til Adolf Hitler, og vi er alle med vårt hjerte hos der Führer, sa han bl.a.. Hele det tyske folks tro og kampvilje samles i denne ene mann. Det er lett å bli oppglødd av en ide når seirsfanone lyder, men også nu, i denne tiden som er så vanskelig for vårt folk, bekjenner vi oss til ham med liv og sjel og når vi hylder han idag, føler vi en dyp lykke over å leve i denne tiden i Adolf Hitlers århundre.

Ministerialdirigent Müller utbrakte så et tre ganger "Sieg Heil" for der Führer, etterfulgt av de tyske nasjonalsanger som dannet en verdig avslutning på det helt igjennom vellykte møtet.

VON FALKENHORST SAMMEN MED SOLDATENE

Der Wehrmachtsbefehlshaber in Norwegen, generaloberst von Falkenhorst, som for tiden er på en inspeksjonsreise tilbrakte der Führers gebursdag sammen med sine soldater og pekte i sin tale på hvilken betydning denne dagen har for det tyske folk.

I anledning der Führers gebursdag ble det holdt en appell i de forskjellige Wehrmachts - Dienststellen, i Waffen SS, politiet, Todt og Reichsarbeitsdienst. De offentlige tyske bygninger flagget i anledning dagen.

QUISLING SENDER TELEGRAM.

18.00. (30). I anledning der Führers fødselsdag har "ministerpresident" Vidkun Quisling sendt ham følgende telegram: Tillat meg, Führer, å overbringe den min hjerteligste og oppriktigste lykkønskinger i anledning av Deres fødselsdag. I denne skjebnesvangre tiden da bolsjevismen og dens forbundsfeller med alle tenkelige midler stormer mot Europa, er De, Führer, garantien for besluttsom motstand og seirrik avslutning på denne kamp for en bedre europeisk framtid.

Jeg føler derfor nettopp i dette øyeblikk trang til å forsikre Dem om at jeg og det nye Norge fortsatt vil stå ved Deres side i urokkelig seirstillit og troskap.

Mitt særlige ønske på denne dag er at det nå bli Dem forundt å fullbyrde Deres store nasjonalsosialistiske oppbyggingsarbeide i et fredelig og enig Europa.

Vidkun Quisling (sign)

REICHSKOMMISSARIAT FIRE ÅR. 2.

21.30. (54). Det er idag fire år siden Reichskommissariat für die besetzten norwegischen Gebiete ble opprettet.

Kaster man et blikk tilbake på disse fire årene, blir man slått av det imponerende arbeide som er utført, trass i krig og blokade. Og når våre landsmenn er sluppet så vidt rimelig gjennom denne tiden så skyldes det kanskje i første rekke et uttrettelig og oppofrende arbeide fra der herr Reichskommissar og hans dyktige medarbeiderstab.

La oss i våre betraktninger ikke glemme det faktum at det ikke på noen måte var Tysklands mening å Trekke Norge inn i krigen. At det tross dette kom til Krigerske handlinger i vårt land skyldtes den politikk våre tidligere makthavere drev. En konsekvens av denne vennligsinnede holdning fra Tysk side gjenspeiler seg i Reichskommissar Terbovens hele innstilling. I stor utstrekning har hans virksomhet vært rådgivende, støttende og vegledende. Han har gjennom Reichskommissariat stiftet en utsøkt stab av dyktige fagfolk til hjelp for de norske myndighetene i deres arbeide med omleggingen av vårt næringsliv som var helt avhengig av skipsfart og verdensmarkedet. Og ved tallrike reiser har Reichskommissar skapt seg et ypperlig grunnlag for bedømmelsen av de store oppgaver som han stadig i sin gjerning stilles overfor.

Særlig det arbeidende folk i by og på land, bonden, fiskeren og industriarbeideren, har meget å takke Reichskommissar Terboven for. Gjennom en rekke forordninger og bestemmelser er deres kår blitt bedret. Selv uttaler han at han har sett det som sin viktigste oppgave å sikre arbeideren en tilstrekkelig levestandard og dermed øke deres sosiale anseelse og arbeidsgleda.

Ser en på den prispolitikk som er ført under denne verdenskrig, blir en slått av den stabilitet som preger den. Mens prisstigningen under forrige verdenskrig steg fra 100 i juli 1914 til 265 i desember 1918, så er den i denne krig bare steget fra 100 i juli 1938 til 151.4 i desember 1943. Stigningen faller praktisk talt utelukkende på 1940, og årsaken til det skyldes den omlegging av næringslivet krig og blokade medførte. Gjennom en slik fornuftig prispolitikk sikres den indre kjøpekraft og valutaens stabilitet.

Gjennom den mobilisering av Norges egen økonomiske kraft som er gjort i de fire årene som er gått, er de store retningslinjer for den nye norske økonomiske ordning trukket opp. Her er store oppgaver å ta fatt på når krigen engang er slutt og vår disponible arbeidskraft skal utnyttas i fredens tjeneste. Vårt jordbruk, fiske, skogdrift og vår unge, livskraftige industri vil etter krigen skaffe tusener og atter tusener av mennesker arbeide og utkomme. I dette arbeide må alle positive og byggende krefter være med og vårt private næringsliv, som i det nye Norge kommer til å spille en enn mer framtrædende rolle enn tidligere, vil her bidra til å virkeliggjøre programmet: Et stort, fritt og rikt Norge som byr på alle muligheter for å leve et helt og godt menneskeliv.

FYLKESFØRER ANDERS BROKSTAD FORLATER MOLDE.

13.00. (20). Fylkesfører Anders Brokstad forlater idag Molde for å overta sin nye stilling som fylkesfører i Sogn & Fjordane. Ved en enkel fest i Molde igår kveld ble Fylkesfører Brokstad varmt hyldet. Det var en rekke taler og fylkesføreren ble takket for sin alltid djerve innsats for partiet og ved fronten. Fylkesfører Tharaldsen i Møre og Romsdal betegnet fylkesfører Brokstads arbeide i dette fylke som grunnleggende og ønsket ham hell og lykke i hans nye stilling.

TOBAKKSRASJONERINGEN.

21.00 (32). Ordre 5922. Avdelingen for proviantering og rasjonering har bestemt at tiende tildelingsperiode for tobakksvarer skal vare fra og med 8de mai til og med 14de juni 1944. I dette tidsrum kan det selges og kjøpes på merkene 37 N 37, 38 N 38, 39 N 39, 40 N 40, 19 K 19, 20 K 20, 53 TM 53, 54 TM 54, 55 TM 55, 56 TM 56, 57 TM 57, 58 TM 58.

På tilleggskortene for gruvearbeidere gjelder merkene fra og med T 56 G til og med T 60 G i tiden fra og med 1ste juni til og med 30te juni 1944. På tilleggskortet for skogsarbeidere gjelder merkene fra og med 51 til og med 54 i tiden fra og med 15de mai til og med 11te juni 1944.

Alle de nevnte merker blir ugyldige fra 1ste juli 1944. Tobakksanvisningene til forhandlere for tiende periode blir ugyldige fra 1ste juli 1944.

REPARASJONSBOKEN FOR MOTORKJØRETØYER.

21.00 (31). Ordre 5915. Ved forordning av 1ste april 1944 har "trafikkdepartementet" truffet bestemmelse om at reparasjonsboka for kjøretøyer skal bringes med under kjøring og forevises ved kontroll.

Forordningen er tatt inn i Norsk Lovtidend for 14de april 1944.

"Trafikkdepartementet".

TOGFORBINNELSE MELLOM GJØVIK OG OSLO.

18.00 (27). Det skal nu igjen bli daglig togforbinnelse mellom Gjøvik og Oslo. Etter det "NTB"s korrespondent erfarer trer ordningen ikraft fra 1ste mai. Det blir da satt opp daglige persontog fra Oslo om morgenen og fra Gjøvik om ettermiddagen. Den nye ordning vil sikkert bli hilst med glede i hele distriktet.

AT ILNN TIL TYSKLAND.

22.00 (26). Norske AT - menn på studierreise i Tyskland.

Gjennom flere utenlandsreiser har norsk AT - befal fått høve til å sette seg inn i tysk arbeidstjenestes organisasjon, oppgaver og virke. Disse kursene som har vært både av kulturell, materiell og sosialt byggende art, er blitt meget populære blandt norske AT - menn, likesom det har styrket det bånd som binder våre to folk sammen.

Igjen er et kull norske befalingsmenn kommet hjem etter nesten et halvt års opphold i Tyskland. Avdelingen har stått under ledelse av fylkingsfører Glattre, sjefen for Østfold Arbeids - fylking. Ialt talte kurset 47 deltakere og ti menige ordnanser som hadde opphold i den lille byen Schaffenburg.

Under utdannelsen ble det naturligvis lagt mest vekt på arbeidstjenesten, men ved siden av ble det drevet eksersis og legemsøvelser likesom den arbeidstekniske skolering ble viet stor oppmerksomhet.

Fylkingsfører Glattre uttaler i et intervju at Norge er det land som ligger best an på arbeidstjenestens område, når unntas Tyskland som her står i en særstilling.

Somertjenesten står nu for døren og kursdeltakerne står godt rustet til å ta fatt på de hjemlige oppgaver og bringe de erfaringer og den lærdom videre som de har fått under Tysklands - reisen. Den endelige someroppstilling er ennå ikke bestemt, men en regner med at ca 8000 unge gutter i år vil møtes over spaden i de forskjellige låirer rundt omkring i landet.

RIISNES TIL TRØNDELAG.

20.30 (47).

"Minister" Riisnes skal i neste uke tale på en rekke møter i Trøndelag. Tirsdag taler "ministeren" på et offentlig møte i Filmteatret som arrangeres av Sør - Trøndelag fylkesorganisasjon og videre holder "ministeren" foredrag i Børsa, i Meldal og på Svorkmo. Mandag den 24de april taler "ministeren" for Trondheim kommunes tjenestemenn på et møte som holdes i Filmteatret. "Minister" Riisnes vil overvære åpningen av Sør - Trøndelags fylkesting i Trondheim den 25de april.

TRONDHEIM KFUM 70 ÅR SØNDAG.

20.30 (48).

Trondheim KFUM feirer sitt 70 års jubileum søndag den 23de april. Jubileet markeres med et jubileumsmøte i Baklandets menighetshus søndag hvor pastor Stoltenberg fra Stangvik holder festtalen.

KFUM hvis første formann var sokneprest Sigvald Skavland, har gjennom disse sytti år utført et velsignelsesrikt arbeid blandt byens ungdom. Ved 70 års jubileet kan foreningen glede seg over en stor tilslutning. Formannen i jubileumsåret er kontorist K. Th. Hesselberg.

SOMMERTJENESTEN TAR TIL.

20.30. (50).

Arbeidsdistrikt 1 meddeler at distriktets første sommersveit allerede er stillt opp. Dette gjelder 1ste Østfold-sveit som møtte til tjeneste den 12te april.

Sveiten er forlagt til leiren på Ystehede og skal foreløpig ha en måneds utdannelse før en går over til sommerens arbeidsoppgaver. Som sjef for sveiten er tilsatt sveitfører Leif Bentsen.

SPERREOMRÅDET PÅ HARDANGERVIDDA UTVIDET.

O. R. 12.00.

1. Fra og med 20de april vil det tidligere sperreområde på Hardangervidda bli utvidet slik at det dannes av en linje som går fra Larsbu over Brakkefondsvatn, forbi Dennevasshytta - (et par steder kunne ikke oppfattes) - og deretter til Larsbu.

2. Fra og med 20de april vil all stasjons- trafikk til eller gjennom sperreområdet være forbudt inntil videre.

3. Fra og med 20de april vil alle turist - hoteller og private sportshytter med alt deres innbo og løsøre etc. som ligger innenfor det nevnte område bli å regne som beslaglagt inntil videre..

4. Overtredelse av denne bestemmelse vil bli strengt straffet.

DANMARK.

D.R. 18.35.

Fra tysk hold meldes: Det tyske sikkerhetspoliti har da det fant at det tilsynelatende rådet politisk ro i Danmark utarbeidet planer for løslatelse fra fengsel av et stort antall arrestanter. Denne løslatelse skulle finne sted idag. Imidlertid er det foregått ting som tyder på at det ennå finnes folk som driver sabotasje og terrorvirksomhet og av den grunn har man funnet det nødvendig å innstille løslatelsen. Videre er flere personer blitt arrestert for delaktighet i disse sabotasje-handlinger og for å ha deltatt i organisering av illegale grupper som har til oppgave å skape oru og forvirring i landet.

22. april 1944

Nr. 1084

Fortrolig.

Meldinger fredag 21 april 1944

OFFISIELT FRA MINISTERMÖTE DEN 21 APRIL 1944.

20.30.

"Innenriksdepartementet":

Lære S.O. Queseth beskikkes til distriktslæge i Hvaler fra den tid "innenriksdepartementet" bestemmer. Distriktslæge G.S. Spangen beskikkes til distriktslæge i V. ller fra den tid "innenriksdepartementet" bestemmer.

Apoteker E.T.L. Thorsrud meddeles bevilling til å drive apoteket ved Lysaker i Borun.

Kaptein J.K.I. Sefland gis avskjed i nåde fra fastlønnen offiserstilling fra 7. april 1944.

"Minister" Alf L. Whist: Kontorsjef hos NS, ombudsmann for næringslivet J. Ingvaldstad-Hanssen konstitueres som kontorsjef hos "minister" Alf L. Whist fra 7 april 1944 å regne.

HIRDFÖRERMÖTE I OSLO.

20.30.

Hirdførere fra alle kanter av landet har idag vært samlet til et møte i hirdstaben. På møtet ble det behandlet en rekke viktige spørsmål, likesom retningslinjer for hirdens virksomhet for tiden framover ble trukket opp. Arbeidsmötet fant sted under ledelse av stabsleder Orvar Sæther.

DANSK FLYPLAN STYRTET NED I OSLO FJORD.

D.R. 21.45.

Det danske rutefly mellom Danmark og Norge styrtet i dag klokken 1300 ned i Oslo fjord. Störstedelen av passasjerene og besetningen ble reddet. Det fantes ingen danske passasjerer ombord.

RÅDSMÖTE I NORGES HOTELL OG BEVERTNINGSFORBUND.

13.30.

Norges hotell og bevertningsforbund holdt sitt tiende rådsnöte onsdag under ledelse av presidenten, direktör Sigurd Thori. Blant de saker som ble dröftet var også forbundets fenti års jubileum den 1 mai i år. Man besluttet å utsette den egentlige feiring av jubileet til förstkommande generalmöte. Etter hva NTB har brakt i erfaring vil det inidertid på selve jubileumsdagen ble holdt en hotell- og reise-livskonferanse i Oslo, og om aftenen blir det en enkel sammenkomst i Rokokkosalen i Grand Hotell.

Norsk Hotellforening - som navnet den gang löd - ble stiftet i Bergen 1. mai 1914. Foreningens förste formann var hotelleier Vilh. Jensen fra Bergen, som også stod i spissen for Vestenfjeldske Hotellforening. Foreningens 25 års jubileum ble feiret i Oslo den 1. mai 1919 med et större arrangement som strakte seg over hele fem dager.

Formann i jubileumsåret var direktör A.T. Heiberg, Oslo. Norges hotell- og bevertningsforbund består i dag av fem underforbund: (fortsett)

NORGES HOTELL OG BEVERTNINGSFORBUND (fortsatt)

- 1) Norges turisthotellers forbund med direktør Harald Köhn, Gausdal, som formann.
- 2) Norges hotellforbund, formann hotelleier Hans Eggum, Drammen.
- 3) Norges restaurantforbund, formann direktør Hjalmar Birkeland, Oslo.
- 4) Norges kafeforbund, formann kafeeier Anders Bek, Oslo.
- 5) Norges pensjonatforbund.
- President i Norges hotell- og bevertningsforbund er som nevnt direktør Sigurd Thori. Forbundets kontor står under ledelse av direktør, advokat Harald Schjölberg. Tidsskriftet for Norges hotell- og bevertningsforbund vil i mai måned sende ut et spesielt jubileumsnummer.

DØDSULYKKER.

20.30. En ulykke er inntraffet på Skottfoss idet en seks år gammel pike, Karin Haug, ble overkjørt av lastebil og så sterkt skadet at hun avgikk ved døden på veg til sykehuset.

20.50. En drukningsulykke er inntraffet utenfor Nevlunghavn. En mann fra Nevlunghavn, Johan Berg og hans tjue år gamle sønn var ute og fisket da en brottsjø plutselig veltet båten. Faren var svømmedyktig og prøvde å redde sønnen, men dette lyktes ikke. En anleggsarbeider fra Nevlunghavn svømte ut og reddet faren som i nedtatt tilstand ble brakt i land. Sønnen var da forsvunnet.

KRIMINALPOLITIET MEDDELER:

22.30. Det er oppsatt en belønning på inntil 10.000 kroner til den eller de som gir opplysninger som fører til pågripelsen av de seks forbrytere som forleden ble etterlyst i dagspressen som siktet for ran i Aker sparebank, Modum sparebank m.m.

De etterlyste er:

1) Rolf Andersen, 24 år, transportarbeider, ca. 1,17 m høy, slank, kraftig bygning, blondt hår, skarpt ansikt.

2) Einar Wilhelm Ballestad, 22 år, 1,84 m høy, middels bygget, markert ansikt, blå øyne, blondt bølget hår, innbuet nese.

3) Harald Ottar Cyril Becker, 23 år, 1,76 m høy, spe, bagert ansikt, blå øyne, blondt hår, en stor rynke på tvers over pannen, innbuet nese, stor munn.

4) Guenther Scheskat, 23 år, 1,73 m høy, middels legemsbygning, mørk blond.

Charles Willy Nyström, 22 år, ca. 1,73 m høy, blå øyne, blondt hår, midtskill, framstående kløftet hake.

6) Gunnar Orby, 36 år, bussjåfør, tykkfallen, blondt hår.

Opplysninger bes gitt til kriminalpolitiet, Oslo tlf. 31290 eller nærmeste politimyndighet.

(Signalementer som i melding nr.1081 med unntagelse av rettelse av navnene Scheskat og Orby.) o.s.

STÖRRE SPIONASJEAFFÄRE I MALMÖ.

S.R.23.00. I Malmö blir det for tiden avsløret en større spionasjeaffære. 2 svenske medborgere er tiltalt for ulovlig underretningsvirksomhet, rettet mot Sverige. De er Karl Otto Petersen og Svend Gunnar Hansen, begge fra Malmö.

Tre andre svenske medborgere som også var implisert, er blitt arrestert for ulovligs underretningsvirksomhet, som imidlertid ikke var rettet mot Sverige.

SVENSK FISKEKUTTER MINESPRENGT.

S.R.23.00. Fiskekutteren LL 557 ble sprengt av en mine i Skagerak under snørevadsfiske. Den 25 manns besetning ble opptatt av et annet skip. Kutteren kostet 100.000 kr.

DEN SVENSKA GESANDT I MOSKVA RETURNERER:

D.R.18.35. Den svenske Gesandt i Moskva ventes tilbake i Stockholm. Han vil ikke returnere til Moskva, men overtar en annen betydelig post.

RANGLERINGSUHELL I JYLLAND

D.R.21.45. Idag skjedde det et rangeringsuhell på Aalborg-Søby banen, hvorved en godsvogn løp av sporet. Passasjerer i det etterfølgende persontog måtte stifte i Aalborg.

BISETTELSE AV OFRENE FOR MORDTRAGEDIEN .

22.30. Tre av ofrene for mordtragedien i Furnes ble gravlagt fra Furnes kirke i går. Det var Agnete, Lars og Oskar Norålien. En mengde mennesker fra Furnes og nabobygdene var samlet. Sogneprest Thyness forrettet og talte over ordet "Mast all Eders sorg på Ham, for Han har omsorg for Eders".

Etter talen sang forsamlingen "Nærmere Jøeg min Gud" og kistene ble båret til graven til tonene av "Ises død".

SPORTEN.

18.00. Norges idrettsforbund meddeler at bykampen i håndball mellom Oslo og Bergen som skulde vært spilt her i Oslo imorgen, lørdag, den 22. april, er avlyst. Som erstatning for bykampen vil det bli spilt en dame- og en herrekamp mellom lag fra Oslo.

11.30. ELG OG RÅDYR HAR HENJET VOLDSOMT I HAGENE i Biri i vinter, og det er ødelagt for store verdier, melder Oplendingen. Dyrene har først og fremst ødelagt en masse frukttreer og dessuten spist opp størsteparten av den grønnskålen som stod ute. En gårdbruker forteller at han ofte har sett flokker på opptil ti dyr ute på jordene, og det har vært nesten nytteløst å jage dem vekk. Elgplagen har aldri vært så stor i Biri noengang som denne vinter, sies det.

 OM EKSPLOSJONEN I BERGEN MEDDELES NO FØLGENDE:

00.30. Eksplosjonen fant sted i nærheten av Rosenkrantzårnet hvis nordlige flanke ble sterkt beskadiget av lufttrykket. Noen verdifulle kulturminnesmerker, særlig den århundregamle Håkonshallen, falt som offer for den brann som bröt ut. Bygninger på den arverdige Tyskebryggen led skader på tak og fasader.

Omlag 200 personer blandt den norske sivilbefolkning ble drept og to tusen såret. Størsteparten av disse ble imidlertid bare lettere såret av glasssplinter. Tallet av ofre blandt medlemmene av forsvarsmakten er ubetydelig. Forsvarsmaktens anlegg er ikke blitt ramt.

Tallet av husville belöper seg til omlag fire tusen. Redningsarbeidene er enno ikke avsluttet. De militære og sivile myndigheters öyeblikkelige forholdsregler hindret brannene i å gripe over på andre bydeler trass i den sterke sönnvind. Allerede få timer etter eksplosjonen var brannene i det vesentlige slokket.

 NORSK POLITIKOMPANI'S VÅPENDÅD PÅ ÖSTFRONTEN.

22.30. Generaloberst Dietl og kommandierender General eines Armeekorps, Egelseer, har utstedt to dagsbefalinger der de uttrykker sin høyeste anerkjennelse av ledere og menige i det norske politikompani som er satt inn innen rammen av en SS-fjell-divisjon. Disse menn har fullført en framragende våpen-dåd.

Generaloberst Dietls dagsbefaling lyder: "I anledning av fektningen i støttepunktet Sjøpkosere ber jeg om å meddele vedkommende ledere, avdelingsledere og menige min fulle anerkjennelse.

(undertegnet) Dietl, Generaloberst.

DAGSBEFALINGEN TIL KOMMANDIERENDER GENERAL EGGLESEER LYDER: Den 7 mars 1944 har besetningen i støttepunktet Sjøpkosere sammen med en jaktkommando i en SS-oppklaringsavdeling under ledelse av SS-Hauptscharführer Stehle tilföyd en langt overlegen fiende de største tap under besluttsom kamp og tatt et omfangsrikt materiell som bytte. Motstanderens angrep ble slått tilbake og han ble tilföyd et tap av en og nitti mann i döde som er talt opp. Det ble tatt over 24 fanger. Seiren skyldes den dyktige ledelse og den modige, besluttsomme og villige opptreden av santlige deltagerere.

Jeg uttaler min takk og min særlige anerkjennelse til alle SS-förere og menige som har oppnådd dette gode kampresultat.

(undertegnet) Egelseer

 REDISS' TALE TIL 3.SS-und POLIZEIKOMPANIE:

22.30. Det tredje SS- und Polizeikompanie hadde fredag ettermiddag tatt oppstilling på den åpne plassen utenfor kassernen her i Oslo, hvor kompaniet har fått sin utdanning, for, för sin avskjed med heimlandet å gi SS-Obergruppenführer und General der Polizei, Rediess, et innblikk i sin vilje til innsats og de resultater som kompaniet har oppnådd under sin utdanningstid hittil. (fortsatt)

REDIESS' TALE. (fortsatt)

SS-Obergruppenfuechter Rediess rettet en kort, inntrengende appell til sjefen for kompaniet, SS-Obersturnfuechter Berg, til hans avdelingsførere og menn hvoriblandt det foruten unge frivillige også befinner seg noen karer som allerede bærer mange synlige tegn på at de har hevdet seg ved frontinnsats.

Der Obergruppenfuechter understreket at de norske frivillige som allerede har kjenpet i avdelinger i Waffen - SS o. legionen og som over alt har hevdet seg på beste måte tjener som et lysende forbilde også for dette yngste kompani. Med særlig ettertrykk henviste Obergruppenfuechter Rediess til den store forpliktelse som påhviler de frivillige i kampen mot bolsjevismen på grunn av at så mange norske frivillige allerede har ofret sine liv i denne kampen.

"Utdannelsen er ikke alltid lett, men oppdragelse til hårdhet og ubetinget lydighet krever noengang en hard skole. Ved fronten vil det vise seg at selv den minste bagatell, som rekritten ikke bestandig forstår, har sin betydning. Som norske frivillige vil også karene i det tredje SS- und Polizeikompanie vite å løvde seg innenfor rammen av SS-skijeger-bataillon, i likhet med sine andre norske og tyske kamerater."

Med de beste ønsker for kompaniets videre utdanning i Tyskland og den derpå følgende frontinnsats mot den bolsjevikiske fare fra Øst, tok SS-Obergruppenfuechter Rediess avskjed med det tredje norske SS- und Polizei-kompanie.

HITLER'S FØDSELSDAG.

22.30. I anledning av der Fuehrers fødselsdag ble idag tidlig arrangert et festmøte i OT-kinocn i Trondheim. Et av hõrens musikk-korps, spilte og kreisleiter og. Brandes talte til de tilstedeværende medlemmer av Einsatzstab Mittelnorwegen. Han tolket de tilstedeværendes hjertelige lykønsknin-ger som han idag visste ble rettet til der Fuehrer.

Etter talen overrakte Bauart Schneider som stedfortreder for der einsatzleiter på vegne av der Fuehrer, krigsfortjenestekorset til 30 fortjente OT-menn.

Møtet sluttet med utbringelsen av Siegheil for der Fuehrer og de tyske nasjonalsanger ble sunget.

PREMIERE PÅ DET NORSKE TEATRET.

23.30. Det norske teatret hadde i kveld premiere på "Den sundrivne venus", ei komedie av den tyske forfatteren Hans N. derer. Det er ei komedie med motiv frå dagleg liv mellom bønder i Baye n, med ei høveleg blandig av godt og gale, av elskhug og giftarnål, retteleg lovn og småkoseleg. Nokre av dei beste skodespelarene er med, Soleis Tvinde, Rydland, overnstrøm, Harald Haide Steen, Lydie Oppøien, Henny Skjønberg og fleire. Scenen lyser heile tida frå salen mot skodespelarane og låtten er jant open og hjarteleg. Det var i det heile liv over fransyninga som var sett i scene av Alf Sommer.

SJØMANNSENDINGEN.

O.R. 23.30. Det ble talt om Norges næringsliv under krigen. Eksperimenter innenfor landbruk, fiskeri o. lign. har hatt et heldigt resultat, og prisene er ikke steget gjennom det siste året. Alt i alt er prisene under hele krigen kun steget med 1/2 gang medens under den siste verdenskrigen de gikk opp 1 1/2 gang. Den socialpolitikk som er ført no konsentrerer om arbeiderens interesser.

SENKNING AV NEUTRALE SKIP.

11.30. Elve nøytrale skip gikk i følge Sydsvenska Lagbladet tapt ved krigsforlis i løpet av mars. Det er det samme antall som i februar. De senkede skip hadde en tonnasje på 17.900 tonn dv. Atten menneskeliv gikk tapt, mot tre og seksti i februar.

Sverige mistet to skip, akkurat som tilfellet var i februar. Ved utgangen av mars måned har den svenske handelsflåte siden krigens utbrudd mistet to hundre og tjue skip på tilsammen åtte hundre og ni og sytti tusen og femten tonn ved direkte senkninger, torpederinger, miner og flybomber. Herunder er et tusen et hundre og fem og åtti personer omkommet. Regner man også med kollisjoner i konvoi, strandinger og beslagleggelser, har den svenske handelsflåte siden krigens begynnelse mistet 256 skip på 976.104 tonn dv. Ved samtlige ulykker forårsaket av krigen er et tusen to hundre og to og trediver personer omkommet.

NYTT FINSK FORSKNINGSINSTITUTT.

11.30. Finnlands største reder, Antti Wihuri, som tidligere har gjort seg fortjent ved å opprette et millionfond til støtte av finsk kulturarbeide, har nå gitt midler til et forskningsinstitutt der framrakende forskere innen naturvitenskap, medisin og teknikk utelukkende kan ofre seg for sin vitenskapelige forskning. Instituttet trer i virksomhet allerede i begynnelsen av mai i år. Til dets første leder er utnevnt dosent i fysiologi, ved universitetet i Helsinki, dr. Wilkska, som har et kjent navn også langt utenfor Finnlands grenser på grunn av sine store landevinninger innen den medisinske vitenskap.

HITLERS FØDSELSDAG FEIRES I TRONDHEIM.

12.00. Der Fuehrers fødselsdag ble feiret i Trondheim med en storstilet høytidelighet i filmteatret som for anledningen var vakker smykket. På en flaggvunnet sokkel hadde en byste av der Fuehrer fått sin hedersplass. Da høytideligheten begynte var lokalet helt fylt, og blant de tilstedeværende sås alle tyske militære og sivile autoriteter samt representanter fra Nasjonal Samling.

Reichsredner i NSDAP, Franke, kom i sin tale inn på hva det tyske folk og også alle europeere har å takke Adolf Hitler for i dag. Han sluttet sin tale med å si at mot fiendens utryddelseskrig proklamerer vi den hellige rettferdighets kamp. Det lover vi der Fuehrer på hans fødselsdag.

Deretter holdt kommanderende general en markende tale hvor han slo fast at partiet og Wehrmacht er bæresøylene i den nasjonalsocialistiske stat. Generalen sluttet med å ønske Guds signing over der Fuehrer og Tyskland og om en seir som kunde sikre alle europeiske folk en velfortjent fredstid.

T. BAKKSTYVERI.

11.30. Forleden ble det gjort innbrudd i en tobakksfabrikk her i byen og stjålet en stort parti tobakk. Tyvene var tidligere dømt. En av helerne, som har hatt befattning med to baller tobakk, ble i forhørsretten i går dømt til fengsel i 120 dager.

ÖKONOMISK ÖVERSIKT.

13.30.

Aksjekurser fra Oslo börs den 21 april:
 4 1/2 Stat 1937 s 104 1/4 k 103 3/4
 4 Stat 1935 I k 103 1/2
 3 1/2 Stat 1941 I s 105 k 104 1/2
 3 1/2 Stat 1938 I k 103 1/2
 4 Hypotekbank 1938 unot.
 3 1/2 Hypotekbank 1941 k 105 3/4
 Creditbanken s 142 1/2 k 140
 Kreditkassen s 850 k 840
 Bjölvefossén s 21 1/4 k 21 oms 21 1/4
 Borregård s 139 k 138
 Elektrokjemisk s 147 1/2 k 140
 Hafslund s 722 1/2
 Orkla s 310 k 300
 Saugbruksforeningen s 1950 k 1900 oms 1925
 Union s 6,30 k 6,25
 Agdesiden s 162 1/2
 Borgestad s 242 1/2 k 237 1/2
 Bruusgård Kiøsterud s 272 1/2
 Amerikalinjen s 235
 Bergenske s 171 k 169 oms 170
 Nordenfjeldske s 195 k 190
 Ivaran s 277 1/2
 Ocean s 305 k 300
 Kosmos II s 290
 Odd s 247 1/2 k 245
 Rosshavet s 387 1/2 k 382 1/2.
 Valutanoteringene var uforandret.

ÖNB's indeks for Oslo börs 20 april: Bankaskjer 178,25 (uf), Industriaksjer 201,87 (uf), Skipsaksjer 246,25 (+0,50), Hvalaksjer 209,25 (+1,65).

13.30.

Bergen: Det ble i går holdt innskytermøte og generalforsamling i Bergens privatbank. Som nytt medlem av representantskapet istedenfor generaldirektør H.Horn, Oslo, som trådte ut etter oppnådd aldersgrense, valgtes direktør Ulf Styren, Oslo.

Som ny suppleant valstes grosserer Bjarne Havrevold, Oslo. Forövrig var det gjenvalg.

Bergen: Livsforsikringsselskapet Hysas regnskap for 1943, selskapets sekstionde regnskapsår, foredlingsår no. Premieinntekten var kr.20,197,280. Renter og andre inntekter av aksjer var kr. 5,108,337. Den samlede premie- og renteinntekt var således ca. 25,3 mill.kroner.

Köbenhavn: Det er sluttet en handelsoverenskomst mellom Danmark og Slovakia, hvorefter der i det kommende halvår (regnet fra 1 april) vil bli en utførsel hver veg på 3,65 millioner kroner. Den danske utførsel vil i første rekke omfatte maskiner, verktøy, fisk, fiskekonserver, mens innførselen vil bestå av mineraloljer, kjemikalier, tricotasje, jern og tre.

(fortsatt)

ÖKONOMISK ÖVERSIKT (fortsatt)

13.30. Lillehammer: Aksjeselskapet Gausdal Bilsekskap besluttet på sin ekstraordinære generalforsamling i går å utvide aksjekapitalen til det dobbelte av den nåværende. Kapitalen blir etter dette på kr. 137.200. De nåværende aksjonærer har fortrinsrett ved nytegningen og kan tegne like mange aksjer som de har fra før.

Köbenhavn: I november i fjor la den danske stat ut annen serie av sitt 3 1/2% statslån med 10 års løpetid. Etterat no hele beløpet på 200 millioner kroner er fulltegnet, er lånet inndradd den 15 april.

D.R.18.35. Köbenhavn: Utenriksdepartementet meddeler at den danske gesandthet i Madrid har deltatt i forhandlinger mellom den spanske og den danske regjering om forlengelse av den spansk-danske handelsavtale. Det er oppnådd enighet og forlengelsen tråtte i kraft fra den 31. mars.

LANDSSTYREMÖTE I NORGES VANFÖRELAG.

18.00. Norges vanförelags landsstyre har hatt sitt landsstyremöte på Hamar i disse dager. Mötet ble ledet av formannen, Jörgen Jensen. Representanter fra alle landsdeler var mött fram. Årsmelding og regnskap ble enstemmig godkjent. Året har vært et godt år for Norges vanförelag og arbeidet er gått framover. Det er kommet til flere nye lag, og interessen for saken vokser.

Årsmeldingen forteller videre at Knut Gulbrandsen har virket som landssekretær og kurator siden første februar 1943 og han har besøkt og på forskjellige måter hjulpet ca. 170 vanföre. Vanföre barns fond har hjulpet fem fanföre og start- og utdannelsesfondet har hjulpet åtte.

Vanföres luke og utstillingen i Oslo ifjor höst ble meget vellykket. Det arbeides for å få reist et vanföres hus i Oslo, og meningen er da å få flyttet hele hovedadministrasjonen dit. Landsstyret besluttet å sette i gang yrkeskurser for skreddere, snakkere og skomakere etter samme retningslinjer som før. Derimot ble det besluttet å avlyse et ungdomsskolekurs for unge vanföre gutter som var planlagt. Samtidig ble ungdomsskolelærer Knut Ögereid, som har arbeidet med planen for ungdomsskolekurs og med planen for reisning av en ungdomsskole løst fra sitt arbeid fra Norges vanförelags virke. Dessuten behandlet man endel interne saker.

ULOVLIG ELGJAKTAFFERE.

18.00. I Öslebo er det etter hva Fedrelandsvenne erfarer avslört en ulovlig elgjaktaffere av ganske store dimensjoner. Det er arrestert fem mann som alle har tilstått. De hadde drevet jakten ett års tid og skutt ialt ti elger. En mann alene hadde skutt sju dyr. Ellers er det i fjere bygder i nærheten funnet döde, skadeskutte dyr som man mener skriver seg fra samme affere. Karene har vesentlig brukt kjøttet til å bytte seg brennevin og tobakk og en del er omsatt på svartebörsen til rå priser. Hos en av de arresterte fant lensmannen femti esker tobakk og snus som han hadde fått i bytte for elgkjöttet.

Fra
Regjeringens Informasjonskontor.

24. april 1944

Nr.1085

Fortrolig.

Meldinger lørdag 22 april 1944

POLITIBETJENT SKUTT NED AV BILIST I ØSTFOLD.

D.R.18.35. Det meldes fra Oslo: Under politi kontroll av biler i Ostfold ble en vogn tilbakholdt, da sjåføren var mistenkt for å være i ulovlig erind. Sjåføren trakk opp en revolver og sköt ned en av politimennene, mens to ble såret.

Det er no truffet forholdsregler som vil forhindre en gjentakelse av episoden.

DET TREDJE NORSKE POLITIKOMPANI DRAR TIL ØSTFRONTEN.

12.30. Det tredje norske politikompani er no ferdig oppsatt og vil en av de nærreste dager si fedrelandet farvel for å gjøre sin frontinnsats. I foriddag var kompaniet samlet i majorstuen kaserne hvor dets nye, vakre fane ble overrakt. En avdeling av germanske SS Norge deltok også i den enkle høytidelighet og et musikkorps fra Waffen SS gjorde sitt til den festlige ramme om faneoverleveringen. Det var egentlig "minister" Lie som skulde ha overlevert det nye politikompani t dets fane, men han var forhindret og hadde i stedet bedt sin adjutant, politiløytnant Hans Haug foreta overleveringen.

Det var et høytidelig øyeblikk for de frivillige da fanen ble overrakt deres sjef, Obersturnführer Berg. Mens faneoverleveringen foregikk spilte musikkorpsset "Ja, vi elsker".

Politoløytnant Haug vilde på "minister" Lies vegne legge det tredje norske politikompani noen ord på hjertet. "Når Dere no kommer ut å skal forsvare Europas grenser og vårt fedreland mot bolsjevismen, " sa han bl.a. "kommer Dere sammen med andre frivillige fra forskjellige land. I al Deres kamp og Deres samvær med andre skal Dere aldri glemme at Dere representerer det norske politi og germanske SS Norge. Dere har store forpliktelser og må aldri la noen ove ga Dere i nød, tapperhet og disiplin. På vegne av "minister" Lie vil jeg til slutt ønske Dere hell og lykke i den kampen som forestår og ønske en seierrik avslutning av den."

Etter faneoverleveringen marsjerte samtlige avdelinger ut fra Kærnen og ned Bogstadveien til sentrum. Overalt stanset folk opp og betraktet de norske frivillige. De gjorde et meget godt inntrykk og er verdige representanter for Norge.

TOTAL TAP AV NORSKE SKIP I ALLIERET TJENESTE.

D.R.12.30. Den norske eksilregjering i London har neddelt at 400 norske skip har gått tapt i allieret tjeneste i tiden fra 9. april 1940 til utgangen av mars, 1944. Skipene utgjør en samlet tonnasje av 3 millioner tonn. 3000 norske sjømenn har mistet sitt liv i denne perioden.

ÖKONOMISK ÖVERSIKT.

Aksjekurseer fra Oslo den 22. april:

4 1/2 % Stat 1937 I k 103 3/4
 4 % Stat 1935 I k 103 1/2
 3 1/2 % Stat 1941 I k 104 1/2
 3 1/2 % Stat 1938 I k 103 1/2
 4 % Hypotekbank 1938 unot.
 3 1/2 % Hypotekbank 1941 k 105 3/4
 Creditbanken s 142 1/2
 Kreditkassen s 845 k 837 1/2 oms 840
 Bjölvefossen s 21,50 k 20,75 oms 21
 Borregård s 138 k 127 1/2 oms 138-137 1/2
 Elektrokjemisk s 147 1/2
 Hafslund s 720
 Orkla s 305 k 295
 Saugbruksforeningen s 1925 k 1880
 Union s 6,25 k 6,10
 Agdesiden s 167 1/2
 Borgestad s 242 1/2 k 235
 Bruusgård Kjøsterud s 270
 Amerikalinjen s 232 1/2 k 227 1/2
 Bergenske s 170 k 165 oms 167 1/2
 Nordenfjeldske s 192 1/2
 Ivaran s 275
 Ocean s 302 1/2 k 297 1/2
 Kosmos II s 285 k 282 1/2
 Odd s 252 1/2 k 245
 Rosshavet s 384 k 382 1/2 oms 382 1/2
 Valutanoteringene var uforandret.

13.30. Stockholm: Generalindekstallet for den svenske industriproduksjon steg i februar etter et forbigående fall på et poeng atter til 109. Produksjonen lå imidlertid 2 poeng under indeksen for februar 1943 men var 3 poeng over indekssifrene for 1939. Grunnen til stigningen i indekstallet var en økning i jern og stål industriens beskjeftigelse.

ÖNB's Indeks for Oslo Børs: Bankaskjer 172,25 (uf), industriaksjer 201,87 (uf), skipsaksjer 245,65 (+0,60) hvalaksjer 208,25 (+1,00).

09.30. SPÖRSMÄLLET OM KJÖRESKOLL OG BESLAGSMIL P. HEDERMÄRKEN var oppe til behandling i fylkestinget i går. Etter et lengere ordskifte ble det vedtatt at skolen skal opprettes så snart planene er utarbeidet i detalj. Fylkesmannen bevilget et tu en kr. til hvert av de tre museene i fylket i det avsluttende møte i går. Det er Glåmdals-museet i Elverum, Hedmarksmuseet ved Hamar og Tynset-museet på Tynset. På fylkestinget ble det videre nedsatt et nemnd som skal behandle husstellundervisningen for hele fylket på bredere basis. Nemndas innstilling skal behandles på et senere fylkesting.

SVERIGE.

11.00. To svenske statsborgere bl fredag arrestert av politimyndighetene i Malnöhuss fylke for spionasje rettet mot Sverige og for ulovlig underrettningsvirksomhet, som ikke har vært rettet mot Sverige. Virksomheten som har funnet sted etter oppdrag fra en britisk borger, har pågått siden august 1943. Den har gått ut på å skaffe opplysninger om sjøfarten fra Malnø havn og om militære og andre forholdsregler i et krigsførende lands havner.

DANMARK

08.15. Klokken 19.00 i går utbrød det en farlig brann på Rördahl's Cementfarbikker i Aalborg. Ilden spredte seg fra en lagerbygning til andre bygninger og ødela bl.a. et rom hvori omlag 50-60 gassmasker var oppmagasinert. Brannskaden er ennå ikke gjort opp. Man mener at ilden skyldes en henkastet sigarettstump.

24. april 1944

Nr. 1086

Fortrolig.

Meldinger søndag 23 april 1944

"DET SIES SA MINGT".

20.00. Pressedirektør Beggerud holdt søndag et kåseri i kringkastingen:

"Den svenske jødepresse har i den senere tid ofret megen spalteplass på Norge, og de merkeligste ting har funnet veg til spaltene. Den har f.eks. igjen kunnet berette om "massflykt" fra Nasjonal Samling, en påstand som er så meget merkeligere som det også påstås at Nasjonal Samling praktisk talt ingen medlemmer har.

Hvordan det da ustanselig kan tales om masseflykt, er en logikk som er vanskelig å forstå for noenlunde normale mennesker. Det faktiske forhold er inidlertid at medlemstallet øker jevnt og sikkert for hver måned.

I Sverige er det blitt en god og innbringende leveveg å profitere på den stemning som er skapt særlig av den engelsk-amerikanske propaganda, og det mangler ikke på folk som er villig til mot klingende mynt å skrive slik som deres utenlandske og innenlandske oppdragsgivere bestemmer. Det er en skidden trafikk, men penger lukter som bekjent ikke. Mot denne bakgrunn er det interessant å lese hva en s v e n s k e har å si om jødepressens såkalte o b j e k t i v i t e t.

I Sverige Fritt skrev for en tid siden Johan Hultström en lengere artikkel om "Den svenske pressen och Ärligheten", hvor det bl.a. heter: "Foruten de farer som den pågående verdenskrig innebærer for oss som folk og nasjon finnes det andre foreteelser innenfor vårt samfunn som gir grunn til alvorlige bekymringer. Blant de unoter som har smuglet seg inn i vårt demokratiske samfund, er u æ r l i g h e t e n o g d e n s v i k t e n d e s a n n h e t s k j æ r l i g h e t, en av de betenkeligste. Når man nærmere undersøker årsaken til dette beklagelige forhold, kan man ikke unngå å konstatere at den svenske presse har meget stor skyld i den slibrige moral i ord og handling som stadig mere er kommet til å karakterisere vårt private og offentlige liv.

Hvis vi for et øyeblikk betrakter denne presses forhold til ærligheten, når det gjelder å opplyse og orientere den svenske almenhet om forholdene utenfor vårt lands grenser og spesielt om årsakene til den historiske maktkamp som uavbrutt raser i vår verdensdel, så finner vi at pressen allerede fra begynnelsen av denne krig har vist liten interesse for en ærlig og objektiv bedømmelse av de verdenshistoriske begivenheter som denne maktkamp innebærer. Dette til tross for at denne kamp-uavhengig av utgangen - kommer til å bli av avgjørende betydning også for vårt lands framtid.

Hvis det er sant at den såkalte fri presse er et speilbilde av den demokratiske befolknings innstilling til begivenhetene i verden, så m, løgnaktigheten og uærligheten ansees som vårt nasjonallyte, sier avisen. Det kan inidlertid ikke være så ille med oss at ærligheten helt er kommet i skamkroken, men det er vel i stedet slik at den frie presse har utartet og ikke lengere kan ansees å representere det svenske folks flertall. Hvi. man betrakter gjerne av denne presse som i demokratiets og folkemanningens navn mener seg berettiget til å diktere til og med vårt lands lovlige regjeringens gjøren og laden, så finner man at disse ikke kan ansees å ha noen kvali-

(fortsatt)

"Det sies så mangt" (fortsatt)

fikasjoner når det gjelder å representere et fritt folks opinion. Ser vi på den store hovedstadspresse, så finner vi at to aviser eies av en finansmann som tidligere har avsonet en lengere fengselsstraff - skyldig eller ikke skyldig får stå hen - for om dette er de juridiske sakkyndige uenige. En annen stor og inflytelsesrik avis eies av en jøde som aldri har stukket under stol at hans svenske medborgerskap bare er forpliktende for ham i den grad som det kan forenes med hans egen eller hans internasjonale stammefrenders interesser.

I en fjerde hovedstadsavis sitter som bestemmende makt en person av semitisk avstamning, som tidligere emigrerte fra socialdemokratene til høyre og som gjennom behendige økonomiske manipulasjoner skaffet de noværende innehavere av avisen eiendomsretten til den. Man behøver bare å lese denne avis ganske flyktig, for å forstå at de noværende eiere ikke representerer s v e n s k e interesser. Dette er de diktatoriske ledere - i avisredaksjonene finnes intet demorakti, en som ikke lystrer blir kastet ut.

For fire store hovedstadsaviser som har en avgjørende innflytelse på opinionen i den grad denne i det hele tatt kan påvirkes av dagspressen. Betrakter man nærmere den mest innflytelsesrike del av den svenske provinspresse, særlig landets neststørste by, så møter man med få undtakelser omtrent detsamme bilde. Hva er denne presse i første rekke? I regelen intet annet enn rene forretningsforetagender som gjennom abonnenter, løssalg og annonser prøver å tjene mest mulig. De representerer de kapitalistiske og private interesser som har utsikt til å gi dem den beste pekuniære utbytte. De er framfor alt demoraktiske (?) fordi bare et demokratisk styre tillater forretningsvirksomhet i denne form. I de autoritære samfund kontrolleres som bekjent pressen av den ansvarlige regjering og enhver art av privat forretningspekulasjon i folkeopinionen er herved unuliggjort.

Vår såkalte frie presses foretagsomhet hindres som bekjent ikke av statsmaktene; sier avisen. "Det gjelder å tjene mest mulig og derfor tilpasses avisens innhold til det som er lettest å selge. Her likesåvel som i forretningslivet forøvrig, hvor jøder eller andre suspekter individer har sin finger med i spillet betyr ærligheten lite når det gjelder å gjøre en god forretning. Avisene gir derfor spalteplass for den propaganda som gir de beste pekuniære resultater. Selv om man ikke kan betrakte en stor del av den svenske presse som representanter for det overveiende flertall av det svenske samfund, så representerer den imidlertid unektelig en viss samfundsgruppe, nemlig de personer som på en mer eller mindre framskutt plass i samfundet, for simpel vinnings skyld selger de meninger som under de vekslende politiske konjunkturer kan innbringe mest av klingende mynt, karrieremuligheter eller bestikkelser i forskjellige former. "Det vilde være feilaktig å tro" sier avisen, "at dette avfall i alminnelighet er den svenske ætt. Det er et fremmed folk som med pengenes makt har kastet seg over landets presse og øvrige propagandamidler som film, radio, litteratur osv. Som medhjelpere har de i størst mulig utstrekning suget til seg sine egne rasefrender og det er disse som nå med gullet og publisitetens makt har inntatt en posisjon i samfundet fra hvilken de behersker troskyldige og godtroende personer av begge kjønn"

Denne artikkel i "Sverige Fritt" er ikke bare en enkelt røst i ørkenen. Den gjenspeiler oppfatninger som begynner å gjøre seg gjeldende hos ansvarsbevieste svensker.

EKSPLOSJONEN I BERGEN.

18.00. Etter det "Bergens Tidende" erfarer har arkitekt Fischer og antikvar Nyegård-Nilsson i går sammen med dr.Johs. Bøe fra Bergens museum, foretatt en rent foreløpig befaring av Håkonshallen, "Rosenkrantz" tårn og nykirken for om mulig å brin e på det rene muligheten for restaurering av disse verdifulle minnesmerker.

Etter en helt foreløpig undersøkelse kan en selvfølgelig ikke si noe bestemt men såvidt en forstår, skal det være godt håp om at Håkonshallen og Rosenkrantz tårn kan restaureres mens utsiktene er mindre for nykirkens vedkommendé. Det kan i denne forbindelse være verdt å nevne at det var den noverende arkitekt Fischers far som forestod restaureringen på Bergenshus forrige gang.

POLITIET HAR TRAVLT I BERGEN.

18.30. I den noverende situasjon har politiet i Bergen funnet det påkrevd å sikre seg byens løse eksistenser for å unngå bråk og tyverier. I løpet av natten sendte politiet sine patruljer ut og arresterte løsgjengere, betlere og arbeidssky personer. Det var altsammen folk som figurerer i politiets kartotek. Turen gikk til Lerberget og andre tilholdssteder og i formiddag var praktisk tatt alle av politiet kjente løsgjengere tatt vare på og før middag vil samtlige være tatt. De arresterte vil bli internert og satt til samfunnsnyttig arbeide under oppsikt.

18.30. Kriminalkommandøren i Bergen meddeler at det i de foregående netter er gjort flere innbruddsforsøk, bl.a. i tobakksforretning er hvis vindusruter var sprengt ved eksplosjonsulykken.

Dødsdommer:

19.30. Den første sak mot samfunnsfiendtlige elementer, som har nyttet eksplosjonskatastrofen i Bergen til å berike seg ved plyndring, har i går funnet sin avgjørelse ved politiets særdomstol. Karl Johan Olsen, født den fjerde januar 1908 i Bergen, har vært satt under tiltale etter den militære straffelov fordi han fra en leilighet hvis dør var sprengt og hvis beboere var evakuert, hadde stjålet diverse saker, barnetøy, skolebøker, et lommeur, en perlekjede, en fyllepenn og en sukkerskål samt videre fra ukjente steder en hvit, gummiert dame regnkappe, en gabardin herrefrakke og diverse yttertøy for barn.

Olsen var ved arrestasjonen i besittelse av disse gjenstander. Retten fant enstemmig hans skyld bevist. I skjerpene retning tok den hensyn til at Olsen tidligere er straffet seks ganger for grove og simple tyverier og ti ganger bøtelagt etter løsgjengerloven.

Tiltalte ble dømt til døden.

I sak nummer to var tiltalte Nils Johan Arnesen, født i Bergen 24 desember 1921. Tiltalen gjaldt også her plyndring. Fra en rekke ødelagte forretninger stjal han matvarer, manufakturvarer og lommeur og tømte kassaapparatene i flere forretninger i Strandgaten i Bergen. Også han var ved arrestasjonen i besittelse av stjalne gjenstander. Retten fant hans skyld bevist ved flere vitner som hadde iaktatt ham i de bestjalne forretninger i ferd med å tømme kassaapparatene. I skjerpene retning tok retten hensyn til at tiltalte ved anledningen urettmessig hadde tilegnet seg en gul hjelm som var egnet til å gi publikum det inntrykk at han av det offentlige (fortsatt)

DÖDSDOMMER I BERGEN. (fortsatt)

var ti delt en særlig oppgave og myndig et i forbindelse med eksplosjonsulykken.

Tiltalte ble dømt til døden.

I tredje sak var tiltalte Leif Olsen, født 17 februar 1921 i Oslo. Olsen, som tidligere er straffet tre ganger, var ettersøkt av politiet. Han nyttet eksplosjonsulykken den 21 april til å stjele et par sko fra en ødelagt forretning. Retten fant ensternig hans skyld bevist.

Han ble dømt til 3 års fengsel.

TEKNISK NÖDHJELP I BERGEN.

18.30. Teknisk nødhjelp i Bergen, under ledelse av ingeniør Cook, har utført et glimrende arbeide. Korpsset, kontoret og alle dets hjelpere fortjener stor takk og honnør for dristig og planmessig arbeide. Fra omkringliggende steder, bl.a. fra Brudvik og Arna, er kommet adskillige håndverkere til Bergen, fagfolk som n o blir satt inn på forskjellige områder. Redningsarbeidet i Bergen går raskt unna, slik at byens sentrum allerede ser ganske bra ut.

GÅRDBRANN VED HÖNEFOSS.

20.00. Lördag ettermiddag brøt det ut en voldsom brann på Bråten gård i nærheten av Hønefoss. Brannen oppstod i et knotttørreri i et mindre våningshus, men bredte seg senere til den store låvebygningen og hovedbygningen. Brannvesenet kom straks tilstede, men ilden hadde fått så godt tak i de store trahus at det var umulig å få slykket. Det var stor fare for villabbyggelsen i nærheten da det blåste ganske kraftig. Det begynte også å brenne i et par hus, men det ble slukket uten at nevneverdig skade oppstod. Brannvesenet greide i noen grad å dempe det voldsomme ildhav, ellers kunne det blitt en katastrofe for villekvarteret.

Alle dyr på gården ble reddet, men ellers brente avling og en stor del av innboet.

DÖDSULYKKE.

20.00. Lördag ettermiddag hendte en dødsulykke i nærheten av Follum utenfor Hønefoss. En fabrikkarbeider Olav Dammen kom sykklende fra arbeidet. I en bakke skulle han kjøre talside for noen barn som lekte i vegen. Herunder kolliderte han med en dame og gikk på hodet i vegen med den følge at han fikk brudd på hjerne-skallen. Han døde på veg til sykehuset. Også damen kom en del til skade. Avdøde var gift og etterlater seg åtte barn.

20.00. En drukningsulykke er hendt utenfor Langesund hvor den 26 år gamle Livind Johansen fr Helgeren omkom. Han var sammen med faren i ferd med å trekke sludegarn da en brottsjø slo over båten og veltet den. Faren forsøkte å holde sønnen, som ikke kunne svømme oppe, men en ny brottsjø fyllte båten og sønnen forsvant. Det lyktes faren å berge seg i land.

FINNLAND

17.30. I anledning av den finske våpenbrorforenings tredje forbundsmöte i Helsinki lördag rettet feltmarskalk Mannerheim et opprop til forenings esksten tusen medlemmer.

Det het her bl.a.: "Krigen som no har vært i tre år stiller stadig større krav til det finske fólks utholdenhet. Hardere enn noengang tidligere blir det finske folks kampvilje stilt på prøve. Til byrden av en langvarig krig föyer fienden i stadig stigende grad sine forsök på å lamme det finske folks motstandskraft ved målbevist agitasjon for dermed til slutt å oppnä hva hverken våpenmakt eller bombe-terror klarer. I denne tid krever fedrelandet av det finske folk, av hver soldat og arbeider fortsatte anstrengelser og offervilje, og framfor alt djerv besluttsomhet. Også i dag er enigheten, som under vinterkrigens dystre dager besjelte det finske folk, den mest verdifulle kraft dette folk eier. På frivillig basis har den finske våpenbrorforening sveiket alle lag av befolkningen sammen ved felles arbeid, - ung og gammel, land og by, - for i fellesskap å overvinne krigens vanskeligheter. De finske våpenbröders samhörighetskjennele og kjerlighet til fedrelandet er blitt en bærende söyle for enigheten blant hele det finske folk og vil for lang tid framover bestemme landets utvikling. Den krigen som utkjempes i dag krever hardhet og disiplin, ikke bare av soldatene, men også av hele folket. Bare jernhard vilje, kald beregning og en fast holdning kan forenet med våpenenes kraft sikre folket motstandskraft og landet en framtid etter de stormbölger vi opplever for öyeblikket."

19.30. Formannen for den finske våpenbrorforening, generallöytnant Talvela holdt i går en tale i forbindelse med foreningens årsmöte. "Krigen er ikke avgjort för fienden er endelig beseiret," framholdt han. "Ofte er det av avgjørende betydning at man har nerver som holder stand. Den gigantiske kamp i öst er no kommet inn i en slik fast, at nervekraften blir stilt på den aller største prøve.

Tyskland har nåttet utkjempe fryktelige streider mot en fiendtlig overmakt. Men hvert slag Tyskland gir fienden, er et slag för Finland. Den tyske motstandskraft ble ikke det minste svekket selv under tilbaketogsperioden. Det er enestående i krigshistorien og det viser at den tyske krigsmakt ikke kjenner frykt. Fienden har ikke på noen måte greid å oppnä operative resultat. Mer enn noensinne heter budet: Enighet og besluttsomhet.

I denne kampen står de finske våpenbrödre på nytt beredt under mottoet: "Våk og vær sterk".

Den finske forsvarsminister Walden uttalte at den finske våpenbrorforening har anvendt millionverdier - kommet inn på frivillig basis - til fordel för frontkjemper og deres pårørende.

SVERIGE.

00.30. & g.R.20.00 Natt til söndag ble det holdt spesielle manövrer i Stockholm i overvær av kronprinsen og den nye överstkommanderende, general Jung foruten flere andre höytstående offiserer. Det deltok 6.000 soldater og hjemmevern-mannskaper. Övelsene var meget realistiske og omfattet innsats både av tungt artilleri, luftvern, lndgangsbåter foruten 22 toms panservogner.

SVERIGE. (fortsatt)

17.00. Omlag 400 amerikanske, engelske, kanadiske og polske flyvere er for tiden internert i Sverige, melder "Stockholms-Tidningen". Frånby, Korsnäs, Rättvik og Vikarbyn tjener som interneringssteder. De ligger alle i nærheten av Falun.

17.00. Den sjette mai begynner det svenske kommunistpartis tolvte kongress i Stockholm. Kongressen, som skal vare i fire dager, vil bli den største i partiets historie. Etter ha a kommunistavisen "Ny Dag" melder, öker partiets medlemstall fra dag til dag. Bare under kongresskampanjen skal det være vervet 5000 medlemmer, slik at medlemstallet no er större enn noengang för. Siden kongresskampanjen tok til skal det være dannet over 125 nye lokale kommunistgrupper.

D.R.18.35. Den svenske regjering har gitt et avvisende svar på den amerikanske note angående eksporten av kugleleier o.lign. til Tyskland. (Meldingen uklar).

22.00. "Skulde den svenske regjering våge å avvise det amerikanske krav om innstilling av vareleveranser til Tyskland innen tre måneder, vil den amerikanske regjering foreta straffetiltak overfor Sverige," skriver Daily Sketchs utsendte medarbeider i de forente stater. Det heter også i den amerikanske note til den svenske regjering at de land som skulde finne på å motsette seg de amerikanske krav, må forberede seg på at USA foretar de nödvendige skritt. De straffeforholdsregler det her er tale om omfatter bl a. sperring av viktige råstoffer til Sverige.

DANMARK.

D.R.18.35. Inatt brennte to av Himmerlands elektrisitetsforsynings hovedgeneratorer sammen med det resultat et verket kun kan forsyne 1/4 av den vanlige strøm til kommunen. Man har utsendt en advarsel mot å bruke mer end 1 1/2 hestekraft til landbruksmaskiner o.lign., og kun benytte meieriernes dampmaskiner mellom kl. 24.00 og 05.00.

Elektrositetsforsyningen har ikke i dens 20-årige hi torie vært ute for et så alvorligt uhell.

22.00. Fra Skagen meldes om så god fisketilførsel at ran er sloppet opp for fiskekasser. Samme dager har det vært pakket opptil sju tusen kasser fisk og lagrene av kasser og spikrer er på det nærmeste tomme. Årsforbruket av fiskekasser i Skagen er ca. 1/2 million. De lokale fabrikker får små forsyninger av bord og spiker og tilførselen fra andre steder er ubetydelig.

22.00. En fem år gammel pike, datter av en gårdbruker ved Varde, er död som følge av nikotinforgiftning. Piken kom til å velte en flaske i et uthus og har antagelig fått noen dråper i munnen. Barnet kom skrikende av snerte inn i våningshuset hvor hun kort etter falt död om på gulvet. Nikotinflasken har stått i uthuset i mange år og var blitt glemt bort.

STIKLESTADMONUMENTET.

19.30. Steinen til stiklestadmonumentet er no kommet til verdal fra Vågå i Gudbrandsdal. Steinen som veier ti tonn og er ni meter lang skal transporteres opp til sin framtidige plass men det blir ingen lett oppgave. Steinen skal avdukes til sommeren under stevnet på Stiklestad.

20.00. DEN NORSKE HANDELSSTANDS UNDERSTØTTELSE SFØRENING har holdt sin generalforsamling i Skien. Regnskapet ble referert og godkjent. Til medlem av styret gjenvalgtes grosserer Hans Andersen, Skien med grosserer Viggo Coward, Skien som varmann.

Til representantskapets ordfører valgtes banksjef Carl Bugge, Hamar og til styrets formann grosserer T.L.Ordning, Skien.

20.00. TELEMARK FYLKESTING BLIR ÅPNET I SKIEN TIRSDAG for å behandle i alt atten saker. Det vil bli holdt flere foredrag bl.a. ved Norges skileder John G Helland som vil gi en utredning om idretten.

BLYBERG SAG- OG HÖVLERI ÖDELIGT AV BRANN.

21.00. Blyberg sag og hövleri ved Jevnaker stasjon er inatt blitt totalt ödelagt av brann. Samtlige bygninger med unntakelse av en liten spisebrakk brente ned til grunnen og samtlige maskiner gikk tapt.

Av brukets trelastlager ble et parti hövellast i lagerhuset også flammens rov, mens det derimot lyktes å redde et parti planker som var stablet opp i nærheten.

Ilden oppstod ved halv et tiden i hövleriet og bredte seg hurtig til sagflisshuset, lagerhuset og kontorbygningen. Jevnaker brannvesen og brannvesenet ved Hadeland glassverk samt et par hundre mennesker som strømmet til satte i gang et iherdig arbeid. Det var inidlertid håplöst å forsøke å redde de antente bygninger og man måtte derfor innskrenke seg til å begrense ilden. En stund var også plankelageret truet idet det begynte å brenne i en av stablene, men det lyktes her å slukke ilden før det var anrettet noen skade av betydning. Under slukningsarbeidet ble det utført et skjendig tyveri idet to mann ble frastjålet sine sykler.

HELLENESHOLM SAGBRUK HERJET AV BRANN.

22.30. En større brann herjet lørdag det store sagbruket Hellenesholm i Hedrun. Ilden fikk straks god næring i trebygningen og materialleger, og slukningsarbeidet var derfor meget vanskelig. Ilden raste i flere timer, og i alt sju større og mindre bygninger ble lagt i aske. Husene representerte en verdi av omlag et hundre og tjue tusen kroner. Det så en tid stygt ut for skogen i nærheten, men ved iherdig arbeid lyktes det å hindre en større katastrofe. Brannårsaken er ukjent.

LUFTKAMPER UTFOR NORSKEKYSTEN.

23.00. Fra Berlin iltelegraferes til NTB søndag at det har funnet sted nye, harde luftkamper i ishavet utfor norskakysten. Etter foreløbige meldinger har tyske jagerfly alene skutt ned 29 av da. 100 angripende sovjetrussiske fly. 3 tyske fly gikk tapt under disse luftkamper, som ble utkjempet søndag formiddag. De sovjetrussiske fly gikk til angrep mot en tysk konvoi utfor den nordnorske kyst både med bomber og torpedoer. Tyske jagerfly som var satt inn for å sikre konvoien opptok straks kamper.

Angriperne kom i flere bølger etter hverandre. Under den første trefning ble to fiendtlige fly skutt ned, og siden gikk det slag i slag inntil jagerflyverne kunde melde om i alt 29 luftseire. De sovjetrussiske flyene styrtet nesten alle sammen i havet.

En annen tysk konvoi ble angrepet av sovjetrussiske motortorpedobåter. Krigsmarinens sikringsstyrker gikk til motangrep og avverget flere angrep. Det ble observert flere treffere på de fiendtlige motortorpedobåter som deretter trakk seg tilbake. Også denne konvoien nådde sitt mål uten å ha lidt noen skader.

(S.R.20.00 melder at luftkampene foregikk utfor vardö).

RIISNES I TRØNDELAG.

22.30. "Minister" Sverre Riisnes oppholder seg i disse dager i Trøndelag, hvor han taler på en rekke offentlige møter. Lørdag var han således i Børsa, og talte i et ypperlig framført foredrag om vårt lands og Europas framtid, og om de oppgaver som ligger foran oss og de farer som vruer. I dag gjentar "ministeren" sitt foredrag i Meldal og Svolvær.

TYVERISAK.

22.30. To mann som var under 21 år gamle ble for tyveri av en rekke forskjellige varer av Bergen forhørsrett idømt hver et hundre og tjue dagers fengsel betinget. Høyesterett skjerpet straffen til ubetinget fengsel. Høyesterett tok hensyn til at det her forelå et planlagt innbruddstyveri av betydelig omfang, og at tyveriet var foregått på et sted hvor det var samlet mange arbeidere. Betinget dom kunde derfor ikke få anvendelse, selv om det på grunn av de domfeltes ungdom ellers kunde være naturlig å gi dem en sjanse.

ERSTATNINGSSAK .

22.30. Lagmannsretten i Haugesund under ledelse av lagdommer Iversen har avsagt dom i en erstatningssak etter en bilulykke. I november 1940 ble löytnant Åge Sörvåg påkjørt av en lastebil. Han anla erstatningssak ved herredsretten mot bileieren og assuranseselskapet. Retten tilkjente ham 6000 kr. i erstatning. Denne dom ble appellert både av Sörvåg og assuranseselskapet, og lagmannsretten har nu avsagt dom. Erstatningssummen ble øket til 12.000 kr. og dessuten fikk saksøkte 100 i saksonkostninger.

22.00. NATT TIL 21 APRIL BLE DET FORETATT EN KONTROLL av kjøretøyer øst i norhysen. Herunder ble en bil holdt tilbake av det norske politi, og det viste seg at den var utå i ulovlig ørend. Ved nærmere undersøkelse av bilens passasjerer åpnet disse ild mot politifolkene og drepte politibetjent Haugland. To andre politibetjenter ble såret, men er utenfor fare. Haugland etterlater seg hustru og fire barn.

Fra Halden blir det tidlig søndag morgen meldt til NTB at politibetjent Hauglands morder ble pågrepet i skogen i nærheten av Rakkestad lørdag kl.15.00. Han var ved pågripelsen i besittelse av to revolvere, bl.a. Hauglands coltpistol, som han hadde stukket til seg like etter ugjerningen. Jakten på de andre fortsetter.

SPORTEN.

19. 0. Terrengløpssesongen i Oslo ble åpnet søndag med Tjalves nasjonale løp som hadde samlet meget god deltakelse. Løypa nålte fire km for senior og junior A og mellom to og en halv og tre km for junior B og old boys. Parelius Finnerud og A.K.Jensen hadde lagt en morsom løype på fine, myke skogstier som løperne var meget fornøyd med. Arthur Systad, Viking Bergen vant seniorklassen på tiden 18.23 men var hardt presset av junioren Mathias Evensen, Trygg som etter et sensasjonelt godt løp fikk notert samme tid som Systad. Andre deltakere var Karl Age Rød, Ready, Ivar Fjeld, Oslo Politi, Trygve Hynne, Biri, R.Mikkelsen, Stabekk.

22.30. Fotballsesongen i Oslo ble åpnet søndag med oslocuppen hvor de deltagende lag var : Skeid, Bjart, Trygg, Gjøa og Høug. Ingen av lag ene greidde å score og kampen endte uavgjort 0-0. Dommerens protokoll viste at Bjart hadde overtaket i poeng med 21-19 og laget vant dermed den opsatte pokal.

23.30. ETTER EVA GÖTEBORGS HANDELS OCH SJÖFARTSTIDNING MELDER skal flere kjente personligheter i Stockholm ha opprettet en ny politisk organisasjon under navnet "Radikala landsförningen". Organisasjonens formål er å fornye demokratiet og få i stand en svensk utenrikspolitikk som stemmer overens med Sveriges internasjonale ansvar. Etter hva Folkets dagblad melder står jøder og svenske anglofiler bak opprettelsen av den nye forening.

Fra
Regjeringens Informasjonskontor

25. apr. 1944.

Nr. 1087.

Fortrolig.

Meldinger mandag 24 april

HITLER SENDER SVARTTELEGRAM.

21.30 (42). Som svar på "ministerpresident" Quisling's lykkønskingstelegram har der Führer sendt følgende telegram:

"Je takker Dem hjertelig for Deres vennlige fødselsdagsønsker og for løftet om fortsatt trofast samarbeide i kampen for Europas framtid.

VON FALKENHORST TILBAKE FRA INSPEKSJON.

23.00 (48). Der Wehrmachtbefehlshaber in Norwegen, Generaloberst von Falkenhorst, er vendt tilbake fra en inspeksjonsreise til befestningsanleggene ved den norske kyst. Generaloberst von Falkenhorst overbeviste seg om forsvarsberedskapen til det vidt forgrenete forsvarssystem foruten at han inspiserste utbyggingen av nye befestningsverker som står like foran sin fullførelse. Besøket omfattet også forsvarsanlegg som er bygget i kystsonens dybde og de tropper som ligger i beredskap der. I inngående samtaler med sjefene på de forskjellige avsnitt ble alle nødvendige tiltak for å øke forsvarsberedskapen drøftet og overveiet pånytt. Inspeksjonen ga et omfattende bilde av det samlede forsvarssystem og av hvert enkelt støttepunkts store betydning, innenfor rammen av det store hele. Helhetsinntrykket fra von Falkenhorsts inspeksjonsreise er at den norske kyst hvis be- skaffenheter byr forsvareren alle fordeler, ved alle tenkelige forberedelser er sikret mot eventuelle anglo-amerikanske invasionsplaner.

UNGHIRDMARINEN.

23.00 (47). "NTB" har henvendt seg til lederen av Ung- hirdmarinen, löytnant Ole Blom, for å få endel opplysninger om planene for sesongen 1944.

Vi åpner den 6te mai, forteller löytnant Blom. Da rykker første pulje inn på Granholmen til et fire ukers kurs i sjømannskap. 10de juni skal vårklassen 1928 ta fatt på sin utdanning. I tiden 9de juli til 13de juli blir det en treningsleir for deltakerne i unghirdmarinens nesterskaper som foregår 14de, 15de og 16de juli. Til disse nesterskaper kommer til gutter fra hele landet. Den 22de juli rykker årsklassen 1927 og 1928 inn og endelig løster årsklassen 1936 den 26de august.

Fra 15de mai skal også instruktørskolen holde til på Granholmen i sommer. Det er framleis høve for gutter med lyst og anlegg til å melde seg som søkere til instruktørkurset. Likeledes kan gutter som ønsker å delta i et av oppbudene melde seg til nærmeste representant for ungdomsfylkingen. Som avslutning på sesongen skal instruktørskolens elever på tokt i skjergården. Vi ser i det hele lyst på kommende sesong i unghirdmarinen, slutter löytnant Blom. Vi har kunnet glede oss over god tilslutning til våre kurser og slik blir det også denne gang. Vi søker å gjøre guttene til verdige representanter for sjømannstanden slik at de kan opprettholde våre stolte tradisjoner som sjøfanende nasjon.

HALOGALANDSSAMBANDETS STIFTELSE FLIRET I OSLO.

24.00. Hålogalandssambandets stiftelse ble feiret med en stort anlagt Nord - Norgeskveld i Klingenberg Kino ikveld. Festmötet ble innledet med Knut Hamsuns vakre hyldingsdikt "Nordland" som skuespiller Trygve Svendsen sa fram stenningsfullt og hörtet varnt bifall for. Generalsekretären i Hålogalandssambandet, Arne Pauss Pausett uttalte t dette diktet av Knut Hamsun skulle vere sambandets velkomsthilsen til denne hålogalandskveld. Ingen ord uttrykker bedre landsdelens betagende eventyrstemning og skjönhet, ingen ord forteller bedre om eller maner slik fram dens mange og store muligheter og krav enn nettopp denne Knut Hamsuns sang til Nordland.

Generalsekretären redegjorde så for kveldens program. Under ledelse av Willy Johansen foredrog den store Radio - orkester Norsk Dans nr. 1 og 2 av Alfred Svendsen og Solefallsang av Ole Olsen. Begge Nord - Norges komponister.

Hålogalandssambandets formann, direktör Richard With holdt deretter en tale hvori han bl.a. gjorde rede for oppgaver som sambandet arbeider med, både for å gjøre Nord - Norge bedre kjent for Sör - Norge og for å framme positive tiltak i Nord - Norge til videre kulturell og materiell utbygging av landsdelen. Talen ble hilst med langvaring bifall. Radioorkestret foredrog så David Konrad Johansens "Pan" symfonisk dikt, tilegnet Knut Hamsun og til avslutning "Ä eg veit meg eit land" med tone av Adolf Thomsen. Det hele rikk en vakker utförelse og både orkestret og dirigenten ble lönnat med hjertelig applaus.

Laila - filmen ble tilslutt vist fram og dannet en stenningsfull avslutning på denne helt igjennom vellykte Nord - Norges kveld.

RICHARD WITHS TALE.

18,00 (30). Det er en kjær plikt for meg som Hålogalands sambandets formann å hilse dere som er tilstede her i aften, for sammen med oss å feire sambandets stiftelsesdag, og derigjennom hedre og ære det gamle, men evig unge Hålogaland. Särlig gleder det meg å se så mange kjente hålöygske ansikter i forsamlingen. Vi nordfra har ord på oss for å vere utpregede lokalpatrioter, og det er sant. Vi er stolte av den vakre og egenartede landsdelen vår, og vil gjerne syns den fram, og vi stimulerer til det, hvergang vi blir minnet om hvilken underlig opp - fatning og utrolig mangel på kjennskap som ofte rår om det nordlige Norge her sörpå. Hålogalandsambandet har da som et av sine mål: å få rettet på dette forhold. Men jeg har også satt andre viktige poster på sambandets program. Og for tiden arbeider vi med å tilrettelegge lösnigen a flere tiltak av kulturell og sosial art. Det lar seg ikke gjøre å komme nærmere inn på de mange oppgaver som etterhånden vil bli tatt opp til lökning, men jeg vil bare nevne noen av de nærmest liggende, som f.eks. opprettelsen av en nordnorsk bibliotek i Oslo, igngsettelsen av et populært anlagt skrift for behandling av spesielle nordnorske problemer, likesom sambandet nylig har gitt ut første årgang av årboken for Hålogaland, støttevirksomhet i forbindelse med opprettelsen av fondet for fåskere og fangstfolks etterlatte, og liknende tiltak som lar seg utföre til tross for krigssituasjonen. Enn videre vil vi ruske opp i skoleforholdene nordpå og arbeide for at selv de mest ubemidlede kan få den utdannelsen innen landsdelen som deres evner tilsier. I denne forbindelse vil jeg nevne landsgymnas, elementär - og mellomteknisk og höyer skoler som forløper for et universitet for Hålogaland. Et sådant som tar särlig sikte på det nordlige Norges krav og behov håper jeg vil kunne bli realisert i en ikke altfor fjern fraktid.

Fortsatt.

RICHARD WITHS TALL. Fortsatt.

Men sambandets oppmerksomhet vil også være rettet på rent praktiske ting, f.eks. kravet om bedre transportforhold, kanskje særlig i Finnmark, og bedringen av reiselivet som sikkert vil komme sterkt i forgrunnen så snart krigen er over. Vi nordfra ønsker å se våre anliggender selv, minst av alt ønsker vi å ta imot almisser. Lagen må lenger sveve i en slik vildfarelse. Almisser og loftskrammel har ikke det nordlige Norge bruk for.. Hva det krever er retten til den samme nødvendige støtte som myndighetene gir de landsluter som ligger nærmere hovedstaden. Hålogalandssambandet skal være formidleren mellom myndighetene og de nordnorske kravene. Det skal være et ledd i arbeidet for å skaffe de tre nordligste fylker full jevnbyrdighet med landets øvrige fylker. Det skal danne vakholdet om Hålogalands særinteresser, og bli et virksomt middel til å gjøre denne av naturen så overmåte verdifulle del av landet vårt kjent og kjært. De som bor fast der nord kan jo ikke alltid være i hovedstaden og ivareta de fjerntliggende distrikters interesser. Og det er jo ofte slik, at myndighetene og folk flest interesserer seg mest for det de har innenfor syns- og rekkevidden, enn det som ligger lenger borte og derfor lett blir glemt hvis ingen er tilstede, passer på og sier fra. Og alle dere nordlendinger, tromsvaringer og finnmarkinger som er tilstede her i aften, og som like som meg selv har forlatt den vakre fjellheimen der nord, må hjelpe til med å spre kjennskapet til Hålogaland.

Slutt. Dere til de nord - norske lagene i Stor- Oslo. Hålogalandssambandet som sådant driver jo ikke lagvirksomhet, og ingen kan være direkte medlem av sambandet, men bare knyttet til dette som medlem av sitt distriktslag. Lagene derimot skal selvsagt være selvstendig virkende enheter, og lagstyrene står helt fritt i sine disposisjoner innenfor rammen av de for lagene gitte lover og bestemmelser. På denne årssdag for Hålogalandssambandets stiftelse vil jeg rette en inntrengende appell til alle nordnorske menn og kvinner i Stor Oslo, spesielt til den nordnorske ungdommen, om å være det sterke, ubrytelige bindeledd mellom fortid og framtid. Hold sammen. Slutt ring om Hålogalandssambandet. La Hålogaland leve i våre hjerter, og la det vokse i våre gode gjerninger. Så skal det nok en gang bli sysende strender mellom høgfjell og fjord.

1STE MAI LAR.

18.00 (31). P. forespørsel opplyser "sosialdepartementet" at 1ste mai år skal være fridag i samsvar med loven av 23de april 1942 som sier at 1ste mai feires som arbeidets dag og er almindelig fridag. I forhold til bestemmelsen i vår lovgivning er den 1ste mai likestilt med søndager. Av dette følger bl.a. at arbeidet skal hvile medmindre det er av den art at det kan foregå også på søndager - med eller uten dispensasjon. Det er bestemmelsene i arbeidervernloven og vår almindelige helgedagslovgivning som i så måte er avgjørende. De som skal ha fri, har likevel krav på full lønn i samsvar med de regler som er fastsatt for dette i forordning av 28de april 1942. Prinsippet er at ingen skal lide lønnstap ved at 1ste mai er blitt lovbestemt fridag. Hånds eller ukelønnede arbeidere og funksjonærer som ikke har fradrag i sin vanlige lønn for helgedager, får ingen ekstrabetaling for 1ste mai. Ekstrabetaling får de som arbeider på 1ste mai. Skiftarbeidere som har skift denne dag får skifttillegg som for søndager. Andre får et lønnstillegg på et hundre pst. for arbeid på 1ste mai. I jordbruket kan hver arbeidsdag på denne tid være av den største betydning. "Departementet" peker på at jordbruksarbeidet kan holdes igang 1ste mai når dette er nødvendig for å få våronna ferdig i rette tid. I så fall har jordbruksarbeiderne i samsvar med forordningen krav på 100 % lønnstillegg.

BRANN I STAVANGER.

18.30. Søndag kveld begynte det å brenne i et knottlager i Sandvigen i Stavanger. Hele øverste etasje stod i lys lue da brannvesenet kom tilstede, men det lyktes å slukke etter noen timers forløp. Hele fabrikkbygningen ble imidlertid totalt ødelagt. En sjødampsprøyte tok også del i slukkingen. Noen nabohus ble også antent, men her lyktes det å slukke før noen nevneverdig skade var oppstått.

FISKERIOVERSIKT.

20.30. (40). Fiskeridirektoratet meddeler: Det meldes bare om delvis gode driftsforhold i uken som endte 15de april. Vår - sildefisket ble på Vestlandet avsluttet den 12te april uten å ha gitt nevneverdig nye fangster. Forfangstsildefisket har ennå ikke gitt nevneverdig utbytte. Dette er også tilfellet med sildefiskeriene i Trøndelag og Nord - Norge. Skreifisket er fortsatt avtakende og er slutt i flere distrikter. I forløpne uke foregikk det endel fiske i Vesterålen og på Yttersiden. Lofotfisket ga i forhold til den reduserte deltakelse og den langt framskredne sesong bra utbytte. Det fiskes nå mest på line, men det er også bra fangster på garn og jukse. Fisket pågår hovedsakelig i Vest - Lofoten og på Værøy og Røst. De største fangster tas ofte på yttersiden av Vest - Lofoten.

I Møre & Romsdal er fisket helt slutt etter en forholdsvis bra sesong. Vartorskfisket i Finnmark synes å være blitt bedre mot slutten av sieste uke. Det meldes om at lodda hadde seget inn til kysten av Øst - Finnmark.

Bankfisket på Møre er foreløpig ikke kommet i gang, men det ser ut til at deltakelsen blir forholdsvis stor.

I Finnmark var fiskemengden utenom torsk ubetydelige. I Møredistriktene var fiskeforholdene mindre gode og agalmangelen la dessuten hindringer i veien. På den nordlige delen av Sogn og Fjordane meldes om godt utbytte av seifisket i forløpne uke. Tungen sør er det for tiden liten fart i kystfisket.

"MINISTER" RIISNES TIL NORDTRØNDELLAG.

20.30. (39). I dagene 26de til 29de april vil "minister" Riisnes besøke Nord - Trøndelag, for justisdepartementet. "minister" Riisnes besøker Nord - Trøndelag, hvor han skal tale på flere offentlige møter og på skole og ledningsmøter. Det første møtet blir holdt i Stjørdal, og derfra går turen bl.a. til Møre landbruksskole og skogskolen i Steinkjer. "Ministerens" foredragsserie blir avsluttet med et offentlig møte i Namsos søndag 30te april.

KRIMINALPOLITIET MEDDELER.

20.30. (41). I tilslutning til tidligere etterlysning av revolverbandittene gjengis to bedre fotografier av Rolf Andersen med oppnavnene "Basse", "Sagene - Rolf" og "Rolf Sagene". Han har tidligere vært bryggearbeider og er en profesjonell innbruddstyv. Videre gjengis et nytt foto av Gunnar Orby, som muligens er bedre kjent under navnet Gunnar Olsen eller "Siggerud - Olsen" da han i 1943 var sjåfør på Siggerudbussen. Han har også vært ansatt ved Oslø Sporveier, men har i den senere tid hatt et lite snekkerverksted i Langgaten. De etterlyste Linar Wilhelm Ballestad og Harald Ottar Cyril Becker har i kort tid gjort polititjeneste i Oslo. Den stjålne bilen som bandittene har brukt ved flere av de før nevnte forbrytelser er A 37284, Chevrolet varebil midell 1939, spesialbygd karosseri, mørk blågrønn, to dører bak med vindu, venstre dør stengt av en skjoldstiltende rund generator som er av aluminiumsmalt og litt rusten. Bilen blir sikkert drevet med bensin som skaffes til veie på ulovlig vis. Bilen har chassis nr. 2 5.0 11-2891 og motor nr. 2061475.

CRIMINALPOLITIET MELDELLER. Fortsatt.

En må gå ut fra at bilens kjenningsnummer vil bli byttet med et falskt, og at bandittene vil søke å forandre dens utseende. Verksteder, bensinstasjoner, garasjeeiere og publikum forøvrig oppfordres om å nedvirke til disse forbryteres uskadeliggjørelse. For øvrig henvises til ~~den~~ tidligere kunngjøring om den oppsatte belønning.

ØKONOMISK OVERSIKT.

Aksjekurser:

4 1/2	stat 1937	k 103 3/4.
3 1/2	stat 1941 I	s 105, k 104 1/2
3 1/2	stat 1938 I	k 103 1/4.
3 1/2	Hypotekbank 1941	k 105 3/4.
	Creditbanken s	142 1/2, k 138.
	Kreditkassen s	845.
	Bjølvefossen s	21 1/2, k 20 3/4.
	Borregård s	137 1/2, k 136 1/2, oms 137.
	Elektrokjemisk s	147 1/2, k 140.
	Hafslund s	720, k 710.
	Orkla s	305.
	Saugbruksforeningen	k 1875.
	Union s	6.25, k 6.10.
	Agdesiden s	167 1/2.
	Borgestad s	242 1/2, k 235.
	Bruusgård Kiøsterud	s 270, k 262 1/2.
	Amerikalinjen s	232 1/2, k 225.
	Bergenske s	167 1/2, k 164, oms 165.
	Nordenfjeldske s	192 1/2, k 185.
	Ivaran s	275, k 270.
	Ocean s	300, k 295.
	Kosmos II s	285,
	Odd s	250.
	Rosshavet k	350.

Valutanoteringene var uforandret.

Oslo: Indeks for Oslo Børs 22. april: bankaksjer 172.00 (÷ 0.25), industriaksjer 201.87 (uf), skipsaksjer 244.25 (÷1.40), hvalaksjer 207.75 (÷ 0.75).

Stockholm: Sveriges import steg også i mars måned og ligger over fjorårets resultat, akkurat som i februar måned. Verdien av importen i mars nådde 169 millioner kroner mot 155 millioner i februar og 152 millioner i mars ifjor.

I motsetning til importen, ligger landets eksport i år langt under fjorårets. I mars ble det bare eksportert for 69 millioner kroner mot 84 millioner kroner i samme måned ifjor.

Bergen: Norsk Bergingskompani har sendt ut sitt regnskap for 1943. Overskuddet utgjør 908.000 kroner pluss 2000 kroner overført fra forrige år. Det foreslås overført til reservefondet 50.000 kroner, skattefond 140.000 kroner, utbytte med 42.000 kroner, pensjonsfond 200.000 kroner og overført til ny rekning vel 40.000 kroner. Driftsutgiftene var i 1943 vel 2 millioner kroner.

EN SYV ÅR GAMMEL GUTT Som lekte på jernbanelinjen like ved byggen i Porsgrunn ble idag påkjørt av toget og drept på stedet. Gutten var sønn av gårdbruker Arne Bjørholdt, Eidanger.

100.000 KRONER TIL BERGEN.

22.00

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon har bevilget 100000 kroner til hjelpearbeidet etter akseptasjonsulykken i Bergen. For å lindre den øyeblikkelige nød er det dessuten stillet 200 kroner til disposisjon for hver enkelt fagorganisert som er blitt skadelidende, eller eventuelt til vedkommendes familie.

STOR BRANN I SANDNESSJÖEN.

22.30. (50).

En større brann oppstod forleden i Sandnessjøen. Det begynte å brenne i en stor gammel trebygning ved dampskipskaien. Huset har tidligere vært benyttet av Kjøpmann Bjørnvold til butikk og lager, men var nu innredet til oppholdsrum for arbeidere. Det var derfor oppbevart en mengde arbeidsmaterialer, bl.a. endel dynamitt. Brannvesenet kom straks tilstede og et stort mannskap deltok i slukkingsarbeidet. Ilden bredte seg imidlertid meget hurtig og det viste seg snart at bygningen ikke stod til å redde. Det oppstod flere eksplosjoner, deriblandt en forholdsvis meget stor idet ilden nådde dynamittlagret, men ingen mennesker kom tilskade. Rundt omkring den brente bygning er det tett trebebyggelse, men været var heldigvis gunstig og det ble utført et ypperlig arbeide for å begrense ilden. Den gamle trebygning brente imidlertid helt ned til grunnen, mens dampskipskaien ble uskadd. Endel arbeidsrekvisita, bygningsartikler osv. ble også reddet. Den brente bygning var etter sigende 150 år gammel, men den var modernisert for ikke så lenge siden.

FINNLAND.

18.30. (35).

Statspresident Ryti mottok igår en delegasjon av deltakerne i den finske våpenbrorforeningens årsmøte under ledelse av foreningens formann, generalløytnant Talvela. Presidenten uttrykte sin største anerkjennelse overfor foreningens omsorg og støtte til soldaterfamilier og krigsinvalid. Han ønsket den fortsatt lykke til i dens betydningsfulle arbeide. På den finske våpenbrorskapsforenings vegne avga delegasjonen erklæring sammen med en takk til presidenten. I erklæringen loves det høytidelig at foreningens medlemmer fortsatt uegennyttig vil arbeide for Finnlands kamp for livsrett og frihet, og det uttales ønsket om at den ansvarlige finske statsledelse nå få hele det finske folks støtte i dens kamp for Finnlands lykkelige fremtid.

11.30 (9).

Kommuniket om de finske - russiske forhandlinger er gjenstand for långående kommentarer i de finske aviser idag. De våpenstillstandsbetingelser som Moskva stilte overfor Finland kan aldri by på noen mulighet for fred, skriver Hufvudstaðsbladet. Mennesker med sunn forstand vil forstå at Finland under slike forhold aldri ville kunne sikre sine livsrettigheter for ikke å snakke om sin frihet og selvstendighet. Hvorfor skulle Finland ofre seg selv, spør avisen. Kanskje fordi det høsten 1939 uten den minste foranledning skulle rennes overende av de bolsjevikkiske hærer og fordi det ofret liv og blod for å verne om sin frihet og uavhengighet. Hvis man hadde gått med på de sovhetrussiske betingelsene ville det bety det samme som at Finland selv la repet om sin hals. Deretter kunne fienden etter eget forgodt - befinnende trekke løyken til. Den finske regjering ga det eneste rette og mulige svar på disse betingelser, nemlig et klart nei. Det finske folk har nu ikke annet å gjøre enn å fortsette krigen besluttosomt og enig, for å bevare sine nasjonale verdier og sin fremtid.

Fortsatt.

FINNLAND. Fortsatt.

Uusi Suomi framholder at Sovjetsanveldet nu betrakter våpenstillstandsforhandlingene som brutt. Finland kan ikke gi avkall på sine eksistensmuligheter, slik som Sovjet krever. Avisen kommer også inn på påstander fra forskjellig hold og særlig fra medlemmene av den sovjetrussiske legasjon i Stockholm om at de opprinnelige krav var blitt mildnet. De nye presiserte betingelser var tvert imot en skjerpelse av de første betingelser, som allerede på forhånd var forkastet. Det er utelukkende Sovjet - Samveldet som bærer ansvaret for at forhandlingene nu er strandet, understreker avisen.

DANMARK.

11.30. (13). Det meldes fra offisielt tysk hold at den danske statsborger Sophus Stenderup er dømt til døden av en tysk krigsrett og henrettet. Den dømte hadde forsøkt å overfalle en tysk soldat på Hovedbanegården i København og berøve han hans skytevåpen.

SVERIGE.

23.00 (44). Under overskriften "Den brudte kontrakt" beskjeftiger "Nya Dagligt Allehanda" seg med bruddet på forhandlingene mellom Sovjet Samveldet og Finland. De sovjetrussiske krav er overdrevne, understreker avisen. Sovjetrussernes forsøk på å behandle Finland som et land uten handlingsfrihet må i alle tilfeller karakteriseres som urettferdig.

Dagsposten offentliggjør nye enkeltheter i forbindelse med den store spionasjeaffæren i Malmö som forøvrig blir viet påfallende liten oppmerksomhet i den svenske presse. Lederen av denne spionsentral som arbeidet for England, lagerarbeider Karl Olle Pettersson var en fanatisk medlem av det såkalte "Kjempende demokrati", en engelsk-vennlig organisasjon som står Göteborgs Handels och Sjöfartstidning nær. Pettersson har uten stor betaling, sannsynligvis bare opphisset av den engelskvennlige agitasjon, skaffet sine britiske oppdragsgivere et stort antall rapporter om skipstrafikken til tyske havner fra Göteborg, Helsingborg og Malmö. Alt tyder på at skip på denne måten er falt som offer for britiske bomber, hvorved også svenske sjöfolk har mistet livet, skriver bladet.

vvvvvv VVVVVV vvvvvv

26 april

Nr.1088

Fortrolig.

Meldinger tirsdag 25 april 1944

POLITIDEPARTEMENTET MEDDELER:

19.00. Karl Johan Olsen, født i Bergen 4.1.1908 og Nils Johan Amundsen, født i Bergen 24.1.1921 som begge ble dømt til døden av politiets særdomstol, for under eksplosjonsulykken i Bergen den 20 april å ha utnyttet situasjonen til å berike seg ved plyndring, har begge sømt "ministerpresidenten" om benådning.

Da ingen ytterligere plyndringsforsøk er forekommet i Bergen etter 20 april, har "ministerpresidenten" etter omstendighetene innvilget søknadene og omgjort straffen til livsvarig fengsel.

KRIMINALPOLITIET MEDDELER:

19.00. Ved 23.30 tiden mandag den 24 ds. ble en sjåfør ved Skaret(?) på Ringeriksvegen stoppet av to personer, hvorav den ene var iført blå politiuniform og den annen visstnok brun dress. De to opplyste at det gjalt passkontroll og bad om å få se sjåførens papirer. De rna tok fram sin lommebok og plutselig snappet han som var iført politiuniform, boken til seg og tok ut sanrlige penger. Ialt omalg 1,100 kroner. Han kastet så boken fra seg hvoretter han sammen med sin kamerat tok tilbens og forsvant i mørket. Sjåføren meldte straks saken til politiet som satte i gang undersøkelser. Disse har inidlertid hittil vært resultatløse.

En annoder derfor enhver som måtte ha vært utsatt for liknende eller som forøvrig måtte sitte inne med opplysninger om straks å melde av til kriminalpolitiet, Oslo, tlf.31290, eller nærmeste politimyndighet.

"GENERALDIREKTORATET" FOR TRANSPORT MEDDELER:

19.00. Da en meddelelse en Oslo avis brakte for noen dager siden, hentet fra Norsk Lovtidend, angående forordning av 1 april 1944 om plikt til å avstå notorkjøretøyer, mineraloljer n.v. har ført med seg megen unødigg uro og bestyrtelse blant sykkeleiere, har "generaldirektoratet" for transport gitt en nærmere forklaring.

På forespørsel svarer "generaldirektoratet" at forordningen av 1.april 1944 om plikt til å avstå notorkjøretøyer, mineraloljer n.v. ikke inneholder noe nytt, men bare gjentar det som allerede var hjemmel til å foreta i medhold av "næringsdepartementets" forordning av 6.desember 1940 om plikt til å avstå varer eller andre gjenstander. Etter denne forordning har "næringsdepartementet" rett til å gi pålegg om å avstå "varer eller andre gjenstander" når det er nødvendig av almene hensyn.

Etter overføringen av trafikkavdelingen i "næringsdepartementet" til trafikkdepartementet under navn av "generaldirektoratet for transport" var det nødvendig å gi generaldirektoratet bemyndigelse til å kreve avstått drivstoffer og samferdsmidler som hører under "generaldirektoratets" sakområde. Dette er skjedd ved forordningen av 1.4.1944.

 ALMINNELIG LÖNNSTARIFF FOR TILVIRKNING AV GENERATORBLOTT o.lign.

19.00. Sturlasson: Følgende innrykkes omgående over 25 n.m. 2 spalter med ramme.

Alminnelig lønnstariff for tilvirkning av generatorbloott, trekol og tjære.

"Socialdepartementet" har den 3. april d.å. fastsatt en alminnelig lønnstariff på dette område. Tariffen trådte i kraft 17 april d.å. Untatt fra tariffordningen er arbeidsgiver som har mindre enn fem arbeidere sysselsatt i slik produksjon som det her gjelder.

Tariffen er å få kjøpt i bokhandelen.
 "Socialdepartementet" Oslo den 24 april 1944.
 Sturlasson. Ordre S.5963

 PRISBESTEMMELSER FOR GARTNERIVARER.

19.00. Sturlasson: Følgende innrykkes omgående over 45 n.m. to spalter med ramme.

Prisbestemmelser for gartnerivarer, herunder også tobakksplanter til utplanting. Prisdirektoratet har nå fastsatt nye prisbestemmelser for gartnerivarer ved følgende kunngjøringer av 25 april 1944.

Pristidende nr. 8 for 1944.

1) Prisbestemmelser for planteskolévarer-kunngjøring nr. 581.

2) Prisbestemmelser for grønsak- og blomsterplanter-kunngjøring nr. 582.

Under prisbestemmelsene for grønsak- og blomsterplanter er det også fastsatt priser for tobakksplanter til utplanting. Forøvrig henvises til pristidende nr. 8 som fås kjøpt blant annet i alle kiosker.

Prisdirektoratet, Oslo den 26 april 1944.
 Sturlasson, Ordre 5973.

 ÅPNING AV SØR-TRØNDELAG FYLKESTING

11.30. Fylkestinget for Sør-Trøndelag ble åpnet i formiddag i handelsstandens hus i Trondheim. Blandt de innbudte som var til stede ved åpningen var "minister" Riisnæs og "fylkesfører" Rogstad.

I sin tale redegjorde fylkesmannen for de saker som forelå til behandling. Det er foreslått en bevilgning på ytterligere femti tusen kroner til ny hørsnaskole for de indre bygder i sør-Trøndelag. Til hus for skolen er det videre avsatt hundretusen kroner.

I .....? skal det anlegges stamakseanlegg og utklegningsanstalt for laks. Til dette formål ble det foreslått en bevilgning på ti tusen kroner.

Fylkesmannen har vært inne på den tanke at fylket helt bør overta yrkesskolen for fiskere og gjøre den til en selvstendig skole i forbindelse med en landbruks-skole. Det forelå også forslag om en bevilgning til ny gymnastikk- og internatbygning ved Skjetlein landbruksskole. Fylkesmannen omtalte også elektrisitetsforsyningen og eiendomsforholdet mellom byen og fylket.

"Minister" Riisnæs holder sin tale for tingets medlemmer ved middagstider idag.

MONOLITTEN I VIGELAND-ANLEGGET.

18.30. Enhver som henlegger sin daglige aften-tur til Frognerparken i disse herlige vorkveldene, vil kunne konstatere at publikums interesse for Vigeland og hans livsverk er minst like så stor som i fjor. Både unge og gamle nikker skjennende til sine yndlingsfigurer på broen, som etter den lange vinterhvilen er om mulig enda vakrere enn tidligere: den skinnende gullglansen i bronzen har veket plassen for en mørkere, varm tone, som understreker figurenes sjelsinnhold og bidrar til å smelte hele anlegget sammen til et harmonisk hele.

Freudeles er det monolitten som danner den anturlige avslutning på en vandring gjennom Vigeland-anlegget, men adgangen til dette "aller helligste" har til nå vært stengt for publikum.

Etter hva NTB erfarer ved henvendelse til overingeniør Schach vil inidlertid portene bli åpnet på ny søndag 30 april, og det er meningen i en måneds tid å gi publikum en siste anledning til å se monolitten på nært hold.

I de tretten ukene i fjor da monolitten var tilgjengelig for publikum, fant ikke mindre enn et hundre og trediv tusen mennesker vegen til Tørtberg. Mange utenbyboende dro på week-end til hovedstaden for å besøke Vigeland-anlegget, og mange vil uten tvil på ny finne anledning til å fordype seg i Vigelands livsverk, hvor en åpen iakttagelse stadig vil finne nye detaljer å glede seg over.

Monolitten vil i år presentere seg for tilskuerne i sin endelige skikkelse, idet hoggingen i vinterens løp er fullført etter nesten fjorten års uavbrutt arbeid. Anlegget rundt selve monolitten er inidlertid på langt nær ferdig enno, men arbeidet går sin gang og den minste nyhet blir omfattet med enestående interesse av de faste "Frogner-gjengere". Som monolitten nå fortøner seg er den fullt ferdig til å ta imot fotografen som rykker inn i skuret på Tørtberg så snart den siste tilskuer har forlatt det. De hundrevis av detaljfotografier vil danne et verdifullt materiale til forståelsen av Vigelands ide, når skuret er revet og man er henvist til å betrakte den sytten meter høye steinen fra bekken.

SPORTEN:

19.30. Norges idrettsforbunds håndballeder Egil Tanding, har oppnevnt følgende rådsmedlemmer i håndball: Örnulf Ekström, Norodd, Akershus idrettskrets, Arvid Rose-Kjellgren, Østerdalslaget, Oslo idrettskrets, Gunnar Tanding, Oslo Turn, Isak Nilsson, Kristiansand og Ingegerd Sörum, Lilleström.

LJENGESKAP SPRENGT MED DYNAMITT.

12.00. Natt til idag er pengeskapet ved Møllefoss bruk sprengt med dynamitt og store verdier stjålet, forteller Ringerikes blad. Da personalet kom på kontoret i morges, oppdaget man at pengeskapet var åpnet og kontoret ribbet for alt av verdi. Foruten vel to tusen kroner i kontanter er det stjålet forskjellige kontormaskiner, slik at tyvene er dratt av gårde med verdier til over 4000 kroner. Sprengningen er antakelig utført av övde folk og skapet var åpnet med et minimum av sprengstoff.

ÖKONOMISK ÖVERSIKT.

Aksjekurser fra Oslo børs 25 april :

4 1/2 Stat 1937 s 104 1/4 k 103 1/2 oms 104
 4 Stat 1935 I k 105
 3 1/2 Stat 1941 I s 105 k 104 1/2
 3 1/2 Stat 1938 I k 103 1/4
 3 1/2 Hypotekbank 1941 k 105 3/4
 Creditbanken s 142 1/2 k 138
 Kreditkassen s 845 k 835
 Bjölvefossen s 21 1/4 k 20 3/4
 Borregård s 138 k 137
 Elektrokemisk s 145 k 140
 Hafslund s 715 k 710 oms 710
 Orkla s 305
 Saugbruksforeningen k 1375 oms 1900
 Union s 6,25 k 6,10
 Agdesiden s 165
 Borgestad s 242 1/2 k 235
 Bruusgård Klosterud k 265
 Amerikalinjen k 230 oms 230
 Bergensk s 170 k 166
 Nordenfjeldske s 195 k 185
 Ivarn s 277 1/2 k 270
 Ocean s 305 k 297 1/2
 Kosmos II s 282 1/2 k 279 oms 280
 Odd s 250 k 245
 Rosshavet k 380
 Valutanoteringer uforandret.

13.30. Norsk forsikringselskap Tulus holdt representantskapsmøte den 21 april. Regnskapet for 1943 ble lagt fram og viser en premieinntekt på kr. 14,200,000 mot 12,100,000 kroner for 1942. Skatter og avgifter er betalt med 430,000 kroner og til premie- og erstatningsreserver for egen regning er avsatt ialt 11,000,000 kroner. Av det disponible overskudd settes 150,000 kroner til selskapets pensjonsfond. Utbytte utbetales med kr. 40 pr.aksje.

Indeks for Oslo børs 24 april: Bankaksjer 171,80 (+0,20), industriaksjer 201,10 (+0,77), Skipsaksjer 242,40 (+1,35), Hvalaskjer 206,00 (+1,75).

Göteborg: Det svenske selskapet Volvo a/b har i 1943 hatt en totalomsättning på 61,25 millioner kroner mot bare 39 millioner kroner for 1942. Nettofortjenesten ble på 2,74 millioner kroner, mot 1,91 millioner kroner i 1942. I beregnet overførsel fra foregående år stod det 7,385,91 millioner kroner til disposisjon for generalforsamlingen. Etterat det var trukket fra det utbytte som de nye aksjer hadde krav på, stod det igjen 1,5 millioner kroner (foregående år var det 2,02 millioner kroner på den gamle kapitalen) til utdeling hvilket gir et annet utbytte på 3 prosent.

Økningen i den samlede verdi av omsetningen faller utelykkende på de høyere prisers kappe for antallet av solgte biler gikk ned med omlag 1000 til 2200. Det ble eksportert 36 biler mot 170 året før.

ISLAND.

11.00

På forskjellige hold er det reist kritikk mot den tolking de islandske politikere har anvendt av den dansk-islandske forbundspakts sentrale paragraf atten som førte til at pakten ble oppsagt. Velinformerte kretser i Reykjavik har no begrunnet de islandske synspunkter.

I forbundsloven av 1918, paragraf 18, garanteres Island rett til å oppheve loven etter utgangen av 1943, såfremt loven ikke var blitt forlenget eller endret etter 1940 da den utløp. Allerede så tidlig som i 1928 vedtok Alltinget en resolusjon om at man hadde til hensikt å benytte seg av denne rett til å oppheve forbundsloven.

I 1937 vedtok partilederne i Alltinget mer konkrete deklarasjoner av samme innhold. Blandt annet slo man fast at loven ikke under noen omstendighet skulde forlenges da Island hadde til hensikt å ta vare på sine egne anliggender så snart loven og avtalen tillot det.

Men selv om man allerede på forhånd var fast besluttet på å få forbundsloven ut av verden når tiden var inne, vilde man likevel ha opptatt regulære drøftelser med Danmark om opphevelse eller forlengelse av loven, hvis det hadde hersket normale forhold i verden på det tidspunkt da disse drøftelse etter planen skulde finne sted, dvs ved utgangen av 1940.

Slike forhandlinger var fra islandsk side bare ment å være av formell natur. I 1943 vilde man oppsi loven og det påfølgende år opprette republikken.

Besettelsen av Danmark kom imidlertid nettopp på det tidspunkt da forhandlingene skulde innledes. Island ble tvunget til selv å overta sine utenriksaffærer og den høyeste myndighet ble plasert innenfor landets grenser først i regjeringens hender, men etter 1941 hos riksforsstanderen som velgss av alltinget.

Den 17 mai 1941 vedtok Alltinget en resolusjon som gikk ut på at Island på egen hånd hadde rett til ensidig å oppheve forbundsloven og at man vilde skape en republikk så snart loven sluttet å eksistere. Våren 1942 mente man det hverken var klokt eller nødvendig å drøve lenger med å virkeliggjøre disse planer. Man var da klar over at de profornaforhandlinger med Danmark ikke vilde kunne komme i stand som følge av krigsforholdene.

Besettelsesmakten på Island, De forente stater, uttalte at man ikke hadde noen innvendinger mot at det ble opprettet en islandsk republikk etter 1943.

Den nye republikanske konstitusjon som trer i kraft den 17 juni inneholder ingen vesentlige endringer i landets forfatning, bortsett fra at kongen blir erstattet av en president. Det første år velges han for en ettårs periode av alltinget. Deretter blir han valgt ved folkeavstemning for 4 år ad gangen. Hvis Alltinget gjennomfører et lovforslag mot presidents veto, har han rett til å kreve folkeavstemning som avgjør om forslaget skal bli lov eller ikke.

DØDSULYKKE.

13.00.

På Örlandet er det hendt en dødsulykke som kostet den 81 år gamle gårdbruker Bård, Lidsaune livet. Han kom syklende mellom Ophaug og Brekstadde han kolliderte med en bil og ble sterkt skadet. Han ble straks tatt unde legebehandling men undertransporten heim døde han.

DØDSFALL.

22.00. Skoleinspektør Svein Folkestad, Haugesund er avgått ved døden sy ti år gammel. Han ble født i Bergen og ble ansatt som lærer i Haugesund i 1899. Folkestad var en framragende mann innen avholds- og målbevegelsen og var også en meget benyttet mann i det offentlige liv.

VANRØKT AV DYR I HELGELAND.

O.R.12.00. Det meldes fra Helgeland at 6 dyr har måttet slaktes på grunn av sulteforing.

VON FALKENHORST INSPISERER FORSVARSINSTALLASJONENE.

D.R.12.30. Von Falkenhorst foretar for tiden en inspisjonsreise langs kystkysten, hvor han har besøkt adskillige av befestningsinstallasjonene og inspisert troppene.

"HVIS KRIGEN RYKKER NÆRMERE".

D.R.18.35. Luftvern sjefen for Danmark, Vicepolitiskjef Dahl, opplyser at statens sivile luftvern har utgitt en brosjyre kallet "Hvis krigen rykker nærmere". Brosjyren skal sendes til alle husstander i hele landet. Den er trykt i 1 1/3 million eksemplarer, og den inneholder bl.a. bilder av begivenheter skjedd under luftangrep på Danmark.

24.00. DEUTSCHES TEATER IN OSLO har allerede funnet en så grunnfestet posisjon i Løvedstaden at det lyder nesten utrolig at det bare er tre år siden teatret ble opprettet. Og her har så den ene operaen etterfulgt andre i rask rekkefølge, en og annen gang avbrutt av en operette eller en dansepantomine, som har brakt den rette variasjon i det strenge operaprogram. For Deutsches Teater er først og fremst en operascene. Men det er ikke gjort i en håndvending for det store publikum å bli fortrolig med operaen som kunstart, og derfor har programmet i disse tre årene vært lagt til rette med stor omhu.

Fra den muntre åpningsforestillingen "Fuglehandleren" går vegen over stadig mer krevende oppgaver fram til jubileumsoperaen "Figaros Bryllup" som er et av operalitteraturens sværestå verker. Den utvikling som kan spores i Deutsches Teaters programmer gjennom disse tre årene, har ganske sikkert hatt stor betydning også for teatrets kunstneriske medarbeidere, som no i en ganske sjelden grad danner vel sammenveiset harmonisk ensemble.

At dette målet er nådd langt raskere enn man hadde tordet håpe, kunde oberregiseur Freund bekrefte under en konferanse med representanter for Oslo-pressen i aften. En spesiell honnør tilkommer i denne forbindelse orkestret som utelukkende består av norske musikere, og hvis prestasjoner de største operascener kunde være bekjent av.

BERGEN. (24.00) I mange distrikter på Vestlandet viser en stor samkjensle med Bergen i denne tiden. I mange herreder har en satt i gang innsamlingen av penger og forskjellige ting, bl.a. ulltepper, som skal komme de skadelidte etter eksplosjonen til gode.

27. apr. 1944.

Nr. 1089.

Fortrolig.

Meldinger onsdag 26. april

VÆRONNA OG TRAVHESTENE. "MINISTER" FRETHEIM UTTALER SEG.

12.30. (9). "Minister" Fretheim uttaler i en samtale med "Nationen" at det i år overhodet ikke vil bli tatt at en travhest ansees for fin til å delta i den kommende væronn. Dette gjelder ikke bare de norske travere. Det er et faktum at de aller fleste blodshester med fordel kan brukes, hvis de bare kjøres forsiktig.

I denne forbindelse er det for lenge siden truffet beslutning om at det i mai måned ikke blir totalisatorkjøring på noen baner i landet. Det samme vil selvsagt bli gjennomført under innhøstingen. Dessuten har "landbruksdepartementet" besluttet å påby en temmelig radikal innskrenking i antallet av hester som i det hele tatt får lov til å starte på totalisatorbanene når vi begynner igjen etter væronna. Seksårige og eldre hester får overhodet ikke lov til å starte hvis de har startgrunnlag på under 10.000 kroner. Dette gjelder både norske og blodstravere. Dermed får vi igjen på banene bare ungdommen og de travere som virkelig er gode.

Som De skjønner blir det et meget betydelig antall hester som derved må gå fullt og helt over i annen virksomhet.

Er det bestemt hvor lenge dette forholdsvis radikale inngrep skal gjelde?

Nei, det er det ikke. Bestemmelsen vil bli gjort gjeldende inntil videre. Så får man da se hvordan situasjonen utvikler seg.

Hvis dette skal gjennomføres på alle baner, kan det vel bli enkelte som ikke får kjøring i det hele tatt?

Jeg skulle tro det ville jenke på seg for alle. Men jeg er klar over at spørsmålet om dispensasjoner vil melde seg for enkelte baners vedkommende. Det får vi da se på.

LESPLOSJONEN I BERGEN.

21.30. (36). I følge "finansdepartementets" bestemmelse kan bidrag til de skadelidte ved eksplosjonsulykken i Bergen den 20de april 1944, som er gitt innen 20de mai 1944 og som innbetales gjennom fylkesmannen i Bergen eller ordføreren i Bergen, kreves fratrukket i inntektén for 1944 eller tilsvarende regnskapsår ved utlikning av skatter til stat og kommune. Bidragene kan også innbetales til "Bergenskontoret" "trafikkdepartementet" Drammensveien 20, Oslo, som vil besørge den videre overføring til Bergens myndigheter. "Bergenskontoret" er opprettet for , samordne alle hjelpetiltak m.v. fra Østlandet til Bergen. Dets telefon er 43910 (sentralbord).

(35). Etter anmodning av "ministerpresidenten" reiste "minister" Alf L. Whist søndag med fly til Bergen for å konferere med de ledende autoriteter der om hjelpe- og utbedringsarbeidet etter eksplosjonen den 20de april. Han ble mottatt av fylkesfører og fylkesmann Chr. Astrup, som orienterte "ministeren" om skadens omfang og de forskjellige hjelpetiltak som straks var satt igang. Deretter ble det foretatt en inngående befaring av skadeområdene og "ministerens" opphold ble avsluttet med konferanser med de stedlige norske og tyske myndigheter. Mandag vendte "ministeren" tilbake til Oslo. Etter samråd med fylkesmannen i Bergen, "meringsdepartementet" og "trafikkdepartementet" har "minister" Whist funnet det hensiktsmessig at det opprettes et Øst-landskontor for hjelpeaksjonen - Bergenskontoret - i "trafikkdepartementet" Drammensveien 20, Oslo.

EKSPLOSJONEN I BERGEN. Fortsatt.

Bergenskontorets oppgave er å være en koordineringssentral mellom alle de offentlige og private tiltak som fra Oslo settes igang i anledning av hjelpearbeidet. Kontoret griper ikke inn i "departementenes" virksomhet i forbindelse med ulykken, men samler og gir opplysninger til alle instanser som medvirker i hjelpearbeidet. Som sentralt opplysnings- og formidlingskontor vil "Bergenskontoret" i vesentlig grad avlaste telefon- og telegrafforbindelsen med Bergen og sørge for at alle transporter av materialer, matvarer og gaver etc., skjer mest mulig rasjonelt. Bergenskontoret tar også inntøt pengebidrag til de skadelidte i Bergen. Angående disse bidrag som er skattefrie hvis de er gitt innen 20de mai 1944 - henvises til særskilt meddelelse i dagens aviser.

STURLASSON . ORDRE S 5976.

NY OSTERASJON.

"Næringsdepartementets" avdeling for proviantering og rasjonering har for tiden 15de mai til og med 30de juni 1944 fastsatt ny rasjon på: enten 250 gram gammelost eller ost med 20 % fettinnhold og derover, eller 500 gram ost med under 20 % (unntatt eskeost, kjernemelkost, kaseinost (sørost) og hvit ost), eller 625 gram eskeost med fettinnhold under 20 % eller 1000 gram kjernemelkost eller kaseinost (sørost) eller hvit gjeitost (uansett fettinnhold).

Salg av ost fra detaljhandler foregår etter følgende regler:

For forbruker med vanlig forbrukskort skal forhandleren klippe merket E 232 og sette sitt firmastempel på merket E. 233. For forbruker med ukerasjoneringskort klippes merket 20 G 1 på kortet for uke nr. 20 og stemples merket 20 G 2 på samme kort. For anstalthusholdninger og bevertningssteder beholder forhandleren den innleverte originalanvisning og stempler anvisningsgjenparten. Rasjonen kan bare utleveres mot klipp av de stemplede ekstramerker eller mot innlevering av anvisningsgjenparten. For å få kjøpt ost må forbrukerne innlevere sine kort og anvisninger til forhandler innen 15de mai 1944.

Utlevering av ost fra forhandler til forbruker kan ikke skje før 30de mai 1944. Løse merker gjelder ikke.

Sturlasson.

FETTRASJONERENGEN.

På fettkortene for 22de kortperiode skal de fire siste merkene gjelde slik:

Merke 22 G og H i tiden 5/5-21/5-1944.

Merke 22 I og J i tiden 22/5-6/6 1944.

Merkene gjelder for kjøp på etterskudd inntil videre.

"Næringsdepartementet" Avdelingen for rasjonering og proviantering

Sturlasson Ordre 5976

QUISLINGSPORT.

20.00 (29). "Idrettstingets" kontor i Turnhallens tredje etasje åpnes fredag klokken 9. Alle henvendelser skjer til "tingkontoret" hvor representantene får utlevert det nødvendige materiell og hvor alle opplysninger forøvrig gis.

20.30. (31). Oslo idrettskrets holdt igår ting under ledelse av kretsledersleder Christian Hauge. De fleste av kretsens særledersledere var møtt fram. Litterat kretslederslederen hadde ønsket representantene velkommen ble rapportene fra særlederslederne lest opp. Det framgikk av disse at framgangen i de fleste idretter var påtakelig og det kunne spores en ganske kraftig optimisme og tro på idrettens videre framgang. Under "eventuellt" kom man inn på banefordelingen og kretslederslederen kom med den gladelige opplysning at Frogner Stadion helt og holdent kan disponeres av Osloklubbene i sommer. Treningstidene vil bli satt opp seinrer i uken. Tilslutt ble det litt diskusjon om ungdomsidretten, men dette spørsmål vil bli tatt opp i hele sin bredde på "idrettstinget".

ØKONOMISK OVERSIKT.

Aksjekurser: 4 1/2 stat 1937 s 104 1/4, k 103 1/2.
 4 stat 1935 I k 103.
 3 1/2 stat 1941 I k 104 1/2.
 3 1/2 stat 1938 I s 104 1/4, k 103 1/2.
 4 Hypotekbank 1938 k 105 1/2.
 Creditbanken k 140.
 Kreditkassen s 345, k 335.
 Bjølvefossen s 21, k 20 3/4, oms 21.
 Borregård s 137, k 135, oms 137 - 136.
 Elektrokjemisk s 145.
 Hafslund s 715, k 705.
 Orkla s 305.
 Saugbruksforeningen k 1850.
 Union s 6.20, k 6.10, oms 6.20.
 Agdesiden s 165.
 Borgestad s 242 1/2, k 235.
 Bruusgård Kiösterud s 272 1/2, k 265.
 Amerikalinjen s 232 1/2, k 229, oms 230.
 Bergenske s 170, k 168.
 Nordenfjeldske s 195, k 187 1/2.
 Ivaran s 277 1/2, oms 235.
 Ocean s 305, k 295.
 K smos II s 285, k 282, oms 282 1/2.
 Odd s 250, k 245.
 Rosshavet s 387 1/2, k 335.
 Valutanoteringer var uforandret.

Stockholm: I medhold til Sveriges Riksbanks uke rapport pr 22. april var gullbeholdningen i siste uke gått betalingsmessig tilbake til 939.90 millioner kroner bokført verdi og dagsverdien var 1791.17 millioner kroner. Bankens beholdninger av verdipapirer gikk tilbake fra 1102.08 til 1097.41 millioner kroner mens kreditten tåk riks-gäldkontoret steg fra 642.39 til 654.37 millioner kroner. Kursdifferansen og gullreguleringskontoen steg fra 614.10 til 631.21 millioner kroner. På passivasiden viste seddelomløpet en tilbakegang på 35.71 til 2026.38 millioner kroner. Innskudd på folio steg fra 950.62 til 993.77 mill. kr. og innskudd på anfordring gikk tilbake fra 327.84 til 325.60 millioner kr. kroner.

ØKONOMISK OVERSIKT. Fortsatt.

København: Den siste danske svinetelling pr. 25. mars fortalte at Danmark nu har en svinebestand på 2.91 millioner. Samholdt med tellingen pr. 12. februar dette en ytterligere stigning på 25.000 dyr, vesentlig da grisunger. Da det samtidig var en nedgang i tallopp på purker, kan en regne med en nedgang i landets svinebestand om en tid.

Oslo: Indeks for Oslo Børs 25de april: Bankaksjer 171.55 (+ 0.25), industriaksjer 201.17 (+ 0.07), skipsaksjer 243.36 (+ 0.95), hvalaksjer 206.15 (± 0.15).

DIVERSE NYTT FRA NORGE.

12.30 (10). Rasjoneringspolitiet i Larvik gjorde igår et godt kupp. Mellom endel høy som kom fra Tjølling, og som skulle sendes til Bergen, fant man nemlig ikke mindre enn 1350 kilo havre. Høyet og høyren var visstnok tiltenkt travhester i Bergensdistriktet.

12.30 (11). En lofotskøyte fra Hillesøy, som forleden var på hjemtur, var så uheldig å renne på et isflak i Gratangen og sank øyeblikkelig. De ombordværende seks personer reddet seg såvidt i småbåten. All fiskeutrustning, mat og klær og det kontante utbytte av lofotturen gikk tapt.

12.30 (12). En arbeider fant forleden et barnelik i en materialstabel i Bardu. Det ble straks konstateret hvilken kvinne det var som hadde født i dølgsmål, men en har ennå ikke kunnet avgjøre om barnet levde ved fødselen.

12.30. (13). En fosterfordrivelsessak er nu oppdaget i Harstad. Foreløpig er tre personer arrestert. Det er en såkalt "sklok kone" som har vært på ferde. En kontormann i Harstad har skaffet henne pasientene.

22.00. Igår morges oppstod det brann i knuseriet ved Braskereidfoss trekullag. Knuseriet brente totalt ned i løpet av en times tid, da det ikke fantes vann til slukking. Årsaken er antakelig selvantennelse. Hus og maskiner var assurert for 30.000 kroner, men det dekker neppe skaden.

LOFOTFISKET IAR.

13.00 (16). Lofotfiskerne fra Troms er nu for største delen kommet hjem etter endt sesong. Etter hva "NTB"s korrespondent får opplyst hersker det almindelig tilfredshet såvel hva forsyningene under fisket som utbyttet av dette angår. Fisket betegnes for enkelte bruks vedkommende som rekordmessig.

DET ER HOLDT ÅRSMØTE i Hordaland Brisling - og Småsildefiskerlag under ledelse av formannen, Arne Bakke. Av årsberetningen framgikk bl.a. at brislingen var av særlig god kvalitet ifjor. Årsmeldingen og regnskapet ble enstemmig vedtatt. Ved valgene ble formannen Arne Bakke gjenvalgt og som varaformann ble valgt Johannes Haktorsen. På årsmøtet ble det bl.a. diskutert forholdet til hermetikkindustrien. Spørsmålet om opprettholdelse av egen salgssentral ble også drøftet.

LANDSHJELPFRIIMERKER.

18.00 (22).   Generaldirektoratet for Postverket meddeler: Postverkets salg av landshjelpfrimerker av 1943 skal nu opphøre. Siste salgsdag er fastsatt til mandag den 15de mai. Restbeholdningen av merkene vil deretter bli tilintetgjort. Det vil senere bli gitt opplysning om det effektive opplag av disse merker.

DØDSFALL.

18.00 (24)   Fhv. telegrafbestyrer i Halden, frk Ragnhild Halvorsen, er avgått ved døden. Frk. Halvorsen var i en årrekke telegrafbestyrer og skjøttet denne stilling med styr dyktighet og aldri sviktende interesse. Hennes grundige utdanning ga henne en sikkert grep på arbeidet, og hun var også et sterkt almeninteressert menneske med en våken sosial forståelse.

KUNSTVERKENE SKAL BERGES.

D.R. 18.35.   Fra Oslo meldes at man har tatt bort glassmaleriene og andre kunstgjenstander fra Oslo Domkirke og Uranienborg Kirke og gjent dem på et sikkert sted. Det meldes at man også vil evakuere kunstgjenstander fra museer og andre steder i tilfelle av krigsoperasjoner.

vvvvv VVVVV vvvvv

28. apr. 1944

Nr. 1090

Fortrolig.

Heldinger torsdag 27 april 1944

REISENDE TIL LILLEHAMMER UNDERSÖNES.

20.00 (19) På foranledning av sjef-kontrollör Finsen i rasjoneringspolitiet foretok politiet i dag en omfattende kontroll ved alle tilførselsveger til Lillehammer og ved jernbanen. Passasjerenes bagasje ble nøye gjennomgått og store mengder rasjonerte varer ble beslaglagt. De beslaglagte varer vil no bli utstilt for at publikum skal få et begrep om hvor store kvanta matvarer som på en dag kan gå utenom de lovlige onsetningsorganer i ett enkelt distrikt.

UNNTAK FRA FORBUDET MOT SALG AV NYBAKT BRÖD.

18.30. (16) Sturlasson, ordre S 5994. Følgende innrykkes 28.4, a b s o l u t t i k k e s e i n e r e, over 25 n.m. 2 spalter med ramme.

Forbudet mot salg av nybakt bröd. "Næringsdepartementet" avdelingen for proviantering og rasjonering, har gjort unntak fra forbudet mot salg av nybakt bröd, slik at det lörden den 29 april er tillatt å selge bröd som er bakt samme dag.

Sturlasson.

SS-STANDARTENFUEHRER FEHLIS TALER OM "SABOTÖR-SKOLENE" I ENGLAND.

20.30. (28) De fleste nordmenn vil sikkert tro at det er en diger propagandaskrone når de får fortalt at i England og Skottland er det opprettet spesielle skoler for utdannelse av sabotører og terrorister og at også en rekke unge nordmenn har frekventert disse skolene, for å perfeksjonere seg i sitt "delikate" fag. Ikke desto mindre er dette et ubestridelig faktum, og på en pressekonferance i Oslo i går framla Befehlshaber der Sicherheitspolizei, SS-Standartenfuehrer Fehlis absolutte beviser på dette.

Det ble også fremlagt ugjendrivelige kjennsgjerninger for terrorbandenes virksomhet her hjemme, detaljer som i sin kyniske grusomhet uvilkårlig får en til å trekke paralleler med inkvisisjonens bloddryppende redselshandlinger og bolsjevismens sadistiske böddelregime.

Standartenfuehrer Fehlis innledet sin redegjørelse med å understreke at da tyskerne i 1940 så seg nødsaget til å besette norsk territorium, kon de ikke som fiender. Historien viser at det i uminnelige tider har hersket et intimt og hjertelig forhold mellom våre to folk. Det var utelukkende Englands folkerettsstridige opptreden og den norske marionettregjeringens unøytrale holdning som tvang Tyskland til å komme engelsknæmnene i forkjøpet og dermed hindre at Norge kunde brukes som basis for krigshandlinger mot Europas kontinent. Et klart og entydig bevis for Tysklands vennligsinne holdning mot Norge har man bl.a. i der Fuehrers storsinnede opptreden mot de norske krigsfanger etter våpnedleggelsen.

(fortsatt)

"Sabotasjeskolene" (fortsatt)

Men den norske eksilregjering, diktert fra Moskva og London har siden den gang gjort alt for å sette splid mellom det norske folk og besettelsesmakten. Senkningen av norske skip i sivil kystfar, sprengning av norske fabrikker og industrianlegg hvis oppgave er å forsyne landet med livsviktige varer, sprengstoffattentat med store tap for sivilbefolkningen osv. osv. alt dette er handlinger som planlegges i London og som for en stor del utføres av norske sabotører utdannet i England.

Standartenfuehrer Fehlis fortalte videre at man på tilholdsstedet for en slik sabotasjegruppe foruten våpen, ammunisjon, gifter o.l. også hadde funnet en del papirer. Ved nærmere undersøkelse viste det seg at disse papirer var **e k s a m e n s p a p i r e r f r a e n s k o l e a v s a b o t ø r e r i s k o t t l a n d**. Disse oppgaver viser at det drives den mest inngående tekniske undervisning i vitenskapelig ....., bygget på Englands århundregamle erfaringer i dette yrke.

For å illustrere undervisningsmetoden skal vi gjengi noen av oppgavene: "Hvor meget dynamitt trenger Du for å sprengre en jernbaneskinne?" "Hvordan sprenger Du en høy-spenningsmast?" "Hvor er de mest ømfintlige steder på det menneskelige legem hvor Du kan plasere slag og skudd med dødelig virkning? Det siste av spørsmålene lyder slik: "Hvordan vil Du likvidere en mann som bor i en leiegård og som aldri forlater leiligheten sin? Treff forberedelser. "Hva slags materiell vil Du benytte? "Hvor mange folk trenger Du?"

Det er mange forskjellige måter eksamenkandidatene vil løse denne oppgaven på. En svarer at han vil opptre forklædt som arbeider fra elektrisitetsverket. Etter å ha forvissnet seg om at vedkommende er alene hjemme, undersøkes f. eks. kjøleskapet. Her står det kanskje en flakse tran sausol o.l. Det vil da være beleilig å si at strømtilførselen til kjøleskapet er mangelfull og be offeret slå av hovedsikringen. I neste øyeblikk når man så er alene, fyller man noen dråper gift på tranflasken eller blander den med andre levnedsmidler.

En annen kandidat vil sammen med sine hjelpere opptre som representanter fra leiegårdskontrollen. En nå da bruke medhjelpere som har lett for å vinne tiltro blant folk. Mens en av medhjelperne måler opp leiligheten og påpeker visse mangler, kan den andre plasere den nødvendige giftmengde i noen levnedsmidler. En tredje kandidat vil opptre som postbud og slå offeret ned med det samme døren åpnes. Deretter sprøyter noe gift inn i hans bevisstløse legeme. Litt senere kommer så to sjauere med en lastebil og henter liket i en kiste. Etterat alle identifikasjonsmerker er fjernet, senkes så liket ned på dypt vann. Det er unødvendig å gå nærmere i detaljer om hvilke metoder det stolte Albion er sunket ned til å bruke i sin såkalte krigsføring.

Ethvert kommentar vil forøvrig bare svekke inntrykkene. Men at den teoretiske undervisning med disse sabotasjeskolene omsettes i praksis, fremla også standartenfuehrer Fehlis prøve på.

Blant annet fikk de tilstedeværende journalister høre en norsk tjenestepike på en enkel og troverdig måte fortelle hvordan to nordmenn som utga seg for tilsynsmenn fra lysverkene, kom inn i den leiligheten hun tjente og begynte å undersøke det elektriske materiell. Imidlertid syntes hun de oppførte seg noe eiendommelig og at de i sine undersøkelser viste en påfallende interesse for ting som ikke hadde noe med de elektriske innstallasjoner å gjøre. (fortsatt).

"Sabotasjeskolene" (fortsatt)

Hun forsøkte å gjøre ansøknad om å tilkalle hjelp, men bandittene sprang på henne og bedövde henne med et lommetørkle som var gjennomtrukket med eter. Heldigvis kom det i dette tilfelle folk tilstede før det var utført noen større skade.

Men andre ganger lykkes det dem å fullføre sine skjendelseshjerninger. Vi husker fra avisene at man den 6. desember i fjor fant det mishandlede lik av en ung kvinne på isen under nesøybroen ved Sandvika. Liket var kastet ned på isen fra broen, og den ulykkelige kvinnen var drept med et skudd gjennom tinningen. Standartenfuehter Fehlis kunne meddele at det har lyktes å uskadeliggjøre den banden som har utført dette mordet. Uggjerningen er utført etter de beste londonoppskrifter, og under forhørene er det fastslått at to av bandittene har fått sin utdanning i England og så senere sluppet ned i Norge fra fly, utstyrt med våpen og falske identifikasjonspapirer. Noe motiv for mordet kan dog ikke påvises da det er fastslått at den myrdede var helt ufarlig og harmløs pike.

For ytterligere å belyse terroristenes kyniske og umenneskelige fremgangsmåte gjengir vi et kort utdrag av de skyldiges uttalelser under forhøret. Klokken 18.30 den 6. desember ble det fattet beslutning om at det lenge ventede franstøt mot E.K. skulde gjennomføres. Tre mann, bil og sjåfør deltok i denne aksjonen. Bilen ble satt igjen halvvegs oppe i gaten og kjøreren ble sittende i vognen, ferdig til å starte på et gitt tegn. Vi vil kalle de tre deltakerne nr. en- to og tre.

Nr. to ble stilt opp i fjerde etasje og nr. en ringte på i boligen til E.K. i tredje etasje. Han meddelte fruene som lukket opp at han hadde et brev å levere til E.K. og det måtte skje personlig. Men han fikk beskjed om at hun ikke var hjemme. Hun vilde først komme heim han inot klokken 21.00. De trakk seg da tilbake og kom i gjen ved 20.00 tiden. Inngangen ble holdt under oppsikt, men enno klokken 22.00 hadde E.K. ikke vist seg. Man ble da enig om å gjøre et nytt forsøk. Avstanden fra haveporten til inngangsdøren i huset er onlag seksten meter. Bilen var stilt i gjen onlag et hundre meter fra haveporten. Inngangsdøren til første etasje var stengt. Nr. tre ble stilt ved haveporten, nr. to mellom haveporten og inngangsdøren, mens nr. en ringte på. E.K. som altså måtte være kommet heim før klokken 20. kom selv og åpnet. Nr. en rakte henne brevet, som forøvrig bestod av en tom, ubeskrevet konvolutt. Samtidig spurte han henne om det var E.K. Hun takket og trakk seg hurtig tilbake i gangen. Men nr. 1 satte hurtig roten mellom døren og gikk etter henne, idet han sa at han måtte ha svar straks. Hun gikk langs den lange gangen og begynte å gå opp trappene, mens nr. 1 tok henne i skulderen, dreiet henne om og gav henne et slag på haken så hun straks mistet bevisstheten. I farten glente han konvolutten og da situasjonen krevde at han hadde frie hender, fantes det altså fingeravtrykk på den. Da nr. to så eller hørte at nr. en kom springende, sprang han mot haveporten og nr. tre ga tegn med en lomclykt hvoretter bilen kjørte fram. Mens nr. en løp avgårde med E.K. fikk hun delvis bevisstheten tilbake og stønnet høyt. Nr. to prøvde å slå henne bevisstløs i gjen, men i farten lyktes det ikke helt, for hun verget seg mot å bli brakt opp i bilen. Man fikk imidlertid ordnet det og man kjørte bort. Hensikten var å bringe E.K. i en tom leilighet og på vegen dit, gikk man inn et sted for å hente nøkkelen. Der fikk en imidlertid den beskjed

(fortsatt)

"Sabotasjeskolene" (fortsatt)

Der fikk en imidlertid den beskjed at boligen stod under opsikt og at den derfor ikke kunne brukes. Det var derfor ikke noe annet å gjøre enn å kjøre til en bebodd leilighet, der det bodde et par mennesker. Der disponerte man et rom. Da sjåføren fikk beskjed om en anholdelse i en gruppe, måtte bilen stilles vekk hele dagen, og man fikk først forbindelse med sjåføren og bilen ved minattstid den 7. desember. Man vilde da kjøre til en hytte utenfor byen, men det viste seg at det var umulig å komme fram på grunn av snøen. Forhøret skulde egentlig finne sted i denne hytten, som egnet seg bra til det, men denne tanken måtte altså oppgis. Man kjørte derfor utenfor byen for å sørge for å få henne avvegen. ....og den var lagt bak på bilen. Men da man vilde bruke den, viste det seg at den var falt av. No forsøkte man å rive løs en ny v ein, men et mislyktes. E.K. trodde på dette tidspunkt at man ventet på en ny bil, som skulde kjøre til grensen. Det ble besluttet å gjøre kort prosess og en av karene brukte en kulle fylt med kuler. Men da han slo, falt kulene ut, slik at slagene ikke hadde noen virkning. No begynte naturligvis E.K. å bli urolig og skrek, men ved trusler fikk man en ende på det. Nr. en holdt hodet hennes fast, mens nr. tre gav et skudd mot tinningen hennes med revolver med lydtemper. Dermed var det hele øyeblikkelig over.

Da man hadde slått fast at døden var inntryffet momentant, ble hun kastet over rekkverket på brua og ned i elva. Klokken var da omtrent tre om morgenen den 18. desember. Man inrønte at det var begått enkelte små regifeil, som f.eks. at man ikke hadde noen sekk, intet tauverk og at ankeret ikke var i orden, og dessuten at det var ordnet ned noe passende sted for forhøret. Hele aksjonen ble forøvrig forberedt i løpet av alt for kort tid å noe som naturligvis klydtes uhellet ned bilen. Folkene som deltok i denne aksjonen sier selv at de hadde liten erfaring, men at man i framtiden vilde gå mer nøyaktig tilverks etter som erfaringen kom.

Dette er bare et eksempel blant mange på de metoder våre landsmenn i England inspireres av London og Moskva til å bruke - ikke mot besetlestroppene, men mot sivile, uskyldige norske kvinner og menn.

NORGES SKJEBNE.

23.30. Norges skjebne skal være gjenstand for konferanser mellom Roosevelt's understatssekretær Stettinius, som for tiden oppholder seg i London, og den Sovjet-russiske ambassadør, Gusew, melder den sveitsiske avis La Suisse. Det er herunder kommet ut, fortsetter avisen, at Sovjet-samveldet skal få avgjørende innflytelse i Norge.

NI ALLIERTE FLYPLAN SKUTT NED UTFOR NORSKEKYSTEN.

22.00 (38) Fiendtlige fly angrep tidlig i går morges en tysk konvoi utfør kysten av Nord-Norge, opplyses på militært hold. Ni av de fiendtlige flyene ble skutt ned.

ØKONOMISK OVERSIKT.

14.00.

Oslo: Aksjekurser fra Oslo børs 27 april:
 4 1/2, Stat 1937 s 104 1/4 k 103 1/2
 4, Stat 1935 I k 103
 3 1/2, Stat 1941 I s 105 k 104 1/2
 3 1/2, Stat 1938 I k 103 1/2
 3 1/2, Hypotekbank 1941 k 105 1/2
 Creditbanken s 145 k 140
 Kreditkassen s 840 k 835
 Bjølvefossen s 21 1/2 k 20 3/4 oms 21
 Borregård s 137 k 135 oms 136
 Elektrokemisk s 145
 Hafslund s 712 1/2 k 710 oms 710
 Orkla s 300 k 290
 Saugbruksforeningen k 1875
 Union s 6,10 k 6,00 oms 6,00
 Agdesiden s 165 k 157 1/2
 Borgestad s 240 k 235
 Bruusgård Kiøsterud s 275 k 265
 Amerikalinjen s 232 1/2 k 225
 Bergenske s 169 k 163
 Nordenfjeldske s 195 k 185
 Ivaran s 277 1/2
 Ocean s 302 1/2 k 295
 Kosmos II s 235 k 232 1/2
 Odd s 250 k 242 1/2
 Rosshavet s 339 k 335.
 Valutanoteringer uforandret.

1230.

Statistisk sentralbyrås beregninger over leveonkostningene pr. 15 mars gir som resultat at hovedindekstallet gir opp 0,1 pst fra måneden før, fra 151,7 til 151,9. Indekstallet for matvarer er gått opp 0,2, fra 154,1 til 154,4. Gruppen poteter, grønnsaker, mel, gryn o.l. er steget 1,4, fisk 0,2, og kolonialvarer 0,1 poeng. De andre matvaregruppene er uforandret.

Bekledningsposten er steget 0,1 poeng, fra 194,1 til 194,2 og posten, andre utgifter: 0,2 poeng fra 142,8 til 142,9. (sic).

De andre utgiftspostene er uforandret.

10.00.

Indeks for Oslo Børs 26 april: Bankaksjer 171,75 (+0,20), Industriaksjer 200,70 (+0,70), Skipsaksjer 242,45 (+0,90), Hvalaksjer 207,30 (+1,15).

25-ARS JUBILEUM FOR RUTEBILSLSKAP.

11.30.

Et av de ledende rutebilselskaper i Nord-Norge, Troms Innland Rutebil, kan lørdag den 29 april feire sitt 25-årsjubileum. Selskapet har i denne tiden gjennomgått en rivende utvikling og har på en utmerket måte løst de kommunikasjonsmessige krav innen sitt område av Nord-Norge. Selskapets første disponent var nåværende bilkontrollør i Nordland, Arne Rønning. Den nåværende disponent er ingeniør C.F.Luchr.

BARNEMORD:

11.30. (5) Fra Kviteseid meldes til Varden at en 28 årig kvinne i Vrådal har tatt livet av sitt nyfødte barn. Lensmannen fikk melding om at man mistenkte en kvinne for å ha født i dølgsmål og dro straks avsted for å undersøke saken. Under forklaringen som ble opptatt tilstod kvinnen at hun hadde kvalt barnet, en gutt, med en snor. Hun påviste også stedet hvor ugjerningen var forøvet og man fant liket under en stor stein. Kvinnen er nå arrestert og vil antagelig bli innlagt på sykehus til observasjon.

SENTRALBIBLIOTEK FOR ROGALAND.

14.00.(13) En melding til NTB forteller at Stavanger kommunebibliotek fra annen mai skal fungere som sentralbibliotek for Rogaland. Sentralbiblioteket skal supplere de lokale boksamlinger ved fritt utlån av verker som de lokale boksamlinger ikke har, ved å sende ut vandreboksamlinger og ved å gi all slags bibliotekteknisk vegledning. Sentralbiblioteket skal med andre ord være en felles hjulpekilde for hele distriktet, og skal kunne benyttes av alle biblioteker, ungdomslag og andre organisasjoner som har behov for studiemateriell.

OLUF MELVOLD'S TAPTE VERKER GJENSKREVET.

14.00.(14) Etter eksplosjonsulykken i Oslo viste det seg, etter hva NTB erfarer, at en stor samling av den kjente Østerdals-komponisten Oluf Melvold's verker var gått tapt, noe som alle Østerdøler følger som et stort tap. Daniel Sæther som er en elev av Oluf Melvold, satte seg i tidertid for å skrive ned etter hukommelsen de komposisjoner han kunde huske, og på denne måten er hittil 22 av Melvold's verker bevart for etterslekten. I alt har det nå lyktes Sæther å samle om lag femti komposisjoner og man går ut fra at hele Melvold's produksjon kan bli bevart.

TRAVSPORTEN I TELEMARK.

20.00.(18) Telemark fylkesting vedtok i dag å sende en henstilling til myndighetene om for framtiden å forby travsport under onnearbeidet. Samtidig anmodet man myndighetene om å nedvirke til at ordførerne får tillatelse til å utskrive travere hester til jordbruksarbeid og til skogbruket.

NY TOGPLAN.

20.00 (24) Det er vanlig at det utarbeides nye togordninger hver vår. Etter det NTB erfarer vil Norges statsbaner i år gjennomføre en ny togordning fra 1. mai. Den nye ordningen medfører ingen vesentlige forandringer, men vil likevel for enkelte distrikters vedkommende by på flere fordeler for de reisende. Det sier seg selv at det ikke kan bli noen uvidelse i gjennomgangstrafikken, og forandringene består vesentlig i at det blir en bedre forbindelse mellom de enkelte byer og steder. Den nye togordningen vil kunne studeres i neste nummer av rutebok for Norge som kommer en av dagene.

SPORTLIV.

19.00 (20) NSUF's idrettsledere og i disse dager samlet til møte i Oslo. Møtet ble åpnet i går under ledelse av landsidrettsleder Otto C. Olsen. Tilstede var bl.a. ungdomsføreren, "Ministe" Axel Stamb. Planene for sommerens idrett ble drøftet og følgende terminliste fastsatt: Ungdommens idrettsda arrangeres over hele landet den 11 juni. Det står til ethvert fylkesområde å avvikle dette innen den fastsatte dato. Ungdommens sommerleiker er fastsatt og blir arrangert av Rogaland fylkesområde i Stavanger 10-13 august. Det er første gang disse leiker blir arrangert på Vestlandet, det vil sikkert vekke stor glede i Stavanger over at stevnet skal holdes der.

For første gang arrangeres i år et fotball- og håndballmesterskap uavhengig av sommerleikene. Finalene spilles i Oslo 24 september. I oktober blir det arrangert et orienteringsmesterskap for gutter og jenter. Konkurransested blir enten .....eller Dovre. I dette mesterskap vil det bare bli et begrenset antall deltakere fra hvert fylkesområde. Ellers ble det bestemt å stille et elitelag i årets hirdstafett, likesom hvert fylkesområde stiller eget lag. Møtet fortsetter i dag med forskjellige foredrag og forhandlinger.

FILHARMONISK SELSKAPS KONSERT.

21.00 (41) Den unge begavede fiolisten ? Swaene(?) medvirket ved Filharmonisk Selskaps konsert i Aulaen i går. Fiolinisten utførte solopartiet i Max Bruchs fiolinkonsert med vakker tone, sikker musikkopfatning og en allerede vidtdreven ferdighet som kanskje bare savner det siste lille puss for å bli helt virtuos. For resten av kvelden bød på Backs Brandenburgerkonsert og Dvoraks fjerde symfoni. Særlig siste verk, fyllt som det er av melodi, stekning, følelse og temperament, gjorde i den ypperlige oppførelse av orkestret under Gruener Heggens ledelse et sterkt inntrykk.

SVERIGE:

12.00.(7) Som kjent fløy et stort antall amerikanske fly over svensk område i nærheten av Skälderviken den 15.april. Det svenske utenriksdepartementet meddeler nå at den svenske legasjonen i Washington i den anledningen har nedlagt en protest hos den amerikanske regjering.

23.00 (34) & D.R.21.45.

De svenske aviser behandler i dag i lederartikler erklæringene til utenriksminister Hull og Dinale Foot i forbindelse med de svenske kuldeleveranser til Tyskland. Sveriges stilling er klar og utvetydig skriver Stockholms-Tidningen. Hvis Sverige skulle bøye seg for den anglo-amerikanske argumentasjon, vilde det på en flagrant måte gi avkall på sin nøytralitet. Til fordel for den ene av de krigførende parter skulde det ofre sin egen berettigede interesse av importen fra Tyskland uten å kunne rekne med noen kompensasjon.

Svenska Dagbladet karakteriserer de siste erklæringene i London og Washington som en skuffelse og formoder at man kan vente ytterligere aksjoner i form av trusler
(fortsatt)

SVERIGE (fortsatt)

eller umiddelbare sanksjoner. Når den svenske statsledelse inntar et avvisende standpunkt overfor de engelsk-amerikanske krav, er den naturligvis beredt til å påta seg alle konsekvenser, underskrekker avisen.

Sverige finner at det er en plikt å berge i hvert fall noe av folkeretten i sin nøytralitet.

D.R.18.35. Et leideskip fra Argentina ventes til Göteborg i morgen med bl.a. glass og oliefrø.

DANMARK.

D.R.18.35. Det oppstod i natt ild i restaurant "Nasjobal", Østergate, Varde. Bygningen stammer fra 1807. Eiendommen ble delvis ødelagt, men ingen mennesker kom til skade. Årsaken til brannen var en dunk med selluloselakfernis, som sto på fyret.

D.R.18.30. Toget som skulde ankomme kl.9.30 til Grindsted fra Vejle ble delvis avsporet, idet lokomotivet og den forreste vogn veltet da toget kom til et sporskifte. En mann fra Århus kom til skade. Trafikken er igen normal etter at sporet er blitt ryddet.

29 apr. 1944.

Nr. 1091.

Fortrolig.

 Meldinger fredag 28. april.

☾ JONAS LIE I TYSK KRINGKASTING.

18.00. (25).

"Minister" Jonas Lie holdt idag (fredag) en tale i tysk kringkasting som dannet det "norske" innslag i en kringkastings - enquete blandt "franstående personligheter" i Frankrike, Nederland, Belgia og Danmark. "Minister" Lie uttalte:

De nasjonalt følende og tenkende kretser i Norge er helt klar over hva det vil bety hvis et invasjonforetakende skulle lykkes i Norge. Når alt kommer til alt betyr det at Norge utleveres til bolsjevikerne, det betyr slutten på den gamle norske kultur. Utleveringen av Sør - Italia til kommunistene er et tydelig eksempel og man må da ta i betraktning at Sovjet - Samveldet ligger langt unna Italia. For Norges vedkommende vil det være uundgåelig at Sovjet - russerne her har en kort vei når de vil kreve og virkeliggjøre sin interessesfære. Derfor står tusener av norske krigsfrivillige i denne krig skulder ved skulder med sine tyske kamerater og andre germanske frivillige ved østfronten. De har gjort sin innsats og vil fortsette å gjøre den. Disse kretser er derfor fast besluttet på i tilfelle av invasjon å gjøre sin plikt mot Norges sanne interesser, idet de vil støtte den tyske forsvarsmakt av alle krefter. Planene er ferdige. Vi er forberedt. Fortsett fra et antall agenter som enten er betalt og utdannet av engelskmennene eller som er fullstendig forrykte, en håndfull kommunistiske udyr og kapitalister hvis engelske eller amerikanske pengeinteresser går foran fedrelandets interesser, står den øvrige befolkning i Norge avventende. Mange mangler den politiske insikt. Men noe har de felles: De forstår at både kommunismen og invasjonen betyr en katastrofe for Norge. I begge tilfeller vil landet bli forvandlet til en ørken. Som norsk offiser lærte jeg engelskmennene å kjenne under felttoget i Norge. Jeg har sett vanskelighetene de hadde å stri ned under landgangsaksjonene og jeg har opplevd det britiske overmot og hvor nedlatende de behandlet de norske soldatene. Men jeg har også sett engelske tropper flykte i panikk på et tidspunkt da de mangelfullt utdannede norske soldater solid holdt sine stillinger. Som offiser i Leibstandart kjempet jeg også mot engelske tropper under felttoget i Hellas. De var litt, men ikke meget bedre - de kom nemlig fra engelske kolonier, de hadde den ære å kunne få kjempe og dø for England. Men en ting vet jeg: Disse tropper vil aldri kunne gjennomføre en seierrik invasjon mot godt forberedte motstandere. En ny aksjon mot den vel forberedte norske kyst vil strande, akkurat som den første strandet i 1940. Den tyske forsvarsmakt, SS og de frivillige avdelinger står som garantier for festningen Europa.

☾ TSK. 10 .R.

21.30. (50).

Nasjonal Samlings "Kvinnehird" kan i disse dager feire sitt ti års jubileum, idet kvinnehirden ble startet i Stavanger i mars 1934 med frk. Ingrid Mørner som leder og fru "minister" Lunde, fru Ellen Holst og frk. Ruth Bahns i staben. Fra begynnelsen var kvinnehirden bare en sanitetstropp, men arbeidsområdet ble etterhvert utvidet, og etter kort tid ble arbeidet delt opp i tre grupper, agitasjon sanitet- og arbeidsgruppen. Allerede fra de første år av gikk kvinnehirden inn for et målbevist arbeide for bevegelsen. Agitasjonsgruppen drev iherdig med studiesirkler og sørget for at alle hirdkvinner fikk en god politisk og ideologisk skolering. Sanitetsgruppen gikk inn for å lære hirdkvinnene førstehjelp, samtidig som de samlet store mengder av sanitetsmateriell, mens arbeidsgruppen samlet inn kopper og kar og spisebestikk samt almindelig forpleiningsmateriell. Etter 9de april 1940

KVINNEHIRDE 10 ÅR. Fortsatt.

satte kvinnehirderen igang en rekke kurser for sine førere, samtidig som de avviklet flere spesialkurser i sanitet, forpleining og idrett. Medlemsstallet steg jevnt og fra april 1941 til april 1942 fordoblet kvinnehirderen medlemstallet. Etterhvert ble organisasjonsapparatet utbygget, og kvinnehirderen idag ved ti års jubileet er organiaert over hele landet i fylkinger, sveiter og tropper. Fru Haldis Neegård Østbye var den første landsleder av kvinnehirderen. I desember 1940 trakk fru Neegård Østbye seg tilbake og fru Liv Tomter ble utnevnt til ny landsleder. Samtidig ble fru Neegård Østbye utnevnt til kvinnehirdens første æresmedlem. I februar 1941 ba fru Tomter seg permittert fra sin stilling som landsleder og fru Johanne Martin ble av "føreren" utnevnt til stedfortredende landsleder for kvinnehirderen. Fru Martin fungerte som landsleder til oktober 1942 da den nuværende landsleder fru Randi Roberg ble innsatt i hvervet.

I anledning av ti års jubileet har en av "NTB"s medarbeidere henvendt seg til landslederen i kvinnehirderen fru Randi Roberg for å få noen nærmere opplysninger om feiringen av jubileet. Fru Roberg forteller at på grunn av reisevanskelighetene m.v. vil deltakerantallet i jubileumsfestlighetene bli begrenset til omlag fire hundre hirdkvinner fra alle kanter av landet. Hirdkvinnene kommer til Oslo den 14de mai og blir da innkvartert på en av byens skoler. Jubileet begynner den 15de mai og det vil da bli arrangert en stor gymnastikkopvisning i Møllergata skole. Om aftenen skal det arrangeres en festforestilling i et av byens teatre. Den 16de mai som egentlig blir jubileumsdagen blir det først foretatt en stor oppmarsj gjennom de mest befærdede gater i Oslo. Om kvelden skal så hirdkvinnene delta i det store jubileumsmøtet som Nasjonal Samlings kvinneorganisasjon arrangerer i Klungenberg kino. Kvinnehirdens jubileumsfest finner sted om aftenen i den Mauriske Hall på hotell Bristol. Her vil en rekke høytstående personer i partiet og staten være tilstede. Det er satt opp et rikt og allsidig program til jubileumsfesten. Når vi ser tilbake på kvinnehirdens arbeide i de forløpne år, sier fru Roberg, tilslutt, må vi ha all grunn til å være stolte. Hirdkvinnene har gått inn for sitt arbeide med idealisme og offervilje. Og til tross for en rekke hirdkvinner som har gått inn som førere i NSUF og MSK er alle oppgaver blitt løst på en førsteklasses måte.

AT. TIL BERGEN FOR Å REDDE OPP.

21.30. (53). Tirsdag den 26de april dro første Østfold-sveit til Bergen for å delta i opprydningsarbeidet etter eksplosjonsulykken. Sveiten er på 150 mann og forlagt til Ystehede i Østfold. På grunn av pausen mellom sommer- og vinterskift har det ikke vært mulig for arbeidstjenesten å sende mer enn denne ene sveiten, da hovedtyngden av guttene først rykker inn i midten av mai. Første Østfoldsveit kom som en forløper og er for tiden eneste oppsett i AT. Men med opprydningsarbeidet etter eksplosjonsulykken i friskt minne og det arbeide AT den gang nedla, vil nok guttene gjøre nytte for seg.

AT. LAGFØRERKURSUS.

21.30 (54). Arbeidstjenestens lille lagførerkursus begynte på Elverum den 18de april. Kurset teller nu 32 mann, men etterhvert skal flere komme til. Også i sommer blir det li sende to arbeidstropper på skolen og disse blir satt inn i oppryddinga, vedhugst etc.

FISKERIOVERSIKT.

18.00 (58). Fiskeridirektør Bjerkan som for tiden er på brislingundersøkelser med "Johan Hjort", opplyser til Stavanger Avis at det er meget lite i fjordene og da særlig i de ytre strøk. I de indre fjordene er det dårlig med åte. Brislingen er snifallen i år, og dette gjelder både Ryfylke og Sunnhordlandsfjordene. I neste uke med blir det satt i gang prøvefisket for å få fastslått om fisket og nedleggningen kan begynne til fastsatt tid. Herr Bjerkan har nu undersøkt fjordene i Sunnhordland og Ryfylke og reiste idag videre til Hardangerfjorden som står for tur.

Oppsynssjefen og utvalgs mannen ved Lofotfisket uttaler til Lofotposten at man på mange år ikke har hatt et så godt fiske. Fiskeforholdene har vært utnyttet så godt som mulig. Avsetningsforholdene har vært meget bra og fiskerne har ytet et utmerket arbeide.

22.00. (58). Fiskeforholdene i uken som endte 22de april var delvis dårlige, heter det i ukerapporten fra fiskeridirektoratet. Det er ikke skjedd noen bedring i sildefisket. Forskjellige snurpere har vært ute på deler av Vestfjorden og på feltene ved Helgeland, men uten resultat. I ytre distrikter av Trøndelag har dog foregått fiske av storfallen sild og på Vestlandet ble det tatt endel spredte fangster bestående av forfangstsild og småsild. Skreifisket er nu praktisk talt opphørt. Lofottilsynet ble således hevet den 25de april. Årets lofotfiske har budt på gode fiskeforhold og rike fiskeinnsig. Det har særlig i Østlofoten foregått et rikt fiske etter skrei. Fiskets samlede avkastning må beskrives som tilfredsstillende forholdene tatt i betraktning. Skapphet på agnskjell har antakelig hemmet fisket endel. Likeledes har det spillt en rolle at endel av fiskerne gjennom hele sesongen har drevet med innskrenket bruksmengde. Forøvrig har forsynings spørsmålet blitt løst på den bra måte. Det fiskes fortsatt litt torsk i distriktene i Vesterålen - Yttersiden og i Nord- og Sør-Trøndelag. Under vartorskefisket i Finnmark var det mindre gode forhold, men det blir tatt gode fangster på juksa og line. Nystfisket forøvrig gir inntrykk av å være mindre omfattende. I flere distrikter hersker det mangel på agn og fiskeforholdene i siste uke var dårlige. I forløpne uke ble årets første makrellfangster tatt ved Vest Agder.

SØRTRØNDALIG FYLKESTING.

22.00 Medlemmene av Sørtrøndelag fylkesting var torsdag kveld samlet til gudstjeneste i Hødarosdomen hvor kst. "biskop" Lothe forrettet.

UTSTILLINGEN "NORGE PÅ HAVET".

21.30 (59). Utstillingen "Norge på havet" i Lindverkeren i Oslo begynner nu å ta form. Generalsekretær Lskeland ga en orientering til pressen idag og skisserte i korte trekk utstillingen slik den vil ta seg ut. Her er ingenting spart av illustrerende materiale for å gi publikum inntrykk av Norge som sjøfarende nasjon. Det første som møter en i det store lokalet er en veldig vakker fornet skipsbaug, og på begge sider viser skipsmodeller, gamle og nye drafft, friser og bilder utviklingen av Norges sjøfart opp gjennom tidene. Alle grader av sjøfarten er tatt med. Fra polarforskningen og hvalfangsten til handelsflåtens innsats utenlands og på kysten vår. Den historiske utvikling av norske skipstyper er viet en bred plass, og nette modeller av såvel vikingeskip som moderne tankbater er dekorativt plassert i små nisjer. Bakgrunnen i salen er opptatt av et næktig veggmaleri som forestiller skipsfartens kjente menn fra Lirik, Raude til Fred. Olsen. Utstillingen

"NORGE PÅ SJØEN". Fortsatt.

gir også plass til statistiske tekster, som viser skipsfartens økonomiske betydning. En egen avdeling er viet planene for oppbyggingen av den norske handelsflåten etter krigen. Dessuten er de sosiale forhold ombord behandlet i en rekke illustrasjoner. Den store mengde skipsmodeller av alle slag og størrelser og de lettforståelige tekstene gjør utstillingen "Norge på Sjøen" interessant også for barn. Her finnes eksemplere på den fineste modellbyggingskunst, de flotteste sjømannsarbeider, et Eldorado for netthendte unge gutter. Utstillingen åpner tirsdag 2den mai klokken 14.00.

STURLASSON . ORDRE S 6000.

TOBAKKSRASJONERINGEN.

"Næringsdepartementets" avdeling for proviantering og rasjonering har bestemt at det fra og med 10de tildelingsperiode som begynner å løpe 18de mai 1944 og inntil videre kan det på merkene for tobakk bare kjøpes og selges mahuni røketobakk. Bestemmelsen gjelder sannlige tilleggsmerker, men gjør ingen endring i gjeldende regler om kjøp og salg på merkene fra de ordinære tobakkskort. I tilfelle forhandleren ikke kan skaffe denne tobakkssort i løpet av perioden kan det dog leveres andre tobaksvarer også på tilleggskortene. Forbrukerne som tidligere utelukkende har kjøpt og brukt skratobakk og eller snus kan fortsatt få levert disse varer også på tilleggsmerkene forutsatt vedkommende forhandler har tilstrekkelig av disse varer til dekning av forbruket på de ordinære tobakkskort.

Sturlasson.

IDRETTSTINGET.

21.30. (37).

I programmet for "Norges Idrettssting" skriver "forbundsleder" Charles Hoff en velkomsthilsen der det bl.a. heter:

Som leder av Norges Idrettsforbund tillater jeg meg å ønske tingrepresentantene hjertelig velkommen til Idrettsstinget 1944. Det er mitt håp at dette idrettssting vil bli like verdifullt som det foregående, og jeg er ikke i tvil om at de særlige representanter i høy grad vil bidra til at dette ting kan bli oppfylt. Det er ingen grunn til å legge skjul på at vi har hatt, og fremdeles har mange vansker å regjere med. Både internasjonalt og nasjonalt hindres idrettsarbeidet selvfølgelig av krigen, og de som sitter i sentralorganisasjonen har ofte større problemer å løse enn det kanskje er oppmerksom på ute i distriktene. Vi har likevel grunn til å være fornøyd med framgangen og det er en stor glede for meg som leder av Norges Idrettsforbund, vite at vi som kjemper for denne sak påny skal få en utmerket anledning til å utveksle tanker og ideer til beste for den idrett som ingen av oss kan tenke oss foruten. Foruten at tingrepresentantene skal bli fullt orientert i en rekke saker som bør nærmere belyses, er det mitt håp at idrettsstinget 1944 skal virke inspirerende på dere, slik at dere kan vende tilbake til deres hjemsteder med nye impulser og nye ideer til beste for idrettsarbeidet.

Programmet for idrettsstingets høytidelige åpning i morgen lørdag klokken ti er følgende:

Festmarsj, Prolog ved forfatteren Torstein Audunson. Sinding: Frühlingsmarschen. Tingets åpning ved "minister" Axel Stang. Grieg: Gungar. Tale av forbundsleder Charles Hoff. Avslutning ved tingets dirigent. Ja vi elsker. Kapellmester Erling Wilsens ensemble medvirker.

SKADEN I BERGEN.

S.R. 13.30. Fra Oslo meldes at omlag 4000 av Bergens ca 10.000 nye hus er blitt mer eller mindre skadet ved eksplosjonsulykken i Bergen. "NTB" opplyser at det nu med sikkerhet kan fastslås at eksplosjonen skyldes sabotasje, men nærmere enkeltheter kan ennå ikke gis.

REDLSS SIEGNER.

D.R. 13.35. Overste sjef for det tyske politi i Norge, Redlss ga igår en pressekonferanse der han minnet om de straffe - bestemmelser som gjelder for sabotasje, spionasje og andre forsøk på å begunstige fienden. Tyskland, sa han, befinner seg nu i det femte krigsår og det vil ikke bli tillt noe forsøk på å hindre de tyske krigs - bestrebelsler.

vvvvv VVVVV vvvvv